

ELAZIĞ'A DEĞER KATANLAR (2)

NEVZAT ÜLGER

-2019-

ÖNSÖZ

İçinde doğup büyüdüğüm bu aziz şehre, milletvekili adayı olduğum 24 Haziran 2018 tarihine kadar iş alanında ve spor yöneticiliği faslında hizmet ettim.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel yönetimler seçimlerinde Elazığ Belediye Başkanı seçildiğimden artık bu yeni görevimin bana verdiği yetki ve sorumluluğu Elazığ'ın güzelleştirilmesi ile kalkınması doğrultusunda kullanacağım inşallah.

Birey ve toplumların olduğu gibi şehirlerin de ihtiyaçları olduğu bilinciyle şehre değer katacak projeler hazırladık. Büyük ve köklü bir geçmişimiz var. Biz de işleyen bu tarihe en iyi şekilde katkı sağlamak ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir şehir bırakmak istiyoruz. Bu anlamda kültürel projelere de yer vereceğimizden, köklü bir tarihe sahip şehrimizin güçlü bir geleceği olması için şehrimiz yazarlarından Nevzat Ülger tarafından hazırlanmış olan "Elazığ'a Değer Katanlar 2" isimli eserini yayımlıyoruz.

Kitapta şehrimizin 185 yıllık tarihi ile bu tarihlerde şehrin geleceğine etki eden olayları ve kişileri de yakından tanıma imkanına kavuşacağız.

Kitabın yazarı Sayın Nevzat Ülger'i tebrik ediyorum. Kitabın Elazığ'a, Elazıglılara ve tüm okuyuculara fayda sağlayacağına inanıyorum.

Şahin Şerifoğulları

Elazığ Belediye Başkanı

İÇİNDEKİLER:

Sunum Yerine Bir Tahlil
Harput'tan Elazığ'a
İki Şair ve İki Şiir
Çarşı Mahallesi Üzerinden Şehrin Şekillenmesi
Kapalı Çarşı
Şehir Oluşuyor/ Yeni Belediye Binası
Demiryolu ve Elazığ'a İlk Trenin Gelmesi
Hazar Santrali ve Üç İktisadi Kuruluş
Keban Barajı
Fırat Üniversitesi
Mühendislik Akademisi
Ferro-Krom Tesisleri
Bazı Siyasetçilerimiz
Şahin Şerifoğulları
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Faruk Sanaç
M. Necati Çetinkaya
Hamza Yanılmaz
Mehmet Özdemir
Mehmet Ağar
Zülfü Demirbağ
Müzik ve Tiyatro Sanatçıları
Müzik Üzerine
Harput ve Müzik
Harput Musikisinde Hüseyini Türküler
Enver Demirbağ
Mevlüt Canaydın
Mehmet Şerif Çaça
Adnan Çilesiz
Yılmaz Kalender
Tiyatro
Abdullah Şekeroğlu
Yazarlarımızdan Bazıları
Prof. Dr. Enver Çakar
Nevzat Ülger
Necati Kanter
Beşir İslamoğlu
Bilal Civelek
Hasan Eker
STK TEMSİLCİLERİ
Prof. Dr. Kenan Peker
Hüsamettin Kaya

M. Kemal Perk
İbrahim Bahşı
Şairlerimiz
Şiirin Muhatabı Kimdir?
Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu
Ahmet Tefvik Ozan
R. Mithat Yılmaz
Mahir Gurbüz
İlhami Bulut
M. Şükrü Başı
M. Faik Güngör
İhsan Nazik
Tuncer Sönmez
Güzel İnsanlar
Yüksel Özkaynak
Mustafa Tuğ
Şener Bulut
Prof. Dr. Bilal Çoban
Yaşar Sabri Şanlı
Selahattin Yazar
Ahmet Saraç

SUNUM YERİNE BİR TAHLİL

Bu eserde yer alan “Elazığ’a Değer Katanlar”ın ortak özelliği, hepsinin “dirayetli” ve “yürekli” oluşudur. Herkesten farklı olmak büyük cesaret ister, hedefe kilitlenmek ister, yoğun bir çalışma ister, geniş bir hayal gücüne sınımsız sarılabilmek ister; sessiz sedasız, hiçbir engel tanımadan ilerleme azmi ister... Bu arkadaşlarımızın bir kısmı siyasetçi, bir kısmı müzik ve tiyatro sanatçısı, bir kısmı yazar, şair, STK alanında başarılı olmuş insanlar ve çeşitli alanlarda iş insanları olurken, bir kısmı da toplumda iz bırakmış her meslek gurubundan sadece birkaçı. Buraya şimdilik alamadığımız her gurup içinde, belki değil muhakkak ki oldukça değerli insanlarımız da vardır. Onların bir kısmına değişik çalışmalarda yer verildiği için buraya almadık. Bir kısmına da yeni çalışmalarda yer verilecektir.

Elbette bazı isimlerin kitapta yer almalarını özellikle tercih ettim. Zira onların bazı yeteneklerini yakından biliyorum. Mesela Şükrü Kacar, mesela Selahattin Yazar, mesela Mustafa Tuğ, mesela Şener Bulut gibi. Ayrıca ilimize ve ülkemize önemli katkılar veren bazı kişilerin de hayat hikayelerine ve katkı alanlarına uzun bir aradan sonra ilk defa bu sayfalarda şahitlik edecektir okuyucu. Ömer Faruk Sanaç bunlardan biridir. Onun en netameli zamanlarda vermiş olduğu yiğit mücadelesini belki de birçoğumuz bu kitapta göreceğiz.

Bir İbrahim Oğul, bana göre kayda değer bir isimdir. Kırk altı yıl “Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanlığı” ile “ESO Kefalet Kooperatifi Başkanlığı” görevlerini birlikte yürüttü. Bu kırk altı yılın sonunda herkes ona ancak teşekkür ve dua etti. Çünkü en küçük bir dedikoduya yer bırakmayacak kadar görevine bağlı ve bir o kadar da dürüstü.

Olaylara ve geleceğe bakarken resmi görevli olanlarla siyasiler arasındaki farkı görmek mümkün olduğu gibi, liyakatli siyasilerin de kendi meslektaşlarına nasıl fark attığını görmek mümkündür. Keza liyakat sahibi resmi görevlilerin de kendisi gibi görevli olan arkadaşlarına belli faikiyet kazandığını görmek çok kolay olmaktadır. Bir ilde bir müze yirmi yıl kapalı kalıyorsa ne demek istediğimiz daha rahat anlaşılır. İl bazındaki hizmetlerin merkezi hükümetten daha ziyade yerel yönetimlere ve resmi ve özel şahıslara ait olduğunu elbette gözden uzak tutmamak gerekir.

Kişilere ait bilgiler genellikle kendi kalemlerinin ürünüdür ve bunu da özellikle tercih ettim. Böylece kitapta yer almayı hak eden bu insanların değerlendirme ölçülerini kendileri yapmış olmaktadır. Elbette sadece benim veya üçüncü bir kalemin değerlendirmesiyle de kitapta yer alan isimler var.

Bir fotoğraf karesinin sayfalarca yazıdan daha etkili olduğunu herkes kabul eder. Onun için fotoğrafların en dikkat çekici olanlarını kitaba koydum. Bu fotoğraflardan bir kısmı önemli bir zaman dilimini aydınlatırken, bir kısmı da insanları on yıllar öncesine götürme özelliğine sahip.

Bu insanlar bize, topluma yön verecek işler yapmak için; belirli bir alandan, çevreden veya statüden olmanın gerekli olmadığını gösteriyor. Bu olağanüstü insanların yaşam öyküleri, sonuç alıncaya dek çalışma azminin eksilmemesinin önemini anlatıyor, sonuca ulaşmak için hedefe odaklanmanın şart olduğunu kanıtıyor.

Kitap hazırlık aşamasında iken, halen ABD’de öğretim üyeliği yapan bir mimar gelip bizimle Elazığ’ı ve oluşumunu konuştu. Çoğunu bu kitapta bulacağınız bu bilgilerin muhababımın dikkatini fazlaca çekmiş olduğunu görmek de doğrusu hem keyif verici hem de yaptığımız çalışmanın isabetli olduğunu gösterdi.

“Elazığ’a Değer Katanlar”ın yaşam öykülerinin daha iyi ve daha insanca yaşamak için yol gösterici olmasını diliyorum.

Şairin;

“Ne dünyalık istediler, ne aferin umdular,

Ne kavgadan vazgeçtiler, ne gücenip küstüler.”

diyerek tavsif edip yücelttiği, ulvi gayeler peşinde koşan, yaşadığı mekanlara değer katan hemşerilerimizle her zaman gurur duyuyor, gerçekleştirdikleri hizmetlerinden dolayı şükran duygularımı sunuyorum.

HARPUT KALESİ yalnız tarih değildir elbette.

Gazi Caddesi, Hürriyet Caddesi ve İstasyon Caddesinin birleştiği saat kulesi noktası. (Eski belediye binasının önü)

HARPUT'TAN ELAZIĞ'A

Üzerinde yaşadığımız bu şehrin merkezi, bundan 185 yıl önce bilahare “Yukarı Şehir” diye anılacak olan Harput’tu. Kalabalık bir nüfusu ve birçok konuda yetmişmiş ustaları olan önemli bir merkezdi. İpek böcekçiliği, yemenicilik (ayakkabı yapımı), tarım aletleri yapımı ve sarraflıkta ileri gitmişti. Oldukça zengin bir kültürü, İstanbul musikisine kaynaklık eden eserleri vardı.

Harput, Asya’nın gül bahçesidir. Ancak Harput, yeniden imar edilip yaşanabilir bir yerleşim merkezi haline getirilmedikçe, tarihsel bir konu ve bir tüketim malzemesi olmanın ötesine geçemez. Hâlbuki Harput’u dünyada en azından isim olarak bilmeyen bilim çevresi yok gibidir.

Medeniyetlerin varlık işaretleri şehirler ise şehirleri görünür kılan da taşıdığı ve herkesçe bilinen sembollerdir. Şehirler, medeniyetlerin işaret taşları gibi aidiyetlerini anlatırlar. Bilindiği üzere, kültür, sanat-edebiyat, kurumlaşma, çalışma biçimi, üretim ve tüketim biçimi, zenginlik gibi kavramlar aslında medeniyet tariflerini kolaylaştıran kavramlardır. Şehirler, kültürel gelişmelere ve sanat oluşumlarına artı değerler katarak sosyal ve ekonomik gelişmenin de alt yapısını oluştururlar. İstanbul’un yedi tepesinde, yüzlerce cami ve sair mimari eserleri ile İslâm medeniyeti arz-ı endam ederken; İzmir’in Saat Kulesi, Kadifekale’si ve Konak’ı, Elazığ’ın Harput’u, Sara Hatun’u, Ulu Camii, Ağa (Pervane) Camii, kalesi, kadim mahalleleri, âlimleri, manevi önderleri, yazarları ve şairleri hep birer

kimlik sembolleridir. Kudüs, Bağdat, Basra, Kabil, Kahire, Endülüs, Buhara, Taşkent, Lahor, Urfa, Diyarbakır, Kayseri, Hatay, Harput hep kadim/köklü bir medeniyeti işaret ederler.

Tarihî şehirlerin sembolleri vardır. Şair ve düşünce adamı Sezai Karakoç “Kalesi olmayan şehrin tarihi de kısadır.” diyor. Şehirler, tarihî sembolleriyle yaşatılmalıdır. Bu şehirlerde asalet vardır, kibir yoktur. Bu şehirler insana ait sembolleri silip süpürmezler.

Bir şehirde müspet manada model insanlar, örnek alınacak şahsiyetler varsa o şehir yaşanabilir demektir. Harput, bunun için ayakta ve yaşıyor. Ünlü İngiliz maceraperest ve casus Gertrude Bell (1868-1926) bundan yüz on yıl önce Harput’u anlatıyordu hayranlıkla. Yazı kaleme alındığı zaman Harput , “şafak uykusundaki bir kent”tir; uyanmayı bekliyordu. Harput, kadim ve sembol bir şehir. Sembol şehirler yeniden canlandırılmalıdır.

Elazığ şehir merkezinin geçmişi 1834 yılında başlar. Ancak Harput ve çevresinin tarihi M.Ö. 12. yüzyıla kadar gider. (Araştırmacı-Yazar. Necdet Sakaoğlu-Gül Duman Görkem, Şafak Uykusundaki Kent Harput, Gülsan Eğitim ve Kültür Vakfı, Ankara, 2013.) Konu ile ilgili belgeler Altunova’daki Norşuntepe’de ve İzolu’da bulunan yazılı belgelerde mevcuttur.

Harput, Anadolu’nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Şehir kültürü ileri olan bir merkezdir.

1071 tarihi, Anadolu için bir milattır. Anadolu Malazgirt Savaşından sonra kapılarını Müslümanlara/Türlere açmıştır. Keza bu tarihe kadar önemli bir kale durumundaki Harput, 1085 yılında Çubuk Bey tarafından fethedilmiş, bu tarihten sonra kendi medeniyet kodlarına göre şehirleşerek önemli bir merkez haline gelmeye başlamıştır. Çubuk Bey ve Behramoğlu Belek Gazi, 11. ve 12. yüzyılın sembol isimleridir. Bu tarihten itibaren Selçuklular, İlhanlılar, Dulkadiroğulları, Karakoyunlu ve Akkoyunlular 1516 yılına kadar Harput’un egemenleri olmuşlardır. 1516 yılından sonra ise Harput, hep Osmanlıların elinde kalmıştır.

Postane binası ve PTT Meydanı (15 Temmuz Meydanı)

Harput için sonun başlangıcı, Elazığ için şehirleşmenin başlangıcı 1834 yılıdır. Bölgede baş gösteren “eşkıyalık” hareketlerini bastırmak ve devlet otoritesini bu bölgede tekrar görünür kılmak için Reşit Mehmet Paşa, Divriği’den Siverek’e kadar olan bölgeye “Vali” olarak tayin edilir ve bölgede ikametgâh yerini seçmekte de yetkili kılınır. Reşit Mehmet Paşa, bölgenin önemli mutasarrıflıkları olan Bakırmaden’i (Maden) ile Gümüşmaden’i (Keban) de dikkate alarak kendisine merkez olarak Harput’u seçer. Alınan tedbirlerle bölgede kısa sürede eşkıyalık hareketleri önlenir ve bölgeye tekrar güven ve huzur gelir. Ancak Paşa için Harput’a hayvanla çıkıp inmek yorucu geldiğinden, Harput eşrafının da telkinleri ile

Mezre'ye yerleşmeye karar verir. Yer olarak, bugünkü Aksaray (Yığınki) mahallesinin o tarihte "Agavat Mezrası" denilen kısmını "Muzafferiye Mahallesi" ismiyle ikametgâh mahalli olarak seçer. Harput'taki vilayet kalemi de buraya taşınınca Mezre artık şenlenmeye başlar. Yığınki'ye sonraları "Aksaray" denilmesi, zannedirim Paşa'nın burada oturduğu beyaz konağa atfendir. Ahmet Aksın'ın tespitleriyle bu konak 1858 yılında çıkan bir yangında yok olmuştur. Onun yerine o zamanki adıyla Çatal Mezra olan bu günkü Saray Camii'nin yerine Vali İzzet Paşa tarafından yeni hükümet konağı yaptırılır. Bu konak da yangın felâketine maruz kaldığından 1894-95 yılında bu günkü İzzetpaşa Camii'nin karşısındaki Hükümet Konağı yaptırılmıştır.

Harput'a her giden kişi ve gurubun istisnasız ziyaret ettiği Şefik Gül evi.

1894-95'te yaptırılan ve halen kullanılabilir durumdaki Hükümet Konağı (1990 öncesi)

1834 yılından sonra bu bölge artık otuz yıl (belki yüz yıl) "Mezre-Mezra" olarak anılacaktır. Hatta 1960'lı yıllarda Sürsürü, Kesrik, Hırhırık, Harput gibi yakın yerlerde

oturanlar Elazığ şehir merkezine gidecekleri zaman “Mezire’ye veya Mezre’ye gidiyorum” diyorlardı. İşte Mezre’nin doğuşundan itibaren Harput gibi tarihî bir şehir, halkın dilinde artık bazen Harput, bazen de Yukarışehir olarak anılmaya başlayacaktır.

Şehrin ismi 1866 yılında Vilayet Meclisinin teklifi ve padişahın onayı ile 13 Ocak 1867 tarihinden itibaren Mamuret-ül Aziz olarak değiştirilmiştir. Mezra, o günkü Harput’a 5 km uzaklıktaki bu günkü Elazığ’ın yerleşme yeri olup ülkede bir padişah ismi ile anılan tek şehir olmuştur. Söyleniş zorluğu nedeniyle şehrin ismi 1871 tarihinden itibaren de Elaziz’e dönüştürülmüştür.

İKİ ŞAİR VE İKİ ŞİİR

“HADİ HARPUT’A GİDEK” ve “HARPUT’A GİDEK DE NEDEK!”

Otuz yıl önce İshak Rafet Acaralp ile Şeref Tan’nın yazdıkları iki şiir o yıllarda “Dayı-Yeğen” atışması şeklinde ünlenmişti. Bu iki isim de şair ve iki isim de Harput-Elazığ sevdalıydı. Şiirle yolculuk nasıl olur diyorsanız eğer, soluklana soluklana bu iki şiiri okuyun lütfen:

HADİ HARPUT’A GİDEK

Yağız atı bağladım, tarladaki gazuğa
Toplanın çağalarım, hep gidek Elazığ’a
Tefo, İbo Gakgom gil, Manoş’u al sen de gel
Dipsizgöl’le Şorşor’un, arasındaki bağa

Çalığa yığılm tut dibinde çoç edek
Hasavana dökülen dutları hap hap edek
Domatesle balcanı doğramıştım güvece
Bişsin onu da yiyecek, sona Harput’a gidek

Yarıçavuş suyunda, her derde şifa vardır
Papur yolundan gidek, İtyokuşu çok dardır.
Arap Baba, Fetahmet gezek ziyaret edek
Dönek Sarahatun’da Tanrı’ya secde edek

Bir maya söyle gakgoş, duysun Galalı İbo
Belki de duyar gelir, Kore’ninoğlu Mamo
Gümüş köstek takalım Zoro’nun hançerine
Görün şalı kuşağın soksun ara yerine

Derler ki çok güzelmiş, Harput’ta İri Güllü
Cimşit Hamamı’ndaki peştamalı püsküllü
Nesibe’nen Fide’ydi Çatalkaya dilberi
Onlara ne türküler söylemiş Hafız Nuri,

Gala’dan yenek yayan, dayan üreğim dayan
Saray Bahçalarında cebimiz dolsun payam
Hadı durmayın gezek Hüsenik’te, Mornik’te
Nahna yemek istersez oturağ Kesirik’de

Dutun gıkgılıginde çullu garga pınığı
Yumurtasını gapmış komşu itin enüğü
Dedim bi külbe vuram ben onun kel başına
Nedem anam acıdım kıyamadım yaşına

Mezire’de bir zaman vermişlerdi el ele
Arpacı, Hacı Baloş, Hacı Serçe, Şedele
Baboş gilin Mustafa, Hacı Kaya, Kışoğlu
Vezir gibi gezerdi, Asım Çötelioglu

Atımın eyerine işledim al çuha
Çarşıitigilin Esmeye baba çıha
Bi nazar etse çatlar gavurma çinileri
Ondan gorhar geçardı, Dere Hamam cinleri

Çoktandır ayrılmışım eşimden, yoldaşımdan
Mastar Dağı ben miyim duman gahmaz başımdan
Guruttan kellecoş yap kortik çanağa doldur
Hasretle gaşuhluyah tatlı Harput aşından

Kör ola gambur felek zehir gattı aşıma
Ayırdı memleketten toprağ ola başıma
Emoş Bibiye sordum “ösgedin mi Harput’u”
Dedi “ben kurban olam toprağına daşına”

Yerik gibi istedi goruğ helvası canım
Onu çoğ hoş yapardı Perçençli Hayriye Hanım
İsak der ki yurdumun hasretiyle coştum ben
Şu anda hançer vursan akmaz bir damla kanım

İshak Rafet ACARALP

HARPUT'A GİDEK NEDEK!

Yağız atı sal dayı, tarladaki gazuhdan,
Eski dadlar yoh olmuş, sevgili Elazığ'dan.
Tefo, İbo, Gakkom gil, hepsi hatıra oldu.
Bübül sesi kesilmiş, Şorşor'da ki o bağdan.

Çayırılığa yığılan, çoc eden biz değiliz.
Hasavandaki tudu, hap eden biz değiliz.
Tomatesnen, balcanın tadı duzu galmamış.
Güveç yeyip Harput'a giden de biz değiliz.

Yarı çavuş suyunun sadece adı galmış,
Harput ververen olmuş, yalavuz adı galmış.
Arapbaba, Fetahmet, hepsi bize darılmış.
Sarayhatun, boşalmış; Allah feryadı galmış.

Maya diyen, yır söyliyene, galdı mı ki hey gakkoo?
Fide nerde, Ünes nerde, nerde Tefçi Şafo?
Zoro'nun hançerine gümüş köstek ne lazım,
Bi dömbek alah, çalsın bize Köynekli Tefo.

İri Güllü güzelmiş, velâkin biz görmedik.
Cimşit Hamamındaki sefayı biz sürmedik.
Bi zaman Nesibeymiş, Çatalgaya dilberi,
Bize Müsebbiye'nin bile eli değmedi.

Şimdikiler, Gala'ya teleferik guracah,
Cepler, payam yerine, ceviz orcik dolacah.
Kesirigin nahnalari, çimentonun tozundan,
Su degince, beton olup donacah.

Tudun gıkkiliginde, şimdi kelkerkezler var.
Gomşu itin enigü, büyüdü oldu zağar.
Külbe vurmah mümkün mü, onun kel gafasına?
Küçükken acımıştık, şimdi o bizi boğar.

Mezire'de el ele veren yaren galmamış.
Hacı Serçe, Arpacı, Şedele, Hacı Baloş,
Gışoğlu, Hacı Gaya, Asım Çötelioglu,
Gubbede bi hoş seda, bi hatıra galmış.

At mı galdı, eyerine al çuha işledecek,
Topal eşek bile yoh, Mezire'ye gidecek.
Çarşı iti gillerin Esmeye, etse de nazar,
İpibillah, sivri külah, neme nazar degecek.

Bahan da bi haber sal, bulursan kellecoşu,
Tud ununu, gurudu, tarhana, kenger aşu,
Bunbarı, gaburgayı, gakırdağı, kelleyi,
Unuttuh bunun gibi bir çoh yemeği.

Biz de ganbur felekten almışız nasibimiz,
Bi zamanlar ne idik, düşün kü şimdi neyiz?
Sıla hasreti, galpde, sancı gibi gezse de,
Derviş misali, döner, ebedi gurbetteyiz.

Gözün sevem dayı, destanın çok hoş olmuş,
Ondörtlük Ülkü'nün elinde bade dolmuş.

Düğünlerin şenliği More gızı hanı ya?
Onlar da gül misali bir açılıp bir solmuş.
Südlü tandur ekmeğine ben de yerik yeridim.
Acaralp'ın şiirini okudukca eridim.
Perçençli Hayriye Diyeze duydum kofik doldurmuş.
Yanında goruh helvası varmış etli tiridin.
Şeref'in Haddi değil, İshak Begle yarışmah,
Bizimkisi yalavuz, bigaç benzetme yapmah,
Rahmi Harputi'nin torunu ile çömelip,
Benim gibi çömeze caiz mi aşih atmah.
ŞEREF TAN

Harput'un hemen girişinde "Butik Oeller".

1894-95'te yaptırılan binanın onarılmış şimdiki görüntüsü

1937 yılında Atatürk tarafından şehrin ismi Elazık olarak yeniden değiştirilmiş; ancak yine söyleniş zorluğu nedeniyle bilahare Elazığ'a dönüştürülmüştür.

2018 yılı sonunda hizmete açılan Elazığ Valiliği binası.

Gerek önceleri Harput, gerek sonraları Elazığ gelenekle moderniteyi birleştirme kabiliyeti olan bir şehirdir. Bu şehir kafa ile gönlü birleştirme becerisini hep göstermiştir. Bugün de geçmişi günümüze bağlayan sembol mekânlardandır.

İşte o günlerde Harpu'ta yazılmış ama şimdi yalnız Elazığ'da değil, İstanbul'da da söylenen güzel bir türkü/şarkının sözlerine bakalım.

Sinemde Bir Tutuşmuş Yanmış ocağ olaydı

Sinemde bir tutuşmuş yanmış ocağ olaydı
Zülfün karanlığında bezm-e çerağ olaydı
N'olaydı yar n'olaydı yar bade dolduraydı
Şu garip gönlüm için kanun icat olaydı
Gülşen sarayı hüsnün bir ah ile yıkardım
Kanun-i aşk içinde cüz'i mesaj olaydı
Nakarat
Meyhaneler kapısı bahtım gibi kapansın
Rindane bade içmek sensiz yasağ olaydı
Nakarat
Deşti cünun içinde gezmedi böyle gönlüm
Gayzuların kemendi boynuma bağ olaydı
Nakarat
Terk-i cünun ederdi Leyla gamınla göreydi
Birgün yüzün göreydi alemde sağ olaydı
Nakarat
N'olaydı ah n'olaydı saki bade sunaydı
Sundukça camı mahub rakibe dağ olaydı
Nakarat

Daha neler yazardım sevda-i aşka dair
Gamdan dilimde Hayri hayli ferağ olaydı
Nakarar

ÇARŞI MAHALLESİ ÜZERİNDEN ŞEHRİN ŞEKİLLENMESİ

İnsanların şahsiyeti ve karakteri olur da, şehirlerin olmaz mı? Bir kısım şehirler insana huzur verdiği gibi, bir kısmı da huzursuzluk verir. Elbette şehirlere bu özellikleri veren en önemli unsur da insandır. İnsanları etkileyen birçok etmenin yanında yaşanan evlerin, alışveriş yapılan çarşının, bu çarşılardaki esnafın, şehrin yöneticilerinin, daire amir ve memurlarının o şehrin huzurlu ve huzursuz olmasında önemli etkileri vardır.

Üst üste bindirilmiş evlerde yaşayan insanların davranışları ile müstakil, hele de bahçeli evlerde oturan insanların tutum ve davranışları aynı olmaz. Günümüzde tamamen yok olmaya başlayan eski yerleşim kültürü ve ev anlayışında ülkelerin gelişmişlik durumlarının da etkili olduğunu kabul etmek gerekir. Sanayileşmenin olumlu yönlerinin yanında geleneksel kültürleri yok etmek gibi farklı bir boyutunun olduğunu da görmek gerekir.

Elazığ'ın tarihi gelişimine baktığımızda; 1834 yılından sonra Harput'tan Elazığ'a göçle birlikte şehir oluşmaya başlar.

Şehrin ilk yerleşim yeri Çarşı Mahallesi ve civarı. Daha sonraları İzzetpaşa, Rızaiye ve Nailbey Mahalleleri Çarşı mahallesi etrafında gelişmiş. Zaman içerisinde Aksaray (Yığılca) ile Çarşı Mahalleleri arasında Sarayatık/ Rüstempaşa mahallesinin oluştuğunu da eklemek gerekir.

Şehir dokusu ilk yerleşimde birbirini dik kesen sokak ve caddelerden oluşurken, kerpiç ve taştan bir iki katlı binalar yapılmaya başlamış. Bu evlerin yapımında kullanılan malzemeler de maalesef Harput'taki evler yıkılarak Harput'tan getirilmiş. Harput'un kısa zamanda sönmüşlüğünde bu tutum çok etkili olmuştur. Elazığ'ın ilk yerleşim yerlerinden olan ve hala merkez durumunda olan Gazi Caddesi 1890 yılında şekillenmeye başlamış. Bu caddedeki Hükümet Konağı da 1894-95 doğumlu zaten.

Şehir oluşmaya başlamış ama sonradan mahallelere verilen isimlere bakıyoruz hep devlet ricaline ait isimler. İçlerinde bir iki sivil kültürden gelen isimler var.

Mustafapaşa, Rüstempaşa, Abdullağa, İzzetpaşa hep resmi zevata ait isimler. Halbuki bu isimlerin tarihi bir olayı ya da şehrin geçmişini hatırlatmada ne kadar çağrışıma sahip olduğu hiç sorgulanmıyor.

1800 Evler denince Keban Barajını ve bu baraj vesilesi ile devletin millete karşı olan görevini nasıl yerine getirdiğini anlıyoruz ama paşanın ismi herhangi bir çağrışım yapmıyor. 1968 yılında başlayıp 1974 yılında devreye alınan Keban Baraj gölünün altında kalan yerleşim yerlerindeki insanlar için yapılan "1800 Evler" ismi daha güzel değil mi? İnsanların kalkınmayı ve vefayı konuşmaları daha güzel değil mi?

Sako Mahallesi denilince yakın veya uzak hatıralar akla gelir, fakat paşanın ismi herhangi bir çağrışıma davetiye çıkarmıyor. Ahmet Bulut mahalleye dair kitabının ismini "Sako Mahallesi" olarak vermişti. Çünkü kendisi ve daha önceki nesil için bu mahalle Sako Mahallesi değil miydi?

Baykara Mahallesi halk için bazı çağrışımların ip uçlarını veriyor ama paşanın ismi hiç de öyle değil.

Eğer cami olmasaydı İzzet Paşa'nın akla gelecek ne özelliği olacaktı?

Demek ki biz kültürü ve maziye bağlılığımızı daha isimlendirme aşamasında değişikliğe uğratıyoruz.

Aynı şeyi günümüzdeki isimlendirmelerde de yapıyoruz. Oysa sivil kültürü yaşatacak sembollerimiz eksik değil.

Gidin Gaziantep'e, Denizli'ye, Kayseri'ye, Malatya'ya ve daha birçok ilimize, vali ve paşa isimlerini değil, sivil kültürü çağrıştıran isimleri bulursunuz. Malatya'da Kernek, Antep'de Alleben Deresi gibi. Harput'ta Göllübağ ismi önemli kültür çağrışımları ve koca bir geçmiş anlatırken, siz buraya bir devletlinin veya bir vatandaşın ismini vermekle maziyi ve kültürü öldürürsünüz. Örnekler çoğaltılabilir elbette.

Devletin görevlisi neticede iyi veya iyi olmayan bir tarzda görevini yapıyor. Yapması gerekli olduğu halde, herhangi bir işi yapmayan görevli işinde aksama yapmış demektir. Aynen bunun gibi kanunun kendisine verdiği bir görevi yine kanunun kendisine verdiği yetki ile yerine getiren görevli de normal olarak işini yapmıştır, fedakârlık yoktur. Ortada ne bir kültür, ne bir çağrışımdan söz edemeyiz.

Yetkililerin isimleri hiç mi verilmemeli diye düşünmeye gerek yok. Ülkenin veya illerin genel gidişatını değiştiren insanlar elbette anılmaya layıktır ve bu insanların da isimleri elbette yaşatılmalıdır. Vali Tevfik Gür ismi bunlardan biridir mesela. Ama her tarafı memur isimleri ile donatmak, iyi niyetle de olsa sivil toplumu yok eder.

Kültür bir medeniyeti işaret eder.

1834 yılından itibaren oluşmaya başlayan Elazığ, ilk şekillenmesini Çarşı Mahallesi üzerinden gerçekleştirmiştir. Yeni oluşan bu şehirde çok çarşı vardır: Şire (Şıra) Meydanı, Zahir Meydanı, Kapalı Çarşı, Bit Pazarı, Peynirciler Çarşısı, Leblebiciler Çarşısı, Bakırcılar Sokağı gibi isimlerle anılıyorlar. Hepsisi de yan yana sokaklardan oluşuyor. Zaten "çarşı" kavramı da dört sokağın birleştiği ve hizmet verdiği yer anlamına geliyor.

Çarşı mahallesinin üst tarafına doğru yapılan Çarşı Camii ve Çarşı Hamamı hala ayaktadır. Ayrıca bu mahallenin iki meydanı arasında da Yüksel hamamı vardı. Bu mahalleden sonra oluşan mahallelerde de cami ve hamama rastlıyoruz. Baykara (Rüstempaşa) mahallesinde Hacı Ziya Bey hamamı ve Baykara camii (şimdi bu caminin ismi Sarayatik camii), İzzetpaşa mahallesi'nde, İzzetpaşa Camii ve Yeni Hamam'ın varlığı aynı zamanda o dönemdeki sosyal dokuyu ve belli bir kültürü de yansıtmaktadır.

Eskiden önemli sokaklardan olan Leblebiciler Sokağında şimdilerde leblebicilik yapan yalnız bir dükkan kalmış. Burada her daim taze leblebi bulmak mümkündür.

Yukarıda sayılan çarşıların en işleği; Kapalı Çarşı. Balıkçılar, kuruyemiş, kasaplar ne alacaksan hepsi orada, kadayıfçıların da önemli bir kısmı orada bulunuyor.

Osmanlının son zamanlarında (1834'ten itibaren) kurulan bu yeni şehirde can damarı olarak iki büyük meydan var: Aşağıda odun meydanı (aşağı meydan), yukarıda bit meydanı (yukarı meydan).

Güneydeki meydanın adı Odun Meydanı, (sonraları sebze hali, daha sonra da tablacı esnafına tahsis edilen dükkânlardan oluşan bir alışveriş merkezi. Bu günkü Meydan Karakolu'nun bitişiği) diğeri de Yukarı Meydan (Bit Meydanı).

Kuzeydekinin adı Yukarı Meydan. (Bir büyüğümüz bu meydanın bu günkü Bit Pazarı/Hürriyet meydanı olduğunu yaşayarak bildiğini söyledi)

Merkezde her ilde bulunan Devlet Hastanesi ve Askeri Hastanesinin dışında Cumhuriyetten önceki dönemden kalma Amerikalılar tarafından yapıldığı söylenen Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da branşındaki tek müessese olan Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi

(Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi) bulunmaktaydı. Bu hastanenin bir benzeri de İstanbul Bakırköy'dedir.

Tarihi gelişimine baktığımızda; 1834 yılından sonra Harput'tan Elazığ'a göçle birlikte şehir oluşmaya başlar.

Hüseyinik, 1900'lü yılların başında önemli bir alışveriş merkezi. Kültürü, Harput kültürüne eşdeğer ve yüksek. Hüseyinik çok bakımlı ve verimli bahçelere ve bu bahçe içerisinde çok güzel mimariye sahip evlere mekanlık ediyormuş. Hüseyinikli Ali Beyin yaptığı en eski panoramik Harput gravürü bir Hüseyinik evindedir. Gravür, Hüseyinik'te bir konağın duvarına karakalemle çizilmiştir.

Keza Nihat Tufan Bey'in evleri de zikredilmeye değerdi diyor yaşayanlar. Bu bina yakın bir geçmişte Vakıflar İdaresine hediye edilmiştir. Bu binada yetişmiş olan Faik ve Faruk Tufan kardeşler bu bina ile ilgili hatıralarının taze olduğunu söylüyorlar.

Önceleri Hüseyinik, Harput'un bir mahallesi konumundayken bugün "Ulukent" ismiyle Elazığ'ın bir mahallesi konumundadır. Meşhur "Hüseyinikten Çıktım Şehir Yoluna" türküsü bu yöreye aittir.

Türkünün bir varyantı şöyle:

Akif yakışıklı bir gençtir. Hüseyinik'te yani bu günkü Ulukent'te oturmaktadır. Görevi icabı her gün Hüseyinik'ten Harput'a gidip gelir. Harput'ta telgraf memurudur. Onun gidiş ve gelişlerinde şehrin genç kızları Akif'i görebilmek için gizlice yolunu gözlerler!

Bir gün yine Harput'a giderken o dik yolda kalp krizi geçirerek vefat eder.

Onun bu ölümü çevrede büyük üzüntü yaratır. Ardından türküler yakılır. Bu türkülerden biri de, "Hüseyinik'ten çıktım Şehir yoluna" türküsüdür.

Hüseyinik'ten çıktım şehir yoluna
Kol ağrısı tesir etti canıma
Yaradanım merhamet et kuluna
Yazık oldu yazık şu genç ömrüme
Bilmem şu feleğin bana kastı ne
Telgrafın direkleri sayılmaz
Atık hanım baygın düşmüş ayılmaz
Böyle canlar teneşire koyulmaz
Yazık oldu yazık şu genç ömrüme
Bilmem şu feleğin bana kastı ne

Lütfü gelsin telgrafın başına
Bir tel versin Musul'da kardaşıma
Bu gençlikte neler geldi başıma
Yazık oldu yazık şu genç ömrüme
Bilmem şu feleğin bana kastı ne

1970'ler. PTT Meydanı ve yıkılan Belediye Binası (Bu resimdeki mekânlar şimdi oldukça farklı)

Elazığ, sonradan oluşmuş bir şehir olması nedeniyle birçok Anadolu şehrine göre çok yeni bir şehirdir. Şehrin yeni olması itibariyle, bugünün şehircilik anlayışına oldukça uygun, planlı bir yerleşim gerçekleştirilmiş olduğu, o dönemde birçok Türk aydını tarafından biliniyor, takdir ediliyor, konuşuluyordu. Henüz trafik sorunu olmayan o günün ulaşım araç azlığına göre caddeleri oldukça geniş tutulmuştu. Geniş tutulan bu caddeleri dik olarak kesen sokaklar manzumesi ile bilhassa dar yolları, Yukarışehir'de günün ihtiyaçlarını karşılamayan sokaklara alışkın Harput'tan Mezre'ye inenler için büyük ferahlık yaratıyordu. Hemen her evin mutlaka bahçesi bulunuyordu. Şehre bir ferahlık veren bu bahçelere ilaveten Hükümet ve Belediye Parkları, Mahfel (Orduevi) bahçesi, Cumhuriyet Meydanı, Çocuk Bahçesi ve geniş Kültür Parkı gibi yeşil alanlar şehre ayrıca büyük bir ferahlık bahşediyordu.

Şehrin batısında Beş Kardeşler, doğusunda Sako Mahallesi, güneyde geniş caddesi ve İstasyon, kuzeyde Çiftlik, Alman Bağları, kuzeydoğuda Kortikoğlu ile sınırlı bir alanı kapsamaktaydı. Gazi, İsmet Paşa, Vali Fahri Bey, İstasyon, Pertek (Hastane) Caddeleri bugün olduğu gibi o yıllarda da şehrin en büyük caddelerini meydana getirmekteydi. Caddeler arasında en işlek olanı yine Gazi Caddesiydi.

Bir zamanlar Beş Kardeşler.

Bir de şehrin ortasından geçen bir büyük dere bulunuyordu. Halkın Sel Hendeği dediği kuru dereler bu günkü Şehit İlhanlar Caddesinden Gazi Caddesine kadar iki dere iken, Gazi Caddesinden itibaren Yeşildere adını alarak İstasyon Caddesine paralel olarak şehrin güneyine kadar geniş ve derin bir yatak halinde devam ediyordu.

O günkü Elazığ'ın en büyük caddesi doğu-batı yönünde uzanan ve şehri ortalayan Gazi Caddesi idi. Cadde, Beş Kardeşler denilen, o dönemin en güzel yapılarından sayılan, birbirlerinin aynı ve birbirine bitişik konak türü beş evin sonuncusu ile biterdi. Gazi Caddesinin diğer ucu yani şehrin doğusunda Kışla denilen ve içinde Mahfel yani Orduevi bulunan güzel ve geniş bahçeli askeri tesislerle son bulurdu. Cadde, Mahfel denilen kışlaya birkaç yüz metre kala İsmet Paşa İlkokulu (Altıncı Mektep, bir ara da Mehmet Zeki İlkokulu) hizasında ikiye ayrılırdı. 1970 yılına kadar bu anlatımların tamamı ayakta idi. Gazi Caddesini adımlayanların turları uzun olacaksa Orduevine kadar devam ederdi.

1960'lı yıllarda Beş Kardeşler'den Gazi Caddesi'ne doğru yürüyen Elazığlı gençlerden bir grup.

Şehrin genellikle büyük binaları bu cadde üzerinde bulunurdu. Hükümet Konağının esas girişi bu cadde üzerinde olup, Hükümet Konağı Parkının (şimdi Postahane Meydanı/15 Temmuz Meydanı) batısından başlayarak güneye doğru inen İstasyon Caddesi vardı. Gazi Caddesi üzerindeki iki taraflı binalar konut iken, buradan belediye binasının veya yeni İstasyon Caddesi kavşağından itibaren doğuya Hürriyet Caddesi üzerinde kışlaya doğru şehrin can damarı olan iş yerleri, mağazalar ve dükkânlar başlardı. 1965'lerden sonra Gazi Caddesi, dükkanlarla, 1970 sonrasında da iş merkezleri ile göz doldurdu.

ELAZIĞ - HÜRRİYET CADDESİ 1960 ve 1970'lerde böyleydi. (Vural Geçmez arşivi)

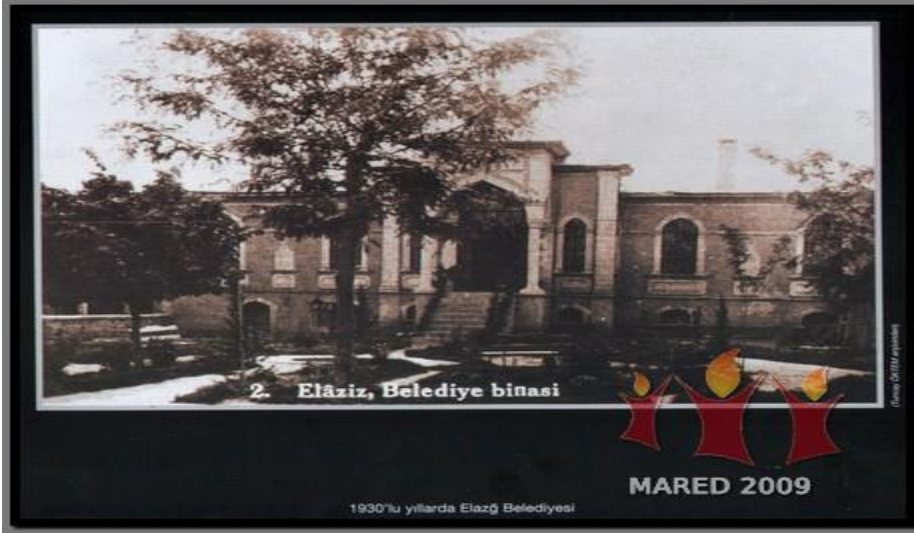

Halen hizmet vermekte olan Postane Binası

Pertek Caddesi (Hastane Caddesi) kavşağından itibaren, bugünkü Yeni Cami'nin yukarısına doğru tekrar konutlar başlandı. Hastanelerin 2018 yılında hizmete açılan yeni Şehir Hastanesinde toplanmasından sonra, şimdi bu cadde ticari açıdan can çekişiyor. Metruk bir mahalle konumuna geldi adeta.

Gazi Caddesinin güneyinde ve ona paralel olarak daha dar kesitli İsmet Paşa Caddesi (Bu günkü SSK binasının önünden itibaren doğuya doğru) uzanırdı. Şimdi bu cadde kesintili bir halde. (SSK binasının da buradan taşındığını ve gerçekleştirilebilirse buranın Şehir Meydanı olacağını belirtelim.)

Bu caddenin çarşıya yakın bölümünde, SSK binasının yerinde eski, ahşap kargir karışımı yapıda, oldukça görkemli Belediye binası ve bahçesi / Parkı bulunurdu. En ucunda da köhne bir Postane binası vardı. Bu caddenin batı uzantısı Vali Fahri Bey Caddesi bu gün de aynı ismi taşımaktadır.

Bu bina 1938 yılına kadar belediye binası olarak hizmet veriyor. SSK binası olarak kullanılan binanın yeri.

2019 yılına kadar Hükümet Binası olarak kullanılan Valilik Konağı'nın yan cephesi ve ilk Belediye binası. Binanın yeri PTT binası doğusunda, SSK'nın bulunduğu köşe. (Mehmet Varol arşivi)

Gazi Caddesi 1933 sonlarında, Vali Tevfik Sırrı Gür'ün gelmesi ile şenlendi, itibar kazandı. Vali Gür, Gazi Caddesinin batı ucuna (Beş Kardeşler civarına) o tarihlerde Türkiye'nin hiçbir şehrinde olmayan bir Halkevi binası (bu günkü Öğretmen Evi) ile mükemmel bir çocuk bahçesi ve sahnesine varıncaya kadar teknil müştemilatı ile bir "Kültür Park" yaptırdı.

1934’lerde yapılan Halkevi Binası. Daha sonra Öğretmen Okulu, şimdi Öğretmen Evi.

Halkevi’nin önü Atatürk heykelinin de bulunduğu görkemli bir Cumhuriyet Meydanı haline getirildi. Bundan sonra Elazığ’ın bu kesimi (Beş Kardeşler Senti) gezinti mahalli haline gelince, bilhassa akşam saatlerinde ve tatil ve bayram günlerinde yaya, fayton ve tek tük otomobil trafiği oluştu. Bu da o güne kadar stabilize olan caddenin parke taşıyla kaplanmasını gerekli kıldı. Parke taşıyla kaplandı.

ELAZIĞ - ATATÜRK ANITININ BOŞ KAİDESİ 1933 (Vural Geçmez arşivi)

O yıllarda evler genellikle tek veya iki katlı olurdu. İki kattan daha büyük olan evlere “Konak” adı verilirdi. Böyle büyük olan evler yani konaklar parmakla gösterilecek kadar azdı. 1934 yılında trenin de devreye girmesiyle yaylı arabalar ilerleyen zaman içerisinde yavaş yavaş ortadan kalkmaya başladı.

Motorlu taşıtların olmadığı zamanlarda Malatya ile irtibat, yaylı araba ve faytonlarla yapılırmış. Yapılan yolculuğun ortasına rastlayan Kömürhan mevkiinde bir gece dinlenilirmiş. Yine aynı mekide, halatlarla çekilen ve üzerine arabaların bindirildiği bir mavna olan keleklerle Fırat Nehri’nden geçilirmiş.

Almanlar tarafından taşeronlara yaptırılan betonarme literatürüne geçen bir köprüyle kelek işine son verildi diyor kayıtlar.

Diyarbakır yolu ise Malatya yoluna göre daha zor ve tehlikeliydi. Elazığ'ın hemen güneyinde bulunan sıra dağ kitleleri olan Master ve Hazar dağlarını aşmak için son derece tehlikeli rampa ve virajlı Deveboynu ve benzeri geçitlerin, sık sık ölümle biten kazaların olduğu bir şöhreti vardı.

Elazığ, o yıllarda çarşıları, meydanları, parkları ile modern bir kent görünümündeydi. Birçok Anadolu kentine göre daha modern bir kentti. Bunda üç temel faktör rol oynamıştır demekte hiçbir sakınca yoktur:

Birincisi; Elazığ'ın şehir olarak çok yakın bir tarihte (1834'ten itibaren) kurulmuş olmasıdır. Kurucu aktörler Harputlulardır.

İkincisi; Türkiye'nin mülki tarihine İmarcı Vali olarak geçmiş olan Tefik Sırrı Gür'ün Elazığ'da beş yıla yakın bir süre valilik yapmış olmasıdır.

Üçüncüsü ise; Avrupa'da (Sorbon'da) tahsil yapmış, uzun yıllar Viyana, Roma, Milano ve Varşova gibi büyük Avrupa kentlerinde önemli görevlerde bulunmuş, şehircilik açısından önemli bilgilere sahip Hurrem Müftügil'in 1937-1939 yılları arasında belediye başkanlığı yapmasıdır.

Ne yazık ki Hurrem Müftügil ismi Elazığ'da önemli noktalara isim olarak verilmemiştir. Bunun nedeni de zannedirim siyasilerin ya da belediye başkanlarının dikkatsiz davranmalarından kaynaklanmaktadır.

Bu üç temel faktörden dolayı Elazığ, Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde çarşıları, meydanları, caddeleri, sokakları ile Anadolu'nun en modern kentlerinden biri haline gelmiştir.

Vali Fahribey Caddesi, caddeye bu ismin verilmesinden günümüze kadar ismini ve merkezini değiştirmemiştir. O zamanlar kullanılan caddeler şu anda da kullanılmaktadır. Değişen tek şey binaların yükseklikleri, insan ve otomobil sayısının artmasıdır. Bu da merkezin sıkışık bir hal almasına neden olmuştur.

1834 yılında Harput, ovaya inmeye başladığı zaman, Valilik Konağının 1856 yılında mahalle statüsüne kavuşan Aksaray da yapılmasıyla tüm resmi binalar Aksaray'da toplanmaya başlamış. Ancak 1858 yılında çıkan yangından sonra Valilik Konağı tamamen yıkılmıştır. Onun yerine o zamanki adıyla Çatal Mezra olan bu günkü Saray Camii'nin civarına Vali İzzetpaşa tarafından yeni hükümet konağı yaptırılmış. Bu konak da yangın felâketine maruz kalınca 1894-95 yılında bu günkü İzzetpaşa Camii'nin karşısındaki Hükümet Konağı yaptırılmıştır. Bu konak 2019 yılına kadar Vali Konağı olarak hizmet vermiştir. 2019 yılından itibaren de Karayolları Bölge Müdürlüğü'nün bitişiğinde, eski statyumun yerinde yeni valilik binası hizmete başlamıştır.

1950 seçimleri sonucu iktidara gelen Demokrat Parti ile birlikte ülkede önemli yatırımlar yapılmıştır. 1954 yılında Elazığ'da kurulan Hazar Santrali şehre üç önemli kurum kazandırmıştır. Şeker Fabrikası, Çimento Fabrikası ve Et-Balık Kurumu. Bu kuruluşlarla birlikte hem tarım, hem hayvancılık hem de sanayi ve istihdam gelişme göstermiş, Elazığ o yıllarda ülkenin ilk on şehri arasına girmiştir. Elazığ'da sanayinin gelişmeye başlaması ile birlikte Çimento Fabrikası kurulmuş ve fabrikaya yakın olan Aksaray Mahallesi'nde ciddi anlamda bir nüfus birikimi olmuştur. Bu da belki o zamanlar Aksaray Mahallesi'nin de Çarşı Mahallesi gibi merkezi bir konumda olabileceğini aklımıza getirmektedir. Ancak fabrikaya çalışmak için gelenlerin daha çok çevre illerden olduğu ve yerli halkın bu mahalleye gelmemesi sonucu, demografik yapı ve kısmen kültür ortamı farklı olmuştur.

1980'li yıllarda İstasyon Caddesi. (Vural Geçmez arşivi) Tam bir nostalji.

KAPALI ÇARŞI

Çarşı kelimesi Farsça Çıhar-Suk (dört sokak) tamlamasından bozulmuş, alış-veriş etmeye uygun, iki tarafı dükkan, üstü örtülü veya açık sokak veya meydanlara verilen isimdir. Gerçi üstü kapalı olan çarşılarla eskiden bedesten deniyormuş ama artık buralar da çarşı diye anılıyor. Yapıldığı dönemlerde bedestenlerin daha çok manifatura üzerine çalıştığını da buraya eklemek gerekiyor. Tabii bir de arastalar var ama hem konumuz olmadığı için hem de Elazığ'da arasta kavramı kullanılmadığı için bu konuya girmiyorum.

Türk çarşılarının bir hususiyeti olarak şunu söylemek mümkündür. Türk çarşılarında "Kapalı Çarşı" oluşturulmasına fazla önem verilmiştir. İstanbul, Bursa, Edirne, İzmir başta olmak üzere birçok şehirde kapalı çarşılar yapılmıştır. Gerçi günümüzde artık alışveriş merkezleri yaygınlaşmaya başladı ama eski kapalı çarşılarının ayrı bir havasının ve cazibesinin olduğunu da teslim etmek gerekir.

Elazığ Kapalı Çarşısı da cumhuriyetin ilk yıllarında yapılması nedeniyle, Elazığ şehir kültürünü yöneten o yıllardaki belediye başkanı ve valilerin de ufuklarının geniş olduğuna işaret eder. Zaman zaman restore edilen kapalı çarşının 2019 yılı itibarıyla yeniden restore edileceği de yetkililer tarafından ifade ediliyor.

Elazığ'ı belli periyotlarla öne çıkaran sembol yapıları ve çarşıları ile önemli sinai kuruluşları hep olmuştur. Kapalı Çarşı, Hazar Santrali, lokomotifin Elazığ'a gelmesi, fabrikaların açılması, üniversitenin kurulması, Ferro-krom Fabrikası'nın açılması hep önemli olaylardır.

Elazığ Kapalı Çarşısı 1928 yılında, Vali Cemal Bardakçı zamanında kurularak hizmete girmiştir. Bu çarşıya hizmeti geçen ilk Belediye Reisi; Halil Özden olmuştur. Daha sonra 1937 yılında çarşığı onaran Hurrem Müftügil'dir. Esasen 1920'li yıllarda Sorbon Üniversitesi mezunu olup, dünyanın çeşitli ülkelerinde devleti temsil noktalarında bulunmuş olan Hurrem Müftügil'in Elazığ'da belediye başkanlığı yapmış olması da ayrı bir özelliktir.

Kapalı Çarşı bugünkü Postane binasının bitişiğinde, tarihi Valilik Binasının güney cephesindedir. Güney ve kuzey yönlerinden iki, batı ve doğu yönlerinden dört olmak üzere altı ana girişe sahiptir. Çarşının üzeri ahşap bir çatı ile kapatılmıştır. Son dönemlerde kötü bir görünüm sergileyen çarşının çatısı yakın zamanda değiştirilerek yine ahşap olarak yenilenmiştir.

Hali vakti yerinde olanlarla yüksek rütbeli memur sınıfının gıda maddeleri için tercih ettiği yer Kapalı Çarşı mağazaları olmuştur hep. Aslında o dönemdeki kasap dükkânlarının hemen hemen tamamı bu kapalı çarşı içinde idi. Hatta bu sebeple buraya Kasaplar Çarşısı (hatta yalnız kasaplar) da denilirdi.

1965 yıllarına kadar bu çarşının en meşhur simalarından “sepetçiler”i anmazsak anlatım eksik kalır. Bu sepetçi esnafı müşterilerinin evlerini tanıdıkları için, alınan malzemeleri alan kişi olmadan da onların evlerine götürüyorlarmış. Tabi alışveriş yapıp alınan malzemeleri eve götürmesi için sepetçiye veren beyefendi taşıma ücretini peşin olarak veriyor ama malzemeleri götürdüğü evin hanımı da sepetçiye ayrıca bir bahşiş verdiği için bu iş o zamanlar oldukça cazip. Önceleri sepetçilerin tamamı Tuncelililer fakat 1950’den itibaren Elazığ merkezine gelmeye başlayan Palulular da bu işin yarısına ortak oluyorlar. Elbette belli bir kavganın ardından ve araya girenlerin yardımı ile iş tatlıya bağlanmış.

Bu çarşının yapımı belediyenin çok değerli bir hizmeti olmakla beraber o günün koşullarına göre çok büyük tutulmuştu diyor işin uzmanı. Demek ki o yıllarda Elazığ da refah seviyesi iyiydi. Refahın kaynağı da ticaretti. Zira Elazığ, geniş bir hinterlandın ticaret merkeziydi. Elazığ o günler Türkiye’nin en geniş vilayetlerinden biriydi. Henüz Tunceli teşekkül etmemiş, Bingöl kopmamış, İsmet Paşa’nın himayesine geçen Malatya, Elazığ’a akrabalık bağları ile bağlı Arapkir’i almamış, keza yine yakın akrabalık bağları olan Eğin (Kemaliye) Erzincan’a verilmemişti.

1928 yılından beri hizmet vermekte olan Kapalı Çarşı; İşçiler Sokak üzerindedir. Tarihi Hükümet Konağı’nın takriben 60 metre aşağısında bulunan Çarşı’nın rahat giriş ve çıkışı vardır. Hemen hemen her çeşit yöresel ürünleri bulabileceğiniz bu tarihi mekanın içinde aynı zamanda Balıkçılar Çarşısı ve kasaplar, yan tarafında da Bakırcılar Çarşısı bulunmaktadır. Kapalı Çarşı’da, Elazığ yöresine ait baharat çeşitleri, badem şekeri, pekmez, kumda özel olarak yapılan Ağın leblebisi, tulum peyniri, kayısı, kuru üzüm, orcik (cevizli sucuk) gibi birçok ürün bulabilirsiniz. Elazığ Kapalı Çarşı esnafı işini iyi bilen, tecrübeli ve yardımsever insanlardan oluşuyor. Çarşı, sadece yerel halkın değil, Elazığ’a gelen turistlerin de uğrak noktalarından birisidir.

Günün her vaktinde kalabalık ve hareketli olan bu tarihi pazar yeri, 1928 yılından beri hizmet vermektedir. Kadayıf tatlısı ve künefe yapımı için kullanılan tel kadayıf, özel pişirme saclarında taze olarak üretilip satan kadayıfçılar yine Kapalı Çarşı içinde bulunmaktadır.

Tarihi Kapalı Çarşının güney giriş-çıkış kapısından doğuya doğru uzanan sokakta, kalaycılığın yapıldığı ve bakırın elde işlenerek ürüne dönüştürülüp satıldığı dükkânlar bulunmaktadır. Sağlı sollu olmak üzere bakırcı ve kalaycı dükkanlarının bulunduğu sokak Bakırcılar Çarşısı olarak anılmaktadır. Tabii cam ve porselen tabakların yaygınlaşmasından sonra kalaycılarının sayısında da azalma görülmektedir.

ŞEHİR OLUŞUYOR / YENİ BELEDİYE BİNASI

1937 yılında Belediye Başkanlığına seçilen Hurrem Müftügil, belediye binasının hizmet vermekte yetersiz olduğunu görünce, yeni bir belediye binası yapmaya karar vererek, bakımı güçleşen birçok belediye emlakini satın 2006 yılında yıktırılan Belediye Binasını yaptırmıştır. Esasen bu bina Elazığ'ın ilk betonarme yapısı olma özelliğini de taşımaktaydı. Şu anda bu binanın yerinde 7-8 katlı modern olarak tabir edilen bir iş merkezi/işlevsiz bir betonarme yapı bulunmaktadır. Eski bina Batı'da olsa asırlarca yaşatılır ve onun üzerine geçmiş anlatılırdı.

Hurrem Müftügil tarafından 1937 yılında yaptırılan Belediye Binası. Elazığ'ın ilk betonarme binası. Maalesef 2006 yılında yıkıldı.

Elazığ da ilk aile sinemasının yapılması da Hurrem Müftügil dönemine rastlar. Harput ahalisi Elazığ'a yerleşmeye başlayınca, yeni iş imkânları da oluşmaya başlamıştır. Geliri artan insanlar için de, Avrupa'yı iyi bilen Hurrem Müftügil tarafından sinema açılması teşvik edilmiş ve açılmıştır.

Harput'tan Mezre'ye göç eden esnaf ilk olarak Bankalar Caddesinin aşağısında bulunan Taş Mağaza ve Zahir Meydanı civarını mekân tutmuştur. Esnaf sayısı çoğalınca Bankalar Caddesine (bu cadde 1950'li yıllarda Menderes Caddesi olarak anılmış) doğru kaymaya başlamıştır. Bu caddenin batısındaki uca (Belediye Çarşısı ile Bankalar Caddesi arasında) kuyumcular yerleşti. Bu kısım aynı zamanda avukatların bürolarının da bulunduğu bir semti. Bir ara şehiriçi minibüsleri için garaj görevi gören kısmın hemen alt köşesinde Noter bulunurdu. Noterin alt katında da "havlucu Ramazan Doğdu"nun dükkanı vardı. Bu semtin doğusundaki paralel caddeye ise kavafiyeciler/ayakkabıcılar/manifaturacılar ve gıda satıcıları yerleşti. 1950-1980 yılları arasındaki Elazığ ticaret ve sanayisine damgayı bu esnaf vurmuştur.

Elazığ'da çıkarılan Altan isimli süreli yayınında (1937) o yıllarda Elazığ da şu yapıların yapımına başlandığı yazmaktadır;

Elazığ'da Mart 1932 yılından itibaren bir enginlik olmaya başlamıştır. 1936 sonuna kadar geçen dört yıl içerisinde; Halkevi, Çocuk Bahçesi, Park, Açık Sahne, Açık Sinema makine dairesi, Stadyum, 50 yataklı Memleket (Devlet) Hastanesi, 10 dersaneli Atatürk İlkokulu, Cumhuriyet Meydanı, Atatürk Anıtı, 20 metre genişlikte 1000 metre uzunlukta parke döşemeli İstasyon Caddesi, bir km'lik Gazi Caddesinin parke tahvili, Vali Konağının tamir ve tadili. Bu dönemin valisinin Tefik Gür olduğunu önemle belirtelim.

Elazığ'a yeni yapılacak stadyumun son hali diyor yetkililer.

Eski Vilayet Konağı'na en yakın yerlerden birisi olan, eskiden Ticaret ve Sanayi Odası'nın bulunduğu mekânda; hapisane ve cami yapılmış olup, camiinin kuzey cephesinde önu güneye bakan meydanda askeri binalar tesis edilmiştir.

Bu binalar uzunca bir süre askeri birliklere hizmet etmiş, 1963 yıllarına kadar Jandarma Komutanlığı olarak kullanılmıştır. Çoğunlukla ahşap olan bu yapı, çıkan bir yangın sonrasında kullanılmayacak bir duruma geldiğinden, Jandarma Komutanlığı buradan alınarak, önce Derviş Mahallesiindeki Odun Pazarına, daha sonra da bu gün hizmet verdiği yere taşınmıştır. Adına müfettişlik binası denilen yapı ise önce Müfettişlik, ardından da (1985 yılına kadar) 8. Kolordu Komutanlığı olarak kullanılmıştır. Bu bina daha sonra Posta Müdürlüğüne tahsis edilmiştir.

Elazığ - eski ticaret borsası 1960 lar. (Daha önceleri Elaziz hapishanesi (mapushanesi). Sonraları Ticaret Borsası, ETSO binası, şimdilerde yıktırılarak yerine çok ilkel bir vaziyette yapılan Belediye Çarşısı. Mekan; Kapalı Çarşının doğusu) Nüfus ve Tapu Müdürlüğü de 1980’li yılların sonuna kadar bu binanın üst katındaydı

Elazığ Saray Camii

Bugün Bit Pazarı olarak anılan meydan, yakın bir tarihe kadar Demokrat Parti’nin seçimleri kazandığı tarihe izafeten “14 Mayıs Meydanı” (Hürriyet Meydanı) olarak anılmıştır. 1950-1970 arasında büyük parti mitingleri ve umumi toplantılar bu meydanda yapılmıştır.

Hürriyet Meydanı merkez olarak alındığında, doğusunda Hapishane Camii (Saray Camii), batısında Yemenciler Çarşısı ve alt tarafı Şıra Pazarı, güneyinde ayakkabıcılar ve manifaturacılar (bir alt sokaktaki Zincirli Han dâhil, güneybatısında aşağıya doğru solda Bakırcı ve Kalaycılar Çarşısı, alt sokağında ise tarihi Zahir Meydanı Elazığ da oluşan ilk ticaret merkezleridir.

Zahire Meydanı. Halen hizmet veriyor. (Arasta)

Elazığ'ın ilk ana caddesi olan Gazi Caddesi ve Hürriyet Caddesi'nden bu meydana inen üç büyük cadde vardır o yıllarda. Bunlar;

- İzzetpaşa Camiinin güneyinden inen Bankalar Caddesi,
- Yeni Camiden inen Ayakkabıcılar Caddesi,
- Beyaz Çeşmeden inen İkinci Harput Caddesidir.

Ticarete yönelik iş merkezlerinin hemen hepsi bu cadde ve bu caddeleri dikine kesen sokaklar içerisinde kurulmuştur.

İzzetpaşa Camii 1971

Bankalar Caddesi ve yukarıda İzzetpaşa Camii.

Bakırcılar Çarşısı 1900 yılında, Harput'taki bakırcı ve kalaycı ustalarının Mezra'ya göçü ile kurulmuştur.

Şıra Pazarı 1928'de Kapalı Çarşı ile eş zamanlı olarak kurulmuştur. Kuruluş alanı altıgen bir alan olup her köşesi ayrı bir sokağa açılmıştır. Burası ilk kurulduğunda Buğday Pazarı olarak düşünülmüş, 1940 yılına kadar da buğday Pazarı olarak kullanılmıştır, Şehrin büyümesi ile birlikte, pazar yeri yetersiz kalınca, buğday pazarı bugünkü yerine taşınmış, Şıra Pazarı denilen yer ise sebze pazarı olmuştur. Sebze pazarı da yetersiz kalınca tekrar şıra pazarına dönüşmüştür. Sebze pazarı ise Hürriyet Meydanından aşağıya inen yolun sağındaki odun ambarının yerine kurulmuştur. 1950'lerde odun ambarının başka bir yere nakli gerçekleşince yerini Hal Müdürlüğü yönetiminde Eski Sebze Hali bırakmıştır. Bu toptancı sebze hali 1970'lere kadar kullanılmıştır. Buranın sebze haline dönüştürülmesiyle birlikte "sebze ve meyve komisyonculuğu" ilimizde önemli meslekler arasına girmiştir.

Bu Sebze Hali buradan taşınarak Çevre Yolu üzerinde, eski Sürsürü Mahallesinde kurulmuş, 2004 sonrasında imar tadilatı yapılarak Diyarbakır yolu üzerinde, Asri Mezarlığının bitişiğindeki yere taşınmıştır.

Eski belediye binasının önü (1970 yılı) Şimdi bu yapıdan geriye kalan sadece caddelerin konumu. Muallimler Lokali ve Murat Lokantası ile Gölcük Sinemasının yazlık perdesi de görülebiliyor.

Elazığ'ın 1950 yılına kadarki gelişimi şimdiki Gazi Caddesi'nin güneyindeki istasyon garına/ demiryoluna doğru olmuştur. Demiryolu şehrin güney gelişmesini engellemiş; burada bulunan Sürsürü, Kesrik, Aksaray (Yığılca) köyleri sonraları kentin mahallesi konumuna gelmiştir.

1940'lı yıllar. Hurrem Müftüoğlu tarafından yaptırılan belediye binasının altı Ziraat Bankası

Süleyman Selmanoğlu döneminde Malatya Caddesi üzerinde yapılan yeni Belediye Binası. (2008)

1950 den sonra kamu yatırımları ile sanayileşmeye başlayan kentin nüfusu, kırsal kesimden ve çevre illerden aldığı göçle hızla artmış ve kent gecekondu mahalleleri ile çevrelenmiştir.

Devlet yatırımlarının büyük ölçüde yoğunlaştığı Elazığ'ı çevre illere göre gelişkin tutan etmenlerin başında kamu yatırımları yanında sınırlı da olsa sanayi ve ilin bölgede önemli bir elektrik enerjisi üretim merkezi olması ile kamu kuruluşlarının bölge merkezlerinin Elazığ'da bulunması sayılabilir.

1970 yılında dönemin belediye başkanı Şükrü Kacar, Elazığ'ı Samsun'la birlikte "metropol şehir" statüsüne kavuşturmuş ama sonradan gelen yerel yönetimler bu kavramın önemini iyi anlayamadıklarından bu şehir büyük bir sıçrama yapma şansını kaçırmıştır. Kentsel gelişim ülke geneline paralel olarak 1970'den sonra bir durağanlık geçirmişse de son yıllarda özellikle 1990 sonrası bölgedeki gelişmeler nedeniyle çok yoğun göç almıştır. Bu göçlerin hızlı gelişimi, değişime neden olmasının yanında kentsel alan yetersizliğini de zorlar duruma getirmiştir.

1968 yılında başlayan Keban Barajı'nın yapımıyla 1970'lerde başlayan yoğun göç, kentin gelişmesinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. İnşaat sektörü birden bire canlanırken, eski kent kesiminde yıkılıp yapılma olgusu hız kazanmış, kent çıkışlarında, konut alanları dışında yapılan toplu konut siteleri ile kentsel alan yeni boyutlar kazanmıştır. Keban Barajı projesinin uygulamaya konmasıyla, kırsal alanların su altında kalması ve istimlâk (kamulaştırma) bedellerinin ödenmesiyle başlayan bir göç olgusuna rastlanılmaktadır. Bu tür olaylara hazırlıklı olmayan yerel yönetimler gerekli önlemleri alamadıkları için kentin problemleri daha fazla artmıştır. 1-2 katlı bahçeli kerpiç evler yıkılarak çok katlı, bitişik nizamda bir yapılaşmaya gidilmiştir. Alt yapı sağlıklı, bahçesiz, parksız, yeşil alanları olmayan çarpık bir şehirleşme olmuştur. İki katlı evlere ve motorsuz araçlara göre planlanmış caddeler, yanlış yerel yönetim anlayışları yüzünden birçok probleme davetiye çıkarmıştır.

Elazığ için Hazırlanan Planlar, 1982 yılında Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından "Türkiye Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi" adı altında yapılan bir araştırmaya konu olmuştur. Bu çalışmaya göre Elazığ ili, bütün iller gibi ülkesel büyük kent (metropol) İstanbul'a bağlıdır. Elazığ 5. kademe bölge merkezidir. Halbuki Şükrü Kacar'ın merkezi hükümete kabul ettirdiği "metropol" şehir statüsü sonraki siyasiler ve yöneticiler tarafından iyi anlaşılabilmiş olsaydı, Elazığ'ın konumu ve gelişimi şimdi çok farklı olabilirdi.

Çayda Çıra Kavşağı ve alt geçidi.

DEMİR YOLU VE ELAZIĞ'A İLK TRENİN GELMESİ

Türkiye Demiryolu Tarihi, 1856 yılında başlar. İlk demiryolu hattı olan 130 km'lik İzmir - Aydın hattına ilk kazma bir İngiliz şirketine verilen imtiyazla bu yılda vurulmuştur.

Bu yılların, Kırım Savaşı sırasında İngiltere ve Fransa'ya borçlandığımız yıllar olduğu önemli bir not olsun. Osmanlı Devleti 1854 yılında ilk defa dış borç aldı İngiltere'den.

Biz yine dönelim Cumhuriyet dönemi demiryolu ve şimendifer (tren) meselemize.

O günün yönetimi 1924 yılında "Bir karış şimendifer" mottosu ile sloganlaştırılarak başlanan demiryolu inşaatları, ülkede bulunan ağaç görüntüsü şeklindeki koloni tipi demiryolları yerine milli ihtiyaçlara göre şekillenen ve ülkenin doğusuyla batısını kuzeyiyle güneyi birbirine bağlayan ağ tipi demiryollarına sahip bir ülke konumuna getirmeyi hedeflemiştir. Ülkenin demiryollarıyla birbirine bağlanması askeri, siyasi, iktisadî, sosyal ve kültürel gelişmesine katkı yapacaktı.

Bu anlamda, ülkenin bel kemiği olarak telakki edilen Ankara – Sivas – Erzurum Demiryolu hattı ve Fevzipaşa – Diyarbakır hatları yapılarak ülkenin doğusuyla batısı arasında irtibat sağlanmıştır.

Bu ana hatlarla birlikte bütünleşmiş bir iç pazar oluşturmak için Afyon – Karakuyu, Malatya – Çetinkaya, Bozönü – Isparta, Yolçatı-Elazığ gibi iltisak hatları yapılmıştır.

"Demir ağlarla ördük anayurdu dört baştan" dizesi bu faaliyetler için kullanılmıştı.

1923 yılındaki ağaç tipi demiryolları 1939 yılına gelindiğinde ağ tipi demiryollarına dönüşmüş ve hedeflenen amaca bir anlamda ulaşılmıştır. Yolçatı-Elazığ İltisak (Şube) hattıyla, Elâzığ şehri yapılan diğer demiryolu hatlarına bağlanmıştır. Bu hattın Elâzığ'ın siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmesine birçok katkısı olmuştur. Elâzığ'a katkılarının

yanında bu 24 km'lik hat, aynı zamanda planlanan Elazığ-Palu-Genç-Tatvan-Van hattının da temelini oluşturmuştur. Elazığ- Van Hattı tamamlanmış ve demiryolunun Elazığ vilayetine girdiği ilk gün asılan “Kardeş İrana Doğru” döviziyle hedeflenen amaç yıllarca süren çalışmalardan sonra Eylül 1972 yılında gerçekleşmiştir. Böylece iki ülkenin ulaşımında önemli bir katkı da sağlanmıştır.

Elazığ'a ilk trenin gelişi, 1934.

Elâziz istasyonunda

İki sütun arasında “Dayan Başarısın” yazısı dikkat çekiyor.

30 Haziran 1934 tarihinde ilk tren katarı Elâzığ'a gelmiştir. Trenin geldiğini duyan halk, hat boyunca birikerek büyük bir tezahürat yapmış ve istasyon civarında davul ve gırnatalar/zurnalar çalınmıştır. Hattın Elâzığ'a ulaşması bayram sevinci yaşatmıştır.

Bu münasebetle Elazığ Belediyesi bir tören hazırlamıştır. 1 Temmuz 1934 tarihinde yapılan bu tören için sabahın ilk saatlerinde halk istasyonda toplanmıştır. İstasyon baştanbaşa bayraklar ve defne yaprakları ile süslenmişti. Saat 17.00'de tren Elâzığ Belediyesi tarafından İstasyon binasının önünde kurulan takın/kemerin altından geçerek durmuş ve tören başlamıştır. Takın üzerinde trenin geldiği tarafa "Uzun Seneler Seni Bekledik" gideceği tarafa "Kardeş İran'a Doğru" sözleri yazılmıştı. Trenin durmasıyla kurbanlar kesilmiş ve şehir bandosu 10. Yıl Marşı'nı çalmıştır.

Elazığ'a ilk trenin geliş töreni 01 Temmuz.1934 tarihinde yapıldı. Açılan bu yeni hat Fırat-Yolçatı-Elazığ istasyonlarından oluşuyordu.

Tren Elazığ - Palu hattına 1946 yılında gelmiştir. Palu-Genç hattına da 1947 yılında gelmiştir.

Cumhuriyet sonrası dönemde ülke milli çıkarlar doğrultusunda yapılandırılmış, kendine yeterli "milli ekonomi"nin yaratılması amaçlanmış, çelik, kömür ve makine gibi temel sanayilere öncelik verilerek demiryollarının ülke kaynaklarını harekete geçirmesi hedeflenmiştir. Üç beyaz ve üç siyah probleminin çözümü hedeflenmiştir. Üç beyaz; un, şeker ve patiska. Yani yiyecek, içecek ve giyecek. Üç siyah; demir, kömür ve petrol. Yani inşaat ve yol, yakacak ve enerji.

Elazığ'ın gelişmesinde çok büyük katkıları olan Ergani Bakır İşletmelerine demiryolu çok kısa sürede ulaşmıştır. İlerleyen yıllarda, özellikle 1950 sonrasında bu politikalar devam ettirilmiş ve Potansiyel üretim yapılan merkezlere (Elazığ Şeker Fabrikasına, Azot fabrikasına, Et kombinesine) ulaşılmıştır.

Trenin Elazığ'a gelişiyse alakalı O günkü gazete, dergi, mahya ve taklarında şunlar yazıyordu.

- Devletin Yapıcılık Kuvvetine İnan.
- Gözümüz aydın. İşte tren geldi.
- Demiryolu Cumhuriyetin çelik koludur.
- Yol yerin damarıdır.
- Bu demir değil altın yoldur.
- İstanbul artık 2 günlük yoldur. (Şimdi bir saatlik yol.)

Elazığ'a tren ilk geldiğinde Elazığ yamaçlarını çınlamaları ile dolduran lokomotifin sesine herkes koşup geldi. Trenin gelişi halk tarafından o kadar büyük bir ilgi gördü ki, istasyonu ve treni görmek için binlerce insan istasyona akın etti. Trene dokunmak için herkes bir biriyle adeta yarıştı. Bu ilgi yıllarca devam etti.

Elazığ'a trenin gelmesi Elazığ ekonomisine çok büyük katkıda bulunmuştur. Artık Elazığ her alanda büyük gelişme kaydeder duruma gelmiştir. Harput'a bağlı ekim alanı olan Mezra artık hızla büyüyen bir şehir merkezi olma yolunda atılım yapmıştır.

Harput'un da yıkılmasında ve cazibesini yitirmesinde Elazığ'a trenin gelmesinin etkisi çok fazladır. Tüm bölgeye hitap eden bu merkez artık ticaret yapan, göç alan, İstanbul, Amerika, Almanya'ya gidip gelen insanların olduğu ve kültürel olarak daha geniş kitlelerle etkileşim içinde olan bir il hüviyetini kazanmıştır.

Elazığ Cumhuriyet şehridir. Cumhuriyetimiz geliştikçe Elazığ da gelişmiştir. Tren sayesinde büyük şehirlere; okumak, para kazanmak için göçler de hızlanmıştır. Ancak özellikle 1940-1942 yılları arasında şehir çok büyük göçler vermiş, adeta ıssızlaşmıştır.

Tren Elazığlının kültür hayatını o kadar derinden etkilemiştir ki artık sosyal hayatı dışında eğlence kültürünün de değişmesine neden olmuştur. Elazığ'a tiyatro, müzik, gösteri dünyasının ünlü simalarının yer aldığı topluluklar gösteriler, konserler yapmaya gelirken Elazığ'ın dünyaya açılmasına büyük etkisi olmuştur.

Trenin gelişi istasyonun yapılışı şehrin ilk bulvarının ve ilk meydanlarından biri olan İstasyon Meydanı'nın 1935 yılında yapılmasını sağlamıştır. Bu meydan halen siyasi toplantılar için tahsis edilmektedir. Elazığ'ın belediye binası önünden başlayıp Yeşildereyi takip ederek İstasyona kadar uzanan elektrik direkleri ile ışıl ışıl aydınlatılan bu yol artık Elazığlıların en fazla kullandıkları ve geceleri gezi parkuru olan bir bulvardır. Bu bulvar ismi değiştirilse de halen halk arasında İstasyon Caddesi olarak anılır.

İstasyon caddesinde ve şehrin belli merkezlerinde duran fayton duraklarından, sonradan gelişen taksi duraklarından halk ulaşım için faydalanırdı. Bu fayton duraklarından bir kaçını anmak gerekirse;

İstasyon Caddesindeki Emek Taksi durağı.

Hastane Caddesi durağı,

Semerciler Çarşısı durağıdır.

İstasyon aynı zamanda askeri törenlerin, karşılamaların, uğurlamaların, cenaze törenlerinin ve asker sevkیاتlarının yapıldığı bir yerdi.

HAZAR SANTRALİ VE ÜÇ İKTİSADİ KURULUŞ

Hazar Santrali özelde Elazığ'ın, genelde ise ülkenin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir role sahiptir. Hazar Santrali ile birlikte ülkeye sekiz adet elektrik santrali yapılmıştır.

Yatırımların önünün açılması için önemli bir enstrüman olan elektrik konusu önemlidir. Hatta sanayileşmenin olmazsa olmazlarının başında elektrik gelir. 1950 yılında Demokrat Parti seçimleri kazanınca Celal Bayar Cumhurbaşkanı, Adnan Menderes de Başbakan olurlar.

Hazar santrali ile ilgili konuyu dönemin Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürü olan Süleyman Demirel anlatıyor: “Cumhurbaşkanı beni çağırtmıştı. Gittim. Bana dönerek; ‘ülkedeki bütün evler kerpiç. Beton evler yapmak için çimento ve çimento elde etmek için de elektrik gerekir. Oysa ülkemiz şu anda elektrik yoksunu bir ülke. Bu sorunu aşmak için Türkiye’de sekiz elektrik santrali kurmamız gerekiyor. Bu santrallerden biri de Elazığ’da kuracağımız Hazar Santrali olacaktır. Elazığ’da Hazar Gölü diye bir gölümüz var ve bu gölden 500 metre aşağıda da Uluova denilen bir ovamız var. Hazar Gölü ile Uluova arasında Master Dağı mevcut. Biz şimdi bu master dağı delerek Hazar Gölü’nün suyunu Uluova’ya akıtacağız. Yalnız suyun dağın ova tarafına çıktığı noktada bir elektrik santrali yaparak elektrik elde edeceğiz ve artan su ile de ovayı sulayacağız. Yapabilir misin’ dedi. Ben de hiç tereddüt etmeden yaparım dedim. Cumhurbaşkanı duraklayınca tekrar yapabileceğimi ifade ettim. Bunun üzerine Cumhurbaşkanı da peki öyleyse yetkilisin, git yap” dedi. Ben hemen ABD’ye gittim. Çünkü yüksek lisansımı yaptığım şehirde bu santralin adeta ikiz kardeşi olacak bir santral mevcuttu. Tekrar inceledim ve birtakım projelerle Türkiye’ye döndüm. O zaman EİEİ’nde birlikte görev yaptığımız Turgut Özal’a dedim ki; “santralin inşaat kısmını ben hazırlayayım, elektrik kısmını da sen hazırla. Çalışmaya başladık. 1952’de başlayan çalışmalarımızın ardından 1954 yılında santral üretime başladı.”

1954 yılında elektrik elde edilince şehrin aydınlatılmasının dışında üç önemli iktisadi tesis kuruldu Elazığ'a: Önce Çimento ve Şeker Fabrikaları, sonraki yıllarda da Et ve Balık Kurumu faaliyete geçmiştir. Hem köylüler, hem hayvancılık yapanlar kazanmışlar hem de çimento üretimi ülkenin bu alandaki sorununu çözmüştür. Bu yatırımlar sonucunda Elazığ, Türkiye'nin ilk on şehri arasına girmiştir.

Batı bu gelişmeden rahatsız olmuş ve bu atılımları yapan iktidarı, 1960 darbesi ile cezalandırmış, dahası dönemin başbakanını ve iki bakanını idam ettirmiştir.

Elazığ Şeker Fabrikası, Keban Barajı'nın yapımı sonucunda Yurtbaşı'na (Hoğu'ya) taşındı.

Çimento Fabrikası.

KEBAN BARAJI

Keban Barajı, Adalet Partisinin iktidara geldiği 1965 yılında hemen çalışmalarına başlanan o zamanki Türkiye'nin en büyük yatırımlarından biridir. 1968 yılında yapılmaya başlandığı zaman ne de çok gürültü koparmışlardı. Kalkınma elektrik demekti ve koca Fırat nehri boşa akıyordu. Sonradan "Barajlar Kralı" olarak ün yapacak olan Süleyman Demirel, Keban Barajı projesine girişmiş ve bu proje 1974 yılında dört türbin olarak, daha sonraki yıllarda da sekiz türbinn olarak faaliyete geçmişti. Benim kişisel kanaatim, bu ve benzeri yatırımlar yüzünden, Batı'nın baskısı sonucu 12 Mart 1971'de hükümete muhtıra verilmişti.

Keban Barajı; beton ağırlık ve kaya dolgu tipi olan gövdesinin hacmi 16 679 000 m³, akarsu yatağından yüksekliği 210 m, normal su kotunda göl hacmi 31 000 hm³ normal su kotunda göl alanı 675 km²'dir.

Keban Baraj Gölü bu özellikleriyle Türkiye'nin Atatürk Barajı gölünden sonra en büyük yapay gölüdür. Doğal göllerle bir arada sıralandığında Van Gölü, Tuz Gölü ve Atatürk Baraj Gölü'nün ardından 4. sırada yer almaktadır.

Baraj gölünün Murat Nehri vadisi boyunca uzunluğu 125 km'dir. Genişliği yer yer değişmektedir. Keban baraj gölünde elektrik üretiminin yanı sıra su avcılığı yapılmakta ve balık üretimi de gerçekleştirilmektedir. Gölün etrafında Elazığ ve çevre illerin halkının faydalandığı eğlence ve mesire yerleri mevcuttur. Üzerinden köprüyle Elazığ'ın Ağın, feribotla Tunceli'nin Pertek ve Çemişgezek ilçelerine geçiş yapılabilmektedir.

Enerji açısından Türkiye'nin ilk dev yatırımlarındandır. 1965 yılında yapımına başlanılmıştır. 1974 yılında ilk 4 büyük türbini, 1981 yılında da diğer 4 türbini devreye girdi. Barajın toplam kurulu gücü 1330 megawat olup yıllık enerji üretimi 6 Milyar kwh dir. Kurulduğunda Türkiye'de üretilen elektriğin %20'sini tek başına karşılamıştır.

Keban Barajı böylece 1950'lerde yapılan Hirfanlı Barajı ve Sarıyar Barajı'nda büyük baraj inşaatı tecrübesini kazanmış Türk mühendisliğinin ortaya koyduğu ilk dev baraj olup, bu ülkenin ve Türk mühendislerinin gururu ve alınının akıdır.

Baraj mevki Elazığ'ın 45 km kuzeybatısında, Malatya'nın 65 km kuzeydoğusunda olup, Karasu ve Murat nehrinin birleştiği yerden 10 km daha aşağıda nehrin aktığı en dar boğazlarından birindedir. Barajın kurulduğu yer Karasu ile Murat nehirlerinin birleşmeleri ile meydana gelen Fırat nehrinin bu birleşme noktasından itibaren ilk uygun baraj yeridir.

Fırat nehri yılın muhtelif zamanlarında çok farklı bir akım düzenine sahiptir. Düzensiz bir rejimi vardır. Ortalama geçen su miktarı-debisi 635 m³/sn.'dir. Kış aylarında ortalama debi 200 ile 300 m³/sn. arasında değişir. Nehrin bir yıl içinde geçirdiği suyun % 70'i kar erime mevsiminde yani mart ile haziran ayları arasında geçer.

Barajın yapılması ile Elazığ'ın nüfusu değişmiş, beton binalar yükselmeye başlamıştır. Adı Abdullahpaşa olan barajdan etkilenenlere tahsisli bir mahalle yapılmış ve bu mahalle uzun yıllar 1800 evler diye anılmıştır. Şehirde ticaret ve yatırımlar artmış, sosyal hayatta gözle görülür bir canlanma olmuştur.

1963 yılında bakanlık yapmış olan merhum Nurettin Ardıçoğlu'nun gayretleri ile Keban Holding oluşturulmuş ve onun bünyesinde sekiz fabrika ve tesis açılmıştır. Demir Çelik, Keban Plastik, Beton Sanayi, Ağın Dericilik, Sodyum Bikromat bu yatırımlardan bazılarıydı. Aslında yapılan çok önemli ve büyük bir yatırım hamlesiydi ama Nurettin Ardıçoğlu'nun vefatından sonra Holding sağlıklı çalıştırılmamış ve zamanla kapanmıştır. Sayılan tesislerden halen ikisi özel şirketler tarafından satın alınarak çalışmaya devam etmektedir.

Aşırı yağışların ardından, 15 yıl sonra ilk defa savaklar açıldı. (2019)

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Doğu Anadolu Bölgesinde, derin tarihi ve kültürel bir mirasa sahip olan ilimizde, bir üniversitenin kuruluş fikri 1942 yılına kadar gitmektedir. Doğuda bir Şark Üniversitenin kurulması fikri ilk olarak, 1942 yılının Eylül ayında Elazığ'da düzenlenen "İkinci Üniversite Haftası" etkinlikleri kapsamında İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cemil BİRSEL tarafından yapılan konuşmada dile getirilmiştir. "İkinci Üniversite Haftası'nın Elazığ'da düzenlenmesine gerekçe olarak; o günün şartlarında yükseköğretimde fazla sayıda Elazığlı öğrencinin bulunması gösterilmiştir. 1940'lı yıllarda sadece İstanbul Üniversitesine kayıtlı 120 Elazığlı öğrencinin bulunduğu ve bu sayının nüfusa oranının İstanbul da dahil olmak üzere diğer illerin öğrenci sayısının nüfuslarına oranı içerisinde en yüksek değerde olduğu, bizzat İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cemil BİRSEL tarafından dile getirilmiştir. Prof. BİRSEL, ileride bir Şark Üniversitesinin kurulması söz konusu olursa, şüphesiz ki bunun sahibinin Elazığ ve Elazıglılar olacağını ifade ederek, Elâzığ kamuoyunda "Bir Üniversitenin Kuruluş Fikrinin" doğmasına vesile olmuştur.

Bu gelişmeden 10 yıl sonra, 1952 yılında Doğu Anadolu Bölgesinde "Atatürk Üniversitesi" adıyla bir üniversitenin kurulması fikri zamanın siyasi iktidarı tarafından dile getirilince; bu üniversitenin ilimizde kurulması için gerekli çalışmaları yapmak ve siyasi iktidar nezdinde gerekli girişimleri başlatmak üzere "Atatürk Üniversitesini Kurma ve Geliştirme Derneği" kurulmuştur. Dernek üyelerinin, Atatürk Üniversitesinin Elazığ'da kurulabilmesi için; üniversite arazisinin kamulaştırılması çalışmalarında arazi sahiplerinin ikna etmek, kamu bürokrasisindeki etkin-yetkin bürokratların desteklerini sağlamak, hükümet nezdindeki gerekli girişimlerde bulunmak konusunda ciddi çalışmaları olmuştur. Derneğin gayretleri ile hükümet tarafından üniversite ile ilgili fizibilite çalışmalarını yapmak üzere görevlendirilen teknik heyetlerin incelemeleri sonucunda yer tespiti yapılarak kamulaştırma

ile ilgili çalışmalar da tamamlanmıştır. Bütün bu çalışmalar sonucunda, Atatürk Üniversitesinin Elazığ'da yapılması beklenirken, önemli bir gelişme olmuştur.

Fırat Üniversitesi, Tıp Fakültesi.

Dönemin cumhurbaşkanı yanında Milli Eğitim Bakanı Celal Yardımcı ile birlikte, Erzurum'a yeni nakledilen 3. Ordu'yu ziyarete gider. Ziyaret esnasında ordu komutanı, Cumhurbaşkanı'na, "Efendim biz buralara geldik ama çocuklarımız üniversiteyi nerede okuyacaklar" diye biraz da sitemde bulunur. Cumhurbaşkanı da yanındaki Celal Yardımcı'ya dönerek; "Elazığ'a kurmayı düşündüğümüz üniversiteyi Erzurum'a kurarsak olmaz mı" der. Kendisi de Karşılı olan MEB da evet deyince, Atatürk Üniversitesi Erzurum'a kaydırılır.

Tekrar Fırat Üniversitesi'nin kuruluş aşamasına dönersek, 1968 yılında Prof. Dr. Mustafa Temizer, Ankara Üniversitesine bağlı olarak Elazığ'da Mühendislik Akademisi kampüsünde bir binada Veteriner Fakültesi'ni faaliyete geçirmiştir. Bir üniversite kurulması için en az üç fakülte olması gerekmektedir o yıllarda. Yapılan çalışmalar sonunda Fen ve Edebiyat Fakülteleri de kurularak 1975 yılında Fırat Üniversitesi kurulmuştur. Daha önceden Atatürk Üniversitesi için istimlak edilen araziler de kanunla Fırat Üniversitesi'ne tahsis edilmiştir.

Fırat Üniversitesi Rektör ve Rektör Yardımcısı, ETSO Başkanı ve diğer yetkililer MEGİP (Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü) Projesini imzaladılar.

Fırat Üniversitesi, bu gün 48.000 öğrencisi, 3.000 civarında akademik ve idari personeliyle ülkemizin önemli bir üniversitesi olarak hizmet vermektedir. Şehrin kültürel, sportif ve sanat alanında oldukça önemli bir role sahip olan Fırat Üniversitesi, ülkemizin ilk 27 üniversitesinden biridir.

MÜHENDİSLİK AKADEMİSİ

13 Mayıs 1960 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan “İki Yüksek Teknik Okul açılması ve yerlerinin seçilmesi konusunda Hükümete yetki verilmesi”ni öngören 7475 sayılı kanunun çıkması ile Elazığ’da bir yükseköğretim kurumunun açılması yönündeki çalışmalar yeniden hız kazanmıştır. Bu Yüksek Teknik Okullardan birinin Elazığ’da açılmasını sağlamak için yapılan yoğun çalışmalar sonucunda, hatta Atatürk Üniversitesi için istimlak edilen arazi sahiplerinin arazilerini geri almak için dava açmayacakları garantisinin Milli Eğitim Bakanlığına bildirilmesi ile Yüksek Teknik Okullardan birinin Elazığ’da açılması hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmıştır.

Önceleri Mimarlık ve Mühendislik Akademisi. Şimdi F.Ü. Mühendislik Fakültesi kampüsü.

İlk ismi “Yüksek Teknik Okul”dur.

Yüksek Teknik Okul 1967-1968 öğretim yılında Elazığ 'da kendi tedris binalarında iki bölümlü (Makine ve İnşaat) öğretim hayatına başlamıştır. 1969 yılında çıkarılan 1184 sayılı kanunla "Elazığ Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi" (EDMMA)'ne dönüştürülmüştür.

EDMMA ilk mezunlarını 1970-1971 öğretim yılında vermiştir. Daha önce faaliyete geçen iki bölüme ek olarak Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü ise 1972 yılında açılmıştır.

EDMMA, 1982 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi adını almıştır. Fakülteye daha önceden 01.04.1975 tarih ve 1873 sayılı kanunla kurulan Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi bünyesindeki Kimya (1976) ve Jeoloji (1977) bölümleri katılmış; daha sonraki yıllarda Çevre Mühendisliği (1989), Bilgisayar Mühendisliği (1995) ve Metalürji ve Malzeme Mühendisliği (1996) bölümlerinin de açılmasıyla, 8 bölümlü bir fakülte haline dönüştürülmüştür. 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında eğitime başlayan Mekatronik Mühendisliği Bölümü, 2009 yılında öğrenci alan Biyomühendislik Bölümü ve 2015 yılında eğitim-öğretime başlayan Yazılım Mühendisliği Bölümü ile birlikte, Mühendislik Fakültesi; 11 bölüm ile eğitim-öğretim hayatına devam etmektedir. Mühendislik Fakültesi, açılmasına rağmen henüz öğrencisi olmayan, Endüstri, Jeodezi ve Fotogrametri (Geomatik), Gıda ve Maden Mühendisliği Bölümleri ile 15 bölümlü bir fakülte haline dönüştürülerek, bugünkü halini almıştır.

1967 yılında, ilimizde yüksek öğretimin tohumlarının ilk olarak yeşerdiği Elazığ Yüksek Teknik Okulunun kurulması ile şekillenen Mühendislik Fakültesi, Fırat Üniversitenin kuruluş sürecine kaynaklık eden en önemli fakültelerden biridir. 1971 yılında ilk mezunlarını veren Mühendislik Fakültesinin farklı bölümlerinden bugüne kadar toplam 12596 öğrenci mezun olmuştur. Kurulduğu günden bu yana yetiştirdiği mühendislerle ülkemizin teknik ve

teknolojik kapasitesinin yükseltilmesine çok önemli katkısı olan fakültemizin 11 bölümünde toplam 5700 lisans öğrencisi öğrenim hayatına devam etmektedir.

Lisansüstü eğitim aşamasında 757 yüksek lisans öğrencisi, 192 doktora öğrencisi bulunmaktadır. Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi URAP'ın (University Ranking by Academic Performance) 2015-2016 dönemini kapsayan verilerine göre, Mühendislik alanındaki sıralamada Türkiye'de 9. dünyada ise 719. sırada yer almıştır.

FERRO-KROM TESİSLERİ

Cumhuriyet yönetimiyle beraber ulusal ekonomiyi oluşturmak için birçok alanda yapıldığı gibi madencilik alanında da bazı şirketler Türkiye tarafından satın alınmaya çalışılmış, 1930'lu yıllarda bu durum oldukça hızlı bir şekilde yapılmıştır. Türkiye'nin ağır sanayi hamlesine geçmesi için 1934'te devreye konan Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nda maden sektörüne ayrı bir önem verilmiş, yatırımların 1/3'ü maden grubuna ayrılmıştır

Ayrıca 1935'te 2804 sayılı kanunla kurulan Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve 2805 sayılı kanunla kurulan Etibank'a, devlet adına maden çıkarma ve işleme görevi verilerek ülkede madenciliğin daha da ilerilere gitmesi için çalışmalar yapılmıştır.

Geçmişte Palu'ya bağlı Arıcak (Karabegan) bucağının Bağın köyü Bağınkig mevki ile Vişin köyü Herpete bölgesindeki krom madeninin işletilmesi 45 yıllığına Etibank'a verilmiştir (Resmi Gazete, 1949; s. 16835). İşletilmesine izin verilen krom madeninden % 10 vergi alınması kabul edilmiş ve Etibank adına ihale edilen işletme imtiyazına ait tutanak ve sözleşme tasarıları 26 Mayıs 1950'de Cumhurbaşkanı Celal Bayar tarafından onaylanmıştır . 1970 yılında ise Palu bölgesindeki krom madeninin işletme imtiyazları Etibank Şark Kromları İşletmesi Müessesesi'ne devredilmiştir.

Şark Kromları TAŞ, 18 Mayıs 1936'da 350 bin TL sermaye ile Etibank bünyesinde kurularak Guleman'da krom üretimi yapılmaya başlanmıştır. Bu dönemden itibaren hem krom üretimi hem ihracatı yapılırken bir yandan da tesisat ve inşaat işlerinin bitirilmesine çalışılmıştır. İmtiyazı Etibank'ta olan Guleman'daki krom madeni 27 Ocak 1937 tarihinde Şark Kromları İşletmesi TAŞ'a devredilerek bu müessese tarafından üretime geçilmiştir. 1950 yılına kadar Şark Kromları İşletmesi, Guleman, Kündikan, Bağın, Herpete ve Sori imtiyaz sahalarında yüzeye yakın cevherleri işlemiş; ancak zamanla yüzeydeki rezervlerin bitmesi üzerine yeraltı işletmeciliğine geçilmiştir. Ekonomik kazanç bakımından üretim ağırlıklı olarak Sori ve Kefdağı imtiyaz sahalarında yapılmıştır.

Ferro-Krom İşletmesi'nin Kuruluşu ve Palu ile Çevresine Kazandırdıkları

Keban Hidroelektrik Santrali'nin inşasına başlandığı dönemde, Elazığ'da yüksek karbonlu ferro-krom üretecek yılda 50 bin ton kapasiteli bir tesis kurulması kararlaştırılmıştır. Kurulacak olan tesisin hammaddesinin ise Şark Kromları İşletmesi'nden çıkarılan konsantre kromitten sağlanması düşünülmüştür. Proje maliyeti 211,6 milyon Türk Lirası olarak hesaplanmış ve dış finansmanın bir kısmının Japonya'dan kredi şeklinde sağlanması konusunda uzlaşma sağlanmıştır. 18 Mart 1972 tarihinde Etibank ile Japon Mitsubishi Corporation şirketiyle sözleşme imzalanmıştır.

Ferro-krom üretim tesisinin bulunduğu müessese merkezi Elazığ-Bingöl karayolu üzerinde olup, Elazığ il merkezine 55 km. uzaklıktadır. Palu'nun Yarımca köyünde 1972 yılında Japon teknolojisi ile kurulmaya başlanan Elazığ Ferro-Krom İşletmesi, Türkiye'nin yüksek karbonlu ferro-krom üreten tek fabrikası olarak yılda 50 bin ton kapasite ile 1977 yılında üretime başlamıştır.

Yılda 50 bin ton üretim kapasitesiyle inşa edilen Elazığ Ferro-Krom Fabrikası'nda ilk yıl 10 bin 200 ton, 1978'de de 28 bin 400 ton ferro-krom üretimi gerçekleşmiştir. Bu dönemde fabrikada çalışan 422 işçinin yanında 89 teknik eleman da görev almıştır.

Genelde Elazığ, özelde ise Palu ve çevresindeki yer altı kaynaklarının ortaya çıkarılıp işlenmesi bölgenin sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlamıştır. Maden işletmelerinde çalışan personelin başta civar bölgelerde yaşayan kişiler olması yörenin işsizliğine bir nebze de olsa çözüm olmuştur.

Şark Kromları İşletmesi'nin yer aldığı Guleman, Ergani Bakır İşletmesi'nin yer aldığı Maden ve Ferro-Krom İşletmesi'nin yer aldığı Kovancılar bölgesi esnaflarının işlerinin en yoğun olduğu zamanlar fabrikaların üretim yaptığı dönemler olmuştur. Fakat bu tesislerin zamanla özelleştirilmesi yöredeki canlılığı da ortadan kaldırmıştır.

1998 yılında Etibank'ın yapısının değiştirilerek anonim şirket haline dönüştürülmesiyle, Etibank'a bağlı maden müesseselerinin yapısında da değişikliklere gidilmiştir. Bu sebeple Şark Kromları Ferro-Krom İşletmesi, Eti Krom Anonim Şirketi'ne dönüştürülmüştür. 2004 yılına kadar Eti Krom A.Ş. tarafından işletilen Ferro-Krom İşletmesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) tarafından 14 Eylül 2004'te 2004/52 sayılı kararla 56 milyon 50 bin dolar bedel karşılığında özel sektöre devredilmiştir.

Ferro-Krom çalışmalarından bir kesit.

BAZI SİYASETÇİLERİMİZ

-Şahin Şerifoğulları

- Nurettin Ardıçoğlu
- Ömer Faruk Sanaç
- Şükrü Kacar
- Necati Çetinkaya
- Mehmet Özdemir
- Mehmet Ağar
- Hamza Yanılmaz
- Zülfü Demirbağ

ŞAHİN ŞERİFOĞULLARI

1980 yılında Elazığ'da doğdu.

İlk, orta ve lise eğitimini Elazığ'da tamamladı.

Elazığ İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduktan sonra üniversite eğitimini Fırat Üniversitesi Tarih bölümünde tamamladı.

Akaryakıt istasyonu, İnşaat ve Güneş Enerjisi Sektörü alanında faaliyet gösteren aile şirketinde yönetici olarak görev yaptı.

Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanlığı görevini yürüttü.

Birçok sivil toplum kuruluşunda görevler aldı.

Evli olup, üç çocuk babasıdır.

Ak Parti 27. dönem Elazığ 5. sıra milletvekili adayı oldu, kazanamadı.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel yönetimler seçiminde Elazığ Belediye Başkanı seçildi.

24. BAŞKAN ŞAHİN ŞERİFOĞULLARI OLDU

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nde 3 yıl süreyle uzman olarak çalıştı. Akaryakıt istasyonları ile inşaat ve güneş enerjisi sektörü alanında faaliyet gösteren aile şirketinde yönetici olarak görev yaptı. 2010 yılında Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanlığına seçildi ve 2018 yılına kadar bu görevi başarıyla yürüterek ilimiz spor kulüplerine sağladığı imkânlarla Elazığ'da sporun gelişimine büyük bir ivme kazandırdı. Ayrıca, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Yönetim Kurulu Üyeliği, Türkiye Futbol Federasyonu Amatör Kurul Üyeliği ve Tügva Elazığ İstişare Kurulu Üyeliği görevlerinde bulundu.

24 Haziran 2018 tarihinde yapılan genel seçimlerde, AK Parti Genel Merkezi tarafından Elazığ 5. sıra milletvekili adayı gösterildi. 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Elazığ Belediye Başkan adayı oldu.

Yapılan seçimlerde Elazığ halkının büyük teveccühüyle Belediye Başkanı seçildi.

Elazığ'ın vizyonuna değer katacağına inandığı 11 ana başlıktaki 100 projeyi hayata geçirmek için yoğun mesai harcayan Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, "Alt yapıdan ulaşım, kentsel dönüşümden çevreye, kültür ve turizmden gençlik spora, istihdam ve kalkınmadan akıllı kent uygulamalarına, sosyal belediyecilikten kurumsal ve şeffaf belediyeciliğe 11 ana başlıkta hazırladığımız 100 projemizle ilgili önemli adımlar atıyoruz. Şehrimizin ve vatandaşlarımızın talepleri doğrultusunda hazırladığımız projelerimizi hayata geçirebilmek için ekiplerimiz yoğun bir çalışma yürütüyor. Yaşlılarımızdan gençlerimize, kadınlarımızdan çocuklarımıza, engelsiz vatandaşlarımızdan şehrimizin her bir ferdine daha yaşanabilir bir şehir oluşturabilmek için hazırladığımız projelerimizde önemli bir mesafe kat etmiş bulunmaktayız" demektedir.

Birey ve toplumların olduğu gibi şehirlerin de ihtiyaçları olduğu bilinciyle şehre değer katacak projeler hazırladıklarını anımsatan Başkan Şerifoğulları; "Büyük ve köklü bir geçmişimiz var. Biz de bu geçmişe en iyi şekilde katkı sağlamak ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir şehir bırakmak istiyoruz. Göreve geldiğimiz günden itibaren hızlıca projelerimizin alt yapılarını oluşturduk ve işe koyulduk. Ulaşım Projelerimiz kapsamında yol genişletme, güzergah değişikliği ve ulaşım ağı başlıklarındaki projelerimizin bir çoğunu hayata geçirdik. Yine Turizm ve Kültürel Projelerimizde de önemli somut adımlar attık. Vizyon Projelerimiz arasında yer alan SGK Binası Yerine Yeni Bir Meydan ve Otopark Projesi, Ticaret Doğduğu Sokaklara Geri Dönüyor Projesi, Müzeler Şehri Elazığ Projesi, Nikah Sarayı ve Kına Salonu, STK Platformları Merkezi Projesi gibi önemli projelerde önemli bir aşamaya geldik. Ulaşım, Akıllı Kent, İmar ve Kentsel Dönüşüm, Turizm ve Kültür, İstihdam ve Kalkınma, Kurumsal-Şeffaf Belediyecilik, Çevre, Spor-Gençlik ve Kadın, Altyapı ile Sosyal Projelerimizin tamamında ciddi bir mesafe kat etmiş bulunmaktayız. İnşallah süreçler tamamlandıktan sonra yapımına başlanacaktır. Köklü bir tarihe sahip şehrimizin güçlü bir geleceği olması için tüm projelerimizi ve daha fazlasını hayata geçirebilmek için gece gündüz demeden çalışacak, vatandaşlarımızın bize olan güvenini Allah'ın izniyle boşa çıkarmayacağız" dedi.

Şerifoğulları'nın açıkladığı projelerden bazıları şöyledir:

25 dönümlük Kent Meydanı

Çalgan deresi biyolojik gölet ve botanik vadi

Müzeler Şehri Elazığ

Kapalı Çarşı restorasyonu

Saray Cami ve Belediye Çarşısı meydan düzenlenmesi

Sanat Sokağı

Kapalı semt pazarları

Nikah sarayı

Minyatür park

Doğu Garajı ve mini terminalin yenilenmesi

Asfalt araştırma merkezinin kurulması

Akıllı kent projesi

İmar ve kentsel dönüşüm projeleri
Harput açık hava müzesi ve cam teras projesi
Kapalı fuar alanı
Cip köyü termal suyunun değerlendirilerek sağlık tatil köyü kurulması
Kent köy projesi
Ulukent, Salıbaşa kanal boyu projesi
İlk etapta 335 bin metrelik içme suyu hattının yenilenmesi
17 km'lik yağmur suyu hattı projesi
Kadın ve aile sağlığı merkezi
Doğukent'te Spor Köyü kompleksi kurulması
Harput'ta 15 Temmuz Mesire alanı oluşturulması
20 km uzunluğunda bisiklet yolu
Halkın daha ucuza süt alabilmesi için ELSÜT projesi

NURETTİN ARDIÇOĞLU

Nurettin ARDIÇOĞLU, 1914 yılında Harput'ta dünyaya gelmiş. 1928 yılında harf İnkılabı yapıldığı zaman Ardıçoğlu ilkokul 3. sınıftadır. Harf İnkılabına rağmen o Osmanlıca okumayı bırakmaz ve ilerleyen zaman dilimlerinde Sarahatun ve İzzetpaşa camilerinin kitabelerini en doğru olarak o okur. Yeri gelmişken belirtelim, bu kitabelerin yazarı da Hoğulu şair Rahmi Harputi'dir. Tekrar başa dönersek ilk ve orta okulu Harput'ta okur ve Elazığ Muallim Mektebine kaydını yaptırır. Ancak Elazığ Muallim Mektebi kapatıldığı için İzmir Muallim Mektebine geçiş yapar.

İzmir Muallim Mektebini bitirdikten sonra Ankara Gazi Terbiye Enstitüsünün imtihanlarını birincilikle kazanır ve okuldan birincilikle mezun olur .

Elazığ Müze Müdürlüğü'nden emekli olan kardeşi Ülker Ardıçoğlu'nun ifadesiyle; Nurettin Ardıçoğlu'nun Almanca, Fransızca, İngilizce, Arapça ve Farsça tercüme yapacak seviyede dil hakimiyeti vardır.

İzmir'de çeşitli ortaokullarda Tarih, İngilizce ve Fransızca dersleri verir. Bu arada İzmir'de yayınlanmakta olan Türk Yurdu ve Aramak isimli dergilerde tarihle ilgili makaleler yazar.

Tayini Elazığ'a çıktıktan sonra burada tarih ve Fransızca öğretmenliği görevini sürdürür. Öğretmenlik yaptığı yıllarda tarihi tetkik ve çalışmalarını da sürdürmeye devam eder. Harput Kalesi'nden kendisini ipe sarkıtarak tarihî kitabeleri okuma araştırmasını bu azim ve merakla sürdürür. Bu arada Keban, Palu ve Pertek'te bulunan tarih rezervlerinin araştırmasını da sürdürerek onların gün yüzüne çıkmasına katkı sağlar.

Ardıçoğlu daha sonra İstanbul Hukuk Fakültesine girer. Bir yandan da gazeteciliği sürdürerek Tanin gazetesinde dış siyasetle ilgili makaleler yazar. Cumhuriyet gazetesinde de, gece sekreterliği ve bir müddet yazı işleri müdürlüğü yapar. Hukuk Fakültesini bitirmeden Elazığ'a gelerek fazla ömürlü olmayan Doğu Postası isimli bir gazete çıkarır.

Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra avukatlık yaparken politikaya da katılır. Üç yıl kadar fiili avukatlık yapmıştır. Bir müddet Millî Kalkınma Partisinin genel başkanlığını yapan Ardıçoğlu, siyasî tarihimizdeki girişimine devam ederek, Mareşal Fevzi Çakmak

Başkanlığında Millet Partisini kurarlar. Kurucu arkadaşları arasında daha sonra birlikte hapis yatacağı Fuat Arna, Hüsnü Söylemezoğlu ve Hikmet Bayur da vardır. Ankara'da yazı işleri müdürlüğünü yaptığı "Kudret" gazetesinde yazdığı yazılardan dolayı 1954 yılından itibaren üç yılı aşkın bir süre İstanbul'da hapis yatar. Yani o fikir muhalifliği esas olmak üzere iktidar partisi muhalifliğinden dolayı hapis cezası çekmiştir. Gerçi o, 1950 yılından önce İsmet Paşa'ya, 1950'den sonra da Demokrat partiye muhaliftir. Bu hep böyle olmuştur zaten; entelektüel, kurulu sistemle hiçbir zaman yüzde yüz örtüşmez.

Kız kardeşi Ülker Ardıçoğlu'nun ifadesine göre; N. Ardıçoğlu, Osman Bölükbaşı'nın mecliste yapacağı konuşmaları hazırlayan isimlerden biridir.

Bir müddet de Bilecik'te mecburi ikamete tabi tutulur. Bilecik'de giriştiği müteahhitlik sonucunda da iflas eder. Durum Osman Bölükbaşı'na haber verildiğinde o da şöyle der; "Nurettin'in hükümetle arası yok, gerekli parası yok ve ticari bir aklı yok. İflas etmezse aybederdi."

1960 yılında ülkede "27 Mayıs İhtilali" olur. İhtilalden sonra demokrasiye geçmek için kurucu meclis kurulur. Nurettin Ardıçoğlu kurucu mecliste Elazığ mebusu olarak bulunur. Mecliste Anayasa hazırlama kurulunda Turhan Fevzioğlu ile birlikte çalışma yapar. Ardından da Türkiye'nin ilk Basın Yayın, Turizm ve Tanıtma Bakanı olur.

Hazar Gölü sahillerinin Türkiye'ye tanıtılması hususunda bakanlığı döneminde yoğun bir çalışma yapan Ardıçoğlu, Keban Barajı'nın gerekliliği yolunda yapılan faaliyetleri hızlandırarak, bu barajın vücut bulması için o kadar çok mesai sarf eder ki basın kendisinden "Barajcı Nureddin" diye söz eder.

Elazığ'da üniversite kurulması yönünde samimi gayretleri bulunan Ardıçoğlu, Mimarlık ve Mühendislik Akademisinin temellerini atar.

Harput'un tarihî yapılarının onarılması için vakıflar yolu ile devlet yardımı alınmasını sağlama yönünde gayret gösterir. Keban Baraj Gölü altında kalacak çok sayıda eserin müzelerdeki yerini alması için çalışır, Ayrıca Harput'taki bahçe evlerine kadar yolların gitmesini sağlayacak girişimlerde bulunur, Harput'a elektrik getirilmesi konusunda yoğun çabaları müspet sonuç verir.

Nurettin Ardıçoğlu, o dönemdeki Şeker Fabrikasının sökülerek Tokat'a götürülme isteğine karşı çıkarak, söz konusu fabrikanın Elazığ'da kalmasını sağlamıştır.

Keban Baraj Gölü altında kalan arazinin Hazar Gölünden sulanmasını temin için kanalların açılması hususunda yoğun girişimleri ile Uluova'nın sulanmasına katkı sağlayan Ardıçoğlu, arazinin sulanmasını ve istimlâk sırasında ova halkının sulu arazi üzerinden bedel almasında büyük yararlılık sağlamıştır.

Millet Meclisi Başkanlığına,

Keban Barajı ve Aşağı Fırat Havzası Kalkınma Projesi hakkında

Millet Meclisi adına, araştırmada bulunmak üzere Genel Kurul'un 01.03.1962 tarihli birleşiminde teşkil olunan heyetimiz; alâkadar dairelerle mütââddit temaslar yapmış ve mevzuu enine boyuna incelemiştir.

İlgili dairelere tevcih olunan suallere gelen cevaplar ve adı geçen dairelerin bu hususa dair verdiği mütalâalar ve ibraz ettiği dökümanlar tetkik edilmiştir.

Keban Barajı ve Aşağı Fırat Havzası Kalkınma Projesi hakkındaki görüş ve mütalâalarımız ilişik raporda, hulâsa olarak arz olunmuştur.

İlgili dairelerin verdiği mütalâa ve dökümanlar ayrıca raporumuza eklenmiştir.

Yurdun enerji dâvasında olduğu kadar zirai ve sınai inkişafında ve Doğu ve Güney - Doğu Anadolu'nun sosyal ve ekonomik kalkınmasında büyük bir rol oynayacak olan bu projenin bir an evvel tahakkuk ederek memlekete hayırlı olmasını temenni ederiz.

Derin saygılarımızla.

07.09.1962

Elazığ Milletvekili

Nurettin Ardıçoğlu ve üç arkadaşı.

Ardıçoğlu ikinci defa da 1965 seçimlerinde CHP'den milletvekili seçilmiştir. 1973 yılındaki yerel seçimlerde Elazığ Belediye Başkanlığı için çok talep olmasına rağmen aday olamamıştır.

Kardeşinin ifadesine göre, Sugözü'ndeki bahçede kaldığı yaz aylarında sabahları, bahçenin bitişiğindeki camiye namaza gider, namazdan geldikten sonra da bahçede özellikle Fuzuli'den ve Cenap Şahabettin'den yüksek sesle şiirler okurdu. Ezberinde çok şiir vardı diyor kardeşi. Su Kasidesi'nin tamamını da ezbere bilirdi.

Şiire ilgisi nedeni ile ilgili olarak hem Ülker Ardıçoğlu'nun anlattığı, hem de Naci Onur'un teyit ettiği bir olayı anlatmam lazım.

Naci Onur Bey Çemişgezekli Dede Nüzhet üzerine çalışırken, Nurettin Ardıçoğlu'ndan varsa konu ile ilgili bilgi ve belge talep eder. Ardıçoğlu; "Dede Nüzhetin şiirleri divan oluşturacak yeterlilikte değildir. Sen Dede Nüzhet üzerine çalışma yapmak yerine Rahmi-i Harputi üzerine çalış" der. Naci Onur da Hoğulu Rahmi üzerine yaptığı çalışmayı bitirir ve "Harputlu Rahmi Divanı" ismi ile kitaplaştırdığı çalışmasından bir adet de dönemin belediye başkanı Mustafa Temizer'e takdim eder. Mustafa Temizer de belediyenin antetli kağıdı ile Naci Onur'a resmi bir teşekkür yazısı gönderir ve şöyle de bir not ekler: "Sen ayrıca Hacı Hayri Bey üzerine de çalışmalısın" der. Naci Onur onu da çalışır ve "Harputlu Şair Hacı Hayri Bey" isimli eserini yayımlar. Nereden nereye!

Nurettin Ardıçoğlu musiki ile de ilgilenirdi diyor kardeşi. Birçok şarkının bestekarını ve güfte yazarını söyler, makamını anlatırdı.

1969 yılında Adalet Partisi'ne geçeceği zaman bazı partililer yerleri daralacağı için "sen CHP'lisin buraya giremezsin" diye itiraz edince o da; "Canım rakip bir evde yine memleket için kılıç salladım, ne var bunda" diyerek ortamı yumuşatmış.

Keban Barajı'nın temelleri, Millet Meclisi'nde atılırken ilk harcı koyanlardan biri de Nurettin Ardıçoğlu olur.

Nurettin Ardıçoğlu'nun "Harput Tarihi" isimli eseri hacim olarak küçük olmasına rağmen, tarihi sıralama ve neden sonuç ilişkiisi açısından oldukça önemli bir eserdir. Ayrıca Balakgazi isimli bir kitabı daha bulunmaktadır.

Tarihi, Artuk Bey'den bahsederken , "iki hasım ordudan onun bulunduğu taraf her zaman galip gelirdi" diyor.

Nurettin Ardiçoğlu, hapiste, 1954. (Hapishane arkadaşları ile birlikte. Vural Geçmez arşivi)

Balak Gazi kitabının önsözünden bir bölüm:

" Harput Hükümdarı Balak Gazi adlı bu kitabı, bundan yirmi sene evvel yazmış, hazırlamıştım. Fakat yayınlanması, ancak 1963 yılında tefrika olarak "Turan" gazetesinde nasip oldu. Bu defa da kitap halinde çıkıyor. Anadolu Türk tarihinin çok mühim simalarından biri olan Nuruddevle Balak Gazi hakkında, her devirde ve her dilde yazılmış ne varsa hepsini büyük bir zevk ve merakla toplamışım.

Bu kitabı okuyanlar inanılmaz hadiselerle ve olağanüstü heyecanlı vakalarla karşılaşacaklar ve belki bir roman zannedeceklerdir. Hayır! Bu kitapta yazılı olan ne varsa hepsi tarihtir. Ben çok şey katmadan, eski müverrihlerin kahraman Balak Gazi hakkında yazdıklarını topladım ve bir araya getirdim.

1949 yılında Ankara'da KUDRET gazetesini çıkardığımız günlerde, bu gazetede tarihi romanlar yazan Zuhuri Danışman'a, Balak Gazi'nin o fevkalade maceralar dolu hayatını anlatmış ve bir tarihî roman yazmak üzere, hazırladığım kitabı kendisine vermiştim. Filhakika Zuhuri Danışman da "Balak Gazi" adı ile bir roman hazırladı ve Kudret'te tefrika edildi.

Fakat tekrar edelim ki, elinizdeki bu kitapta yazılı vakalar, ne bir roman ne de bir destandır. Tamamen tarihî hakikatlardır."

Ankara 1966

Nurettin ARDIÇOĞLU

Yalnız Elazığ'a Değer Katan bir isim olarak değer, Türkiye açısından da önemli bir isim olan Nurettin Ardiçoğlu 1982 yılında vefat etmiştir

Kültür Bakanlığı'nın Elazığ'daki bir binasına "NURETTİN ARDIÇOĞLU KÜLTÜR MERKEZİ" adı verilmiştir. Ancak o, daha farklı yerlere ismi verilebilecek değerli biridir.

ÖMER FARUK SANAÇ

Ömer Faruk Sanaç'ın babası Bedri Paşa (1855-1925) Harput'un en eski ve tanınmış ailelerinden biridir. Lakap olarak "Hacıhıdırlar" olarak bilinirler. Harput'ta Ağa Mahallesinde yaşayan Bedri Paşa halk arasında Bedri Ağa olarak tanınır.

Bedri Paşa'nın iki oğlu vardı. Büyük oğlu Cemil Efendi, küçük oğlu Abdullah Efendi.

Eldeki soy ağacına göre Hacıhıdırlar olarak bilinen SANAÇ ailesinden Cemil Efendinin üç oğlu var. Ortanca oğlu Ömer Faruk SANAÇ'dır.

Ömer Faruk SANAÇ'ın Babası Hacı Hıdırlardan Cemil Efendi (1880-1954), Annesi Emine Hanım (Vertetil'de 1893d- 1951)dır. Harput'un Sugözü mahallesinde yaşamışlar.

Ömer Faruk SANAÇ Nisan 1920 (Rumi 1336)'de Harput'un Sugözü Mahallesi'nde dünyaya gelir. İlk ve ortaokulu Elazığ'da tamamlayan Ömer Faruk SANAÇ, o yıllarda Elazığ'da lise olmadığı için Diyarbakır'a giderek lise tahsilini Diyarbakır'da tamamlar. Kazandığı İstanbul Hukuk Fakültesi'nden 1941 yılında mezun olur. "3 Kasım 1941 tarihinde askere alınır ve yedek subay olarak başladığı askerlik görevini 1944 yılında üsteğmen olarak tamamlar." Askerlik görevini tamamladıktan sonra, kısa bir süre Amasya Merzifon'da

Fransızca öğretmenliği yapan ve bu sırada Merzifonlu bir ailenin kızı olan Pakize Hanım ile evlenen Ömer Faruk Sanaç'ın biri erkek ikisi kız olmak üzere üç çocuğu vardır.

ELAZIĞ

Ömer Faruk SANAÇ

AP

Harput – 1920, Cemil – Emine – İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi – Fransızca – Hukuk – Merzifon Ortaokulu Fransızca Öğretmeni, Serbest Avukat, Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi Heyeti Üyesi ve Genel Sekreteri, Türkiye Yapağı ve Tiftik AŞ Genel Müdürü – IX., X., I. (XII) ve III. (XIV) Dönem Elazığ Milletvekili -- Evli, 4 Çocuk.

Ölüm Tarihi: 06.03.1971

Elazığ İl Encümenliğine aday olduğunda daha çok gençti. Hatta kendisi için “bu daha çocuk” denilmesine üzülmüştü. İl Encümenliği yaptığı dönemlerde bir yandan da Avukat Fahri Karakaya'nın yanında avukatlık stajına başladı. “Av. Fahri Karakaya VIII. yasama döneminde Elazığ Milletvekili”. Ömer Faruk Sanaç, üç yıllık bu süre zarfında eğitimini, pratik hukuk deneyimleriyle pekiştirerek stajını iyi bir dereceyle tamamladı. Kısa zamanda; dürüstlüğü, doğruluğu ve beyefendi kişiliği ile daha da tanınarak Elazığ'da takdir edilen, başarılı bir avukat oldu.

Elazığ yayın hayatında bulunan bazı gazetelerde makale ve fıkra tarzında yazılar yazması yanında, siyasetle de ilgilenmeye başladı.

Ömer Faruk Sanaç'ın ilk yazılarının yayınlandığı gazete, Doğu Postası gazetesidir. Gazete, Nurettin Ardıçoğlu tarafından 1947 yılında, Elazığ'da yayın hayatına başlamıştır. Sahibi Nurettin Ardıçoğlu, yazı işleri müdürü Ömer Faruk Sanaç, idare müdürü Mehmet Çalıkoğlu olarak yayınlanan gazete, Elazığ' da basılmıştır. Ömer Faruk Sanaç'ın daha sonra, Turan ve Yeni Harput gazetelerinde de yazıları yayınlanmıştır.

Avukat Ömer Faruk Sanaç 1946 yılında Celal Bayar, Fuat Köprülü, Adnan Menderes ve Refik Koraltan tarafından kurulan Demokrat Parti'ye geçerek 1950 yılında Elazığ'da partinin il başkanlığına getirilir. 1950 yılında Demokrat Parti'den TBMM IX. Dönem Milletvekili olur. O milletvekili olunca, Bedri Çarsancaklı da il başkanı yapılır.

Ankara'da bu ilk milletvekilliği görevi sırasında Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkez Genel Sekreteri olarak görev almış ve 1960 yılına kadar hizmet etmiştir. Serbest Avukatlık ve Türkiye Yapağı ve Tiftik AŞ Genel Müdürlüğü yapmıştır.

Sağ başta Ömer Sanaç'ın eşi Pakize Hanım, Ömer Sanaç, Pakize Hanımla Ömer Sanaç'ın arasında Ömer Bey'in oğlu Atila, sağında kardeşi Mustafa ve kucağında oğlu Cemil, sol başta kardeşinin hanımı Afife Hanım (Resimler ilk defa yayımlanmaktadır.)

Elazığ milletvekilleri şehrimize pek çok fabrikanın kurulmasına öncülük etmişlerdir. Ömer Faruk Sanaç'ın öncülük ettiği, Elazığ'da temelleri atılan fabrikalar arasında 4 Ekim 1952 tarihinde temeli atılan Elazığ İplik Fabrikası ile 1954 yılında ihalesi gerçekleştirilen ve 1956 yılında hizmet vermeye başlayan Elazığ Çimento Fabrikası. Ayrıca Köy Hizmetlerinin Elazığ'a kurulması, Azot Sanayi'nin oluşturulması da Ömer Faruk Sanaç'ın, bu ilk döneminde yapılan hizmetlerdir.

Ömer Faruk Sanaç 1954 yılında Demokrat Parti 3.sırada Elazığ Milletvekili olur.

2 Mayıs 1954 genel seçimlerinde Elazığ'dan Demokrat Partinin beş milletvekili Meclise gider.

İkinci dönem; ekonomik olarak bazı alanlarda kıtlığın ortaya çıktığı ve ürünlerin karaborsa olduğu dönemdir. Sıkıntılı günlerdir.

Ömer Faruk Sanaç'ın milletvekili olamadığı 1957-1960 yılları arasındaki dönemde serbest avukatlık yapmıştır.

27 Mayıs 1960 darbesiyle siyasi faaliyetler yapan pek çok isim tutuklanır. Tutuklananlar arasında Rasim Küçükkel, Mustafa İspir, eski milletvekili Ömer Faruk Sanaç ve bir çok Demokrat Parti ileri gelenleri, önce Elazığ Beşkardeşler Karakolunda tutuklu kalırlar sonra, Diyarbakır askeri kampa alınır ve oradan da Sivas'taki askeri kampa gönderilirler.

Sivas'ta tutuklu kaldığı dönemde, Elazığ Barosu tarafından, Ömer Sanaç'a, barodan ihraç edildiğine dair bir tebligat gönderilmişti. Ancak siyasi olan bu ihraç kararından kısa sürede vazgeçilerek, aynı yılın sonundan itibaren yine hem Ankara hem de Elazığ barolarına tekrar kaydolmuş ve avukatlık görevini sürdürmüştür.

1960 darbesi sonrasında 1961 yılında yapılan seçimde Ömer Faruk Sanaç Adalet Parti 2. sırada Elazığ Milletvekili olmuştur.

15 Ekim 1961 tarihinde yapılan genel seçimler sonucunda Ömer Faruk Sanaç Elazığ'dan Adalet Partisi milletvekili olarak Meclise girdi.

Bu seçimler sonucunda tek parti iktidar olamamış ve koalisyonlar dönemi başlamıştır. Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanı İsmet İnönü başkanlığında, Cumhuriyet Halk Partisi Adalet Partisi hükümeti kurulmuştur. Bu döneme damgasını vuran konuşmada Meclisin Bütçe Komisyon Başkanı olan Elazığ milletvekili Ömer Sanaç'ın İsmet İnönü'ye söylediği "Paşam, astırdın olmadı, hapsettirdin olmadı, artık yeter, bırak!" sözleridir.

1963 yılında; Türkiye'nin en büyük, dünyanın ise sayılı barajları arasında yer alan Keban Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nin proje çalışmalarına başlanmıştır.

Haziran 1964 tarihinde Adalet Partisi Genel Başkanlığına Süleyman Demirel seçilir. "Elazığ'a Keban Barajı'nın yapılması ve bu muazzam eserin ortaya çıkmasında Devlet Su İşleri (DSİ) ile beraber Süleyman Demirel'in gayretleri de büyüktür.

8 Ocak 1965 tarihinde inşaat ihalesi yapılan Keban Barajı için, yan unsurların inşaatına başlandı. Keban Barajı için çalışmalar sırasında, Keban'a yol verilirken, Malatya-Arapkir-Keban olarak belirlenen güzergâh, Elazığ milletvekili Ömer Sanaç'ın itirazları ve başarılı çalışmaları sonucu değiştirilerek, Elazığ içinden geçerek Keban'a gidecek şekilde yol yapımına başlanmıştır.

12 Ekim 1969 tarihinde yapılan Milletvekili Genel seçiminde Ömer Faruk Sanaç, yeniden Adalet Partisi'nden Elazığ Milletvekili olur.

Dört dönem Elazığ milletvekili yapan Ömer Faruk Sanaç, bu son dönem milletvekili görevde iken geçirdiği ani bir rahatsızlık sonucunda 6 Mart 1971 günü vefat eder.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde çok verimli bir milletvekili olan Ömer Sanaç, ülkenin kalkınması için kanunların çıkarılmasında büyük gayret sarf etmiştir. 1950-1971 yılları arasında Elazığ ve ülkemizin siyasi hayatına büyük katkıları olan isimlerden biridir. Demokrat Parti Genel Başkanı Adnan Menderes'in de yakın arkadaşı olan Ömer Faruk Sanaç; beyefendi kişiliğinin yanında, açılmasına öncülük ettiği fabrikalarla, üniversitemizin temeli olan "Teknik Okul" un açılması için yaptığı çalışmalarla, bir siyasi olarak Elazığ-Harpur'un geleceğine ışık tutmaya çalışan, doğup büyüdüğü memleketine ve halkına önem veren biri olmuştur. Amcasının çocukları sonsuz sevgileri ile her zaman yanında destekçileri olmuşlardır. Ahmet Bedreddin Sanaç da Ömer Sanaç gibi siyasetle uğraşmış, Harput/Sugözü'nde 19 yıl 9 ay muhtarlık yaptıktan sonra Harput'un son Belediye Başkanı olmuştur.

Amcasının oğlu Ahmet Bedrettin Sanaç'ın kaleme aldığı 15 kıtadan oluşan "Ömer Sanaç'ın Ardından (1971)" adlı şiirin ilk yedi kıtası şöyledir:

ÖMER SANAC'IN ARDINDAN /Mart 1971 Elazığ.

Şeker Fabrikası'nın yeşil pancarı
Felek vurdu SANAC'a büyük hançeri
Cihan ağlasa bu dönmez geri
Ayrılmış SANAC'ın cennette yeri
Çimento Fabrikası'nın çifte bacası
Kan ağlıyor SANAC'IN iki bacısı
Ardından koştu genci hocası
Yaktı Harput'u bunun acısı
Kara haber gelip çabuk yetişti
Şehirli köylü durmadan koştu
Elazığ şaşırды bu nasıl işti

Bu Ömer SANAÇ kuş gibi uçtu.
Devlet radyosu haberi verdi
Bakanlar Kurulu selama durdu
Bu Ömer SANAÇ mı her gören sordu
En muhalifi dizini dövdü
Harput'un yanında bir sıra dağlar,
Tunceli, Bingöl de Sanaç'a ağlar,
Diyarbakır, Bitlis'in suları çağlar,
Sivrice, Baskil karalar bağlar.
Elazığ Valisi başsağlığı diler
Aklı ermeyenler ölüme güler
Acı denilen bir karabiber
Üzülmeysin dostlar bu günler gider
Çeyrek asırlık ömrünü bu şehre vakfettin SANAÇ
Köy kaza demeyip dolaştın susuz hem de aç
Elazığ sana daha çok muhtaç
Kaldır başını, gözlerini bir aç.

Ahmet Bedreddin SANAÇ
Harput' un son Belediye Başkanı

Kaynakça : T.B.M.M Albümü ve tbmm.gov.tr. dir.
Salih SANAÇ'ın (1925 doğumlu) anlattıkları (Salih Sanaç, Ömer Sanaç'ın amcası oğlu,
dostu ve arkadaşı)
A.Bedreddin SANAÇ . Merhum Sanaç *Yeni Harput Gazetesi*, 21 Mart 1971, Elazığ.
Yeni Harput Gazetesi, 08 Nisan 1971, Elazığ.
A.Bedreddin SANAÇ. Sugözü'nden çıkan bir ses. 2019 Elazığ

Bilgileri derleyen ve yazan
Nuray SANAÇ BULANIKLI
Geleneksel El Sanatları Sanatkarı

ŞÜKRÜ KACAR

Şükrü Kacar; şehrimizin mümtaz simalarından olup; eski belediye başkanlarımızdandır.
Yarım asırdan fazladır Elazığ yazar-çizerleri arasında yer bulan bir eğitimci, şair ve
yazarlarımızdan biridir.

Şükrü Kacar; soyadını aldığı Elazığ'ın Kovancılar İlçesi Kacar köyünde 1927 yılında dünyaya gelir. 1944 yılında öğretmenliğe başlar, birçok il ve ilçede öğretmenlik yaptıktan sonra, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji bölümünü 1957 yılında bitirerek, ilköğretim müfettişi olarak Mardin'e atanır, daha sonra Elazığ'a dönerek, Halk Eğitim Başkanlığı yapar.

7 Haziran 1968 – 9 Aralık 1973 tarihleri arasında Elazığ Belediye Başkanlığını yapmıştır. Onun belediye başkanlığı normal süresinden fazla sürmüştür. 1971 muhtırasından sonra meydana gelen zorlamalar nedeniyle belediye başkanlıkları beş yıla çıkarıldığından, seçildiği normal süresinden fazla başkanlık yapmıştır.

Belediye Başkanlığından sonra, çocukların tahsili için İstanbul'a gider, burada Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda İstanbul Bölge Müdürlüğü yaparken 1981 yılında emekliye ayrılarak Elazığ'a gelir.

Şükrü Kacar Elazığ'da sevilen ve sayılan bir kişiliktir. 2005 yılında; R.Mithat Yılmaz, Şener Bulut, Recep Bağcı, Hasan Özçam, Rıdvan Kaya, Bedrettin Keleştimur ve Mustafa Öz tarafından hazırlanan “Yazı Hayatının 60. yılında Şükrü Kacar Armağanı” isimli bir kitap Manas Yayıncılık tarafından yayımlanmıştır. Bu kitapta, Elazığ'da eli kalem tutan ve söz sahibi kimseler tarafından yazılmış, Şükrü Kacar'ı her yönüyle anlatan yazılar vardır.

- Köyü Tanıma Semineri Notlar
 - Öğretmenin Meslek Savaşı
 - Bu Toprağın Yaşayan Ozanları (3 cilt)
 - Yaşayan Atatürk
 - Damdaki Saksakağan (hatıra)
 - Alamadılar Benden Beni (şiiir)
 - Bulutlara Kaptırdım Umutlarımı (şiiir)
- İsimli kitapları bulunmaktadır.

“Şükrü Kacar / Yazı Hayatının 66.Yılında” isimli kitap M.Naci Onur ve Filiz Turan'ın imzalarıyla yayımlanmıştır.

Elazığ gazetesinde yazdığı “Dil Birliği” başlıklı yazısından dolayı 1973 yılında Başbakanlık-Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından Anadolu Basınıni Özendirme Ödülüne layık görülmüştür.

1969 yılında Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ile birlikte, İmar Ve İskan Bakanı Haldun Mentеш şehrimize ziyarete gelir. Bu arada 1968'de yapılan yerel yönetimler seçimlerine "bağımsız aday" olarak katılıp kazanmış olan Şükrü Kacar da belli şartlarının kabul edilmesi sonucu Adalet Partisine geçmiştir. Bu şartlarından en önemlisi de Elazığ'ın "metropol şehir" statüsüne alınmasıdır. Nitekim Samsun'la birlikte Elazığ da metropol şehir statüsündeki altı şehir arasına alınır. Artık önemli projeler yaptırarak onay için bakanlığa göndermektedir. İşte bu olaydan ötürü bakan Şükrü Kacar'ın yanına gelerek; "bizim İstanbul, Ankara, İzmir Belediye başkanlarına kabul ettiremediğimiz fikirleri siz hazırlayıp, projeye dönüştürmüşsünüz" diyerek tebrik etmiştir.

1973 yılında Türk Belediyecilik Derneği Başkanı İsmet Sezgin başkanlığında; 17 belediye başkanının katıldığı dünya belediyecilik kongresine Lozan'da katılan Şükrü Kacar, o yıllarda Frankfurt, Madrid, Barselona, Monako, Niş, Münich gibi Avrupa şehirlerinde Japonya dahil dünyanın dört bir yanından gelen belediye başkanları ile yapılan toplantılarda şehrimizin ismini beynelmilel kayıtlara geçirmiştir.

Fırat Üniversitesinin kurulması için yoğun emek sarf eden Şükrü Kacar, Fırat Üniversitesi Yürütme Kurulunda dönemin Valisi Zekeriya Çelikkilekli, Prof. Mustafa Temizer, Nurettin Ardıçoğlu, Prof. Adnan Öztürel, Prof. Bahir Özgencil, Kerim Sunguroğlu, Hasan Celal Güzel ve diğer emeği geçenlerle birlikte çaba sarf etmiştir.

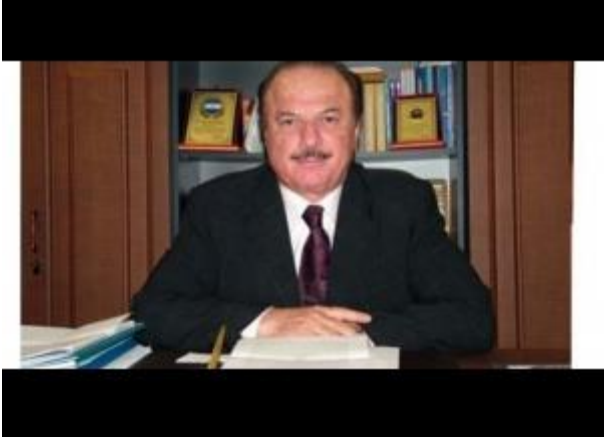
Bir dönem de Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı yapmıştır. Onun 1945 yılından beri aralıksız yazı yazdığını önemle not etmek gerekir.

MEHMET NECATİ ÇETİNKAYA

7 Şubat 1943 tarihinde Elazığ Baskil/Kadıköy'de doğdu. Baba adı Cumali, anne adı Bedriye'dir.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Kaymakamlık, Çalışma Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı ve Müsteşar Vekilliği yaptı. Hatay ve Giresun İl Emniyet Müdürü ve Emniyet Genel Müdür Yardımcısı oldu. Ordu, Konya, Bursa ve Manisa valiliği ile Diyarbakır Olağanüstü Hal Bölge Valiliği görevlerinde bulunmuştur.

Olağanüstü Hal Bölge Valisi olduğu dönemde, yeğeni (Abisinin oğlu) teröristler tarafından vurularak şehit edilmiştir.

Bestelenmiş ve TRT repertuarına alınmış şiirleri vardır. Yayımlanmış bir de kitabı bulunmaktadır.

20. Dönem Konya, 21. Dönem Manisa'dan Doğru Yol Partisi milletvekilliği yaptı. 20. Dönem'de TBMM Adalet ve İçişleri Komisyonu Başkanlığı, Türkiye-Güney Afrika Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanlığı, 21. Dönem'de KEİPA Türk Grubu Başkanvekilliği görevlerinde bulundu.

2001 yılında AK Parti kurulurken o da Ak Parti kurucular kurulunda yer aldı ve 3 Ekim 2002 yılında yapılan genel seçimlerde AK Parti'den 22. Dönem Elazığ Milletvekili seçildi. İki dönem Elazığ'dan bir dönem de Adana'dan AK Parti milletvekilliği yaptı. AK Parti'de milletvekili olduğu dönemlerde aynı zamanda AK Parti seçim işlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı görevinde de önemli hizmetler verdi. Bütün bu sıfatlarına rağmen onun en hoşlandığı unvan; "Sayın Valim" hitabına muhatap olmaktır.

Elazığ'da halen faaliyette bulunan TSM Korosu bir ara Elazığ'dan alınarak Diyarbakır'a verilmek isteniyordu. O zaman Kültür Bakanı Erkan Mumcu ve koronun Diyarbakır'a alınmasını isteyen Abdulkadir Aksu da İçişleri Bakanıydı. Çetinkaya yaptığı atakla bu nakil işlemini hemen durdurabilmiştir. Etkileyici bir siyaset hayatı vardır. Bu ve benzeri birçok olayın gerçekleştiricisi olması nedeniyle o "Elazığ'a Değer Katanlar" kitabına girmeyi fazlası ile hak etmiştir.

Arapça, Farsça ve İngilizce bilen Necati Çetinkaya evli ve 4 çocuk babasıdır.

HAMZA YANILMAZ

Hamza Yanılmaz, 3 Ocak 1963'te Elazığ 'da doğdu. Babasının adı Nuri, annesinin adı Güllü'dür.

Önce spor alanında eğitimci ve iş adamıdır.

Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü'nü bitirmiştir. Kamu görevlisi olarak çalıştı. Sportif ve sosyal faaliyetlerde bulundu. Özel okulların işletme yönetiminde görev aldı.

30 Mart 1994 günü yapılan Yerel Yönetimler Seçimleri'nde Elazığ Belediye Başkanlığına seçildi.

İkinci defa 30 Mart 1999 tarihinde yeniden Elazığ Belediye Başkanı seçildi ve toplamda on yıl belediye başkanlığı yaptı.

Onun belediye başkanlığı dönemi genel olarak başarılı kabul edilmektedir. Halen Elazığ'da tüm şehrin kullandığı, her mahalleye ve her gerekli olan yere yapılmış olan "Karaçalı Çeşmeleri" onun eseridir. Keza bulvar düşüncesi de onun zamanında Elazığ'da yaygınlaştı. Askeri yerleşim alanları içerisinde geçirilen gidiş-gelişli yolları Hamza Yanılmaz açmıştır.

Önemli özelliklerinden biri de fazla dar bölgeciliğe prim vermemesi olmuştur. Bu özelliğinden dolayı bir dönem de AK Parti'den milletvekilliği yapmıştır. Milletvekilliği döneminde hastalanmış ve 22 Mart 2011 tarihinde vefat etmiştir.

Elazığspor Kulübü Başkanlığı da yaparak kulübün 1.Lige çıkmasını sağlamıştır.

Tarihi Kentler Birliği'nin Kurucu üyeleri arasındadır.

Belediye başkanlığını kaybettikten sonra özel sektörde bir yapı firmasının Genel Koordinatörü olarak çalıştı.

Yanılmaz, evli ve 3 çocuk babasıdır.

MEHMET ÖZDEMİR

1949 yılında Elazığ'da doğan Mehmet Özdemir, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. İngilizce, Arapça ve Farsça bilen Özdemir, Elazığ Azot Sanayii TAŞ Süper Fosfat Fabrikası'nda ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nda memurluk yapmış, Millî Eğitim Bakanlığı Çamlıdere Lisesi ve Ankara Kurtuluş Ortaokulu Din ve Ahlak Dersleri Öğretmenliği görevlerinde bulunmuştur.

Turizm İşletmeciliği de yapan Mehmet Özdemir, 17. Dönem'de (1983-1987 yılları arası) Anavatan Partisi'nden Elazığ Milletvekili seçilmiştir. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Mehmet Özdemir, 12 Eylül 1980 darbesinden sonra TBMM 17. Dönem Yasama Döneminde görev yapmıştı. 400 üyeyi belirlemek amacıyla 6 Kasım 1983'te yapılan seçimlerde Anavatan Partisi Elazığ milletvekili olmuş, seçimler sonunda Meclis'e giren 399 milletvekilinden biri olarak Elazığ'ı temsil etmişti. 24 Kasım 1983'te başlayan 17. Yasama Dönemi, 29 Kasım 1987'de sona ermişti.

Mehmet Özdemir, milletvekilliği döneminde oldukça etkili bir vekillik yapmıştır.

1986 veya 1987 yılı. Dönemin Cumhurbaşkanı Devlet Hastahanesi'ni ziyarete geliyor. Bekleyenler; milletvekilleri Mehmet Özdemir ve Naci Taşel ile doktor arkadaşlar. Sol baştaki Dr. Nizamettin Özdoğan daha sonra Anavatan Partisi'nden milletvekili oldu. Sağ baştaki Dr. Dursun Bostancı. (Dursun Bostancı arşivi)

MEHMET AĞAR

Mehmet Kemal Ağar (d. 30 Ekim 1951, Çankaya, Ankara), Türk emniyet mensubu, siyasetçi ve devlet adamı.

Ağar, 30 Ekim 1951'de Ankara'da babasının görev yaptığı Çankaya Köşkü'nde doğdu. Emniyet Müdürü olan babasının memuriyeti dolayısıyla 1957 yılında Urfa'da başladığı ilkokulu, Gümüşhane, Bolu, Adana, Ankara ve Erzincan'da; Erzincan'da başladığı ortaokulu, Kayseri, Diyarbakır ve Uşak'ta bitirdi.

Liseye Ankara'da başladı ve 1968 yılında Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. Aynı yıl girdiği Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Emniyet Genel Müdürlüğü bursu ile okudu ve 1973 yılında Maliye bölümünden mezun oldu. İlk devlet memuriyeti Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesinde ve ardından Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürlüğü'nde Komiserlik yaptı. Mehmet Ağar, 1974 yılında Emel Ağar'la evlendi, bu evlilikten Tolga Ağar ve Yasemin Ağar isimli iki çocuğu oldu. Tolga Ağar halen Elazığ Milletveli'dir.

1976'da Ankara vilayeti kaymakam adayı olarak İçişleri Bakanlığı'nda göreve başladı. İznik ve Selçuk ilçelerinde kaymakam vekili olarak, Torul ve Delice ilçelerinde kaymakam olarak görev yaptı. 1980 Ocak ayında İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdür Muavini, 1981 mayıs ayında Asayiş Şube Müdürü oldu.

1984-88 arasında Terör ve Asayişten sorumlu İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. 1988'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne 1990'da İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne, 1992'de Erzurum Valiliği'ne, 1993 Temmuzunda Emniyet Genel Müdürlüğüne atandı. 1993 yılında Hizbullah ile ilgili olarak "Hizbullah devlet aleyhine eylemlerden kaçınmaktadır" diyerek, bu hizbi meşruiyet çizgisine çekmek istemiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Özel Harekat Dairesi'nin kurulmasını ve PKK'ya karşı polisin de kırsal alanda Jandarma ile birlikte operasyonlara katılmasını sağladığı için "polisin genel kurmay başkanı" diye anılan Ağar, 24 Aralık 1995 genel seçimlerinde Doğru Yol Partisi'nden Elâzığ milletvekili oldu.

1996'da 53. Hükümette Adalet Bakanı, 54. Hükümet (Refah-Yol Koalisyonu) bünyesinde ise İçişleri Bakanı olarak görevde yaptı. Ağar, 8 Kasım 1996 tarihinde görevinden istifa etti. Ağar 18 Nisan 1999 seçimlerinde Elazığ'dan 68.540 oy alarak bağımsız milletvekili seçildi. Aldığı oy Türkiye'de bir bağımsız adaya verilen en yüksek oy olarak tarihe geçti.

14-15 Aralık 2002 tarihleri arasında yapılan DYP 7. Olağan Kongresi'nde ilk turda salt çoğunluğu sağlayarak Doğru Yol Partisi'nin Genel Başkanı seçildi. 14-15 Mayıs 2005 Tarihlerinde yapılan 8. Olağan Büyük Kongre'de 1071 oyla tekrar Genel Başkanlığa seçildi. 22 Temmuz 2007 Türkiye genel seçimleri sonuçları açıklanmaya başladıktan az sonra saat 19:30 sularında partisinin barajı geçemeyeceği anlaşılınca genel başkanlıktan istifa ettiğini, basın danışmanı aracılığıyla kamuoyuna duyurdu.

Elazığ'da sevilen ve sayılan bir kişiliktir. Özellikle hizmet verirken kimseye partisini ve kimliğini sormadığını herkes bilir. Koyu bir devletçidir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ

Zülfü Demirbağ siyaset dünyasına daha önceleri RP Gençlik kollarında iken adım atmıştı ama onun siyasi olarak ismi, Recep Tayyip Erdoğan'ın 1994 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmesinden sonra belirginleşmeye başladı.

İstanbul Belediye Başkanlığında Yol Bakım ve Onarım Müdürü olduktan sonra diyebiliriz ki bütün Elazığlıların kafasında onun milletvekili olması gerektiği doğrultusunda kanaat oluşmaya başlamıştı. Çünkü hiçbir ayırım yapmadan bütün hemşehrilerinin her türlü işine koşuyor ve yakın ilgi gösteriyordu. 1994 yılında AK Parti'den milletvekili seçileceği

2002 yılına kadar İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığında çeşitli kademelerde göreve devam etmişti. Aday adayı yapıldığı 2002 seçimlerinden önce, temayül anlamında yapılan ön seçimde delegelerin kullandığı 650 oyun 604'ünü alması da onun ne kadar bu göreve layık görüldüğünü göstermişti.

Zaten milletvekilliği boyunca, ülkeye hizmet katalizörlüğü adına hep Tayyip Erdoğan için koştuğunu yazılı ve görsel basında ifade etmekten geri durmamıştır.

Demirbağ'ın ayrıca İlim ve Hayra Hizmet Vakfı Genel Başkanı olarak da başarılı bir STK dönemi vardır. Onun bu başkanlığı döneminde Elazığ özel bir öğrenci yurduna kavuşmuştur.

Zülfü Demirbağ, ilimizin önemli ve saygın isimlerinden Hacı Ağa'nın torunu ve Aslan Bey'in oğludur. Babasının vefatından sonra onunla ve kardeşleriyle en çok ilgilenen "baba yarısı" konumundaki amcası, Hâkim Cevat Demirbağ olmuştur.

1956 Elazığ Palu Üç Değirmenler (Eski Adıyla Herpünk) doğumlu olan Zülfü Demirbağ; Herpünlü Hacı Ağanın torunu, Vacide Hanımla Aslan Bey'in oğlu'dur.

Zülfü Demirbağ ilk ve orta öğrenimini Elazığ'da tamamladıktan sonra, Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği bölümüne girmiştir. Üniversiteden

mezun olmadan önce YSE, DSİ ve Karayolları Bölge Müdürlüklerinde çalışmış ve bu çalışmalar ona büyük tecrübe ve yöneticilik özelliği kazandırmıştı. Fırat Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra da gerek özel sektörde, gerek devlet kurumlarında bu çalışmalarının semerini görmüştü.

Çalışma hayatına İnşaat Mühendisi olarak başlayan Demirbağ, sırasıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Doğu İnşaat- Samsun Derbent Barajında (3 yıl) görev yapmıştır. Bu görevlerinden sonra Artvin Köy Hizmetleri Müdürlüğünde “mühendis” olarak çalışmıştır.

Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan'a yakın isimlerden Elazığ Milletvekili Zülfü Demirbağ.

1990-1994 yılları arası Elazığ Köy Hizmetlerinde çalışmaları sırasında da ilin önemli sorunlarını ve çözümlerini birlikte yaşamış, birçok insanla birebir irtibat kurarak, siyasi hayatının alt yapısını oluştururken belki de hayatın kendisine ne getireceğini kafasında henüz şekillendirmemişti. Ancak, RP gençlik kollarında iken siyasi bir kulvarda olacağının idealini edinmişti zaten.

1994-2002 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yol Bakım Onarım Müdürü ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Danışmanı olarak hizmet eden Demirbağ, 22. Dönem ve 24. Dönem Ak Parti Elazığ Milletvekilliği görevlerinde bulundu.

Halen 27. Dönem Ak Parti Elazığ Milletvekili olarak TBMM üyeliği yapmaktadır..

Orta düzeyde Arapça ve İngilizce bilen Demirbağ, evli ve dört çocuk babasıdır.

Çocuklarından;

Necip Fazıl; Hukuk Fakültesi mezunudur. Adalet Bakanlığı'nda Hakimlik yapmaktadır.

Şule Demirbağ Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra Avukatlık mesleğini seçmiştir.

Halen Ankara Barosuna kayıtlı avukatlardandır.

Mehmet Akif; Ankara Üniversitesi'nde okumaktadır.

Ecrin; onun en küçük çocuğudur.

TBMM dilekçe Komisyonu Sözcüsü olan Demirbağ, orta düzeyde Arapça ve İngilizce bilmektedir.

MÜZİK VE TİYATRO SANATÇILARI

- Enver Demirbağ
- Mevlüt Canaydın
- Mehmet Şerif Çaç
- Adnan Çilesiz
- Yılmaz Kalender
- Abdullah Şekeroğlu

MÜZİK ÜZERİNE

Genel olarak eğitim modelimizle paralel sorunlar yaşıyor. Müzik eğitimi genel eğitimden çok farklı değil. Orada da birtakım sorunlar var. Aileler çocukları iyi yetişsin diye çok büyük fedakarlıklarda bulunuyor. Müzik ve sanat eğitiminde de böyle bir çaba var ama esasa yönelik çok özel bir şey olduğunu düşünmüyorum. Bütün yatırımlar ve fedakarlıklar bir insanın eğitimi, insani değerlerin oluşumu için değil çok kısa vadede geri dönüşü olabilecek bir gelecek beklentisi ile yapılıyor. Eğitim uzun soluklu bir iştir. Dolayısıyla müzik eğitimi de bu genel bakıştan kendine düşen payı alıyor.

Anaokulundan başlayıp üniversite yıllarına kadar eğitimin çeşitli kademelerinde çoğu kez 'seçmeli' olarak karşımıza çıkan ders konularından biri müzik. Bolca şarkı söyleyip en rahat ses çıkarabildiğimiz ders olduğu için sevmişizdir çoğumuz. İmkân varsa blok flüt ve mandolinle bir enstrüman çalmanın ne kadar meşakkatli bir iş olduğunu da deneyimleriz. Şanslıysak okulumuzda bir müzik sınıfı vardır; piyano ve gitar çalan bir öğretmene denk gelirsek iş daha şenlikli bir hâl alır. Ama hepsi bu. İlgisi, sevgisi ve yeteneği olanlar zaten bir süre sonra konservatuar seçeneği ile daha profesyonel eğitim almaya yönelir. Toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan ve aslında potansiyel müzik alıcı olanlar ise derli toplu bir müzik kültürü edinmeden mezun olurlar. Sonrası yetiştikleri dönemin popüler müziğiyle şekillenir müzik beğenileri. Kültürel anlamda bağışıklık sistemi güçlenmemiş çocukların kimliği, kişiliği maruz kaldıkları farklı tür müzik, film ve kültürel ürünlerle türlü etkilere açık hale gelir.

Türk Halk Müziği ile Klasik Türk Müziğinin birbirinden ayrılamaz iki parça olduğunu ortaya koymak gerekiyor. Şu an öyle değil. Halk müziği başka yoldan yürüyor. Klasik Türk Müziği'nde de makamlar anlatılıyor ama halk müziğinde makam yokmuş gibi. Bunları bir araya getirmek ve Klasik Türk Müziği ile Halk Müziği'nin koca bir ağacın dalları olduğu sonucuna varmak durumundayız.

ELAZIĞ - HARPUTDAN SESLER 1970 LER...

Elazığ – Harput’tan sesler 1970 ler...

HARPUT VE MÜZİK

“Harputlu, müziğini çok ince bir şekilde işlemiş. Yörenin müziğinin Klasik Türk Müziğine benzer şekilde işlenişindeki nedeni, Harput’un küçük bir İstanbul oluşuna bağlıyorum” diyor Uçkun Geray.

Burada şu inceliğe dikkat etmek gerekir kanaatimce; İstanbul’da yalnız müzik değil, sanatın her kolu merkezi hükümetlerden destek gördüğü halde, Harput ve diğer taşra şehirlerinde ise müzik ve sanat halka aittir ve halkın iltifat ettikleri meşhur olur. Ancak müzik ve bazı sanat dalları taşrada önemli kültür ve sanat adamları ile bazı varlıklı insanlardan da destek görürler. Özellikle müzik ve folklor bu kategoride sayılabilir. Mesela Elazığ folkloru Fikret Memişoğlu olmasaydı acaba bu kadar Türkiye ve hatta Avrupa gündemine oturabilecek miydi? “Büyük Cevizin Dibi” ve “Şeve Kırma” oyunlarını Elazığ folkloruna Memişoğlu kazandırmıştır. İshak Sunguroğlu olmasaydı, Harput bu kadar erken konuşulacak ve bu kadar erken kayıtlı hale gelecek miydi?

Her neyse, bugün bazı mahalli hanendelerden ve sazandalardan isim bazında da olsa bahsedelim, hem hatırlanırlar, hem de ehline keyif verir zannederim.

Önceleri gırnatacı Adalet var ama ben görmedim. Mevlüt Canaydın’ın babası Şükrü’yü de görmedim lakin gırnatada (Klarnet’te) Mevlüt Canaydın’ı, Coro Yaşar diye tanınan Yaşar Ulaş’ı, Fevzi Baba diye tanınan Fevzi Ergün’ü, Mehmet Şerif Çaç’a’yı, Yusuf Kamacı’yı,

Çulcu Arif olarak tanınan Arif Dere'yi ve Baki Yüksel'i benim yaşdaşlarım bilirler. Derler ki; gırnatacıların şahı Mevlüt'tür.

Her klarnetçinin düğünlere beraber götürdüğü çalgıcılar da var elbette. Başta Hüseyin Sekü, sonra Cümbüşçü Agop (Agop Süle), Cümbüşçü Kör Hafız (Mehmet Aslankaya), Cümbüşçü Halil Kıt, Darbukacı (dömbekci) Corcis (Corcis Basmalar), Darbukacı Kudret Gül, Defçi Zarfanlı Hasan (Hasan Yayla), Defçi Karabıçak (Mehmet İğde), Davulcu Hıdır Sezgin, Davulcu Mısto, Nekerekli Fevzi (Fevzi Baba), Davulcu Şevki (Şevki Acar), davulcu Osman Barata, Davulcu Ramazan ve daha başkaları. Babe Hüsen ve Dişçi Efraim (Efo) cümbüş ustalarıydı.

Kövenkli Hafız Osman, Enver ve Paşa Demirbağ, Demirci Sıtkı, Şeyhacılı İzzet Yetiş, Yeniceli Kemal, Hohlu (Ğoğlu) Abbas Bakır, Zarfanlı Hasan Yayla, Mehmet Parlaksu, Zülfü Demirtaş, Hasan Öztürk, Esat Kabaklı, Nihat Kazazoğlu, Melih Boydak, Lokman Tasalı, Peko'nun oğlu Hüseyin Yetkin, Pekinikli Mustafa ve daha niceleri.

Müzik; aşıkın aşkını, fasıkın fiskını artırır. Kulağın gıdası ve merasıdır müzik.

Güzel sedaları ile Harput semasını çınlatan ve bugün rahmetli olmuş değerli insanların, isimlerini olabildiğince genç kuşaklara tanıtmak bir vefa borcu olduğu kadar, önemli bir görevdir.

Derviş Hafız, Serkislinin İsmail, Hafız Kemal, Çorbacıoğlu Mustafa, Mahmut, Dolap Muhittin, Mesut Efendi, Hafız Nuri, Mehmet Akar, Kör Hafız, Kaleli Mustafa, Hafız Yusuf; oğulları Ömer, Derviş, Hafız Alaattin, Korukoplu Şevki Bey, Çeribaşızade Ali Bey, Parmaksızoğlu Efo, Debboya Muhittin, Küçükoğlu Hurşit, Selmanoğlugilin Nuri, Saraç Bilal'in kardeşi Salim, Feyzi Ethemoglu İbrahim, Mustafa Çavuş, Palulu Recep, Mıkır ve oğlu, Hafız Osman Öge, Kövenkli Hafız Mustafa, Demirci Sıtkı, İçmeli Sabri Çavuş, Şıhhacılı İzzet, Refik İzdemir, Abbas Bakır.

Genç Kuşak Okuyucuları:

Esat KABAKLI, Adnan ÇİLESİZ, Zülfü DEMİRTAŞ, Hasan ÖZTÜRK, Ali ÖNER, İlhami YAĞCI, A. Kadir BAY, Osman BULUT, Mustafa AKSU, Niyazi ATICI. Elazığ-Harput türkülerini özel bir gayretle arşivleyen Yılmaz KALENDER'in çalışmaları da takdire şayandır.

HARPUR MUSİKİSİNDE “HÜSEYNİ” TÜRKÜLER

Yaşadığı son yıllarda rahmetli “MEHDİ METİN”E bir toplulukta sormuştum: Metin Bey müzik nedir? diye. Metin Bey de gayet rahat bir ifade ile cevap vermişti: “Müzik, aşıkın aşkını, fasıkın fiskını artıran şeydir” cümlesiyle.

Sonraları İbn-i Rabbihî'den şöyle bir şey kalacaktı hafızamda: “Bu sanat kulağın gıdası, ruhun merası, yüreğin bahar çimeni, aşkın arenası, keyifsiz kişinin rahatı, yalnızın arkadaşı, ruha hâkim olması ve yürekteki güzel sesi yüzünden de yolcunun azığıdır.”

Müzik esas itibarıyla ne iyi ne de kötüdür. Farabi'ye göre “müzik, müziği icra edende veya dinleyende bir istek ve ruh hali ile kendini ilham ettirir.” Ses besteye bağlı olarak ahenk ile süslenmişinde hissi bir hal almaktadır.

Yine yakın bir geçmişe kadar Elazığ'da yayımlanan “Harput Posta” gazetesinin bir sayısında “Uşşak Bir Yazı” başlığı ile Elazığ türkülerinden Uşşak” makamında olanlarını

yazmış ve çok alaka gördüğüne şahit olmuşum. O yazı bir bakıma yerelde uşşaka sakilik etmekte...

Bu gün de Elazığ türkülerinden olup “hüseyni” makamında olanlarını yazacağım. Bu arada gerek mutasavvıf kadirilerin, gerek İ. Gazali'nin müziğe yaklaşımları da dikkate değer doğrusu: “Kalpler ve en derindeki düşünceler, değerli taşların sırları, hazineleri gibidir. Bunların sırlarını ortaya çıkarmada, müzik dinleyerek özünü yakalamak dışında bir yol yoktur. Çünkü yüreklere ulaşabilmek için kulaklardaki kapılardan başka bir araç bulunmamaktadır.” diyorlar. Gerçi Çiçero'nun, gözlerden bahsederken ruhun penceresi diye söz ettiğini de unutmamak gerekir.

“Hüseyni” makamının bizim ülkemizin insanların zevk ve ruh dünyalarına en uygun makam olduğunu söyleyen müzik otoriteleri de var. Elazığ'a ait güzel bir “hüseyni” gazel ile başlayalım:

“Sana dil verdim ise yık da harap et mi dedim? / Nar-ı hicran çiğirim yak da kebab et mi dedim?”

“Hüseyni” makamında bir de ölüm hoyratı vardır Harput yöresinin:

“Dertli koyun, dertli koyun / Dağdadır dertli koyun. / Ben bu dertten ölürsem / Adımı dertli koyun.”

Elazığ'da çok sevilen ve çok dinlenen bir divan vardır “hüseyni” makamında. Hakikaten zıkkımın şişede durduğu gibi durmadığına nefis bir örnek:

“Ben şehid-i badeyem dostlar demim yâd eyleyin /Türbemi meyhane enkazıyla bünyad eyleyin / Gaslolunmaz ma ile gerçi şehidan-ı vega / Yıkayın meyle beni bir mezhep icad eyleyin”

Sonra Kayabaşı'ndan yanık bir ses gelir “hüseyni” makamında: “Bir kara kaş bir kara göz sende var / Bir yaramaz deli gönül bende var / Çok zamandır hasretinle yanarım (Yedi yıldır derde derman ararım)/Demezsün ki; derde deva bende var.”

Gönül bu, söz dinlemez, bari aksın bir çağlayan gibi “bağrı yanık” hüseyni dizelerde:

“ Yar yad oldum yad oldum / Yüzün gördüm şad oldum / Geçtim kapın önünden /Yıkıldım berbat oldum.”

Genç yaşında başına gelmedik iş kalmayan delikanlı, Yemen'deki kardeşini, adeta cenaze merasimine davet eder: “Bir tel vurdum Yemen'de gardaşıma / Tez yetişsin cenazemin başına.”

Hüseyni makamının “uşşak”a yakın olanı da var; “Efsaneler yazardım sevdây-ı aşka dair / Gamdan dilimde Hayri hal-i ferağ olaydı” “Nolaydı” redifi ile yazılmış Harputlu Şair Hacı Hayri Beyin bu şiiri de hüseyni makamında bestelenmiştir.

“Evleri görünüyor / Gönüldür yeriniyor / Çekilecek dert değil / Mevlam sabır veriyor.” Türküyü hüseyni makamında yakan delikanlı sonradan sabredemeyecek ve Harput'u terk edecektir.

Merhum Enver Demirbağ'ın sesinden “Dağlar dağımdır benim / Gam ortağımdır benim / Söyletme çok ağlarım / Yaman çağımdır benim” adlı hüseyni türküyü dinlemenin ayrı bir hazzı vardır.

Hikâyesi çirkin olan “pencereden bir taş geldi” türküsü de, “ne feryat edersin divane gönül” türküsü de, “demedi yar demedi” türküsü de hüseyni makamındadırlar.

Şimdi göl yok “Kövenk / Koğenk” köyünde ama o zamanlar varmış demek ki: Kövengin ellerinde/ Çimeydim göllerinde türküsü söylenmiş hüseyini makamında.

“Elazığ uzun çarşı”, “Geline bak geline”, “Evleri uçta yârim”, “Hafı’mun evi”, “Çatal kaya alınmaz”, “Yoğurt koydum dolaba”, “Mezire’den çıktım ağrıyor başım”, “Duman almış mezarımın üstünü” türküleri ve “Kışlanın önünde redif sesi var” ağıtı hep hüseyini makamındadırlar.

“Dağ üstüne dağ koysam dağ olmaz / Ah çekenin yüreğinde yağ olmaz” türküsünü hüznü hale getiren biraz güfte ise biraz da hüseyini bestedir.

“Evlerinin önü gül, lale bağıdır / Eser bad-ı saba, zülfün dağıdır” sevgiliden insaf isteyen, elleri yanında merhamet bekleyen Harputlunun hüseyini dizeleridir.

Gerçi makamlar bir musiki türüne, sadece bir kavme mal edilemez. Ancak Türkiye insanının en fazla iltifat ettiği makamların ilki hüseyini, sonra uşşak’tır.

Harput musikisi, halk müziği ile sanat müziği arasında yer alır. Makam çeşitliliği de bunu gösterir zaten.

Harput musikisi klarnet, keman, ud, kanun, cümbüş, darbuka ve tef ile davulla icra edilir. Harput musikisinde saz ve zurna yoktur. Harput musikisi “şehir Musikisi”dir. Kentlidir. Konuları genelde şehir efsaneleri üzerinedir. “Sinemde bir tutuşmuş yanmış ocağ olaydı / Zülfün karanlığında bezme چراغ olaydı” mısralarını ancak bir şehirlî, belki de ancak bir konaklı söyler... Harput musikisinde özellikle hoyratlar bu şehri Urfa ile Kerkük ile Erzurum ile Diyarbakır ile akraba yapar. Belki akraba oldukları için aynı türküleri, hoyratları söylerler...

Herhalde çoğu şarkılar aşk için yazılmıştır dersek acaba mübalağa etmiş olur muyuz?

ENVER DEMİRBAĞ

Harput müziğinin günümüzdeki en iyi temsilcilerinden biri de; 1935 yılında Elazığ’ın Palu ilçesinde doğmuş olan Enver Demirbağ’dır. Enver Demirbağ, eskiden Harput müziğinin icracıları olan hafızlardan, Harput makamlarını ve müzik geleneğini daha çocuk yaşta öğrenmeye başlamıştır. Bunların başında ise, Hafız Mustafa Süer ve Hafız Osman Öge gelmektedir. Enver Demirbağ, Harput müziği ile ilgili bütün repertuarını, Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Folklor Arşivi’ne kazandırmıştır. Bu eserlerin sayısının 115 olması; Enver Demirbağ’ın repertuarının, Hafız Osman Öge’den öğrendikleri ile sınırlı kalmadığını göstermektedir.

Harput müziğinin icrasında gelenek çok önemlidir. Yukarıda da belirtildiği gibi, Harput'ta eskiden müzikle uğraşanların çoğu hafızlıktan gelmedir. Usta çırak usûlü ile müziğe ilgisi ve yeteneği olan insanlar yetiştirilmiş, eserler ağızdan ağıza, kulaktan kulağa aktarılarak günümüze kadar taşınmıştır. Enver Demirbağ' da bu hafızlardan, özellikle Hafız Osman Öge'den öğrendiği Harput müziğini ve makamlarını, kendisinden sonraki nesle yine aynı geleneksel usullerle aktarmıştır. Günümüzdeki yeni nesil bazı icracılar da, Enver Demirbağ'ın nağmelerini ve tavrını, hatta bazı nağmelerdeki detonelerini dahi görmek mümkündür. Zaten bu müzik icrasındaki başarının ölçüsü de; yapılan nağmelerin bir önceki kuşağın yaptığı nağmelere ne kadar benzediğidir.

Enver Demirbağ, Elazığ- Harput müziğinin en iyi icracılarından birisidir. T.R.T. halk müziği repertuarında Enver Demirbağ'dan derlenmiş birçok Harput türküsü bulunmaktadır.

MEVLUT CANAYDIN

Mevlüt Canaydın Elazığ'ın Mustafa Paşa (Sako) Mahallesi'nde doğdu. Aslen Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan (Hor) Köyü'ndendir.

Elazığ'ın bütün ezgilerine tam anlamıyla vakıf bir numaralı üstat klarnetçisidir. Usta Klarnetçi Şükrü Canaydın'ın oğludur.

İlk zamanlar ortaokul bando takımında borazan çalmış. Ortaokulu bitirdikten sonra o sıralar Elazığ'ın en usta klarnetçisi olan babası Şükrü Canaydın kendisini darbuka çalmak üzere düğünlere götürmüş. Haliyle bir müddet sonra kulakları Harput Müziği'ne aşina olmuş.

*Türkü
Dastları*

Önceleri gizli gizli babasının klarnetini üflemeye başlamış. O güne kadar hiç bir nefesli saz çalmamış olmasına rağmen, klarnetten kısa zamanda güzel nağmeler çıkarmış. On gün sonra ise arkadaşlarıyla bahçelere giderek meşkler yapmaya başlamış. Balkonda çaldığında ise bir mahalle dinlermiş.

Silifke'de askerlik yaparken babasına Elazığ'dan eski bir klarnet aldirtmiş. Klarneti aldıktan sonra Silifke'de çalgıcılarla tanışmış ve beraber meşkler ve programlar yapmışlar. Bir süre sonra Orduevi'ne alınmış ve orada ve bazen de Silifke Halkevi'nde klarnetçi olarak görev almış. Rahat bir askerlik yapma imkanı bulmuş.

Kendi tabiriyle yıllar içerisinde klarneti ile eşlik ederek "SÖYLETTİĞİ" Elazığlı mahalli sanatçılar yine kendi sırasıyla şöyledir:

Mehmet AKAR (Kore Mamo), Hafız Osman ÖGE, Koğenkli Hafız Mustafa SÜER, Zarfanlı Defçi Hasan YAYLA, Sıtkı DEMİRCİ (Çok sevdiği için oğlunun ismini Sıtkı koymuştur), Ahmet TASALI, Lokman TASALI, Enver DEMİRBAĞ, Paşa DEMİRBAĞ. Kemal YENİCELİ, Hohlu Abbas BAKIR, Mehmet PARKLAKSU, Peko'nun oğlu Hüseyin YETKİN, Mehmet AVŞAR, Topal Celali, Faik BUZ, Zülfü DEMİRTAŞ,

Ayaktakiler soldan hafız Osman Öğenin kızı, Faruk Kovar ve eşi, Öndekiler Hafız Osman Öge ve eşi Sağdaki de eski izzetpaşa muhtarı İhsan Bey

Yer: Gölcük sineması karşısı eski yazlık aile sinemasının yeri

Yıl:1959

MEHMET ŞERİF ÇEÇEN (AA) (1945 - 23 Eylül 2016)

Elazığ - Harput Müziği'nin ünlü klarnet sanatçılarından biri de Mehmet Şerif aa'dır. Elazığ Müzik Kültürü'nn 45 yıl aralıksız bir numaralı usta klarnet sanatçısı Mehmet Şerif aa (23.09.2016) Elazığ'da kaldırıldığı hastanede vefat etti. Unutulmayacak miktarda sanatsal kayıtlar ve kültür hizmeti bıraktı geriye. Elazığ ağzı klarnet icrasını ülkeye sevdiren en önemli sanatılardandı. Yöresel müziklerin ulusal uzmanlar nezdinde ünlü ustalarındandı.

İstanbul'dan gelip Mehmet Şerif'i dinlemek isteyen klarnet ustalarını televizyonlarda halk izlemiŐ ve Mehmet Şerif'i bir daha önemsemiŐtir.

Basın lm haberini Şöyle verdi: "Türkiye'nin sayılı klarnetileri arasında yer alan ve 2 gündür koah hastalığı nedeniyle hastanede tedavi gören 70 yaŐındaki Mehmet Şerif een, dn hayatını kaybetti. Çeçen, için bugün Elazığ Sürsürü Mahallesi Mevlana Camisi'nde cenaze töreni düzenlendi. ğle namazını müteakip kılınan cenaze namazına een'in ailesi, yakınları, müzisyenler ile çok sayıda seveni katıldı. Cenaze namazının kılınmasının ardından een'in naaŐı, sevenleri tarafından omuzlara alınarak cenaze aracına konuldu. Cenaze, Asri Mezarlık'ta defnedildi." 24.09.2016

ADNAN ÇİLESİZ

Adnan Çilesiz 4 şubat 1954 tarihinde Hüseyinik (ulukent) köyünde doğdu. Babası Ali, anası Faize çilesiz.

Üç kız ve bir erkek kardeşi var. İlk ve orta tahsilini Elazığ'da tamamladı. Musikiye 1974 yılında Elazığ Musiki Cemiyeti'nde Harput ve sanat müziği korolarında solist ve korist olarak görev aldı o yıllarda.

Vekil öğretmen olarak değişik okullarda öğretmenlik yaptı. 1985 yılında Ankara Devlet Türk halk müziği korosuna girdi. 33 yıl koroda solist ve korist olarak görev aldı. Yurt içi ve yurtdışında sayısız konserler verdi.

Elazığ'ı başarılı bir şekilde temsil etti. Elazığ musikisini kitlelere taşıdı. Birçok türküyü TRT repertuarına kazandırdı. Özel ve resmî televizyon kanallarında sayısız konserler verdi. Yıllarca sanatçı ve sanat kurulu üyeliği yaptığı Devlet Halk Müziği Korosuna 2017 yılında veda etti.

Halen aktif müziğin içinde icracı ve öğreticiliğe devam ediyor.

Adnan Çilesiz evli ve biri kız biri erkek iki çocuk babasıdır.

YILMAZ KALENDER

Yılmaz Kalender'in Arşivinden bir görüntü.

Tartışmasız Elazığ bir kültür ve medeniyet şehridir.

Bu kültürün kaynağı ve beşiği tartışmasız olarak bin yıllık tarihi ve bu tarihin içindeki mirası ile Harput tur. Bu kültür ve medeniyet zenginliğinin içerisinde Harput'u ; her hikayesini her sayfasını ayrı ayrı ele alarak yeni bakış açısıyla kültürümüzü gelecek nesillere kazandırmak son derece anlamlı bir o kadar da önemlidir. Her ilçesine, her beldesine, her köyüne ait o kadar çok hikayesi vardır ki bu toprakların.

Tüm Türkiye'nin yakından tanıdığı hikayelerini bile büyük bir zevk ve heyecanla dinlediği Elazığ —Harput türkülerinin bu günlere taşınmasında büyük emekleri olan birkaç özverili insan a en derin rahmet, şükran ve saygılarımızı iletmek borcumuzdur.

Bu saygıdeğer, müstesna insanlardan bir de Yılmaz Kalender dir. Yılmaz Kalender;1935 yılında Elazığ da doğmuş; babası Ahmet Bey, annesi Nazire Hanımdır. İlk okuldan sonra eğitime devam edemedi. Askerliğinin bitiminden sonra Elazığ Karayolları 8. Bölge Müdürlüğüne işçi olarak girdi. Aldığı eğitimler sonunda önemli bir hafif şase ustası oldu. Emekli olduktan sonra Sanayi Sitesinde bir tamir atölyesi açarak hastalığına kadar orada çalıştı.

Harput musikisine olan merakı, ilgisi onun bütün hayatını etkiliyordu. Çocukluğundan itibaren klarnet çalmayı, meşk etmeyi çok seviyordu. Klarnet konusunda Mevlüt Canaydın hayranıydı ondan dersler de aldı. Notasız olarak klarnet çalmaya başladı, bütün eserlerin melodisini ve sözlerini ezberlemişti. Bu arada Elazığ ın bütün ses sanatçılarının yaşlarının ilerlediğini düşünerek bu seslerin kaybolmasına gönlü razı olmadı. Bu güzel seslerin mutlaka gelecek kuşaklara taşınması gerektiğini ve arşiv oluşturma fikrini ortaya çıkardı. Çünkü her sanatçının bir tarzı, bir birikimi vardı bunlar çok değerliydi. Gelmiş geçmiş bütün sanatçıların; eskilerin seslerini, kamera çıktıktan sonra da ses ve görüntülerini birlikte kayda alarak çok değerli bir arşiv hazırlıyordu. Kimseden maddi olarak bir beklentisi olmadı. Bütün ses ve saz

sanatçılarını arayıp buldu. Bahçelerde, bağlarda, köylerde sanatçıları ziyaret ederek yanında amatörcü saz çalan arkadaşları ile birlikte çekimler yaptı sesleri kayda aldı. Arşivinde Kore Mamo, Hafız Osman Öge, Tasalı kardeşler, Demirbağ kardeşler e kadar Elazığ ve Harput un bütün değerlerinin ses ve görüntüleri bulunmaktadır.

Bu arşiv onun her şeyi idi; onunla yatıp kalkardı. Harput musıkisi ile beslenirdi. Maddi olarak hiçbir kazancı olmadığı, aksine çok kaybı olduğu halde tek isteği vardı, yaptığı bu kayıtlar kaybolmasın sahip çıkılarak gelecek nesillere kazandırılınsın aktarılsın.

Hastalığı baş gösterince sanayideki dükkanı boşaltıp Elliler Çarşısına taşınarak bir süre orada gelen dostlarıyla musiki konuşup arşivden türküler dinlediler. Hastalığı ilerleyince artık gelip gidemez oldu. Uzun ve çok zor bir hastalık dönemi geçirdi yorulmuştu...

28.12.2017 tarihinde hakkın rahmetine kavuştu.

Arşivinde bulunan eskinin makara bant teypleri, videoları, kamera ve sazları kitapları, dergileri tamamı damadı Ahmet Öz tarafından korumaya alınmış, Alanya ya götürülerek özel bir oda da sergilenmektedir. Rahmetlinin isteğini yerine getirmek üzere bu güzel sesleri görüntülerden gelecek nesiller ve gençler faydalansın diye arşiv kopyalanarak bir nüshası Elazığ Fırat Üniversitesi Rektörlüğüne teslim edilmiştir.

Ahmet Öz /Damadı

TİYATRO

Tiyatro, bir sahnede, seyirciler önünde oyuncuların sergilenmesi amacıyla hazırlanmış gösterilerdir. Farklı bir şekilde duyguların ve olayların hareket ve konuşmalarla anlatılmasıdır. Genel olarak temsil edilen eser anlamında da kullanılır. Tiyatro, bir sahne sanatıdır. Tiyatro eseri, olayları oluş yoluyla gösterir.

ABDULLAH ŞEKEROĞLU

Elazığ'da tiyatro denilince Abdullah Şekeroğlu ilk akla gelen isimdir.

Tiyatrocu, oyuncu Abdullah Şekeroğlu bugüne kadar Çok mu Komik, Ateşin Düştüğü Yer, Elif, Matrakçı Nasuh, Diriliş Ertuğrul, Şevkat Yerimdar ve Zohak gibi projelerde oyuncu

olarak yer almıştır. Ayrıca 2010 yapımı olan Çok mu Komik isimli sinema filminin senaristliğini üstlenmiştir.

Abdullah Şekeroğlu aslen Elazığ'lıdır. 1960 yılında dünyaya gelmiştir, yaşantısını İstanbul'da sürdürmektedir.

2014 yılında Demokrat Parti'den Elazığ Belediye Başkan Adayı olmuştur.

Elazığ Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrenci iken öğretmeni tarafından Şehir Tiyatrolarına teşvik edilmiştir. İlk olarak Kopuk isimli yazıp oynadığı oyun ile sanat hayatına adım atmış ardından Kövengin Elleri isimli eseri TRT Radyosunda, radyo tiyatrosu olarak oynanmıştır.

1985'te FATİH isimli eserdeki Lukas Notaras rolü ile ilk profesyonel tiyatro sahne deneyimini gerçekleştiren Abdullah Şekeroğlu günümüze kadar sahnede 200 oyunda çeşitli karakterleri oynamıştır. TİSAV tarafından Ferdi Sanat Ödülünün sahibi olmuştur.

Gıllı Ali Diyatör (Gladiator)ün mucidi Abdullah Şekeroğlu'dur.

Hafize ana, Zalım Halit, Düzgün Emmi, Abdullah Şekeroğlu tiplerini oynamıştır.

Yıl 1977 - SÜRSÜRÜSPOR

Ayaktakiler soldan sağa:

Ahmet, Hasan, Habip, Orhan, Mustafa, kaptan İsmail

Oturanlar: Alaattin, Yusuf, Mahmut, Cevat, Hüseyin

(Habip Dağışan arşivi)

YAZARLARIMIZDAN BAZILARI

- Enver Çakar
- Nevzat Ülger
- Zekeriya Bican
- Necati Kanter
- Beşir İslamoğlu
- Hasan Eker
- Bilal Civelek

PROF. DR. ENVER ÇAKAR

1964 yılında Elazığ'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ'da tamamladı. 1987 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun olduktan sonra aynı yıl içinde Bitlis Anadolu Lisesi'ne Tarih Öğretmeni olarak atandı. Akabinde, 1990-1995 yılları arasında Elazığ Anadolu Lisesi'nde yine Tarih Öğretmeni olarak görev yaptı.

1992 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans, 1998 yılında yine aynı enstitüde doktora öğrenimini tamamladı. 1995 yılında Araştırma Görevlisi olarak atandığı Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde, 2000 yılında Yardımcı Doçent, 2004 yılında Doçent, 2009 yılında da Profesör unvanını aldı.

Fırat Üniversitesi'nin çeşitli birimlerinde idarecilik de yapmış olan Prof. Dr. Enver Çakar, 2004-2006 yılları arasında Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Bölüm Başkanlığı (vekâleten), 2012-2013 yılları arasında Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü, 2013-2016 yılları arasında da İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Vekilliği görevlerinde bulundu.

Prof. Dr. Enver Çakar, zengin tarihi ve kültürel birikime sahip olan Harput ve çevresi ile ilgili ilmi araştırmalar yapmak, yayımlamak ve yapılacak çalışmalarını desteklemek amacıyla, 2013 yılında Fırat Üniversitesi bünyesinde kurulan Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne de Müdür olarak atanmıştır. Halen bu görevini sürdüren Prof. Dr. Enver Çakar, Doç. Dr. Kürşat Çelik ile birlikte, *Harput Araştırmaları Dergisi*/Journal of Harput Studies adıyla yayımlanan akademik bir derginin editörlüğünü yapmaktadır. Yayın hayatına 2013 yılında başlayan ve ulusal/uluslararası alan indekslerinde taranan bu dergide, Elazığ ve çevresini konu alan, tarih, edebiyat, coğrafya, arkeoloji, sanat tarihi, ilahiyat ve ekonomi gibi farklı disiplinlerdeki bilimsel makaleler yayımlanmaktadır. Yine Prof. Dr. Enver Çakar'ın

gayretleriyle Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi adına bir Web sayfası oluşturulmuştur. Bu sayfada yer alan dijital kütüphanede, Elazığ ve Harput'a ait eski fotoğrafların yanı sıra Harput, Elazığ, Palu, Arapgir, Kemaliye ve Çemişgezek bölgelerine ait bütün Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri arşiv belgeleri toplanarak araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Prof. Dr. Enver Çakar, Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürlüğü sırasında, Harput ve Palu'yu konu alan üç ayrı sempozyum düzenlemiştir. Bu sempozyumlardan ilki 2013 yılında yapılan *Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu*'dur. Bu sempozyumda sunulan bildiriler aynı yıl içinde, Prof. Dr. Enver Çakar'ın editörlüğünde, iki cilt halinde kitap olarak yayımlanmıştır. Çok sayıda bilim insanının katıldığı Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu'na sunulan bildiriler, Harput özelinde, Elazığ'ın tarihi, kültürü, coğrafyası, musikisi, siyasi ve manevi hayatı ile arkeolojik değerlerine ışık tutmaktadır. Bundan sonra, yine Prof. Dr. Enver Çakar'ın gayretleriyle 2015 yılında Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi çatısı altında *Uluslararası Harput'a Değer Katan Şahsiyetler Sempozyumu* düzenlenmiş; bu sempozyumda sunulan bildiriler de iki cilt halinde, Prof. Dr. Enver Çakar ve Yrd. Doç. Dr. İlhan Oğuz Akdemir'in editörlüğünde, 2016 yılında kitap olarak yayımlanmıştır. Bu kitaplarda, Harput ve Elazığ'ın dinî, ilmi, manevi, edebi ve siyasi hayatına değer katan şahsiyetleri konu edinen makaleler yer almaktadır. 2018 yılında yine Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi çatısı altında, Elazığ Valiliği, Elazığ Belediyesi, Palu Kaymakamlığı ve Palu Kültür ve Dayanışma Derneği'nin de destekleriyle, *Uluslararası Palu Sempozyumu*'nu düzenleyen Prof. Dr. Enver Çakar, bu sempozyumda sunulan bildirileri de, Prof. Dr. Enver Çakar, Doç. Dr. Kürşat Çelik ve Arş. Gör. Yavuz Kısa'nın editörlüklerinde, iki cilt halinde kitap olarak yayımlamıştır. Bu kitaplarda yer alan makalelerde ise Palu ilçemiz bütün yönleriyle ele alınmaktadır.

Yukarıda bahsedilen sempozyumlardan başka, Atatürk Araştırma Merkezi tarafından Fırat Üniversitesi'nde düzenlenen ve Prof. Dr. Enver Çakar'ın da düzenleme ve bilim kurullarında yer aldığı başka sempozyumlar da vardır. Bu sempozyumlardan ilki 2014 yılında düzenlenen *Tarihten Günümüze Elazığ Kongresi*, ikincisi de 2016 yılında düzenlenen *Türk Basın Tarihi Uluslararası Sempozyumu*'dur. Her iki sempozyumda sunulan bildiriler Atatürk Araştırma Merkezi tarafından kitap olarak yayımlanmış; bu kitapların yayımı sırasında Prof. Dr. Enver Çakar da eser inceleme heyetinde görev yapmıştır.

Gerek ilimiz için gerekse akademik dünya için Enver Çakar oldukça velut ve faydalı bir kişiliktir.

NEVZAT ÜLGER

(İlhami Bulut'un kaleminden)

NEVZAT ÜLGER 1950 yılında Elazığ'da dünyaya geldi. Öğretmen okulu'nu bitirdikten sonra bir süre öğretmenlik yaptı. Daha sonra İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Öğretmenliğin dışında on yıl üniversitede idari kadroda ve on yıl da bir Kamu İktisadi Kuruluşu'nda olmak üzere yirmi beş yıl devlet memurluğunda bulundu. Memuriyet süresince çeşitli kademelerde görev yaptı. En son bölge bazındaki bir Kamu İktisadi Kuruluşu'ndan "Müdür Yardımcısı" unvanı ile emekli oldu. Emekliliğini müteakip bir sanayi kuruluşunda Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak çalıştı. Bir süre kendi adına bir imalat işletmesi kurdu ve çalıştırdı. Daha sonra bir Sivil Toplum Kuruluşunda "Ekonomi Danışmanlığı" yaptı.

Sevgili okuyucular; konu başlığını biraz açacak olursak, Nevzat Ülger'in bu konunun konuğu olmayıp, bu çalışmanın temelini atan bir yazar olduğunu göreceğiz.

Zira; Elazığ ölçeğinde, baş vurduğum kaynaklarda; şehrimiz yazar ve şairlerinin isim ve eser bilgilerini temin edecek bir kaynak bulamadığımı, şehrin İl Kültür Müdürlüğü sayfası da dahil, bu malumatı temin etmenin mümkün bulunmadığını belirtip; ELAZIĞ KALEMLERİ başlıklı bir kitap çalışması yaparak, bu bilgileri derli toplu bir isim ve bir kapak altında toplamak istediğimi söyleyince;

İlk desteği vererek; çok gerekli ve ihtiyaç duyulan bir çalışma olacağı yolundaki telkini ve güçlü teşviki ile bu konuda gereken yardımı sağlayacağını belirtip, bu çalışmanın yolunu Nevzat Ülger açtı. Sadece yolu değil tam da maşallah denecek nitelikte sahip bulunduğu; çok sayıda eserin yer aldığı kütüphanesinin kapısını da.

(2000) 2003 yılında "Adalet ve Kalkınma Partisi"nin "İl Başkanlığını" yaptı. Bir Kamu İktisadi Kuruluşunun yönetim kurulu üyesi ve başkan vekilliğini yürüttü. Atıl durumdaki bu kuruluşu Başbakanlığın müsadese ve diğer yönetim kurulu üyelerinin çalışmaları ile çalışır pozisyona getirdi. Bu yıllarda ikinci kitabı "Türkiye'de Siyaset ve İktisat" adlı çalışmasını yayınladı.

2009 yılında "İslam Tarihinde İktisadi Olaylar" kitabını neşretti. 2013 yılında "Osmanlının İktisat Mantığı" adlı çalışması yayımlandı. Halen "İslami İktisat" isimli çalışması yayına hazır beklediğini biliyoruz.

Yerel ve ulusal çeşitli dergi ve gazetelerde makaleleri yayınlanan yazarımız, Arapça bilmekte olup değişik televizyonlarda programlara katıldı, bazılarının yapım ve yönetimini de yaptı.

Ayrıca "Çok Ortaklı Şirketler", "İslam İktisadı" ve "Halk Bankası ve Yeni Bir Kalkınma Modeli" gibi makaleleri başka kitaplarda yer aldı.

Yayınlanmış Eserleri:

- 1- Kalkınma Yolunda Bir Şehir: ELAZIĞ
- 2- Türkiye'de Siyaset ve İktisat
- 3-İslam Tarihinde İktisadi Olaylar

4-Osmanlının İktisat Mantığı

5-Doğu'da ve Batı'da Bilim ve Düşünce

6-Elazığ'a Değer Katanlar (1)

7-Bilim ve Düşüncede Doğu ve Batı

8-Elazığ-Türkiye ve Dünyada Ticaret ve Sanayi

Kendi deyimiyle son 12 yıldır da cennete götürmeyen hiç bir işle ilgilenmemeye gayret gösteren, ısrarla iktisat gündemini takip ve edebiyat alanına ilgi duyduğunu, bol bol kitap okuyup, nazik bir sosyal ilişki bağı geliştirdiğine tanık olduğumuz, alicenaplığı ile maruf bir kalemimiz.

Yazarımız Nevzat Ülger'in görüş ve mülahazalarını sizlerle paylaşmak adına, tevcih ettiğimiz; "Kitaplıklar demokrasinin kaleleridir" der bir Fin atasözü, kitaplıklar demokrasinin kaleleri ise; kitap okuyanlar da demokrasinin muhafızları olmak gerekmez mi? Bu konu üzerine bir yorum alabilir miyiz? Sorusu üzerine;

"Türkiye'de her konu başlı başına bir problem haline getirilmiş. Eğer Türkiye'de yaşatıcı ve geliştirici unsur olarak "okuma" konusu bir mesele olarak kabul edilirse konunun çözümü kolaydır.

Unutmayalım ki Türkiye'de her konu şöyle ya da böyle dinle ve yönetimlerle ilgilidir. Hatta dinle ve yönetimle alakalı olmayan hiçbir mesele yoktur.

Okuma da böyledir, siyaset de böyledir, kalkınma da böyledir, gelirin adil dağılımı da böyledir, sanat da böyledir, hukuk da böyledir. Neyi nasıl kazandığımız da, nasıl harcadığımız da dinle ilgilidir.

Konu eğer göz boyamacı bir anlayışla ele alınmazsa çözümü kolaydır. Konunun temsil gücü yüksek kişiler ve kurumlar tarafından nasıl ele alınıp tartışıldığına iyi bakmak gerekir."

(Japonya'da toplumun yüzde 14'ü, ABD'de yüzde 12'si, İngiltere ve Fransa'da yüzde 21'i düzenli kitap okurken, bizim ülkemizde sadece on binde bir kişi kitap okuyor. Bir Japon yılda ortalama 25, İsviçreli 10, Fransız 7 kitap okurken, Türkiye'de bir kişi on yılda bir kitap okuyor. Türkiye'de günde ortalama beş saat televizyon seyredilirken, kitap okumaya yılda sadece altı saat ayrılıyor.) Bu konuda neler söylemek istersiniz?

"Her insanın bir mesleği olmalı bir de meşgalesi olmalı. Buradaki mesleği biraz da geniş tutarak kişinin devamlı olarak yaptığı iş olarak da anlayabiliriz. Mesleği ile geçimini sağlarken meşgalesi ile hem kendi gelişimine hizmet eder hem de yaşadığı topluma katkı sağlar.

Bizim toplumumuzda yaşayan insanların % 51'nin mesleği yok. Günlük siyasete bu kadar ilgi de zaten buradan geliyor çoğunlukla. Herhangi bir okuldan mezun olmak yeterli bir meslek sağlıyor diyemeyiz elbette. 75 milyonluk bir ülkenin 9 milyonu asgari ücretle geçiniyorsa biraz da başka yerleri suçlamak gerekmez mi?"

Okumayı özendirme yönünde neleri salık verirsiniz.?

" Okunacak şeyleri ortaya koyabilirsek toplum okur. İnsanlar hala Necip Fazıl'ı, Yahya Kemal'i, Mehmet Akif'i okuyorsa demek ki yeni şeyler ortaya koyamadık.

Hamasetten kurtulamayan toplumlar fazla okumazlar. Her hangi bir ideolojiye kayıtsız şartsız bağlananlar okumazlar. Her hangi bir cemaata veya siyasi partiye sırf aidiyet duygusu ile yapışanlar okumazlar.

Unutmayalım ki, entelektüeller bağımsız düşünebilen insanlar arasından çıkar."

Bu ödevi hangi kurum ve kuruluşlar veya kişiler bölüşmeli?

“Önemli olmayı değerli olmaya tercih eden insanları hangi kurumun başına getirirseniz getirin hizmet üretemezler. Bu tipler de siyasilerin gözdeleleridirler. Onlar için en önemli kurum belediyedir.”

Önereceğiniz kitaplar var mı? Veya okumanın cazip kılınmasını temine matuf bir öneriniz var mı?

“ 80 yıl önce yazılan kitapları okuyamayan bir toplum olmuşuz. Yani dedenizin size yazdığı mektubu okuyamıyorsunuz. 80 yıllık bir birikimle mütefekkir olunur mu?

Adam Osmanlı tarihini İngilizceden okuyor. Nerde Osmanlıca? Toplumun kaçta kaç Müslüman ve kaçta kaç Kur'an-ı Kerim okuyabiliyor. Kuranın bir mealini ve bununla bağlantılı olarak bir tefsir okumak gerekmez mi?

Müslüman bir toplum Peygamberin sünneti doğrultusunda yaşar. Kaç kişi bir hadis külliyatı okudu. Kaç insan mesleğini (A) kalitede yapabiliyor? Yani kaç insan mesleği ile ilgili 20 kitap okuyabildi acaba?”

İçinizden geçen şöyle bir soru olmalıydı dediğiniz oldu mu? Olduysa sorulmuş var sayarak yanıt hakkınızı kullanır mısınız?

“Yerel kalkınmanın da yerel aktivitelerin de odağında Belediyeler olmalıdır. İllerin bir numaralı kültürel faaliyet merkezleri belediyelerdir. Belediyeler memur anlayışı ile değil, özveri ve ufuk genişliği ile dahası paylaşım ve hoşgörü ile yönetilmelidir. Belediyelerin atak olduğu şehirlerde, devletin diğer birimleri de ona ayak uydurabilmek için koşturmak durumunda kalırlar. Zaten o zaman ayak uyduramayan her kademedeki görevli elenir.”

Toplumda her insana göre muhakkak bir iş ve görev vardır. Toplumlar mahir yöneticilerle yönetilmelidirler.”

Diye değerlendirmelerde bulunan yazarımız;

Bir yazısında, medeniyet bahsinde bakın nasıl bir değerlendirme yapıyor:

“ Her şeyden önce “Medeniyet” kavramı öyle geometrik bir şekli tarif eder gibi tarif edilemiyor maalesef. Belki böyle olması fikir ve düşünce jimnastiği açısından daha da iyidir diye düşünüyorum. Zaten medeniyetin entelektüel, sanat ve düşünce faaliyetlerini teşvik etmesi en bariz vasfıdır.

Bu faaliyetlerin en karmaşık olanları da dinle olan uyum ya da uyumsuzluğudur.

Hiçbir medeniyet hareketlilik olmadan ayakta kalamaz. Meşhur Mecelle maddesini hatırlayalım; “Zamanın değişmesi ile hükümler de değişir.” Bu hükmü iyi anlamak gerekir. Bir zamanlar Emevilere, Abbasilere, Osmanlılara karşı cizye ve hediyeler vererek ayakta kalmaya çalışan Batı, ilmi sahayı iyi değerlendirdikleri için daha ileri gittiler. Zaten medeniyet; din ile aklın çatışması üzerine değil, dengeli bir şekilde bir araya gelmesi ile kurulur.

İslam dünyası 16. asırdan sonrasını iyi okuyamadığı için üstünlüğü kaptırdı.

Yeni yeni tekrar din-toplum-ilim-devlet kapsamında doğrulma pozisyonuna geçti.”

Elazığ'ın mahir kalemlerinden iktisatçı, yazar NEVZAT ÜLGER'i selamlıyor, teşekkür ediyoruz.

ZEKERİYA BİCAN
(Müh-Araştırmacı Yazar-Şair)

1955 yılında Elazığ'da dünyaya gelen araştırmacı yazar ve şair Zekeriyya Bican, ilk ve orta öğrenimini Elazığ'da tamamladı. Elazığ Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nin,

Makine Mühendisliği Bölümü'nden 1979 yılında mezun oldu. Öğrenim hayatı sırasında tiyatroyla da ilgilendi.

1974 Yılında, "Elazığ Bağımsız Tiyatro Gurubu"nu kurdu ve 1979 Yılına dek başkanlığını yaptı. Bu yıllar içerisinde yedi tiyatro eserini sahneye koydu.

1973'ten itibaren yerel ve ulusal basında birçok şiir ve hikâyesi yayınlanan şairin, tiyatro eserleri 1976 yılında Hergün Gazetesi'nde günlük olarak yayımlandı.

Halen Makine mühendisliği görevini sürdürmesine rağmen, başta şiir olmak üzere, edebiyatın birçok dalıyla ilgilenmektedir.

Gençlik yıllarından beri yazdığı şiirlerini 2004 yılında, "Bir Evcilik Oynadın Sen Gelincik" ve "Yağmur Çiselerken Ağlamak Daha Kolaydı" adlı kitaplarında toplayan şairin, bu iki şiir kitabını -Elazığ Batı Yayıncılık – İstanbul'da yayınlamıştır. Her iki kitap da, şairin 18-25 yaşları arasında yazdığı şiirlerden oluşmaktadır. Şiir konularına bakıldığında; aşk, tabiat ve sosyal içerikli şiirlerden oluşmaktadır.

2006 yılında, yazarak Elazığ Valiliği'ne hediye ettiği, "HARPUT'TAN ÇANAKKALE'YE DÜŞEN YILDIZLAR" adlı tiyatro eserini de ELESKAV adına, "Manas Yayıncılık" ta/ Elazığ'da yayınlanmıştır. Tiyatronun oyununun konusu; tarihi gerçekler ışığında, 1914'de vatan savunması için Harput'tan, Çanakkale'ye giden ve savaşarak şehit düşen Harputluları ve gösterdikleri kahramanlıkları anlatılmaktadır. Tiyatronun ilk sahnelenmesi ilimizde gerçekleştirilmiş olup, ilimizin güzide liselerinden olan "Gazi Lisesi" öğrenci ve öğretmenlerince üstün başarıyla sahnelenmiş ve seyircilerinin büyük beğenisini toplamıştır.

“SEKİZİNCİ ŞEHİR ELAZIĞ’A, HARPUT’TAN İNCİLER “ adlı araştırma eseri, Ankara’daki FİNAL YAYINCILIK Matbaa ve Basım Tesislerinde basılarak okuyucusu ile buluşmuştur. Sekizinci Şehir adlı kitap, bu güne kadar yayınlanmış olan şehir kitaplarının sekizincisi olduğu için bu adı almıştır. Kitabın içeriği ve özelliği ile ilgili olarak, arka kapağında, Fırat Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, “Türk Dili ve Edebiyatı” Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK tarafından fevkalade güzel bir anlatımla kısa bir not düşmüştür:

“...Mutluluk ve acılarla dolu hatıralarını, geçmişten edindikleri izlenimlerini geleceğe dair hayat ve umutlarını, kısaca ruhlarını mekânlara yansıtan ve bu mekânlarla bütünleştiren insanların hikâyesidir şehir kitapları...

İnsanların şehre, şehirlerin de insanlara kimlik kazandırdığı düşünülürse, şehirleri anlatan birçok eser gibi bu kitabın da aslında şehre sinen insanların portresi olduğunu söyleyebiliriz. Bir şehir adı altında, o şehrin geçmişten günümüze tarihi, coğrafi yapısı, kültürü, en önemlisi de bütün bu olguları gerçekleştiren insanları, derinlemesine bir boyut kazanır. İnsan-mekân ilişkisi boyutunda, mekâna sinen insanların çözümlemesi yapılır.

Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Beş Şehir(İstanbul, Bursa, Konya, Erzurum ve Ankara) adlı kitabından ilham alınarak hazırlanan birçok eser vardır. Bunların başında A.Turan Alkan’ın Altıncı Şehir(Sivas) ve Özkan Yalçın’ın Yedinci Şehir(Amasya) adlı eserleri gelir. İşte her birinin büyük bir beğeni ve zevkle okunduğu şehir kitaplarından elinizde duran sekizincisi de tarihi, kültürü ve hatıralarıyla Elazığ’ı anlatıyor. Acısıyla, tatlısıyla, iyisiyle kötüsüyle, yaşanan hatıraların satırlara ilmek ilmek dokunduğu “Sekizinci Şehir-Elazığ’a Harput’tan İnciler” adlı bu kitap, yedi şehirden sonra tanıtılan sekizinci şehrin-Elazığ’ın- resmedilmiş portresini sunuyor. Elazığ insanını, şehriyle, geçmişiyile, manevi dokusuyla vuslata erdiren bu eserin “Sekizinci Şehir” olarak hafızalara yerleşmesi ve kaybolmaya yüz tutmuş değerlere yeniden kavuşturması umuduyla... “

“AZAP GÜNLERİNDE HARPUT YEMEN SARIKAMIŞ” adlı eseri, 2009 yılında Örnek Ofset ve Yayıncılık” tarafından Ankara’da bastırılmıştır. Bu araştırma romanda Harput’tan Yemen’e ve Sarıkamış’a giden 11182(Onbir bin yüz seksen iki) Harputlunun şahadetini ve vatan savunmasındaki gayreti anlatılmaktadır. Bu kitapta;

Kutsal bir emanet olarak bize sunulan bu cennet vatanın, ne şartlarda ve ne bedeller ödenerek kazanıldığını okuyacaksınız. Kitabın sonunda, 1905-1916 yılları arasında sadece Elazığ’dan savaşa gönderilen 10182 kişiden, adı tespit edilebilen şehitlerimizden yaklaşık 600 şehidimizin isim listesini de görebileceksiniz.

“SEKİZİNCİ ŞEHİR İZ BIRAKANLAR” adlı kitabı 2009 yılında Ankara Ertem Matbaasında basılarak piyasaya çıkmış ve tanıtımı Elazığ Valiliği’nce yapılmıştır. Bu kitabın ön sözünde Elazığ Valisi Muammer EROL şu notu düşmüştür:

“Toplumların övgüyle andıkları ve taktir ettikleri önemli kişiler vardır. Bu ilin valisi olduktan sonra tarihi, kültürü ve ekonomik yapısı hakkında ayrıntılı bilgiye sahip oldum. Kısa zamanda edindiğim bilgilere göre Elazığ, her yönüyle, zengin bir şehir. Bu bakımdan insanları da şanslı insanlar.

Elazığ, sahip olduğu büyük kültürel mirası, engin tarihi birikimi sayesinde birçok devlet adamı, bürokrat, sanatçı, öğretmen, doktor, mühendis ve toplumun övünç kaynağı insanlar yetiştirmiştir.

İlimizin yetiştirmiş olduğu kişilerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan ve bu insanları yakından tanımamıza fırsat verecek olan böyle bir eserin hazırlanmasında, büyük emek harcayan Mühendis, Şair, Araştırmacı Yazar Zekeriyya BİCAN'ı kutluyorum.

Yaşamını Elazığ'a ve Elazığ kültürüne adayan Zekeriyya BİCAN, Elazığ sevdalısı insanlar tarafından daima şükranla anılacaktır.

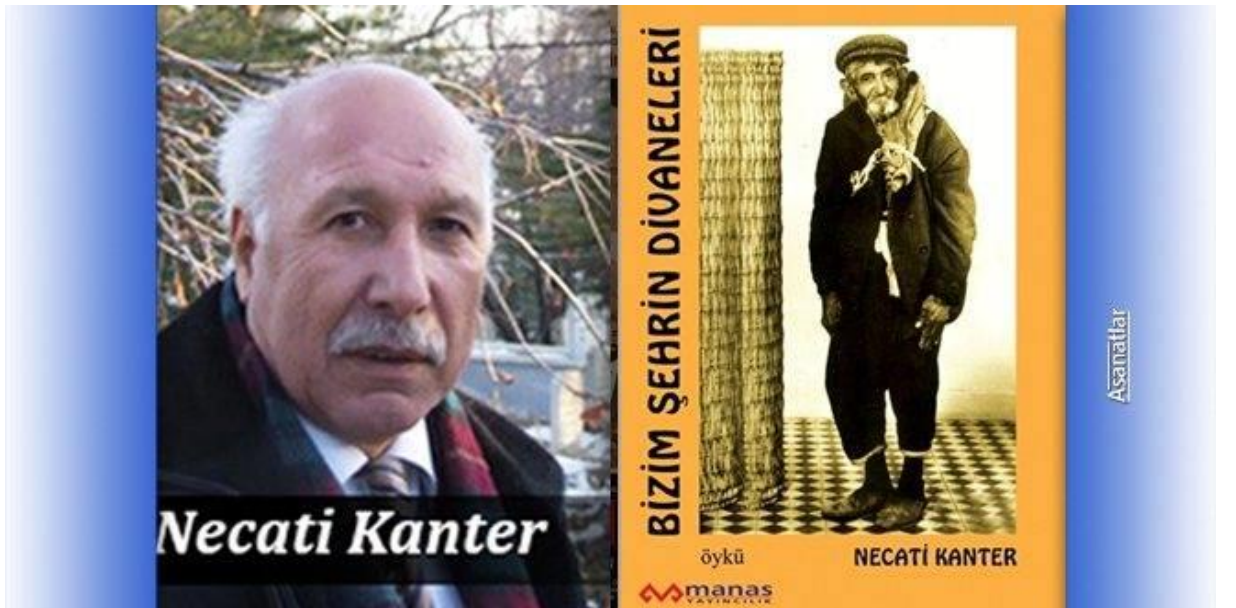
Değerli yazarımızın çalışmalarının devamını bekliyor, sağlık ve mutluluklar diliyorum.”

Ayrıca basıma hazır bir şiir kitabı ve “ZİKZAK SOKAK “ Adlı bir romanı da olduğunu ifade ediyor Zekeriya Bican.

NECATİ KANTER

20. 02.1949 tarihinde Elâzığ'da doğdu. İlköğrenimini Elâzığ'da, yükseköğrenimini 1975 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamladı. Sivrice Lisesi, Elazığ İmam Hatip Lisesi, Afyon Endüstri Meslek Liselerinde öğretmenlik, Tunceli Pertek İlçesinde Milli Eğitim Müdürlüğü görevinde bulundu. Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde “İslami Türk Edebiyatı” uzmanı olarak çalıştı. 2008 yılında emekli oldu.

Sanat ve edebiyata olan ilgisi lise yıllarında başlayan Necati Kanter, Elazığ-Harpur kültürüne eşsiz katkıları bulunan merhum Fikret Memşoğlu'nun yazmış olduğu “İri Güllü Hafız Nuri” oyunu ile sahneye ilk adımını attı. Öykü ve oyun yazıları “Günüşiği” gazetesi, Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dergisi, Muştı, Türk Edebiyatı, Berceste, Kültür Dünyası, Edebiyat Ortamı, Yedi İklim, Elazığ Kültür ve Tanıtma Vakfı Dergisi, Harput Çırası ve Bizim Külliye dergilerinde yayımlandı. “Bizim Külliye Kültür ve Sanat Dergisi” kurucuları arasında yer aldı. “Elazığ Şair ve Güzel Sanatlar Derneği” kurucu üyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği üyesidir.

Öğrencilik yıllarında “Çakıl Taşları”, “İnsan Yaşadıkça Ölür”, “Onlar Böyleydi”, “Alp Arslan ve Romen Diyojen” adlı oyunlarda başrol oynadı. Fakülte yıllarında öğrenimini

sürdürürken oyunculuğunun yanı sıra kısa oyunlar ve öyküler yazdı. 1975 yılında üniversiteden mezun olduktan sonra ilk atama yeri olan Elazığ Sivrice Lisesinde göreve başladı. 1976 yılında vatani görevini yapmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yedek subay olarak görevini yaptıktan sonra, askerlik dönüşü Elazığ İmam Hatip lisesine atandı. Bu arada öykü, makale ve tiyatro çalışmaları devam etti. Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicretinin 1400. yılı anısına yazdığı "Mukaddes Göç" adlı eserinin öğrenciler tarafından başarıyla oynanması ve halkın beğenisi onu yeni eserler yazmaya yöneltti. 1975/1978 yılları arasında kurduğu "Dergâh Tiyatrosunda" Üstat Necip Fazıl Kısakürek'in ünlü eserlerinden "Bir Adam Yaratmak", "Ahşap Konak" adlı oyunları ile Cevat Fehmi Başkurt'un "Harput'ta Bir Amerikalı" ve "Paydos" adlı oyunlarını sahneye koydu. Kendi yazıp sahnelediği "Mukaddes Göç (Hicret)", "Bir Gönül Sultanı (Veysel Karani)", "Zehir", "Sultan Fatih", "Ahmet Yesevi", "Hüseynikten Çıktım Şehir yoluna", "Gel de Çıldırma" adlı oyunları çevre il ve ilçelerde sahnelendi.

28 Şubat 1996 tarihinde düzenlenen "Elazığ Çayda Çıra Bilim ve Kültür Sanat Şenliği"nde "Kültür Bakanlığı'nın "Bir Gönül Sultanı" adlı oyunu yılın sanat ödülünü aldı. "Kültür Dünyası Dergisi'nin" 1999 yılında düzenlediği öykü yarışmasında "Hüzün Yağdı Dağlara" adlı öyküsü jüri özel ödülü, "Türkiye Edebiyat Vakfı ile Eminönü Belediye Başkanlığı Hizmet Vakfı tarafından düzenlenen 1999 yılındaki öykü yarışmasında "Beyaz Gömlek" adlı hikâyesi seçici kurulun takdire layık görülenler listesinde yer aldı.

Necati Kanter'i edebiyat dünyasına tiyatro yazarlığı ile başlayıp daha sonra özellikle Bizim Külliye dergisinde yayımladığı öyküleriyle tanıyoruz. 2013 yılında yayımladığı İlk öykü kitabı "Bizim Şehrin Divaneleri", ikinci öykü kitabı "İsmigül", 2015 yılında yayımlandı. Kanter'in Asr-ı Saadetin ünlü şairi Kâb BinZüheyr'in küfrün karanlığından imanın aydınlığına yürüyüşünü anlatan "Bürde" (Bir Hırka-i Saadet) adlı eseri 2018 yılında yayımlandı.

"Küfrün ve şirkin zirvelerinden, rahmetin enginliğine giden bir yol ve yolcusu Kâ'b ... Huzuru, Efendimizin huzurunda buldu. Tarihin en büyük şiir ödülünü kazandı. Artık söz oklarını müşriklere atmak için gerilen bir yaydı Kâ'b"

Bu kitap "Kasidei Bürde" şairi Kâ'b Bin Züheyr'in hikâyesini; ruhundaki çalkantıları, tereddütleri anlatıyor. Gururun ve kibrin aşka dönüşmesini; küfrün ve karanlığın aydınlıkta erimesini...

Necati Kanter hikâyelerinde geleneğimizin yol haritasını takip etmiş, bizim hikâyelerimizi keşfetmiş, bizi yazmıştır. Bizim inancımızı, bizim geleneğimizi, bizim acımızı, bizim sevincimizi bizim yokluğumuzu anlatmıştır. Onun ustalıkla bir dil dünyası kurduğunu ve şiirsel bir dil yakalamaya çalıştığını görürüz. Öykülerindeki olayları okurun zihin ve gönül dünyasına nakşetmek için dilin gücünü kullanmıştır. Necati Kanter'in anlatmaya değer bulduğu öykü kişileri, hayatı tekdüze yaşamayan, duygusal ve fedakâr insanlar arasında seçer. Toplumun meczup ya da deli diye nitelendirdiği kişiler bile bu öykülerde sahip oldukları duyarlılıkla ele alınır. Toplumun hemen her kesiminden insan tiplerine yer veren yazar, kişi kadrosunu sadece insanla sınırlı saymaz. Fiziksel portrelerden ziyade kişilerin iç dünyasını resmetmeye çalışan yazar, rüya, hayal, iç konuşma ve tasvir gibi teknikler yardımıyla metinlerine derinlik kazandırır.

Yayımlanmış eserleri:

1-Bizim Şehrin Divaneleri (Öykü): Manas Yayıncılık, 2013 Elazığ.

2-İsmigül (Öykü) Meserret Yayınları, 2015 İstanbul.

3-Bürde – Bir Hırkai Sadet Romanı: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2018 İstanbul.

BEŞİR İSLAMOĞLU

1955 yılında Palu/Karasalkım köyünde yoksul bir ailede dünyaya geldi. İlkokulu köyünde okudu; fakat çaresizlikten dolayı aynı yıl ortaokula gidemedi; ancak dört yıl ara verdikten sonra 1970 yılında Elazığ İmam-Hatip okuluna kayıt yapabildi. Bir yıl kiralık evde, bir yıl Etibank yurdunda, beş yıl da -parasız yatılı sınavını kazandıktan sonra- İmam-Hatip pansiyonunda kalarak İmam-Hatip lisesinden mezun oldu. (1977)

İmam-Hatip lisesini parasız yatılı olarak okuduğu için, zorunlu olarak imam-hatiplik görevi aldı. Görev öncesi, Hürriyet cad. Site İşhanı'nda açılan Din Eğitim Merkezi'nde iki ay kursa katıldıktan sonra, Palu Cimsidiye camii imam-hatipliğine atandı. Bu cami ibadete açık olmadığından, müftülük tarafından Palu Kur'an Kursu'nda görevlendirildi. İki yıl burada hizmet ettikten sonra, 1979 da sınavla Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne girdi. Dört yıllık fakülteden mezun olduktan sonra aynı yıl Elazığ Yüzüncü Yıl Ortaokulunda fahri öğretmenlik yaptı. Ardından Elazığ İmam-Hatip Lisesine meslek dersleri öğretmeni olarak atandı. Elazığ İmam-Hatip Lisesinde yaklaşık bir yıl görev yaptıktan sonra asker oldu. Dört ay yedek subay öğrenciliği, bir yıl da yedek subay olarak toplam on altı ay askerlik yaptıktan sonra terhis oldu.

Askerlik sonrası geçici görevlendirme ile bir yıl Elazığ Atatürk Lisesi'nde öğretmenlik yaptı. Sonra, tekrar Elazığ İmam-Hatip Lisesinde meslek dersleri öğretmeni olarak göreve başladı.

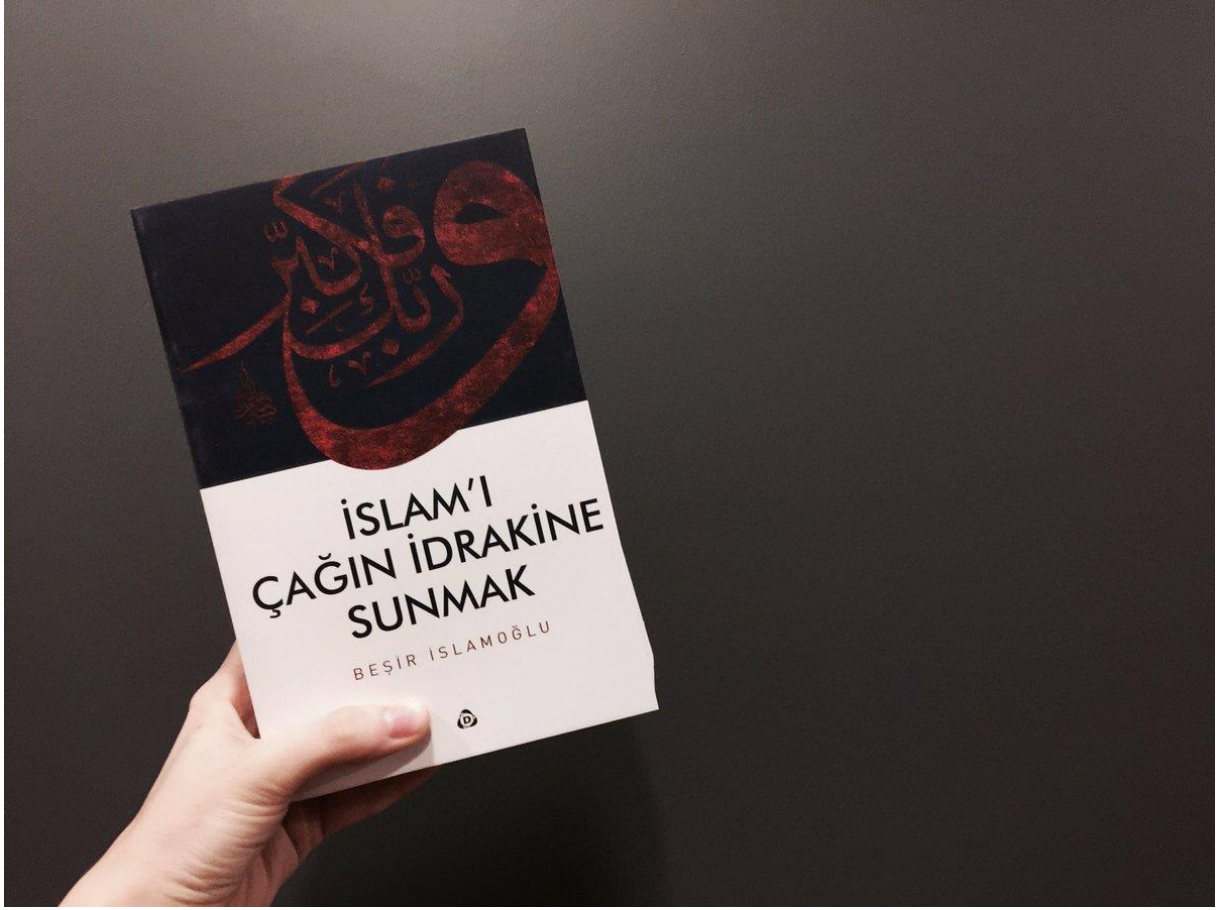
28 Şubat 1997 Postmodern Darbe olarak bilinen süreçten sonra, İmam-Hatip okullarında öğrenci sayısı azalınca, hatta yüzde beşlere düşünce, -on sekiz yıl hizmetten sonra- Elazığ Vali Lütfullah Bilgin ortaokuluna atandı. Yaklaşık on yıl bu okulda öğretmen olarak hizmet ettikten sonra, yeni açılan Elazığ İmam Efendi Kız İmam-Hatip Lisesi'ne atandı. Dört yıl da bu okulda hizmet ettikten sonra, özel bir okulda çalışmak üzere emekli oldu. (2017)

FİKİR VE YAZARLIK HAYATI

Beşir İslamoğlu; erken yaşlarda İslam'ı öğrenme ve yaşamaya merak sardığını ve ilkokul yıllarından itibaren Kur'an öğrenmeye ve namaz kılıp, oruç tutmaya başladığını, İslam dinine olan merakından dolayı İmam-Hatip Okulunu tercih ettiğini, Kâbe'ye (Mescidü'l Haram'a) olan hayranlığından dolayı da İmam Hatip Lisesi son sınıfta öğrenci iken - imkanlarını zorlayarak- bir grup arkadaş ve öğretmenleriyle umre yapma fırsatı bulduğunu ve 1978 yılında Palu'da Kur'an Kursu'nda çalışırken mahkeme kararıyla "İSLAMOĞLU" soyadını aldığını belirtmektedir.

İslamoğlu'nun, İlahiyat Fakültesine girinceye kadar çok fazla kitap okuduğu söylenemez. O yıllara kadar genellikle okumaları, tartışmaları siyasi düzlemde seyretmekteydi. 12 Eylül 1980 ihtilaline kadar siyasi görüş olarak Necmettin Erbakan ve milli görüşü desteklemekteydi. Fakülteye girdikten sonra, okumaya, araştırmaya merak sardı. Fakülte dersleri dışında Mevdudi, Seyit Kutup, Ali Şeriati, Muhammed Hamidullah, Muhammed Ebu Zehra, Elmalılı Hamdi Yazır, Hayrettin Karaman, Süleyman Ateş, Ali Bulaç, Yusuf Kerimoğlu gibi yazarları okudukça siyasetten uzaklaşmaya ve okuyup araştırdıkça da siyasetin İslam dini ile ilişkilendirilmesinin yanlış olduğuna inanmaya başladı. Ak Parti kuruluncaya kadar da hiçbir partiye gönül vermediğini, hatta rahmetli Erbakan ve Turgut Özal'ı beğendiği halde destek olmadığını belirtmektedir.

İlahiyat Fakültesinde okurken, bid'at ve hurafelerden arındırılmış sahih bir İslam düşüncesine sahip olmayı, M. Said Şimşek ve İbrahim Sarmış hocalara, Kur'an'ın bir hayat kitabı olduğu ve mutlaka anlaşılması gerektiği hususunu da daha çok Mehmet ve Saffet Bakırcı hocalara borçlu olduğunu belirtmektedir. Özellikle, Fakülte bitirme tezi olarak "Kur'an'da Nasih ve Mensuh" konusunu çalıştıktan sonra, Kur'an ayetleri üzerinde daha fazla okumaya, araştırmaya ve düşünmeye başladı.

1983 yılında Konya'dan Elazığ'a döndükten sonra, çalıştığı Yüzüncü Yıl Ortaokulunda ve daha sonra İmam-Hatip Lisesinde okul dışında da öğrencileriyle ilgilenmeye ve onları okuyan, düşünen şuurlu birer Müslümanlar olarak yetiştirmeye çalıştı. Onun ve başka öğretmenlerin gösterdikleri çaba ile Elazığ'daki gençlik o yıllarda hızlı bir kitap okuma dönemine girdi.

İslamoğlu, bir taraftan liseli gençlerle ilgilenirken, diğer taraftan üniversiteye giren öğrencileriyle ve o öğrencilerin arkadaşlarıyla da ilgilenmeye başladı. Bu ilgilenme evlerde ve çay ocaklarında yapılamayacak kadar büyüünce, bu çalışmalarını bir vakıf şubesi çatısı altında resmi olarak yaptırmanın daha yararlı olacağına kanaat getirdi ve kısa zamanda bir grup arkadaşıyla Akabe Vakfı'nın şubesini açtı. Vakıf şubesi, bir taraftan öğrencilere kitap okutmaya, bir taraftan ihtiyaç sahibi öğrencilere burs bulmaya, bir taraftan da devlet kredisini almak isteyen öğrencilere kefil tedarik etmeye çalıştı.

Hayatının önemli bir kısmını öğrencilere ayıran İslamoğlu, öğrencilerin açıkta kalmamaları için önce öğrenci evleri bulmaya çalıştı; o da yeterli olmayınca vakıf şubesi olarak öğrenci yurdu açmaya karar verdi. Böylece uzun yıllar hem evlerde, hem de yurttaki öğrencilere özellikle eğitim, okuma, barınma alanında önemli hizmetleri oldu.

Öğrencilere yönelik bu hizmetlerin yanı sıra, hem öğrencilere hem de işçi, memur, esnaf vb. mesleklerde çalışan insanlardan "tefsir grupları" oluşturarak Kur'an'la tanışmasını ve bol bol okumasını sağladı. Böylece Elazığ'da beraber olduğu arkadaşlarıyla Kur'an'ı anlayarak okumanın öncüsü oldular.

28 Şubat 1997 postmodern darbe sonrası vakıf şubesi -diğer vakıflar gibi- kapanınca, bir grup arkadaşlarıyla birlikte 2001 yılında BİLGİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ adıyla bir dernek

kurarak hizmetlerine devam etti; ancak ekonomik sıkıntılar yüzünden bu dernek 2004 yılında kapandı.

Bilgi ve Kültür Derneği kapandıktan sonra, başka arkadaşlarının –fakir ve yoksul kimselere hizmet etme amacıyla- kurduğu Mamuretül Aziz Vakfına katıldı. Mamuretül Aziz Vakfı da tefsir dersi yapan bir grup arkadaşın eseridir. İslamoğlu, bu vakfın takdire şayan çalışmalarını bildiğinden, gönüllü bir nefer olarak bu gruba katıldı ve Bahçelievler mahallesindeki yoksullara 10 yıl kadar gönüllü hizmet etmeye çalıştı.

Beşir İslamoğlu, Elazığ’da sosyal ve kültürel faaliyetler alanında vakıf şubesi olarak pek çok konferans ve paneller düzenledi. Kendisi de bazı panellere konuşmacı olarak, bazılarında da dinleyici olarak katıldı. Özellikle 1994 yılında Hamza Yanılmaz Belediye Başkanı olunca, Belediye kültür merkezinde vakıf şubesi olarak birçok konferans ve panel düzenledi. Başta Mustafa İslamoğlu olmak üzere, Nurullah Genç, Metin Mengüşoğlu, Prof. Hayri Kırbasoğlu, Süleyman Arslantaş, Abdurrahman Arslan, Hidayet Şefkatli Tutsak gibi birçok ilim ve fikir adamının konferans vermesini sağladı.

1996 yılında ilim ve kültür hizmeti olarak, Ankara- Akabe Kültür ve Eğitim şubesinin (Altınpark Kültür Merkezinde) hazırlanmış olduğu ve Prof. Hayri Kırbasoğlu’nun yönettiği bu panele, Mehmet Görmez, Bünyamin Urul ile beraber konuşmacı olarak katıldı.

Ayrıca, 1994 yılında Trabzon’da katıldığı üç günlük sempozyumda, Türkiye’nin onlarca fikir adamı ve akademisyeni ile tanışma ve dinleme imkanı buldu.

Yine, Milli Eğitim Bakanlığınca “hizmetiçi eğitim” adı altında çeşitli illerde yapılan kurslara katıldı. Bu kurslarda Ahmet Akbulut, Yunus Vehbi Yavuz, Şaban Ali Düzgün gibi akademisyenlerle tanışma ve dinleme fırsatı buldu.

Ayrıca, Elazığ’da Kanal E olarak bilinen mahalli televizyonda hem konuşmacı olarak katıldı; hem de dini programlar düzenleyerek rahmetli Sadi Baba ismiyle bilinen Sadi Özen başta olmak üzere farklı şahsiyetleri konuşurma imkanı buldu.

Yine İslamoğlu’nun, 1994 yılı mayıs ayında İzzetpaşa camiinin doğu caddesinde bazı arkadaşlarla birlikte -çayevinden ziyade bir kıraathane/okuma yeri olarak- açtığı Sedir Çay Evi, uzun yıllar bu şehrin en nezih mekanı ve binlerce kişinin tanışma ve buluşma yeri oldu. Elazığ’da adeta bir fikir kulübü olarak hizmet verdi.

(Sedir çayevi, Elazığ’da ilk defa farklı kürsü ve sehpa ile, farklı bir imajla açıldı. Hatta açılışını belediye seçimini yeni kazanmış olan Hamza Yanılmaz yapmıştı. Yaklaşık yirmi yıl devam eden bu mekân, pek çok kıymetli hizmetlere ev sahipliği yapmıştı.)

Özetle belirtirsek, İslamoğlu’nun bütün çaba ve gayreti, Allah’ın yazılı ve kevnî ayetlerini merkeze alarak ve akli faal gale getirerek, bidat ve hurafelere savaş açarak sahil İslam düşüncesini ortaya çıkarıp yaymak oldu. İlahiyat Fakültesine girdiği 1979 yılından bugüne yaklaşık kırk yıldır disiplinli bir çalışmayla okuma, düşünme ve yazma faaliyetini sürdürmektedir. Hem çalıştığı okullarda, hem de okul dışında yüzlerce öğrenciyle yakından ilgilenerek İslami bilinç vermeye ve sorunlarıyla yakından ilgilenme çalıştı.

Hiçbir cemaat, meşrep ve gruba aklını teslim etmedi ve onlardan olmadı. Her zaman, “söz dinleyin en güzeline tabi olun” ayetini prensip edinerek, söz kimden gelirse gelsin dinler, doğru olanı alırdı. Doğru olanı alabilmek için analitik, eleştirel bir metotla olaylara ve söylenenlere yaklaşırdı. O bakımdan en sevdiği alan, -Kur’an’ı anlama ve ayetler üzerinde düşünmeden sonra- hikmet/felsefe ve kelam ilmi olmuştu. Onun takip ettiği felsefe ve kelam, hikmete dayalı hakikati aramaktı.

Evet İslamoğlu, okuyup düşünmenin yanı sıra yazmayı da seven biridir. İlk eserini Seyyid Kutub'un etkisinde kalarak onun metoduyla "Kur'an'da Müminlerin Özellikleri" adlı eserini Pınar Yayınlarından çıkardı. Daha sonra sırasıyla şu eserleri yayımlandı:

1. Kur'an'da Mü'minlerin Özellikleri: Pınar Yayınları 1985 (Bu eser, birçok baskı yaptı. Halen ilgi görmeye devam etmektedir.)
2. Hak Batıl Gerçeği ve İhtilaflar: Bengisu Yayınları 1991
3. İslami Hareketin Tarihi Seyri: Denge Yayınları 1993
4. Kulluk Bilinci: Denge Yayınları 1994
5. Sünnet Bilinci: Denge Yayınları 1994
6. Alternatif Hadis Dersleri: Denge yayınları 1996
7. Vahiy Akıl Dengesinde temel Konulara Yorumlar: Özel baskı 1999
8. Modern İlmihal: İlahiyat yayınları 2002
9. Bir Hayır Köprüsü olarak Mamuretül Aziz Vakfı: Vakıf Yayınları 2009
10. Vahiy-Akıl Işığında Dini Doğru Anlamak: ÇIRA yayınları 2009
11. İslam'ı Çağın İdrakine Sunmak: Düşün yayıncılık 2016
12. Karasalkım Köyü: Özel Baskı 2018
13. Vahiy Akıl ışığında Dini Doğru Anlamak: Çıra yayınları 2018
14. Vahiy Akıl ışığında Dini Doğru Yaşamak: Çıra Yayınları 2018

Bu eserlerin yanı sıra, bazı makaleleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Ayrıca halen sosyal medyada her hafta çeşitli konularda yazdığı makaleleri binlerce kişiye ulaşmakta ve dualarını almaktadır. Bu makaleler daha sonra kitaplaştırılarak okuyuculara sunulacaktır.

BİLAL CİVELEK

1963 yılında Elazığ merkeze bağlı Öngören köyünde doğdum. Babam Horasan'dan Kerkük ve sonradan Elazığ'a göç etmiş buraya yerleşmişler. Anne tarafım Harput efradından Abbas ağa ailesi... Annem, Harputlu Bekir Hoca'nın akrabası. Bu nedenle "Mamoş" Türküsünü her dinledikçe Harput kültürüne yakışmayan bir türkü olarak görürüm. Çünkü hikâyesinin Harput kültür ve ahlakına uymayan bir türkü olduğunu düşünüyorum.

Elazığ merkeze 5 yaşındayken taşındık. Bölge mahallesi-Yeni mahallede büyüdük. Şimdiki Fırat Üniversitesinin yerinde yağmur gölleri vardı, bu göllere girer serinlerdik. At yarışları da bu alanda olurdu.

Yeni Mahalle Murat İlkokulundan sonra Elazığ Ortaokuluna devam ettim. Hafta sonu maçları dört gözle beklerdik. Şehrin göbeğindeki stada girmek için biletlilere yalvarır içeri girerdik. Ya da o zamanlar ikinci devre kapılar açılırdı, biz de ikinci devreyi beklerdik. Elazığspor'da oynayan Ömer, Lillo, Kaleci Orhan, Selo, Hıdır ve diğer isimleri ezbere adını sayardık.

Bu isimlerin içinde en renkli kişilik Selo da vardır. Elazığ seyircisi onu kızdırırdı, o da seyircisine saldırdı. Bu herkesin hoşuna giderdi. Kendi tribünlerine olmadık hareketler yapardı.

Ortaokuldan sonra Elazığ Lisesinin bitişindeki Teknik Meslek Lisesini kazandım, oraya devam ettim. Sağ-sol olaylarında yılda birkaç ay gidebildiğimiz okulu bitirdikten sonra Çukurova Üniversitesi Almanca öğretmenliğini kazandım. Bu bölümü hiç takılmadan bitirdikten sonra epey işsiz dolaştım. Eşimin atamasından dolayı Ordu'nun Kumru ilçesine gittim.

Kumru'da 5 yıl bir vakfın müdürlüğünü yaptım. Oğlum Hüseyin Selçuk ve kızım Hilal burada doğdular. Sonra Elazığ'da bir özel okulda Almanca öğretmeni olarak başladım. Elazığ Günışığı gazetesinde yazarlığımı bu yıllarda başladım ve hala devam ediyor.

Bu okulda iki yıl çalıştıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Diyarbakır'a öğretmen olarak atandım.

2 yıl Çermik ilçesinin bir mezrasında görev yaptım. Sonra bir yıl Ergani Lice arasında bir okulda görev yaptım. Burada görev yaparken kendimi terör olaylarının içinde buldum. Birçok defa ölüm tehlikesi geçirdim. Buradaki olayları konu alan "DOKUNMAYIN PORTAKALIMA" adlı kitabı yazdım. İlk baskısı tam elli bin sattı. Kitap birçok ulusal kanalda haber oldu. Programlara davet edildim.

Sonrasında Elazığ Mezre Ortaokuluna atandım ve 10 yıl Elazığ'da görev yaptım. Bu görevimin son üç yılı Hüseyinik'te bir okulda devam etti.

Bu arada yurtdışı sınavlarını kazandım ve Almanya'ya görevli olarak gittim. 5 Yıl Stuttgart'ta yaşadım.

O arada Derdo diye bir romanım çıktı. Sonra Yalancı Şükrü diye Harputlu dört kafadarın romanını yazdım. Almanya'da Boris'in Sırrı diye bir roman kaleme aldım. Böylece yazarlık hayatım başlamış oldu.

Yurtdışından sonra Yalova'ya atandım. Yalova'da yaşarken Sükût adlı romanı ve Suyu Yıkayan Bilge kitabını yazdım. Yalova'da ki beş yıllık görevden sonra İstanbul Sabancı Lisesine atandım ve orada yaşamaya başladım. İstanbul'da yaşıyorum ve yazarlığa devam ediyorum.

Kitaplarımı yazarken Bilal Civelek olarak değil, Elazıglı Bilal Civelek olarak yazıyorum. Çünkü Elazıglı olmak benim için gurur vesilesidir.

Memleketleri tanıtan yetişmiş insanlardır. Romanlarımda Elazığ ile ilgili mutlaka bir şeyler serpiştirerek yazarım. Harput kültürü bizim öz kaynağımızı, öz karakterimizi oluşturur. Harput'un bize yüklediği bir misyon vardır. O misyonu en iyi şekilde yaymak, temsil etmek birinci görevimizdir.

Zaten üçüncü kitabımı Harput konulu seçtim ve Harput'u işledim. Harput'tan Amerika'ya giden dört kafadarın gerçek hikayelerini romanlaştırırken romanda Harput kültürünü detaylarıyla işledik.

Elazığ sokaklarında doğan, Elazığ sokaklarında büyüyen bir yazar olarak, o şehre borcumuz var. Onun sokakları bize nasıl adam olunacağını öğretti. Yine o şehrin sokakları bize mertliği dürüstlüğü, Elazıglı olmanın sorumluluğunu öğretti.

Dışarıda yaşarken, Elazığ özlemi kalbimizin bir köşesinde sızlar durur. Her Almanya'ya giden Türk, bir gün mutlaka Türkiye'ye döneceğini hayal eder, her Elazığ dışında yaşayan Elazıglı ise bir gün Elazığ'a geri gidip yerleşeceğini hayal eder.

Rahmetli Ahmet kabaklı hayattayken bir gün yanına uğradım. O zaman Topkapı'da Tercüman gazetesindeydi. Hoş beş etikten sonra ona Elazığ'ı özlediniz mi diye sormuştum. Ben bu soruyu sorunca hiç cevap vermedi, sadece gözlerime baktı, öylece durdu. Zaten bakışlarında bir şey demesine gerek bırakmayan hasret izleri vardı. Hakikaten insan nereye giderse gitsin doğduğu toprakları asla unutmuyor. Unutmamasını bir tarafa bırakın, özlemi bitmiyor.

Belki Elazığ'da yaşayan o şehrin ulviyetinin farkında değildir fakat dışarıda yaşayanlar her sokağını, her köşesini kutsal bir şehirmiş gibi hatırlar, hayal eder.

Çünkü biz o sokaklarda top oynadık, mahalle maçları yaptık, arkadaşlığı, dostluğu öğrendik.

Ömür vefa eder mi bilemem ama en büyük hayalim, Harput'ta oturup bir roman yazmaktır. Elazığ'ın romanı, Elazıglının romanını....

Harput'un ruhunu, manevi havasını ciğerlere çekerek onunla ilgili bir eser yazmak nasip olur mu bilemem ama olursa içinde geçmişte Harput kültürüne emek verenlerin isimleri olacak.

HASAN EKER

1963 yılında Hatay ilinin Hassa ilçesine bağlı Hacılar köyünde doğdu. Hayatının ilk altı aylık bebeklik dönemi hariç, geri kalan kısmını Elazığ'da geçirdi. İlkokulu ve imam-Hatip Lisesini Elazığ'da okudu. İmam-Hatip Lisesinin ortaokul son sınıfındayken bir öğretmeni şubat tatilinde ödev olmak üzere beş tane roman ismi verdi. Bunlardan biri alınıp okunacak ve özetlenecekti. O Ahmet Günbay Yıldız'ın "Yanık Buğdaylar" isimli romanını aldı. Romanı okuyunca çok hoşuna gitti. Bu romanı okumak onun hayatında bir "okuma aşısı" oldu. Çünkü o günden beri hiç ara vermeden hala okumaya devam ediyor. O yıllarda öğretmenlerden pek kitap tavsiye eden kimse yoktu. Kuranı mealiyle okuma çok da bilinen bir şey değildi. Zaten piyasada Kuran mealleri sayısı azdı. Daha sonra 1985 yılında Konya Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi.

Fakülte bitirme tezi olan "Kuran'da zulüm kavramı" çalışmasını yaparken Kurana zulmettiğini/zulmedildiğini anladı. Çünkü Kuran'da zulüm kavramı, "bir şeyi konulması gereken yere koymamak" anlamına geliyordu. Zulmün zıddı olan adalet kavramı da, "bir şeyi konulması gereken yere koymaktır." Bu anlama göre Kuran, onu indiren Allah'ın koyduğu yerde değildi. Çünkü kendilerini Müslüman olarak tanımlayan insanların çoğu Kuran'ı ya okumuyor, ya anlamadan okuyor, ya da ölümlere okuyordu. Oysa Allah Kuran'ı anlayarak okumak ve yaşamak için indirmişti. Hatta anlayarak okusa bile yaşamadıkça Allah katında bir değeri yoktu. Bundan dolayı o tarihten itibaren anlamadan Kuran okumayı hayatından çıkardı.

1985 yılında fakülteyi bitirince Üniversitede akademisyen olmayı düşünüyordu. Çünkü böyle olursa daha çok kitaplar ve insanlarla meşgul olacaktı. Bu şekilde idealist düşüncelerden hareketle İngilizce çalıştı. Bu amaçla yüksek lisans sınavlarını takip etti. Açılan sınavda Kelam ve İslam Felsefesi dalını kazandı. Böylece tekrar fakülteye döndü. Hem yüksek lisans derslerine devam ediyordu, hem de akşamları üniversitenin açtığı İngilizce kurslarına devam etti. Bu arada Konya'nın Kulu ilçesinde Kulu Lisesine Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak tayin edildi. Bir yıl kadar öğretmenlik, yüksek lisans dersleri ve akşamları da İngilizce kursları olmak üzere devam etti. Yüksek lisans derslerini bitirerek tez aşamasına geldi. Yüksek lisans tezi olarak "Ahiret inancının toplumsal hayata etkisi" ni çalışmaya başladı. Fakat İngilizce kursunda akademi dünyasını yakından tanıma fırsatı buldu. Gördü ki çoğu kariyer ve makam peşinde. Allah'ın rızası için bir şeyler yapma arzusu taşıyanlar maalesef çok az. Hatta bazıları, inanmadıkları şeyleri yazıp onay makamının taltifini almayı bir marifetmiş gibi anlatıyorlar. İşte bu gibi durumlar onu akademisyen olmaktan soğuttu ve yüksek lisanstan vazgeçti.

1986 yılında evlendi. Kendini daha çok öğrencilerine vermeye başladı. Bu arada Kulu'da 1987 yılında arkadaşlarıyla ilk tefsir çalışmalarına başladı. Kitap okuma sevgisi devam etmekle birlikte daha çok Allah'ın kitabına yönelerek çalışmalarına devam etti. Yine Kulu Lisesinde çalışırken oradaki dindar arkadaşlarıyla market şeklinde küçük bir ticari faaliyeti oldu. Fakat bu ticari faaliyet onun okuma, öğrencilerle ilişkiler ve ibadet hayatında olumsuz etkilere yol açınca onu da kısa sürede terkettti. Bunun üzerine mecbur kalmadıkça Allah'ın öğretmenlikten verdiği rızka razı olup başka bir iş yapmamaya karar verdi. İnsan bir şeyi Allah için terk ederse, Allah o kimseye terk ettiğinden daha değerli şeyler verir. Bu yüzden Allah ona Kuran'ı daha çok sevdirdi. O günden itibaren Kuran çalışmalarına aralıksız devam etti.

1989 yılının yazında Elazığ'ın Maden ilçesine Maden Ortaokuluna tayin oldu. Orada da okulun dışında tefsir sohbetleri devam etti. Bu arada 1990 da askerlik görevi sebebiyle sekiz ay kadar öğretmenlikten uzak kaldı. Askerde iken Kuran'ı anlama çabasından uzak kalmayıp yeni çıkan Süleyman Ateş'in "Yüce Kur'anın Çağdaş Tefsiri" ni okudu. Askerlik dönüşü bir yıl kadar Maden'de görev yaptıktan sonra 1992'de Elazığ'da Elazığ Lisesine tayin oldu. Tefsir çalışmaları burada da devam etti. 1993 yılında ilk kitabı olan "Ahiret Bilinci" yayınlandı. Bunu sırasıyla 1994 te "Şehadet bilinci", 1995 te de "Dua Bilinci" takip etti.

1994 yılında Elazığ'da yayına başlayan "Umut FM" radyosunda tefsir derslerine başladı. Bu dersler dört yıl sürdü ve Kur'an'ın tamamını bitirdi. Tefsir çalışmalarını çeşitli sivil toplum kuruluşlarında sürdürdü.

2003 yılında İstanbul'da yayına başlayan ulusal düzeydeki aylık "Özgün İrade" dergisinde aylık olarak düzenli yazmaya başladı. Bu yazı hayatı yaklaşık 15 yıl kadar sürdü. Bu yazılar bir dergi yazısından ziyade tefsir çalışmalarında islamdan anladıklarını kapsıyordu. Yazılarında Müslümanların hayatında bir boşluğu doldurmasına ve zamanla güncelliğini kaybetmeyecek konular olmasına dikkat ediyordu. Bu yazılar zamanla kitaba dönüştü. Bu yazılardan oluşan ilk kitap 2005 de "Tefekkür Yazıları-1", ikinci kitap 2007 de "Tefekkür Yazıları-2" adıyla yayınlandı. Bunu sırasıyla 2009 da "İman ve Bilinç", 2011 de "Allah ile Mutmain olmak", 2016 da "Kur'an'ı Anlamamak Günahdır" ve 2017 de "Allah Hayatımızın Neresinde?" kitapları takip etti. Dergideki yazı hayatı 2018 de bitti ama internet üzerinden hasaneker.wordpress.com adresinden devam etmektedir.

Yine tefsir çalışmaları bağlamında Elazığ'da 2003 yılında yayına başlayan "Yağmur FM" radyosunda düzenli tefsir dersleri yaptı. Yaklaşık 7 yıl süren bu dersler neticesinde Kuranın tamamını anlatmış oldu. Ayrıca Cuma namazında verdiği hutbeler you tube kanalında yayınlanmaktadır. Elazığ'da çeşitli okullarda görev yaptıktan sonra şu an en son Cemil Meriç Fen Lisesinde öğretmenlik görevini sürdürmektedir. Beş çocuk babasıdır.

Yaptığı tüm çalışmaların hedefi, Rabbimizin yaşamakta olan insanları uyarmak için indirdiği Kur'anın mesajlarını çağın dili ve örnekleriyle insanlara aktarıp, bu vesile ile insanları sadece Allah'a kul olmaya çağırmaktır.

STK TEMSİLCİLERİ

- Prof. Dr. Kenan Peker
- Hüsamettin Kaya
- M. Kemal Perk
- İbrahim Bahşi

PROF. DR. KENAN PEKER

Kenan PEKER 19 Mayıs 1969'da Elazığ'da doğdu. Babası Kamil Öğretmen, Annesi Nadire Hatun'dur. Yörede Kamil Hoca ve Şeker Nene olarak bilinen iyi, doğru, güzel ve adalet ilkeleriyle yaşamış, karıncayı bile incitmemeye özen göstermiş ailenin 5 çocuğundan biri olarak, baharın yeşil olduğu ışkın zamanında dünyaya gözlerini açtı. İlkokulu siyasetin o

günlerdeki atmosferinden kaynaklanan öğretmen tayinleri sebebiyle değişik köy okullarında, ortaokul ve liseyi ise Baskil 'de tamamladı.

Çocukluk yıllarının geçtiği köy hayatı kendisine toprak, tohum ve su ilişkisindeki tarım faaliyetini gözlemlemesini sağladı. Çoğu zaman çocukluk oyunları da çubukla toprak işleme, yabancı tohumlar ekme, çukur yapıp içine su doldurup sulama yapma şeklindeki çevreden gördüklerini yapma çabası oldu. Okulların tatil olduğu yaz aylarının (Mayıs 15-Eylül 15) köyünde geçen zamanlarında ise Doğa Bilimleri ile tanıştı. Doğanın fizik, kimya ve biyoloji koşullarının üretimi nasıl etkilediğini merak etmeye başladı. Cüz'i iradesiyle çalışan çabalayan köy nüfusunun doğa olayları karşısındaki çaresizliklerini ve ortaya çıkan yoksulluğu algılamaya ve anlamlandırmaya çalıştı. Elazığ'ın Sürsürü Mahallesinde yaşayan dedesi Hacı Halil ve anneanesi Hanım Kıcık'ın yanlarında geçen Şubat tatillerinde ise köyde üretilen ürünlerin şehirlerdeki piyasasını ve özellikle satış fiyatları arasındaki aşırı farkları gözlemledi. Ekip biçtiğimiz nohut şehre gidip leblebi olmuş diye düşündü. Köylerde yetiştirilen tarım ürünlerinin şehrin sosyal hayatındaki kültürel çeşitliliğin zenginliğe dönüştürülmesi etkileşimleriyle sanayi ürünlerine dönüştürüldüğü fark etti. Tarım devriminin toprak-tohum-su ilişkisi değişmiş ve su-ateş şeklindeki etkileşimle ortaya çıkan buhar sayesinde şehirlerde sanayi devrimi olmuştu. Ateşin üstüne konulan su dolusu kazan ve ateşin üstüne konulan sac şeklindeki mekanizmada sacın içindeki kızgın kuma karıştırılan nohut "Ağın Leblebisi"ne dönüşüyordu.

İnsanın doğa ile etkileşimi ve şehirlerdeki sosyal hayatın kazandırdıkları konusunda kendisinde farkındalık oluştu ve ortaokul yıllarındaki merakı; beşer olan insanın doğal ve sosyal dengede yaşaması için gerçekleştirilen tarım faaliyetini bilimsel olarak öğrenmek oldu. Seçmeli ders olarak Tarım dersini aldı ve yılsonu sınavında 3 sayfa yazdığı sınav kâğıdını verdiği öğretmenin "bunları kim okuyacak babanın uşağı mı var diyerek attığı tokat", sonrasında kendisinin okul müdürüne şikâyeti ve akşam "sen nasıl olur da öğretmeni şikâyet edersin" diyerek kızan babası şeklinde geçirdiği gün hayatının unutulmaz anılarından biri oldu.

Lise yılları Mantık, Felsefe, Dil (Edebiyat), Tarih, Coğrafya ve Matematik öğrendiği güzel yılları oldu. Öğretmenleri tarafından fark edilmeye başlandı. Ancak zeka çeşitlerini bilmediği için Kayserili Matematik öğretmenininde sende "Matematiksel zekâsı var" demesini tam da anlayamadı. Coğrafya öğretmenin sevdiği coğrafya derslerinde Türkiye'nin 7 coğrafi bölge haritalarını, 9 tarım bölgesi haritalarını, Dünya'nın yaklaşık 180 ülkesinin haritalarını ezbere çizdi. Toprak, su, hava, güneş, dağ, ova, vadi, ... şekilleri ve bunlardan kaynaklı akışkanlar en çok merak ettiği konular oldu. Bunlarla ilgili Türküleri, Şiirleri, İlahileri, ... dinledi - söylemeye çalıştı. Şu Fırat'ın Suyu Akar Serindir, Kar mı Yağmış Şu Harput'un başına, Havada Bulut Yok, Benim Sadık Yârim Kara Topraktır, Sarı Gelin, Şol Cennetin İrmakları Akar Allah Deyü Deyü, Seher Vakti İcabettir, Yavri Yavri Huma Kuşu Yükseklerden Seslenir, Uzun İnce Bir Yoldayım Gidiyorum Gündüz Gece, ... sevdiği bazı halk ürünleri oldu.

Tasavvuf şiirinin en önemli temsilcisi Yunus Emre'nin "İlim İlim Bilmektir İlim Kendin Bilmektir Sen Kendini Bilmezsen Ya Nice Okumaktır" sözünü hem insanın vücut sistemini bilmesi hem de haddini bilmesi şeklinde algıladı. Gerçek ilmin kâinatta var olduğuna ve sadece keşfedilmeyi beklediğine inandı. Âlimlerin "Aynaya Bak, Göle Bak,

Dağa Bak ve Düşün” ayrı ayrı, ikili, üçlü, sistem şeklinde düşün sözleriyle araştırmacı ruhunu disipline etti, usul ve esaslar yolculuğunu algıladı.

Artık toplumun yaşamak için kazanmak, yaşamı sürdürülebilir kılmak ve faydalı olmak çabalarını kavramaya başladı. Köylünün yetiştirdiği buğdayı şehirlere taşıyan orada su değirmenlerinde öğüten, zamanla elektrikle çalışan değirmenlerde un ve bulgura dönüştüren hareketlilikte mübadele aracının para olduğunu ve sistemin kapitalizm ile yönetilip organize edildiğini fark etti. En önemlisi Dünya yönetimindeki sosyal sınıfları öğrendi. Yönetim piramidinin en üstündeki dolarların ülkelerin işbirliğindeki Kapitalizm olduğunu, bunun bir altında sizi yönetiriz diyen ve kapitalle özdeşleşmiş siyasileri, onların altında sizi kandırırız diyen hurafecileri, onların altında sizi vururuz diyen silahlıları, onların altında zevk içerisinde rahat yaşayan kamu çalışanlarını ve en altta ise ayırım yapmadan, yardımlaşarak, paylaşarak yaşarız anlayışındaki vatandaşlar mekanizmasını öğrendi.

Kapitalist sistemin acımasız koloni ve köle ağlarını bildiği için üniversite tercihini iki yıl okuyup atanacağı ve yazın köyünde çalışacağı baba mesleği öğretmenlik için Eğitim Fakültesi olarak yapmaya çalıştıysa da “yüksek puan almışsın yazık daha yüksek yerler oku” şeklindeki toplumsal baskılardan kurtulamadı. Puanının yettiği Dicle Hukuk Fakültesi’ne gitmek istediysede terör olaylarından dolayı tercih edemedi. Neticede Baskil ilçesinin ilk esnaflarından olan dedesi Hüseyin Peker’in yanında geçen zamanlarında öğrendiklerinin ve tarımla iştigallerinin etkisi ile Erzurum Atatürk Üniversitesi Zirai İktisat Bölümü’nü tercih etti ve yerleşti. 1990’da Atatürk Üniversitesi Zirai İktisat Bölümü’nden fakülte birincisi olarak mezun oldu ve açılan Araştırma Görevlisi sınavını kazanarak akademik hayata başladı.

Çok sevdiği ancak zor diyerek kimsenin tercih etmediği kaliteli bilim insanlarının danışmanlığını tercih ederek yanlarında yetişti ve kendileriyle çalışarak mesleğini sevdi. Yüksek lisansını Prof. Dr. Tayyar AYYILDIZ’ın danışmanlığında “Modern İstihdam Teorileri ve Uygulamaları” konusunda, Doktorasını ise Prof. Dr. Cahit KARAGÖLGE’nin danışmanlığında “Optimizasyon” konusunda tamamladı.

Sırasıyla Atatürk Üniversitesi’nde 12 yıl, ABD’nin Ohio State Üniversitesi’nde doktora sonrası çalışmalar için ziyaretçi öğretim üyesi olarak 1,5 yıl, Selçuk Üniversitesi’nde 10 yıl çalıştı. Fırat Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü’nde Eğitim ve Araştırma faaliyetlerini yürüttü, topluma katkı kapsamında sivil toplum çalışmalarını yürüttü, Ar-Ge projeleri ve iş geliştirme konularında çalıştı. Kamu, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve özel sektöre danışmanlık yaptı.

Akademik hayatı yanında idari görevlerde de bulundu. Ereğli Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi’nin Kurucu Dekanlığını, Doğanhisar MYO’nun Müdürlüğünü, Bölgesel Gelişme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünü, Teknokent Proje ve İş Geliştirme Merkezi Kurucu Müdürlüğünü, Proje Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin Kurucu Müdürlüğünü, ABD Başkanlıkları, Fakülte ve MYO’larda Yönetim Kurulu üyelikleri şeklinde bir dizi idari görevlerde bulundu.

Bilime dayalı kalkınma ekonomileri için yeni fakülteler, Ar-Ge merkezleri ve bilimsel merkezleri kurup 2 yılda faal hale getirip başarılı şekilde devretmesi şeklindeki yap-işlet-devret modeliyle bilindi. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi’nin kurucu ekibinde yer aldı ve bunun için ABD, AB ve Japonya’nın başarılı üniversitelerine ziyaretlerde bulunarak insan kaynakları ve endüstri ilişkileri esasında güzel bir üniversite modeli ortaya konulmasında katkı sağladı.

Üniversite-sanayi işbirliğinde üretim yönetimi ilke ve prensiplerinin tarım işletmeleri, sanayi işletmeleri ve hizmet işletmeleri şeklindeki uygulamalarını içeren ve sonuçta ürün (mal, hizmet) ortaya çıkan 50’yi aşkın ulusal ve uluslararası kaynaklı proje tamamladı.

Endüstrilerde ve Hizmet Sektörlerindeki (Turizm, Eğitim, Sağlık, Yerel Yönetimler) işletmecilik uygulamaları yanında üretim yönetimi ve pazarlamanın ilke ve prensiplerinin bölge ve ülke ölçeğinde; Doğa ve Çevre Programları, Aile Programları, Çocuk Programları, Gençlik Programları ve Topluluk Programları şeklinde yürütülmesi konularında uluslararası kalkınma organizasyonlarıyla işbirliğinde çalışmalar yürüttü.

Üretim yönetiminin “Canlıların Yaşamı + Güvenilir Gıda + Temiz Çevre” üçlüsünde Süreç, Değer Zinciri ve Sistem Optimizasyonu konusunda Michigan State Üniversitesi ile Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği şeklinde çalışmalar yürüttü. Endüstrilerde Entegre İşletmecilik ve Değer Zincirinin E-Yönetişimi konusunda ise Purdue Üniversitesi ile çalışmalar yaptı.

İşletmeciliğin Ar-Ge Fonksiyonuna yoğunlaşarak Ar-Ge Proje ve İş Geliştirme çalışmaları ile sosyal projelerden Ar-Ge projelerine geçiş şeklindeki “Sosyal yapının ekonomik yapıyı belirlediği kalkınma modeli-SRER” çalışması uluslararası düzeyde ödül aldı. Kalkınmanın ABCDE (Agricultural, Business, Cycle, Development, Economic...si), 6R (Resource, Reduce, Reuse, Recycle, Reverse, Refocus) metodu, SRER (System of Research, Education, and Reverse) Metodu, 223E yaklaşımı, PESTEL Matrisi (Politic, Economic, Social, Technologic, Environmental, and Legal), Agribusiness Management, Climate Change Resilience, ... uluslararası bilim literatürüne katkı sağladığı özgün çalışmalarıdır.

“Sürdürülebilir Yenilikçi Girişimcilik Ekosistemi” kavram, kuram, analiz, sentez ve yönetim aşamalarında Toplumun Bilgi Edinmesi, Farklı Kültürlerin Diyalogunda Bilim Üretilmesi, Bilginin Teknolojiye Dönüştürülmesi, Yenilikçi Kalkınma ve Değer Zinciri E-Yönetişimi konusu ise üzerinde çalıştığı önemli konular oldu. Sürdürülebilir Yenilikçi Girişimcilik Ekosistemi çalışmalarının hedef grubunu; bireyler, aileler, işletmeler, topluluklar, yerel yönetimler, üniversiteler, odalar, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları şeklinde modelledi.

Dr. Peker, İşletmeciliğin (Yönetim ve Organizasyonun) Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Ekolojik ve Legal yapılarında Taktiksel, Stratejik ve Operasyonel Yönetim ile mal –hizmet üretiminin işletmeler, endüstrilerde entegre işletmecilik ve bölgesel gelişme ölçeğindeki-LEADER programlarının toplumun farklı gelişmişlik aşamalarında (göçebe toplum aşamasından alınıp, gıda-tarım-hayvancılık toplumu, tarımsal sanayiler toplumu, sanayi toplumu, bilim ve teknoloji toplumu aşamalarına taşındığı) Üretim Yönetimi ve Pazarlama konularında plan, program ve projeler geliştirdi.

Suriye’nin Halep şehrinde ICARDA’da Etki Değerleme Analizi konusunda, Fas’ın Marakeş şehrinde Birleşmiş Milletler’in Bilim, Teknoloji ve Yoksulluk programında, Japonya’nın Kyoto şehrinde hassas üretim teknolojileri konusunda, Pakistan’ın Islamabad şehrinde JICA’nın İklim Değişikliği Etkilerini Azaltma, Adaptasyon ve Elastikiyet (resilince), ABD’nin Ohio Eyaletinde Entegre İşletmecilik, Purdue Eyaletinde Uluslararası İşletmecilik, North Dakota Eyaletinde Dış Ticaret konusunda çalıştı.

Böylece Tarım İşletmeciliği ile başladığı akademik hayatını, sektörlerin İşletmecilik kısmını kendisi tutarak Gıda İşletmeciliği, Sanayi İşletmeciliği, Eğitim İşletmeciliği, Sağlık İşletmeciliği ve Biyo Sektörler İşletmeciliği şeklinde disiplinler arası konu uzmanı kişilerle

çalışarak Üretim ve Operasyon Yönetimi konularında Eğitim, Araştırma ve Topluma Katkı Faaliyetlerini yürüttü.

Değişik sektörlerdeki (Tarım, Gıda, Sanayi, Eğitim, Sağlık, Ar-Ge Merkezi) yatırımlar için hazırladığı fizibilite, iş planı ve stratejik planlar özel sektör işbirliğinde uygulanarak düşün işe, işin aş ve aşın zenginliğe dönüştürülmesinde katkı sağladı. Hazırladığı fizibilite, iş planı ve stratejik planlardan bazıları şunlardır:

a) Birincil faaliyetler; Yem bitkileri endüstrisi, yağlı tohumlar endüstrisi, sebze endüstrisi, baklagiller endüstrisi, şeker pancarı endüstrisi, patates endüstrisi, un sanayi, arıcılık endüstrisi, balıkçılık (kafes, kültür) endüstrisi, tavukçuluk endüstrisi, keklük-sülün endüstrisi koyunculuk endüstrisi, keçi endüstrisi, kırmızı et endüstrisi, süt endüstrisi, kayısı endüstrisi, kuşburnu endüstrisi, meyve endüstrisi (elma, kiraz, badem, ceviz), selüloz endüstrisi (ladin), tohum endüstrisi, gübre endüstrisi, aromatik ve tıbbi bitkiler endüstrisi (Ekinezya, Jojoba, Loft, kenger).

b) İkincil faaliyetler (ürün işleme, depolama ve paketleme); süt ve süt ürünleri üretimi, süt fabrikası fizibilitesi, süt tozu üretimi, kaşar üretimi, un ve unlu mamuller, et ve et mamulleri, meyve ve sebze, dondurulmuş gıdalar, aromatik ve tıbbi bitkiler, yumurta, şekerli ve çikolatalı ürünler, gıda katkı yardımcı maddeleri, yağ sanayi, baharat, kuruyemiş (badem, ceviz, fıstık, fındık) ve şifalı bitkiler, fermente ürünler endüstrilerinin üretim yönetimi ve pazarlama entegre işletmeciliği.

c) Sektör planları; Kırsal turizm, önder çiftçiler için alternatif ürünler, orman köyleri kalkınma ve yatırım planları, toplum tarım desteği programı, yayım programı, organik ürün pazarlama programı, çiftlik modellerinin kurulması ve geliştirilmesi-hayvancılık-tarımsal sanayi ürünleri, toplum kalkınma programları.

d) Biyo sektörler üretim yönetimi ve pazarlama entegre işletmeciliği (Tarım sektörü, orman sektörü, su ürünleri sektörü, madencilik sektörü). Ar-Ge Proje ve İş Geliştirme, Büyüme ve Rekabet Stratejileri. Sektörel simbiyotizm, yaşam döngüsü, sistem araştırmaları eğitim ve yayım modeli, değer zinciri yönetimi, değerler iktisadı.

Yarım asrı aşan ömrüne sığdırdığı Dünya deneyimini çok sevdiği memleketi Elazığ'a ve Bölgeye yönelik projeler, ülkeye ve Dünya'ya programlar şeklinde uygulayarak Barış, Sevgi ve Adalet ihtidasına katkı için 7 Haziran 2015 tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi'nden aday adayı oldu. Hemşerilerinin bağrına bastığı, eğitim-araştırma faaliyetleri yürüttüğü diğer illerdeki (Erzurum, Rize, Trabzon, Konya, Kayseri, Malatya, Aksaray, Antalya, Nevşehir, Tekirdağ, Edirne, vb.) tanıyanlarının aslında 100 tanede Türkiye Milletvekilliği seçilirse sizi orada görmek isteriz dediği bir durumda iken liste dışı kaldı. Elazığ'dan ayrılmayarak 2016 yılında Fırat Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü Üretim ve Pazarlama ABD'na öğretim üyesi olarak geçti ve aynı fakültede öğretim üyesi olan "Yetim doyuran şehir Konya"nın evladı Ayşe Esra ve kızı Elif Eylül ile akademik ve siyasi hayatına devam etti.

Bir işin başarısını belirleyen; Beşeri faktörler + Doğal faktörler + Sosyal faktörler +Sağlık faktörleri + Mühendislik uygulamaları şeklindeki sistem bileşenlerinde sayısal yöntemler ile Yöneylem Araştırmalarının optimize edilmesi ve Dikey Büyüme şeklindeki uygulamalarında vizyonlar ortaya koydu.

Bilim yolcuğundaki bazı kazanımlarını "Gençlere Öğütler" şeklinde şöyle paylaşmaktadır;

- Gençler “Allah malı istediğine, ilmi ise isteyene verir” hadisini esas alarak “İlim” peşinde koşun. Yaratanın dilerse malı vereceğine inanarak hayata başlayın (İnanç).
- Yaratanı Yaratandan Ötörü Sevin, Doğruyu Söyleyip İyiyi öğütleyin, Adaletle karar verin (Tutum).
- “Kültür, Bilgi, Bilim, Teknoloji, Yenilik ve Kalkınma Süreci” kariyer yolculuğunuzun usul ve esaslarını oluştursun. Kültürden bilgi, bilgiden bilim, bilimden teknoloji, teknolojiden yenilik ve yenilik ile kalkınma sürecinde yerli ve milli üretimin yönetim ve organizasyonunu yapın (Davranış).
- Kültürel çeşitliliği zenginliğe dönüştürmenin usul ve esasları için dil, tarih, coğrafya, felsefe, mantık, matematik, çoklu zeka, düşünme teknikleri, karar verme teknikleri konularına çalışın.
- Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği = Bilim yolculuğudur.
- Bilimi Teolojik yaklaşım, Pozitivist yaklaşım, Epistemolojik Yaklaşım, Ontolojik yaklaşım, Aksiyolojik Yaklaşım ile disiplinlerarası ve multidisipliner çalışarak Dünya’da Barış, Sevgi ve Adalet için Sistem Mühendisliği yapın.
- Bir konunun Kavram, Kuram, Analiz, Sentez (Senin fikrin) sürecini bilmek Eğitimci-Yazarlık yıllarınızı oluşturmaktadır.
- Konunun PUKÖ (Planla, Uygula, Kontrol Et, Önlem Al) süreci ise Araştırmacı - Yazarlık yıllarıdır.
- İyileştirme Çemberini uygulamak Danışmanlık yıllarınız olacaktır.
- Sorunları çözmeye çalışmak, iyinin daha iyisini yapmak, mükemmeliyet merkezi olmak için azimli olun.
- Planlamak ve Uygulamak şeklindeki yolculukta Öncülük Edin. Karar verdikten sonra işi bitirinceye kadar kırk çalışıp bir düşünün.
- Yapısal Durum (Structure), Mevcut Durum (Situation), Simülasyon (benzetme), Sanal gerçekçilik (Visual Reality), and Yapay Sinir Ağları (Artificial Neural Network) şeklindeki süreçte Visyon oluşturmayı tercih edin.
- Var oluş sebebiyle (Misyon) başlayıp Vizyon, Hedef, Amaç, İlkeler, Strateji, Beklenen Çıktılar, Etkiler, Faaliyetler, Sonuç ve Son 11lisinde Yönetim ve Organizasyonu yapın.
- Dış çevre veya stratejik çevrenin 11lisindeki etkileşimi; Taktiksel, Operasyonel ve Stratejik Yönetim ilke ve prensiplerinin düşünüp uygulayarak geliştirin.
- Bir konunun uzmanı olmak için en az 10.000 saat çalışmanız gerektiğini bilin. Bunun için lisans mezunu olduktan sonra Yüksek Lisans ve Doktora süresinde geçecek yaklaşık 6 yılda her gün ara vermeden tatil demeden günde en az 5’er saat çalışın. Unutmayın ki Başarı sadece sözlükte Çalışmaktan önce gelir.
- Zamanınızı yönetirken 1/3 kuralını uygulayın. Örneğin günlük plan yapıyorsanız 8 saatini zorunlu ihtiyaçlarınız, 8 saatini görevleriniz ve 8 saatini ise muhakkak sosyal çevre edinmek için harcayın. Sosyal zamanınızda kurum ve kuruluşları ziyaret edin, konu uzmanlarıyla sohbet edin, bilimsel etkinliklere katılın, seminerler verin, seyahat edin.
- Sistemin sizi zorladığı “Kazanmak için yaşamak” yerine “Yaşamak için kazanmayı” tercih edin.
- Her zaman için Benim Bir Hayalim Var (I have a dream) diyerek büyük düşünün. Fikir üretmeyi tercih edin.
- Ülkemiz ve insanlığın sahip olduğu varlıkları herkesten farklı bir şekilde algılayıp bunu bir düşe, düşü işe, işi aşı, aşu zenginliğe dönüştürmek şeklinde bir girişimci, yenilikçi ve vizyoner olun.

- Hedefinizi hiç kimsenin aç ve açıkta olmadığı, alçakça davranmadığı ve adaletle yönetilen bir Dünya'nın inşasına katkı şeklinde belirleyin
- Amacınızı topluma hizmet, sürdürülebilirlik ve kar şeklinde belirleyin. Kar ile başlamayın.
- Evrensel ilkelerle hareket edin.
- Stratejinizi kendisiyle barışık, yaratılanı yaratandan ötürü seven ve adaletli davranan şeklinde belirleyin.
- Metodunuz her zaman bilimin doğruları olsun
- Sizden beklenen çıktılar hayırlı evlatlar ve faydalı eserlerdir.
- Faaliyetlerinizi; Ailenize ayıracığınız 1/3 zamanınız, görevlerinizi yapacağınız 1/3 zamanınız ve ilişkileriniz ile çevrenize ayıracığınız 1/3 zamanınız şeklinde günlük, haftalık veya aylık planlayıp yürütün.
- Faaliyetleriniz sonucunda muhakkak sevgi, barış ve adalet için bir şeyler ortaya koyun. Yaşamak için kazanın (sevgi, statü, para, vs), yaşamı sürdürülebilir kılacak tutum ve davranışlar için hayat boyu öğrenin, kendinize, ailenize, yörenize, ülkenize ve insanlığa faydalı olacak sonuçlar elde edin.
- Unutmayın hayatın bir sonu var. Dünya'ya gelirken bembeyaz bir sayfa açıldı ve giderken insanlık için bir nokta da olsa faydalı şekilde iz bırakın.
- Hayatın iki sonsuz arasında bir mum olduğunu unutmayın. Kimi bu mumu yakar ve erirken etrafına ışık saçar kimi de mum gelir mum gider. 23.07.2019, ELAZIĞ

Prof. Dr. Kenan PEKER

Prof. Dr. Kenan PEKER 'in Özgeçmişi

Adı Soyadı	: KENAN PEKER		
Doğum Yeri ve Tarihi	: ELAZIĞ, 12 Ocak 1969		
Öğrenim Durumu	: Doktora (Prof. Dr.)		
Uzmanlık Alanı	: Üretim ve Operasyon Yönetimi		
Üretim Yönetimi ve Pazarlama ABD.	<ul style="list-style-type: none"> - Mikro Ekonomi, İşletme Ekonomisi ve Yönetimi, Üretim Ekonomisi ve Yönetimi, Türkiye Ekonomisi, Hassas Tarımın Üretim Ekonomisi, Biyo Ekonomi, Döngüsel Ekonomi. - İşletme Yönetimi, Tarım İşletmeciliği, Bölgesel Gelişmenin İşletmeciliği, Yayım İşletmeciliği, Endüstrilerde Entegre İşletmecilik, Uluslararası İşletmecilik, Tedarik Zinciri Yönetimi, Kalite Yönetim Sistemleri, Stratejik Yönetim. - Girişimcilik, Eko İnovasyon Girişimciliği, Sürdürülebilir Yenilikçi Girişimcilik, Sosyal İnovasyon, Yenilik Yönetimi. - Planlama Yöntemleri ve Kontrol, Ar-Ge Proje ve İş Geliştirme, Yöneylem Araştırmaları. 		
Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Tarım Ekonomisi (Zirai İktisat). Agricultural	Atatürk Üniversitesi	1991

	Economics		
Y. Lisans	Tarım İşletmeciliği ABD. Agricultural Management	Atatürk Üniversitesi	1993
Doktora	Tarım İşletmeciliği ABD. Agricultural Management.	Atatürk Üniversitesi	1997
	Endüstrilerin Entegre İşletmeciliği (Agribusiness Management). Hassas Üretim Ekonomisi. Site Specific Management	Ohio State University, Columbus, ABD	2002-2004
	Bilgi, Bilim ve Teknolojinin Yoksulluğu Azalma Amaçlı Üretilmesinin Yönetimi. Production Management of Knowledge, Science, and Technology for Poverty alleviation	Central and West Asia and North Africa(CWANA). FAO, FAS	2006
	Etki Değerleme Analizi-Impact Assessment	ICARDA, SURIYE	2007
	Araştırma, Eğitim ve Yayımın Sistem Modelleri. Management of System Research and Extension.	University of Nevada, Reno, ABD	2008
	Endüstrilerin Entegre İşletmeciliği. Agribusiness Management	UASVM, Cluj, ROMANYA	2006, 2011
	Enerji ve Teknoloji Yönetimi (Ağaçlardan Selüloz Üretimi). Energy and Technology Management.	Kyoto University, JAPONYA	2007, 2015
	Doğal Kaynaklar ve Çevre Yönetimi Yayım Programı. Extension Education of Natural Resource	University of Nevada, Reno (UNR), ABD	2008
	Eko Inovasyon Girişimciliği. Eco Innovation Entrepreneurship	Florida University, Gainesville, ABD	2009
	Uluslararası Dış Ticaret Programı. International Trade	North Dakota Univ., Fargo, ABD	2009
	Tedarik Zinciri. Supply Chain Management (Ulaştırma + Gastronomi + Çiçekçilik + Konaklama + Software) Beşbirlik Portföy	Wageningen Univ., HOLLANDA	2010
	Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Üretim Yönetimindeki Kullanımları. ICT uses for Site	Purdue University, Krannert School of Management.	2014

	Specific Management	Lafayette, ABD	
	Land-Grand Üniversite Modeli (Abraham Lincoln)	Illinois University, Lafayette, ABD	2014

2. YABANCI DİL: İNGİLİZCE (ÇOK İYİ)

3. BİLİMSEL ÇALIŞMALAR VE YAYINLARI

3.1. TEZLER

3.1.1. Yüksek Lisans Tezi: İşletmelerde Atıl İşgücünün Tespiti ve Bu İşgücünü Değerlendirmede Modern İstihdam Teorilerinin Uygulamaları”

3.1.2. Doktora Tezi: “Brüt Üretim Değeri Kriterine Göre İşletme Tipolojilerinin Belirlenmesi ve İşletmelerin Planlanması”. Burada farklı tip işletmeler için Optimum ürün deseni belirlenmekte (Farklılaştırma), Yeter Gelirli İşletme Büyüklüğü hesaplanmakta ve İşletmelerin Linear Programlama Yöntemi ile Planlanmaları yapılarak ihtisaslaşmaları (Odaklanma) belirlenmektedir.

3.1.3. Yrd. Doçent Dr. Başlıca Eseri (1997) İndeks Çeşitleri, Endeks Hesaplamaları ve Ekonomik Analizlerdeki Kullanımları.

3.1.4. Doçentlik Başlıca Eseri (2006) İhtiyaç Analizi, Etki Değerleme Analizi ve İyileştirme Çemberi. Need Assessment, Impact Assessment, and Improvement Cycle.

3.1.5. Profesörlük Başlıca Araştırma Eseri: (2010) Peker, K., 2010. Rekabet Üstünlüklerinin Tespiti ve Rekabet Stratejileri.

İşletmelerde envanter çıkarma, maliyet muhasebesi, işletmelerin yıllık faaliyet sonuçlarının analizi ve rekabet süreci uygulamalarının saha araştırmasıdır. Maliyet hesaplamaları Kısmi ve Tam Bütçe Teknikleriyle ortaya konulduktan sonra, Laura Muhasebe Tekniği ile işletmelerin analizi yapılmakta, rekabet üstünlükleri sürdürülebilirlik- 4E (Eğitim, Ekonomi, Ekoloji ve Etik) esasında belirlenmekte ve işletmelerin Planlaması mevcut ve ileri teknoloji düzeylerine göre yapılmaktadır. Planlama ve Kontrol konusu üretim yönetimi ve pazarlanın sektör uygulaması şeklinde 5N (Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Niçin) + 3K (Kim veya kimler, Kaynaklar ve Kalkınma) + 4E (Eğitim, Ekonomi, Ekoloji ve Etik) Doğrusal Programlama Yöntemi ile yapılmaktadır.

3.2. KİTAPLAR

1. Olgun, A., H. Adanacıoğlu, H. ve PEKER, K. 2003. “Türkiye’de Kuru Kayısı Üretim, Pazarlama Durumu ve Alternatif Pazarlama Olanakları Üzerine Bir Araştırma: Malatya İli Örneği”, Malatya Kayısı Araştırma Geliştirme ve Tanıtım Vakfı Yayın No:5, 1-260.

2. Yavuz, F., Birinci, A., PEKER, K. ve Atsan, T. 2004. “Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı”, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü Yayın No: TEAE-113, ISBN 975 407 143 8, Proje Sonuç Raporu Kitabı, 1-73.

3. Yavuz, O. ve PEKER, K., 2004. Ekonomi-I, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fak. Yay. No:177, (Gözden geçirilmiş ikinci baskı).

Yazarı olduğu Genel Ekonomi ders kitabı işleme çevresi, görev çevresi ve genel çevre şeklindeki çerçevede ekonominin ilke ve prensipleri ile düşünce akımları ve ekonomik sistemler şeklinde özetlenebilecek İşletme İktisadı olup 1993 de dördüncü baskını yapmış ve ders kitabı olarak okutulmaktadır. Daha çok tüzel kişilikler, ülke ve ülkeler düzeyinde “iş dünyası” hakkında kaynaklar-üretim-bölüşüm-dağıtım-tüketim-geri dönüşüm-tekrar kaynaklar şeklindeki döngüsel ekonomi ve konsentrik büyüme konularında farkındalık, algı ve kavrama aşamalarında bilgi ve gençlerin girişimciliğe yönelmeleri amaçlanmaktadır.

4. PEKER, K. ve Kan, A., 2010. Konya’da Yetiştirilen Ürünlerde Rekabet Üstünlüklerinin Tespiti. TEA Enstitüsü, Ankara

5. PEKER, K., 2015. Doğanhisar İlçesinin Sektörel Analizi ve Entegre İşletmecilik Modelinin Tespiti. Mayıs 2015. Konya

6. PEKER, K., 2015. Kayısı Değer Zinciri Analizi. Ulusal Kayısı Çalıştayı Kitap Bölümü. Ankara

3.3.MAKALELER

3.3.1. Uluslararası dergilerde

1. PEKER, K., 2004.“Comparative Economic Analysis between Chemical Pesticides and Bacterium Using in Apricot Production” Die Bodenkultur Austrian Journal of Agri. Research, 55/3 (29-33).

2. PEKER, K. and Ayyıldız, T., 1996. “Pasinler İlçesinde Atıl İşgücünün Tespiti ve Bu İşgücünün Değerlendirme İmkânları”, Turkish Journal of Agr. and Forestry, 20, 183-190.

3. PEKER, K., 2004. “The causes and results of internal migration from rural areas: case of Eastern Anatolia”, Agricultural Economics, 50, 471-476.

4. Yavuz, F., Birinci, A., PEKER, K. and Atsan, T.,2005. “Econometric Modeling of Turkey’s Hazelnut Sector: Implications on Recent Policies”, Turkish Journal of Agric. and Forestry, 29, 1-7.

5. PEKER, K. and Özer,H., 2005. “Determination of economically optimal rate of nitrogen fertilizer for irrigated Sunflower in eastern Anatolia, Turkey”, Bulgarian J of Agr. Science, 11/3, 323-330.

6. Çelik, Y., PEKER, K. and Karaman, A., 2008. Managers Behaviors Through Economic Crisis at Agro-Industries in Turkey: A Case Study in şanlıfa Province. International Journal of Business and Management. Wwww.ccsenet.org/Journal.html, Vol.3, No.11 November 2008.

7. Çelik, Y. and PEKER, K., 2010. Benefit/Cost Analysis of Mushroom Production for Diversification of Income in Developing Countries. Bulgarian Journal of Agricultural Science, 15 (No 3), 2010.

8. Çelik, Y., PEKER, K. and Oğuz, C., 2010. Comparative Analysis of Energy Efficiency in Organic and Conventional Farming Systems; A Case Study of Black Carrot (*Daucus carota* L.) Production in Turkey. The Philippine Agricultural Scientist, ISSN0031-7454.

9. PEKER, K., and Oğuz, C., 2011. A Model of Civil Society Dialogue on Dairy Business for Implementation of Milk Standards. African Journal of Agricultural Research. April 2011.

3.3. 2.Ulusal dergilerde

1.PEKER, K. 1993. Tarım Sektörünün VI. Plan Döneminde Kaydettiği Gelişmelerin 1992 Yılı İtibariyle Genel Bir Görünümü ve Ekonomik Kalkınma, Karınca Dergisi, 679, 22-31.

2. Özçelebi, İ. ve PEKER, K. 1994. Elazığ İli Baskil İlçesi Kayısı Üretim ve Pazarlamasında Karşılaşılan Sorunların Çözümlemesinde Kayısı Tarım Satış (Pazarlama) Kooperatiflerinin Rolü, Kooperatifçilik Dergisi, 106, 26-43
3. Gülten, Ş. ve PEKER, K., 1994. Dünya'da ve Türkiye'de Nüfus-Bazı Değerlendirmeler. Karınca Dergisi (689),40-45.
4. Kızıloğlu, S. ve PEKER, K., 1995. Türkiye'de Su ürünleri Üretim-Pazarlaması ile İlgili Sorunların Çözümlemesinde Kooperatiflerin Rolü ve Geliştirilmesi İmkânları, Kooperatif Dergisi, 706, 30-36
5. Yavuz, O. ve PEKER, K., 1995. Avrupa Toplulukları Ortak Tarım Politikası, Türkiye Tarımının Avrupa Toplulukları Tarımı ile Mukayesesi ve Uyumu, Kooperatifçilik Dergisi, 109, 105.
6. Ayyıldız, T. Korkmaz, F. ve PEKER, K., 1996. Avrupa Birliği'ne Uyum Açısından Türkiye'de Tarımsal İşletme Alanının Sınıflandırılması Esasları, Teknik ve Ekonomik Dergi Standart, 428, 78-82
7. PEKER, K. 1996. XX. Yüzyıl Türkiye'sinin Sorunlarına Sosyal Açısından Bakış. Kalkınmada Anahtar Verimlilik (90) 11.
8. Özer, H. ve PEKER, K., 1998. Erzurum Ekolojik Koşullarında Kolza Üretiminde Optimum Azot Kullanımının Belirlenmesi, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 29 (1), 50-57.
9. PEKER, K. ve Özer, H., 1998. Erzurum İlinde Yetiştirilebilecek Alternatif Yağ Bitkilerinin Ekonomik Analizi, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi 29 (2), 230-234.
10. PEKER, K. 1999. Serbest Piyasa Ekonomisinde Tüketicinin Korunması. Kooperatifçilik, 126, 32-41
11. PEKER, K. ve Gülten, Ş., 2001. Devlet İhale Yasasında Tarımsal Ürünlerle İlgili Gerekli Düzenlemeler, Türk-Koop Ekin Dergisi, 5 (18), 96-99.
12. PEKER, K., 2001. Anadolu'da Tüketicinin Eğitimi ve Bilinçlendirilmesi. Ekonomik ve Teknik Dergi Standart, 40 (470), 23-25.
13. Atsan, T., PEKER, K., ve Şerefoğlu, C., 2002. "Toplum Kalkınması, Kırsal Kesimde Durum ve Kooperatifçilik", Kooperatifçilik Dergisi 136, 37-47.
14. Karagölge, C. ve PEKER, K., 2002. "Tarım Ekonomisi Araştırmalarında Tabakalı Örnekleme Yönteminin Kullanılması", Ziraat Fakültesi Dergisi, 33 (3), 313-316.
15. PEKER, K. ve Çelik, Y., 2005. "Topluluk Tarım Desteği Sistemi ve Türkiye'de Organik Tarım Üretiminde Uygulanabilirliği, Kooperatifçilik Dergisi 149, 3-12.
16. Oğuz, C. ve PEKER, K., 2005. Dünya Ticaret Örgütü'nün Türkiye'nin Tarımsal Gıda Ticaretine Etkileri ve 2005 Müzakerelerine Hazırlık, Konya Ticaret Borsası Dergisi 19, 13-17.
17. Oğuz, C., Y. Çelik ve PEKER, K. 2005. Üretici Birlikleri. KTB Dergisi. 19, 1-13.
18. PEKER, K. ve Oğuz, C., 2011. Çiftlik Sistemleri Araştırma ve Yayım Modeli; Sütçülük Örneği. Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi 25(2). 1-7, ISSN; 1309-0550. Konya

4. YÜRÜTTÜĞÜ LİSANS VE LİSANSÜSTÜ DERSLER

Genel Ekonomi (İngilizce, Türkçe), Ekonomi Matematiği, Mühendislik Ekonomisi (İngilizce), Ekonometri, Planlama Yöntemleri ve Kontrol, Stratejik Yönetim, Pazarlama Teknikleri, Operasyonel Yönetim

İşletme Yönetimi (İngilizce, Türkçe), İşletmelerin Analiz ve Planlaması, Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetimi,

Üretim Yönetimi, Ar-Ge Proje ve İş Geliştirme, Yöneylem Araştırmaları,

Girişimcilik, Teknoloji ve Yenilik Yönetimi, Eko İnovasyon İşletmeciliği, Enerji Yönetimi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik, Risk Yönetimi, Endüstriyel İSG Uygulamaları

5. VERDİĞİ KONFERANS VEYA SEMİNERLER

1.Girdi Kullanımında Ekonomik Optimumun Önemi ve Farklı Hesaplama Yöntemleri
12.05.1996

2.Simülasyon Tekniği ve Uygulamaları. 31.01.1997

3.Doğu Anadolu Bölgesi'nde Kalkınmayı Gerçekleştirmeye Yönelik İşletme Organizasyonu İle İlgili Düzenlemeler 15.12.1997

4.Simülasyon Örnekleme Tekniği ve Ekonomi Araştırmalarında Kullanılabilirliği. 8.05.1998

5.Türkiye'de Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımının Hukuki Yönü ve Ekonomik Kayıplar
25.02.2000.

6.KİT'lerin Özelleştirilmesinin Doğu Anadolu Bölgesi Açısından Değerlendirilmesi
07.04.2000.

7.Yönetimde Başarı İçin 100 Altın Kural, 13.04.2000

8.Tarım ve Sanayiinin Gelişmesi İçin İhracatın Önemi. Erzurum Valiliği, Atatürk Üniversitesi ve T. C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı Doğu Anadolu İhracatçılar Birliği Genel Sekreterliği. 5 Ekim 1998. Erzurum.

9.Anadolu'da Tüketici Hakları, Tüketicinin Eğitimi ve Bilinçlendirilmesi. Türk Standartları Enstitüsü-Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. 6 Kasım 2000 Erzurum.

10. Moderasyon Teknikleri Eğitimi. 2016. Elazığ

11. Yönetim Becerileri. Üst Yönetici Eğitimleri. 2019, Elazığ

12. Sektörel Girdi-Çıktı Analizleri,

13. İşletme Organizasyonu ve Güncel Uygulamalar,

14. Biyo Sektörler ve Biyo Ekonomi,

15. İnsan Kaynakları ve Endüstri İlişkileri

16. Pazarlama ve Dijital Çağda Markalaşma

17. Tedarik Zinciri ağ Tasarımı ve e-Yönetişim,

18. Karar Destek Modelleri

19. Kültür, Bilgi, Bilim, Teknoloji, Yenilik ve Kalkınma Süreci Yönetiminin Kalkınmadaki Rolü,

ÇEŞİTLİ KURUMLARCA DESTEKLENEN ARAŞTIRMA PROJELERİ VE MESLEKİ UYGULAMALARI

1. Elazığ İli Baskil İlçesi Kayısı Üretim ve Pazarlamasında Karşılaşılan Sorunların Çözülmesinde Kayısı Tarım Satış (Pazarlama) Kooperatiflerinin Rolü. Türk Kooperatifçilik Kurumu, Yardımcı Araştırmacı, 1992.

2. Erzurum İli Kırsal Kalkınma Projesi. Aile Araştırma Kurumu, İşletme Yapılarının Belirlenmesi alt programında Yardımcı Araştırmacı, 1993.

3. Erzurum İlindeki İşletmelerinin Brüt Üretim Değeri Kriterine Göre Tiplendirilmesi ve Planlanması. Atatürk Üniversitesi Araştırma Fonu Yardımcı Araştırmacı, 1996.
4. Türkiye Fındık Sektörünün Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı, TARP-2561, TÜBİTAK, Yardımcı Araştırmacı, 2001.
5. Türkiye’de Kuru Kayısı Üretim ve Pazarlama Durumu ve Alternatif Pazarlama Olanakları Üzerine Bir Araştırma. TÜBİTAK Yardımcı Araştırmacı, 2002.
6. Ohio Eyaletinde Keçi Eti Üretimi ve Pazarlamada Kooperatifleşme. Tarım, Çevre ve Ekonomik Kalkınma Bölümü ve Uluslararası Tarım Programları, Yardımcı Araştırmacı, 2003.
7. Hassas Tarım Teknolojilerinin Çilek Üretimindeki Uygulamaları. Gıda, Tarımsal ve Biyolojik Mühendislik, FABE, Yardımcı Araştırmacı, 2003.
8. Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin Faaliyetlerinin Analizi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri-Kayısıbirlik Örneği, Türk Kooperatifçilik Kurumu, Proje Yöneticisi, 2004.
9. Erzurum’da Ekonomik Öneme sahip Başlıca Tarla Ürünlerinde Fiziki Girdi Kullanım Düzeyi ve Birim Maliyetlerin Tespiti, Atatürk Üniversitesi Araştırma Fonu, Proje Yürütücüsü, 2004.
10. İklim değişikliklerinin tarım üzerindeki etkilerinin tahmini ve gelecek için uygun bitki deseninin modellenmesi. Japonya Kyoto Üniversitesi. REC ve TÜBİTAK. Projenin Konya ili ekonometrik modelleme sorumlusu. 2004-2006.
11. Konya’da Yetiştirilen Başlıca Tarla Ürünlerinde Maliyet Analizi ve Nispi Üstünlükler. Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Fonu, Proje Yürütücüsü, 2008.
12. İleri teknolojiler Ar-Ge altyapı projesi. DPT, Proje yürütücü yardımcısı. 2007-2008.
13. Türkiye’nin AB’ye Uyum Sürecinde Olası Gelişmelerin Önemli Tarım Ürünleri Üzerine Ekonomik Etkilerinin Analizi. TÜBİTAK KAMAK projesi. Araştırmacı öğretim üyesi.
14. Konya Önder Çiftçiler Sürdürülebilir Üretim Programı. MEVKA, Proje yürütücü yard. 2010.
15. Konya İl Çevre Düzeni Planı için Tarım ve Hayvancılık Organize Sanayi Bölgelerinin ve Kentsel Yaşam Alanlarının Belirlenmesi Amacıyla Yer Seçimi Ön Fizibilitesi. Araştırmacı Öğr. Üyesi. 2015.
16. Doğanhisar İlçesinin Tarım, Sanayi ve Hizmet Sektörlerinin İncelenmesi ve Uygun Yatırım Alanlarının Tespiti. Mayıs 2015. Konya. Araştırmacı Öğretim üyesi.
17. Konya Büyükşehir Belediyesi İl Çevre Düzeni Planı. Konya Büyükşehir Belediyesi. Araştırmacı Öğretim Üyesi.

Avrupa Birliği Projeleri

18. Konya ilinde ürün çeşitlendirme, çevre dostu modern teknikler ve örgütlenme. CFCU/TR405.02/LDI-417. Environmental friendly modern technique, diversification of income sources in disadvantaged rural villages in Konya. Avrupa Birliği projesi. Yürütücü. 2007.
19. Çevre dostu su ve toprak kullanımı. CFCU/TR 0501.02/A5-046- Sustainable water and soil use in the interaction between agricultural practices and environment. Avrupa Birliği Projesi. Proje Yürütücüsü. 2008.
20. Ar-Ge Personeli Yetiştirme Programı. Integrated Program of Research & Development Profession for Youth TR0602.03-02/588, Avrupa Birliği Projesi. Proje Yürütücüsü. 2009. Ar-Ge Personeli Yetiştirme Projesi.

21. Süt kalitesi için çiftlik sistemleri araştırma, eğitim ve yayım (FSRE) uygulaması. Implementation of farming system for establishing milk standards TR0703.01-02/133 Avrupa Birliği Projesi. Proje Yürütücüsü. 2012.

22. İklim değişikliğine adaptasyonda kapasite oluşturulması. Capacity Building of Climate Change Adaptation. EuropeAid/075 nolu. AB Projesi. Proje yürütücüsü, 2018.

9. ULUSLARARASI PROJELERDE EĞİTİMCİ

Eko-Inovasyon Girişimciliği, Atatürk Üniversitesi. Erzurum

Hayat Boyu Öğrenme Programı, Gaziosmanpaşa Üniv. Tokat, Amasya, Çorum ve Samsun.

Kadın Danışmanlar ve Kayıt Sistemi Elemanları Mesleki Eğitimi. Hatay, Osmaniye ve Kahramanmaraş.

Hindiba Endüstrisi Üretim Yönetimi ve Pazarlama Entegre İşletmecilik Programı. Aksaray

Mavi Ladin Endüstrisi Üretim Yönetimi ve Pazarlama Entegre İşletmecilik Programı. Kayseri

Kenger Endüstrisi Üretim Yönetimi ve Pazarlama Entegre İşletmecilik Programı. Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli illeri.

10. ALDIĞI ÖDÜLLER

1. Uluslararası bilim / sanat ödülü

1. Asian Productivity Organization (Tokyo - Japan) “Uluslararası Uzman” ve en iyi çalışma teşvik ödülü.

2. 2nd International Conference on Business Strategy and Social Sciences. 29-30 Aralık 2015. Dubai kongresinde Life Cycle Management of Agribusiness for Environmental System isimli sunu en iyi bildiri ödülü aldı.

2. Ulusal bilim / sanat ödülü

1. T. C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı Doğu Anadolu İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği. Biyogaz Fizibilitesi Hazırlama Başarı Ödülü ve Teşekkür Belgesi. Yönetim Kurulunun 3.11.1998 tarih ve 21 sayılı kararı

Profesyonellikler

- Konya ilinde ilçelerin ihtisaslaşarak kalkınmalarına lokomotif olacak sektörlerin belirlenmesi, iş planlarının hazırlanması ve yatırım organizasyonu modellerinin oluşturulması.

-Erzincan, Erzurum ve Bayburt Bölgesel Gelişme projesi DPT, Erzincan saha araştırma sorumlusu <http://www.eeb-kalkinmabirligi.gov.tr/> Yerel kalkınma inisiyatiflerinin eğitimi kapsamında organik gübrelerin üretim fizibilitesi.

-Erzurum Kırsal Kalkınma Projesi. 1993-1994. Proje asistanı. Üretimde sözleşmeli yetiştiricilik, kırsal kesimde atıl işgücünün tespiti ve değerlendirme imkânları, sanayi ürünlerinin üretimi ve işlenmesi, sağlık-sosyal güvenlik-varlık dengesi modeli.

-Bayburt Kırsal Kalkınma Projesi. Bayburt ilinin tarım, hayvancılık ve gıda programının hazırlanmasında grup sorumlusu.

-Açlığın Azaltılmasında Bilgi, Bilim ve Teknolojinin Planlanması. Bölgesel Gelişme Planlarının ve Hibelerinin Yönetimi. Bu kurs 03-20 Şubat 2005 tarihlerinde Moracco’da düzenlemiştir. UNEP, FAO, WTO, WHO ve diğer uluslararası

organizasyonlar tarafından düzenlenmiş ve sonucunda CWANA (Orta ve Batı Asya ile Kuzey Asya) bölgesi için plan ve hibe programı ortaya konulmuştur.

-Doğa, Çevre ve Kalkınma Ekonomileri konusunda Ohio State Üniversitesi'nde (Cloumbus, ABD) Eğitim, Ar-Ge ve Yayım Faaliyetlerinin birlikte yürütülmesi programı uygulamaları.

- Kalkınma Programlarının (Tarım ve Çevre Programı, Aile Programı, Çocuk Programı, Gençlik Programı, Toplum Programı) entegrasyon modelleri ve Nevada Eyaletindeki uygulamaları konusunda yayım faaliyetleri. Nevada Üniversitesi (Reno, ABD)

- Uluslararası Dış Ticaret Programı için North Dakota State Üniversitesi'nde (ABD) araştırma, inceleme ve program yazma faaliyetleri. Program yerelde faaliyet gösteren tarım, sanayi ve hizmet şirketlerinin özellikle KOBİ'lerin uluslararası pazarlama ağının kurulmasına hizmet edecek Tedarik Ağ Tasarımı ve E-Yönetişim Modelidir.

- İklim değişikliklerinin tarımdaki etkilerinin tahmini. Saha çalışmalarının ekonometri modellenmesi. Japonya'nın Kyoto Üniversitesi, REC, TÜBİTAK.

-Atatürk Üniversitesi Çiftliğinin Yeniden Planlanması ve Reorganizasyonu. İşletme Faaliyetlerinin Analizi ve Geliştirilmesi Planları. 1998-1999.

-Türkiye Fındık Sektörünün Ekonometri Analizleri. 1998-199. TÜBİTAK projesi. Üretici, Organizasyonlar ve Kamu işbirliği modelleri, sektörün gelişme analizleri ve refah analizleri.

-Malatya'da kayısı üretimine alternatif ürünler projesi. 2002. TÜBİTAK proje koordinatör yardımcısı. Malatya proje sorumlusu.

-Ohio eyaletinde hassas teknolojilerinin çilek üretimindeki uygulamaları projesi. 2003-04. Proje asistanı.

- Biyo-teknoloji (Doku kültürü) üretim ekonomisi ve rekabet stratejileri. Avrupa Birliği FP7 Sıtinplant-Doku kültürü projesi 2009-2010.

- Sistem mühendisliği. Yerel kalkınmanın lokomotifi olacak Sistemlerin Oluşturulması, sistemin yerelde yönetimi ve sistemdeki işbirliği şekilleri.

HÜSAMETTİN KAYA

Hüsamettin Kaya, Elazığ Folklor Turizm Derneği (EFTÜD) başkanlığı ve Elazığ Üzüm Üreticileri Birliği Başkanlığı yapmıştır. Halen Fırat Üniversitesi öğretim üyesidir.

Elazığ- Harput kültürüne çok büyük katkıları olan ve Elazıglıların sevdiği, saydığı bir isimdir.

Mehmet Topal; "Hayatını Elazığ'ın ve Fırat Üniversitesi'nin içeride ve dışarıda tanıtımına adanmış kadim dostum ve kardeşim Hüsamettin Kaya'nın cemiyetimizi ve bizleri yalnız bırakmayacağını biliyorum. Bu arada Üzüm Üreticileri Birliğinin de çalışmalarında kendilerine başarılar diliyorum. Bu birlik sayesinde Elazığ'da üzüm üreticiliği bilimsel verilerle yapılmakta ve Elazığ'a ekonomik girdi sağlanmaktadır. Üzüm rekoltesinin önümüzdeki yıllarda daha da artacağını ümit ediyorum."

Ezgi Başaran; "2009'da Elazığ Ticaret Odası, Üzümcüler Birliği ve Fırat Üniversitesi ortaklaşa bir üzüm entegre tesisi projesi hazırlamıştı. Yard. Doç. Kaya, AB'den hibe fonu alma prosedürlerini iyi biliyor. Mesela 50 genç kadına şarap yapmayı öğreten kurs için AB'den 151 bin euro almış. AB de Elazığ'ın meşhur öküzgözü ve boğazkere üzümünün işlenmesi için desteğini esirgemiyor.

* Eğer bu fabrika hayata geçseydi Türkiye'ye yılda 450 milyon dolarlık katkı sağlayacaktı. Daha da önemlisi 52 bin tonu şaraplık 130 bin ton üzüm üreten Elazığ bambaşka bir şehir olacaktı. Yazık.

Hüsamettin Kaya'nın başkanı olduğu Üzüm Üreticileri Birliği kayıtlarındaki Elazığ üzüm çeşitleri:

Elazığ Doğu Anadolu bölgesinin en fazla çeşitte ve kalitede üzüm yetiştiren şehridir. Yetiştirilen üzümler cins ve kalite bakımından çok çeşitlilik arz eder. Yöre insanı çok sayıda üzüm çeşidini değişik isimlerle adlandırmıştır.

Beyaz Üzümler; Hatun Parmağı-Hırsız Kesmez-Argını-Şilfoni-Cevizeni-Besni-Fengi-Kokulu-Keçi Memesi.

Siyah Üzümler; Yağbı-Öküzgözü-Kırmızı-Tilki Kuyruğu-Tehernebi-Siyah Şekeri-Hasani-Boğazkere- Ağbikeri-Karabikri-Zehni-Köhnü-Sergen-Keşbir-Çüngüş

Diğer Üzümler: Hacı Kıran-Kıt Kıtı- Siyah Besni-Çekirdeksiz-Yakubi- Şam-Yenür-Top Üzüm-Ağın

Bilal Civelek; “Hiç bir toprak Öküzgözüne bizim topraklar kadar güzel tat veremez. Dünya’da hiç bir toprak bizim Tahannebi kadar zarı nazık bir üzüm değildir. Ağzına atar atmaz zarı yok olur, lokumlaşır!

Ne yazık ki, bu kadar güzel bir üzümü yeterince Elazığ ekonomisine kazandırmayı bir türlü başaramadık.

Bu yönden Malatya’yı takdir etmek lazım. Bir kayısıdan yetmiş ürün elde ederek bütün dünyaya ihraç etmeyi başardı. Kayısı, ezmesinden tutun, pestilini, lokumunu, marmeladını, helvasını satarak bir üründen birçok çeşit üretti.

Reklamını da iyi yapınca, bugün hangi ülkeye giderseniz gidin Malatya kayısını mutlaka marketlerde görürsünüz.

Cevizli orciği Elazığ yöresi yaygınlaştırdı ama Antep fabrikasyon üretimi yaparak bütün Avrupa’ya ihraç ediyor. Bizde üzüm ürünleri üreten bir tek tesis, fabrika varsa gösterin!

Öküzgözünden, Ağın üzümünden, neler yapılır neler. Helvasından, marmeladına kadar, reçelinden, orciğine, pestilinden meyve suyuna kadar neler yapılamaz ki!

Öküzgözü şarabı artık zenginlerin sofrasında... Tanımayan ülke yok. Fakat öküzgözü markası yalnız şarapta kalmamalı, öküzgözü, pestili, öküzgözü marmeladı, öküzgözü Helvası, Öküzgözü suyu, Öküzgözü pekmezi... Diye devam etmeli!

Bizim işadamları neden tarımsal mamullere bağlı entegre tesislerine sıcak bakmaz anlamış değiliz. Kendi yöremizdeki mamulleri değerlendirmek yerine hammaddeleri bizden uzak sanayi dallarına yönelirler. Elazığ’da ahşap parke fabrikası yapılması gibi...”

MEHMET KEMAL PERK

09.04.1955’ te Elazığ’ ın Maden ilçesinde dünyaya gelmiştir. Babası Kazım öğretmen, annesi Gülgüle Hanım’dır. Nihal, Nazım Naci ve Bülent adında 3 kardeşi vardır. Kendisi kardeşlerin en büyüğüdür.

MEHMET KEMAL PERK-ADNAN ÇİLESİZ-LOKMAN TASALI-MEHMET ÖZBEK-MEHMET ŞERİF ÇEÇEN (Klamet)

İlkokulu Maden’de Namık Kemal İlkokulunda bitirdikten sonra 1966 senesinde babası Elazığ’a tayin olunca Elazığ’a yerleşmişlerdir. Atatürk Ortaokulu ve Elazığ Lisesini bitirdikten sonra 1972 senesinde üniversite imtihanı Elazığ da yapılmadığından Ankara’ya gitmiş, Ankara da kıvresi rahmetli Necip Güngör KISAPARMAK’ın evinde kalmıştır. Çocukluğunda babasının türkü söylemesinden ve halkoyunlarından etkilenmiş, Ankara’da da kırvesinin keman çalmasından ve kırvesinin oğlu Fatih KISAPARMAK’ın bağlama çalmasından etkilenmiştir.

İmtihan dönüşü Elazığ’da büyük bir mağazada tezgahtar olarak işe başlamıştır. Ekim 1972’de mağazaya alışverişe gelen Elazığ Musiki Cemiyeti başkanı Naci SÖNMEZ ile tanışmış, Musiki Cemiyetinin İstasyon Caddesindeki yeni kiralanmış yerinin tefrişini yaparak Cemiyetin mudavimi olmuştur. M. Celil MATARACI’den keman dersi almaya başlamış, daha sonra korolarda korist olarak görev yapmıştır.

1975 yılında Elazığ Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi bünyesindeki Makine Mühendisliğini kazanmış, çalıştığı mağazadan ayrılarak üniversiteye ve Musiki Cemiyetine devam etmiştir. Bir süre keman kürsüsünde öğretmenlik yapmış, daha sonra Harput Kürsüsü kurulunca Nihat KAZAZOĞLU’ndan halkoyunları dersi almıştır. İlk halkoyunları ekibinin ekip başı olmuş, cemiyetin faaliyetleri olan gösterilere çıkmış, konserlerde birçok görevi bir arada yapmış, keman çalmış, sunuculuk yapmış, halkoyunları ekibinde oynamıştır. Bir dönem Yönetim Kurulunda sekreter olarak çalışmıştır.

1979 yılında okulu bitirip Makine Mühendisi olmuştur. 1980 yılında 6 ay Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü Merkez Atölyede çalışmış, 12 Eylül 1980 ihtilalinden sonra 31 Eylül 1980 tarihinde işten ayrılmıştır. Ekim 1980’de Fırat Üniversitesi inşaatlarını yapan müteahhit firma

Dilek İnş.ve Tic.A.Ş. de Makine Mühendisi olarak çalışmaya başlamıştır. Aynı yerde, şirketi devralan Tepe İnş. San. A.Ş. de Şantiye Şef yardımcısı olarak görev yapmış, 35 yıllık çalışma hayatını 2015 yılında noktalamıştır.

Eylül 1980 de Müjgan öğretmenle nişanlanmıştır. 1982 yılında 4 aylık askerlik görevini Tokat'ta yaptıktan sonra Şubat 1983'te evlenmiştir. 1984 yılında Hande, 1989 yılında Güzin, 1996 yılında Abdullah Eren adında üç çocuğu olmuştur. Kızı Hande doktor olmuş ve evlenmiştir. Azra isminde bir kızı var. Kızı Güzin Erzurum Atatürk Üniversitesi İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi Ekonometri bölümünden mezun olmuş, evlidir. Oğlu Abdullah Eren ise F.Ü. İİBF İşletme Bölümünde okumaktadır.

Yönetim kurullarında, Sekreter ve Başkan yardımcısı olarak görev yaptığı Elazığ Musiki Konservatuvarı Derneğinin 12.12.2010 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulunda, talep üzerine oy birliği ile Başkan seçilmiştir. Halen Başkan olarak görev yapmaktadır.

İBRAHİM BAHŞİ

1973 yılında Elazığ'ın Keban ilçesine bağlı Piran- Akgömlek köyünde doğdu. İlkokulu bu köyde ortaokul ve liseyi Elazığ İmam hatip Lisesi'nde tamamladı.

Dedesi Şeyh Sabri Efendi'dir.

Yüksek öğrenimini Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı.

Yüksek Lisans öğrenimini Eğitim Yönetimi alanında yaptı.

Askerliğini Kıbrıs'da Yedek Subay olarak yaptı.

İlk görev yeri Yozgat'ın Bağazlıyan ilçesine bağlı Sırçalı kasabasıdır. Yozgat'ta görev yaptığı sırada göz rahatsızlığı olan bir öğrenci için kampanya düzenleyerek Erciyes Üniversitesinde tedavi edilmesini sağladı. Daha sonra Elazığ'da Sivrice ilçesi Gözeli/Tarlatepe İlkokulunda, Elbistan Mezrası İlkokulunda ve Yazıkonak ilkokulunda görev yapmıştır.

Atatürk İlkokulu ve Mehmet Akif Ersoy İlkokulunda Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. Daha sonra İsmetpaşa ilkokulu Müdürlüğü görevinde bulundu.

Meslek hayatının dışında birçok sivil toplum kuruluşunda görev almıştır. İki dönem EĞİTİM-BİR SEN başkan vekilliği, 2014-2018 yılları arasında EĞİTİM BİR SEN şube başkanlığı, aynı dönemde Genel Merkez Disiplin Kurulu Başkanlığını yürüttü. Kasım 2018 de yapılan kongrede EĞİTİM Birsen Şube başkanlığına 2. defa seçildi. Şubat 2019 yılında yapılan EĞİTİM BİR SEN 6. Olağan Genel Kurulunda Denetleme Kurulu Üyeliğine seçilmiştir. 2015 yılında STK platformu dönem sözcülüğünü yapan İbrahim Bahşi 2016 yılından itibaren MEMURSEN il temsilciliği görevini yürütmektedir. KAYED. Goncalar Solmasın, Birlik Vakfı, ELSAD gibi birçok STK’da görev yapmaktadır.

ŞAİRLERİMİZDEN

- Niyazi Yıldırım Gençosman
- A. Tefvik Ozan
- R. Mithat Yılmaz
- Mahir Gürbüz
- İlhami Bulut
- M. Şükrü Baş
- Faik Güngör
- İhsan Nazik
- Tuncer Sönmez

ŞİİRİN MUHATABI KİMDİR?

Mazmunlar; ölçülü, vezinli ve kafiyelidir ama içinde mana, duygu ve aşk yoktur. Zaten şairlik de bu noktada başlıyor herhalde ki; “diğer insanlar tarafından hissedilemeyen mana derinliklerini hisseden ve onları bir ölçü dahilinde söyleyen kişi” şairdir deniyor. Bunun için ona “sanatçı” ünvanı verilmiş.

Şiir bütün toplumlarda var ama zannedirim Türklerde ve İranlılarda şiirin ayrı bir yeri var. Övgüler, yergiler, aşklar, aşıklar ve maşuklar ile itikad ve iman gibi hayatın her konusu bu iki toplumda hep şiirle anlatılmış. Bu iki toplumdaki sufilerden şair olmayan var mı acaba? Mevlana, Yunus, Niyazi Mısri, Efe Hazretleri, İmam Efendi hem sufi hem de şairdirler. Hafız ve Hayyam’ı anmamak olur mu? Elbette bu zatlar şiir söylemek için çabalamamışlar, gönüllerinden taşan coşkuları söylemişlerdir.

Bunları söylerken muhataplarının da kimler olacağını veya kimler olamayacağını yine şiirle ifade etmişlerdir. Mesela Niyazi Mısri anlaşılmamaktan olduğu kadar yanlış anlaşılmaktan da dertlidir;

Bu fena gülzarına talib olanlar anlamaz

Vech-i baki hüsnüne hayran olan anlar bizi. (Niyazi Mısri)

Genelde sufiler, bu arada Mevlana, anlaşılmayı biraz da okuduğu mazmundan hiç olmazsa birazcık haberdar olanlar anlar diyor. Bu sahada izi olmayanlardan anlamayı beklemek biraz zor diyor:

Pişmişin halinden hiç anlar mı ham

Söz az ve öz gerektir vesselam. (Mevlana)

Elbette anlamayana uzun konuşulur. “Arife tarif gerekmez.” Hatta Muhiddin-i Arabi, “bizi anlamayanlar bizi okumasın” diyor.

Esrar-ı Fütihat'e erişmez her fehm

Herkes çekemez keman-ı Muhyiddini. (Nabi)

Yahya Kemal, Nabi'nin yukarıdaki dizelerine katıldığını belirtmek için söylediği kendi dizeleri de insanları dikkatli okumaya, belki günlük akıllıların değil, feleklere pervaz açan fikirleri konuşmaya davet eder;

Esrar-ı nazmı şerh edemez akl-ı dünyevi

Eflake perr ü bal açan efkar söylesin. (Yahya Kemal)

Genelde şiirin, özelde tasavvufi şiirin kendine özgü bir dili vardır diyor Yunus. Bu dili de dost iline aşinalığı olanlar anlar diye ekliyor;

Benim dilim kuş dilidir, kimse halim bilmez benim

Benim ilim dost ilidir, ben söylerim ben dinlerim. (Yunus)

Elbette günümüz şiirini, güzel konuşma ustaları, zevk ehli olanlar anlar ama esasen şiirin devamında simurg'u bulmak için yola çıkan otuz kuşun seyr-i sülukunu anlayanlar anlar bizi diyor. Yani şiirimize yalnız vezin ve noktalama yönleriyle bakanlar değil, mana gözüyle bakanlar anlar demeye getiriyor.

Sözü Mevlana ile bitirelim;

Ey benim kafiye düşünenim rahat ol / Benim yanımda en güzel kafiye sensin. / Harf ne oluyor ki sen onu düşünesin / Nedir ki harf? Üzüm bağının çitten duvarı./ Harfi, sesi, sözü artık birbirine vurup parçalayayım da / Seninle bu üçü olmaksızın konuşayım.

Son sözü Efe Hazretleri söylesin:

Seyreyle güzel kudret-i Mevla neler eyler

Allah'a sığın adl-i Teala neler eyler. (Muhammed Lütfi)

NİYAZI YILDIRIM GENÇOSMANOĞLU

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, 25. 08. 1929' da Elazığ' ın Ağın ilçesinde ailesinin altıncı evladı olarak dünyaya gelmiştir. Çocukluğunun büyük bir kısmını Ağın' da geçiren Gençosmanoğlu, ilkokulu Ağın ilçesinde tamamladıktan sonra Akçadağ Köy Enstitüsüne kayıt yaptırmıştır. Burada ortaöğrenimini tamamladıktan sonra da öğretmenlik mesleğine başlamıştır. On sekiz yıl öğretmenlik yaptıktan sonra ilköğretim müfettişliğine atanan Gençosmanoğlu daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğü Şube Müdür Yardımcılığına atanmıştır. Bu şekilde devlet memurluğunun çeşitli kademelerinde çalışan şair 1978 yılında emekliye ayrılmıştır. Emekliliğinden sonra ise dört yıl Türk Edebiyatı dergisi müdürlüğü yapan şair, 21 Ağustos 1992 tarihinde de hakkın rahmetine kavuşmuştur. "Destan Şairi" olarak ün salmış olan Gençosmanoğlu, şiirleriyle edebiyatımızda adından övgüyle söz ettirmiştir. Gençosmanoğlu ilk şiirlerini on beş on altı yaşlarında yazmaya başlamıştır. Lise yıllarında yazmış olduğu şiirleri Elazığ'ın mahalli gazete ve dergilerinde yayımlamış ve bu dönem şiirlerinde lirizme ağırlık vermiştir. Şiir dilini kullanma bakımından gelecekte iyi bir şair olacağını sezdiiren şair, yirmi üç yaşında ilk şiir kitabı "Bozkurtların Ruhunu" nu yayımlamıştır.

Edebiyatımızda Yahya Kemal Beyatlı ile başlayan milli kaynaklara yönelme hareketi, Gençosmanoğlu'nda zirveye ulaşmıştır. "Destanlar Burcu" şiir kitabının ön sözünde, sanat ve şiir anlayışını "Şiir yazmaya başladığımdan bugüne kadar milli şuuru canlı tutmaya; geçmişini ak ve kara, acı ve tatlı günleriyle hatırlatmaya; geleceğe doğru, her gün yeniden bilenmiş bir milli şuuru ve imanı genç nesillere vermeye çalıştım. Milleti yoğuran olayları, kahramanları, eserleri... Milli tarihi, coğrafyayı nesillere şiir diliyle anlatmak... Bazen överek bazen sarsarak bazen sitem ederek genç nesilleri zevk ve heyecanla milli ülküler etrafında toplamak.. Bence şairin ve şiirin başta gelen görevidir. Şair bu görevi milletine mukaddes bir borç gibi eda eylemek zorundadır." sözleriyle özetlemiştir.

Milli tarihin sözlü geleneği içerisinde oluşan destansı malzemeyi sanat metnine dönüştürmeyi kendine görev edinen Gençosmanoğlu, kalemini Türk tarih ve mitolojisiyle beslemiş, tarihsel bilgiyi milli ölküye dönüştürmüş, milliyetçi şiiri temsil eden geleneğin şairlerinden biridir. Bu bağlamda eserlerinde geleneksel motifleri, Türk destanlarını, Türk tarihini ve milli olanı işleyerek hem geleneklere bağlı kaldığını göstermiş hem de milletin hafızasını canlı tutmayı amaçlamıştır. Dilinin açık, yalın ve öz Türkçe olması da onun bu anlayışlarıyla paralellik göstermektedir.

Onun şahsiyetinin oluşmasında, üç kültür kaynağının etkili olduğu söylenmektedir: Fikret Memişoğlu, Nihal Atsız, Arif Nihat Asya. Bunlarla birlikte edebi birikime sahip olmasında okuma merakının ve Ağın' da bulunan Halkodasının da etkili olduğu bilinmektedir. Tüm bu etkili faktörlerle birlikte ayrıca içinde bulunduğu kültür ve etkilendiği kültür kaynakları doğrultusunda, daha çok savaş, kahramanlık, Türk tarihi ve kültürü üzerine şekillenen şiirler kaleme aldığı görülmüştür. Bu bakımdan şiirlerine destansı bir üslubun hakim olması da kaçınılmazdır.

Gençosmanoğlu, çocukluğunun büyük bir kısmını Elazığ yöresinde geçirdiği için şiirlerinde de mekân olarak yer yer Elazığ' ı kullanmıştır. Şairin şiirlerinde karşılaşılan Elazığ algısı daha çok şehrin tarihi dokusu ve kültürel zenginliği ile şekillenmektedir. Şair şehri gerçekte olduğu gibi anlatmakla kalmamış, kendi hayal dünyasında da yeniden

biçimlendirmiş ve okuyucu/dinleyiciye öyle sunmuştur. Şiirlerinde Elazığ'ın Fırat Nehri, Murat Nehri gibi doğal güzelliklerine yer verirken Harput Kalesi, Sarahatun Camii gibi dini ve askeri mimari yapılarını da göz ardı etmemiştir. Gerek Harput ve yöresinin şaire ilham veren tarihi geçmişi gerek Anadolu topraklarını İslamlaştıran kimi alperenlerin, gazi dervişlerin bu topraklardan olması şairin şehirle olan bağını da güçlendirmiştir. Buradaki kadim kültürün izini süren Gençosmanoğlu bu bakımdan şiirlerinde sıkça bu topraklardan bahsetmiş ve şehirle bağını koparmamıştır.

Şair 1961 yılında yayımladığı "Keban Güzellemesi" şiirinin genelinde yapay mekân olarak Keban'ı kullanmış ve bu kırsal mekânı çeşitli özellikleriyle yüceltmıştır.

Fırat' ın koynunda bir mavi boncuk

Karanlık gecede yıldız gibidir.

Vatan kapısının gümüş eşiği,

Yağız yavruların yeşil beşiği;

Dağları granit, yalçın tepesi

Zirveleri gökte yıldız öpesi...

Gençosmanoğlu bu şiirinde Keban'ın sahip olduğu güzellikleri, özellikleri, nitelikleri güçlü bir biçimde betimlemiş; dağlarından, tepelerinden yararlanarak doğasının insana verdiği iç huzuru hissettirmeye çalışmış; Keban'ın her yönüyle resmedildiği bir tablo sunmuştur.

Aynı şiirde yapay bir mekân örneği olarak Ağın' a da yer vermiştir.

Her ne kadar kıskançlığı varsa da

Ağın' la bacanak-baldız gibidir.

Yukarıdaki dizelerde de görüldüğü üzere şair, Keban ve Ağın'ı hem mesafe hem de kültürel özellikleri bakımından yakın bulduğu için bir kıyaslamaya başvurmuştur. İki ilçeyi kendi hayal süzgecinden geçirerek birtakım benzetmelerle ilişkilendirmiştir.

Şair "Fırat'la Hesaplaşma" şiirinde de;

“Gayrı azgın kurt gibi kapıp kaçmayacaksın

Keban vadilerinde karşına duracağız”. dizeleriyle de Keban'ı Fırat'a karşı koyan bir konuma yerleştirmiştir. Keban vadilerininin Fırat'a geçit vermeyeceğini vurgulamıştır.

Elazığ'ın önemli bir yerleşim birimi olan Harput'tan da sıklıkla bahsetmiştir. Harput ve yöresi Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Fırat Nehri ile olan yakınlığı dolayısıyla verimli ve sulak topraklar üzerinde yer alması tarih içinde çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmasına neden olmuştur. Bu bakımdan zengin bir kültürel birikime sahiptir.

Gençosmanoğlu "Harput'tan Anılar", "Harput Kalesi", "Çayda Çıra" ve "Harput'ta Âbideler" şiirlerinde ise mekân olarak Harput yöresini kullanmıştır. Şair 1962 yılında yayımladığı

"Harput'tan Anılar" şiirinde;

Bir türkü tutturdum Kayabaşı' nda,

Hey...hey...ler yükseldi Kaleden.

Meyhaneler kapısı bahtım gibi kapansın...

Sensin beni kul eden...

Di gel de geç yıkılası Harput' tan.

Bir türkü tutturdum Kayabaşı' nda,

Ezan sesi gelir Sarayhatun' dan...

Yerle gök arası bir kutlu hazda,

Vecd içinde türbeler,

Kamu ervah namazda... Örnek dizelerde görüldüğü üzere şair, mekân olarak Harput'u kullanmıştır. Şair tüm gerçekliğiyle anılarının merkezine Harput'u yerleştirmiştir. Harput'u tarihi ve dini yapılarıyla betimlemiştir.

Şair bu şiirinde de mekân olarak seçtiği Harput' ta yer alan anıtları, tarihi yapıtları betimlemiş ve okuyucu/dinleyiciye tanıtmıştır:

Harput' ta bir cami .. dünden yâdigâr
"Sarayatun" diye bir namı vardır.
İhtiyar "Kale"nin, Ulu Camiin
Mazide pek şanlı eyyamı vardır.

"Çayda Çıra" şiirinde de Harput bir mekân olarak karşımıza çıkmaktadır:
Şu Harput' un başına yağın çiy mi, kar mıdır?
Bize Kayabaşı' ndan el sallayan yâr mıdır?
Şairin "Keban Güzellemesi" şiirinde mekân olarak 'köy' e yer verdiği dizeleri görmek mümkündür:

“Zirveleri gökte yıldız öpesi...
"Birvan" sağda "Nimri" solda küpesi;”

"Harput' tan Anılar" ve "Çayda Çıra" şiirlerinde ise Elazığ'ın merkez köyü "Kövenk"i ve Hüseyinik'ten "Sarayatun"nu mekân unsuru olarak sunmuştur:

“Bir türkü tutturdum Kayabaşı' nda
Deli gönlümce hoyrattan...
Kövenk yollarında kaldı gözlerim
Bir türkü tutturdum Kayabaşı' nda
Deli gönlümce hoyrattan...
Sarayatun yolunda giden kız açtı yüzünü.”
“ Diz vur gakkışum! Hey!.. de, kükresin halay kolu
Kövenk' in pınar başı, görünsün Sarayatun yolu...”

"Fırat Üstüne" şiirinde doğal mekân olarak Fırat, Karasu, Murat ve Munzur gibi nehirleri kullanmıştır:

“Bu şiir, şol cennetin sayılı ırmaqlarından Fırat üstünedir...
Fırat' ı emziren Karasu, Munzur ve Murat üstünedir..
Süzülüp gelirler "Cennâtin tecri" kaynaklarından,
Efsaneler ab-ı hayat üstünedir.”

Şair bu şiirinde suyun insan hayatındaki önemine Fırat Nehri üzerinden değinmekle birlikte Fırat Nehri' nin insan psikolojisinde oluşturduğu bireysel algıya da yer vermiştir. Şiirde doğal mekân unsuru olarak sunduğu Fırat Nehri' ni, verimli ve yüksek su potansiyeline sahip olduğu için geçtiği her yere bereket götüren kutsal bir su kaynağı olarak ifade etmiştir. Ayrıca Fırat' ın kolları olan ve onu besleyen Murat, Karasu ve Munzur nehirlerine de doğal mekân unsurları olarak şiirde yer vermiştir.

Şairin "Harput' tan Anılar", "Artuk Bey" ve "Ana Yurdun Sesi" gibi bazı şiirlerinde doğal mekân olarak Murat Nehri' ne yer verdiği görülür:

“Bülbüller şakıdı gül dallarında,
Yeşilbaş ördekler uçtu Murat' tan.
Murat sularında yundum,
El açıp Tanrı' ya döndüm.

Bir gün doludizgin indim,
Malazgirt' ten Van' a doğru!
Umay yaslı, gülmüyor gözleri Ayzıtların...
Altay ormanlarının yeşili Murat değil.

Harput sınırları içerisinde bulunan ve oluşumu bakımından doğal bir nitelik taşıyan Buzluk Mağarası ise yine Gençosmanoğlu' nun "Harput' tan Anılar" şiirinde karşımıza çıkmaktadır:

“Gider Meteris' e ağam,çifte omuzunda,
Güllü, elinde aynası, sürmeler gözlerini;
Bir maya duyulur Buzluk' tan

Şair "Fırat'la Hesaplaşma" ve "Keban Güzellenesi" şiirlerinde toplumsal mekân örneği olarak özellikle "vatan" ı vurgulamıştır:

Vatanından kıskandın suyunu, serinini
Vefasız çıktın Fırat; nen varsa ele verdin
Vatan kapısının gümüş eşiği,
Yağız yavruların yeşil beşiği;
Cevher kaynağı hep delik deşiği;
Türk' ün bileğinde nabız gibidir.
(Harput' tan Anılar şiiri)

Bir türkü tutturdum Kayabaşı' nda
Ezan sesi gelir Sarayhatun' dan...
Yerle gök arası bir kutlu hazda,
Vecd içinde türbeler,
Kamu ervah namazda..

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Türk edebiyatının yetiştirdiği güçlü şairlerden biridir. Türk milletinin tarihini, kültürünü, sosyal ve siyasi meselelerini yakından takip eden şair bunları şiirlerinde ustalıkla kullanmış; İslamiyetin ve Türklüğün zengin motifleriyle işlediği destanları ve şiirleriyle Türk edebiyatına eşsiz sanat ürünleri kazandırmıştır. Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu' nun şiirlerinde mekân önemli bir unsurdur. Türk kültür coğrafyasına tüm gerçekliğiyle şiirlerinde yer veren ve bu coğrafyanın yetiştirdiği güçlü şairlerden biri olan Gençosmanoğlu, bu başarısını milli kaynaklara yönelmesine borçludur. Ona göre Türk sanatı taklitsiz, milliyetçi bir bakış açısıyla oluşturulduğu sürece mutlak başarıya ulaşacaktır. Kendisi de şiirinin kudretini dünyaya geldiği yer olan Harput-Ağın çevrelerinin milli ve manevi kültüründen almıştır. (Uluslararası Palu Sempozyumu C:2 S: 1-17)

AHMET TEVFİK OZAN

1953 yılında Harput'ta dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ'da yaptı.

“Çocukluğumuz, Harput'ta geçti... Karların kalkmasıyla, Buzluk Yaylası'na at, katır sırtında başlayan yolculuğumuz, bizi çocuk gönlümüzün en uzak diyarına taşırdı... Bir gün, uzaktaki bir akrabaya ziyarete giderken, tren raylarını ve treni ilk kez gördüm... Ufukta kaybolan tren raylarına bakarak "bunlar, kimleri nerelere götürüyor? Halbuki herkes bizim gibi evinde, barkında oturmuyor mu?.." diye kendi kendime sormuştum. Çocuk gönlümde, cevabını (bu trenler, ninemin "... oğul !..uzaklaşma, yoksa seni yel aparır" sözlerinde geçen, rüzgârların insanları kaçırdığı tuhaf ve uzak diyarlara gidiyor...) şeklinde bulmuştum.

Nice yıllar sonra ben, yetmişli yıllarda; genç bir tıbbiye talebesi olarak, yine bu raylar üzerinde Ankara'ya gittim. Ninemin "aman oğlum dikkat yel aparır!.." dediği diyarlara...

Birkaç yıl böyle geçti. Bir renkli fotoğrafa tek renk şeffaf bir jelatin kağıdı geçirirsiniz; renkler kaybolur, kişiler ve eşyalar, evler, bahçelerin üzerine bir gölge düşer; bir tuhaf olur, işte öyle... Anarşi, üniversite ilk yıllarının allı-pullu Ankara'sını böyle tek renkli cehenneme çevirdi..”

1971 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne girdi.

Bir süre okulundan uzak kalan Ahmet Tefik Ozan, öğrenimini Erzurum ve Kayseri'de tamamlayarak 1986 yılında tıp doktoru oldu.

“1971 yılında girmiş olduğumuz Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1974 yılında; anarşi yüzünden ayrılmak zorunda kaldık. Bir süre ara verdiğimiz tahsilimize, 1981 yılında Erzurum'da, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tekrar başladık.. Bu yıllar; Şair, Edip, Cerrah ve Sanatkar Dr. Hakan Hadi Kadioğlu ve Hattat-Ebruzen Fuad Başar'la tanıştığımız ve birlikte hakikatin peşinde, rahle-i tedris ettiğimiz yıllar.. Bir süre sonra, 1980 İhtilali; Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne bir heyula gibi çöktü.. Burada, ihtilali fırsat bilen içten pazarlıklı bazı öğretim üyeleri yüzünden okuma imkanımız kalmadı.. Biz de, 1981

yılında tekrar üniversite imtihanına girerek Kayseri’de, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesine geçtik. 1986 yılında buradan mezun olduk. 1994 yılında Erciyes Üniversitesinde doktoramızı tamamladık. 1998 yılından bu yana Fırat Üniversitesi’nde, Tıp Tarihi ve Halk Sağlığı Anabilim Dallarında çalışmaktayız... Asıl iştiğal sahamız: Halk Sağlığı ve Tıp Etiği’dir.. Bu iki sahada, serde şairliğimiz olduğu için; cemiyetin gönül dünyasına seyahat ederek, bir şeyler yapmaya çalışıyoruz”

Zorunlu hizmetini, 1986-1989 yılları arasında Balıkesir’de yapan Ozan, Kayseri’de de bir müddet çalıştıktan sonra memleketi Elazığ’a döndü.

“Biz , dört bin yıllık medeniyetler harmanı Harput’ta doğduk ; çocukluğumuz bu beldede ve yazları Buzluk Yaylası’nda geçti.. Buzluk Yaylası, Merhum Evliya Çelebi’nin Seyahatnamesi’nde anlattığı, Murat Vadisi’ne hakim, yalçın kayalıklarla vadiyi adeta yükseklerden seyreden, buz gibi suları ile meşhur cennet bir vatan parçası.. Tabiatı ile, Harput ve Elazığ; ilk orta ve lise tahsilini yaptığımız ve ilk edebi çalışmalar için yelkenlerimize rüzgar doldurduğumuz bir beldem.. Merhum Ahmet KABAKLI, merhum Niyazi Yıldırım GENÇOSMANOĞLU, merhum Fikret MEMİŞOĞLU, merhum Cenani DÖKMECİ, merhum Şeref TAN, merhum Göktürk Mehmet UYTUN hep bu coğrafyanın son yüzyılda yetiştirdiği ünlü yazar ve şairleri.. Biz hep bu gönül dostları ile şiirin ve sanatın kokusunu yaşadık.. Bu yüzden Elazığ, hayat ve sanatımızda bir kutlu köşe taşı.

Sonra.. Üniversite yılları, anarşi, yokluk ve cezaevi.. Bu yüzden Ankara’yı, şiirlerimizde resmederken “Yalanmış, allı pullu Ankara; yalanmış rüya!...” diye tarif ediyoruz.. Ankara ,gönül dünyamızda kara ve sisli bir şehir.. Bir bakıma “keskin bir kömür kokusu ve soğuk bir kelepçe!...”

Nice sonra, bir kış mevsimi; sıcak kucağına atıldığımız Erzurum.. Selçuklu, Osmanlı eserlerinin içine girdiğinizde; taştan, büyük bir devin sıcak ve şefkatli bağrına yaslandığınız hissini veren, karma karışık duygular yumağı Erzurum!...Ona doymadan, bir başka şehre; üniversite tahsilimizi ikmal için gittiğimizde, birkaç sene sonra askerlik vesilesi ile gene bağrına koştığımız bir kutlu şehir Erzurum!..

Son yüzyılda, “Kırkinci Hoca ve şair Nurullah Genç”i; “çiçekler baharda gelir, ben kışta geldim!..” diyen gönül erlerine arkadaş olsun diye hediye etmiş, bir kutlu şehir!.. Bu yüzden, Merhum Hasan Ali Kasır’ın Erzurum Şiirleri Antolojisinde; önce yaşadığımız, sonra da yazdığımız pek çok Erzurum şiiri var...

Erzurum’dan sonra, durağımız:.. “Bir Selçuklu Lalesi’nin rengiydi..” diye tarif ettiğimiz, Erciyes’in bağrında, bir Selçuklu ve Osmanlı Şaheseri, Kayseri!... Kayseri Şehri’ni, Türk Coğrafyası’nın Çadır Direği diye tarif ediyor ve orada geçirdiğimiz yaklaşık 20 yılın hatırasını bağrımızda ve şiirlerimizde yaşıyoruz.

Bir başka gönül şehrimiz, Balıkesir.. Dört yıl kaldığımız bu şehre giderken “olsa olsa, turistik bir sahil şehri!...” diye düşünürken, yüzlerce yıllık çınar ağaçlarının altında, sebil sahur sofralarında; dost meclisi kurduğumuz bir rüya şehrin serencamı,bugün gözlerimizden hasretle akıyor.. Bugün, bu şehirde de onlarca gönül dostumuz ve mısralara taşıdığımız hatıralarımız var.

“Şehir ve Şiir” hayatımızın yaşanan bir yanı..Gönlünde muhabbet çiçekleri olan her insanın; çok güzel şehirlerde, çok güzel şiirler gibi yaşaması. temennimiz....”

A. Tevfik Ozan halen Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Türkiye genelinde, sosyal ve kültürel hizmet yapan birçok vakıf ve

dernekte aktif görevlerde bulunan Ahmet Tevfik Ozan'ın "şehircilik ve kentleşme" üzerine bilimsel çalışmaları da bulunmaktadır.

Ahmet Tevfik Ozan, şiire lise yıllarında başladı. 1971 de başlayan yazın yaşamı, şiir, düzyazı, makale , karikatürle çeşitli dergi ve gazetelere yansıdı.

"Biz, şiiri; cemiyetin ruh dünyasını aydınlatan kelimelerden toplanmış ve duyguların rayihası ile bezenmiş, bir demet kutlu buket sayıyoruz.. Şair, her gün konuştuğumuz kelimelerle; insanların ruh dünyasına "imanı, hoşgörüyü, paylaşmayı, şefkati ve aşk"ı bir buket halinde sunmaya çalışan insandır.. Biz, en yalın hali ile Şair'i "Allah'ın Rahim ve Vedud isimleri'nin tecellisini arayan seyyahlar cümlesi"nden sayarız.. Biz de, şair olarak çok "mektepli" olmasak da, "alaylı" gözüyle bu hakikata hizmet etmenin gayreti içindeyiz.. Bir Büyük İslam Alimi "İnsan küçük bir Kainat; Kainat, büyük bir İnsan'dır!..." der.. Allah'ın Hayy İsmi; Kainat'ta vasıtasız tecelli eder.. Bu durumda, kendi fani vücudunda; Allah'ın Hayy isminin tecellisini gören Şair; hemen tefekkür edecek ve eline aldığı kalemle insan ve kainatın sırlarını kurcalayacaktır!.. Biz, fikir ve şiir felsefemizin özünü; böylece takdim ederiz!...

Akıp giden bir nehre; alaca karanlıkta bir fener ışığı tutsanız; nehirde, suyun adeta durduğunu ve nehir sularının bir göle tahvil olduğunu zannedersiniz.. Aslında, bu böyle değildir.. Nehrin suları, zerrelere halinde akıp gitmekte; fakat ışığın aksettiği sular, yerinde duruyor gibi görünmektedir.., Aslında, insan vücudu da böyledir.. Her insan, hayatı; onun vasıtası ile tattığı yaşadığı vücudunun her yıl hücreler bazında değiştiğini fark etmez.. Bir bakıma vücudun görünmez kalıbı; hayatın en esrarlı bilmececi olarak, yani ruh olarak karşımıza çıkar.. Bize göre, insanın hayatı "nefsi, vücudu ve ruhu" arasında cereyan eden fırtınaların bütünüdür.. Bir Büyük İslam Alimi "Hayat, bir an-ı seyyaledir!.." der ve ilave eder:".. kesişen iki büyük aynanın ortasında, bir adam; kendini bir sahrada zanneder!.." Ne büyük bir hakikat!.. Bu hakikat çeşmesinden içenler, elbette; günübürlük, nefse ram olmuş hareketlerin içinde olamazlar; kul hakkına riayet etmeyi, hayatın felsefesi bilirler..."

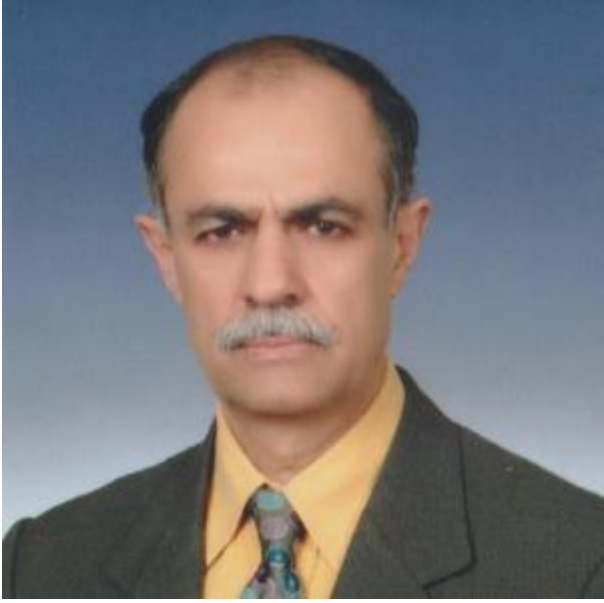
Türk Edebiyatı, Töre, Doğuş, Boğaziçi, Devlet, Divan, Yağmur, Erciyes, Kültür ve Sanat, Yeni Düşünce, Konevi, Erguvan, Hedef, Gözyaşı, Mina, Hasret, Çağrı, Nizam-ı Alem , Ana, Gergef, Ülküm, Bozkurt, Liseli Genç gibi çeşitli dergilerde üçyüze aşkın şiirleri yayınlanan Ozan, "DAĞLARARDI ŞİİRLERİ VE KAINAT ŞİİRİSTAN" adlı iki yapıtında bu şiirleri toplayarak yayınladı. Yazarlar Birliği ve İLESAM'ın kayıtlı üyesi olan Ahmet Tevfik Ozan'ın düz yazıları, "ŞİİRDEN TAŞAN SÖZLER" adıyla kitaplaştırılmıştır. Tevfik Ozan, bütün şiirlerini 2018 yılında "Şiirimin ABC'si" isimli tek kitapta toplamıştır.

Şiirlerinde halk şiirinin söyleyiş güzelliğiyle birlikte "sevda, aşk, hasret ve ölüm" gibi temaları işleyen şair, dilinin sadeliği ve akıcılığıyla okuyucuları kendi duygu dünyasına çekmektedir. Okundukça elden bırakılmayacak, dillerde dolaşacak dizelerin sahibidir.

Güçlü bir şiir dili vardır; Özcan Ünlü'nün ifadesiyle "Doğunun güçlü bir şairidir." Şiirinin metafizik boyutu en belirgin yanındır.

Şiirinde görünenin ötesindeki "Görünmeyen Evren"e doğru sürekli bir atılım vardır. İlk şiirlerindeki fikir yoğunluğu yerini, zamanla; dil işçiliğine ve düşünce zenginliğine bırakmıştır... Özellikle kullandığı doğal semboller metafizik özellikler içermektedir.

Yunus Emre, Necip Fazıl Kısakürek ve Abdurrahim Karakoç çizgisini zamanla aşarak, kendine özgün sesini yakalamasını bilmiştir. Vatan ve Allah sevgisi onun şiirlerinin başucu temasıdır. Serbest tarzda yazdığı şiirleri de en az heceyle yazdıkları kadar başarılıdır.

R. MİTHAT YILMAZ

1948 yılında Elazığ'da doğdu. İlkokulu kendi köyünde, ortaokul ve liseyi Elazığ merkezinde bitirdi. Dışarıdan fark derslerini vererek ilkokul öğretmeni oldu. Uzun yıllar yurdun muhtelif yerlerinde görev yaptıktan sonra 2004 yılında kendi isteğiyle emekli oldu.

Ortaokul-lise yıllarındayken şiir denemelerine başlayan R. Mithat Yılmaz'ın mahallî ve ülke düzeyinde yayın yapan birçok dergi ve gazetede yazıları, şiirleri çıktı. Hâlen Elazığ'da yayınlanan **Günışığı** gazetesinde haftada bir sanat, kültür konularında yazılar yazmakta; kitap tanıtım ve eleştirileri yapmaktadır.

Şiirlerinin çocuklara yönelik bir bölümünü 1999 yılında **Kuş Defteri** adlı bir kitapta topladı. İkinci eseri, 2006'da ilimiz Manas Yayınevi'nce basılan **Şiir Şiir Elazığ** adlı Elazığ-Harput Şiirleri Antolojisi'dir. Mithat Yılmaz'ın son eseri yine bir Manas yayını olan **Sözden İçeri** (2018) isminde bir şiir kitabıdır.

EMEKLİ OLDUM

Kalmışsa az ömrüm ve eğer Allah
Ettirirse rahat; emekli oldum.

Yıllardır yorgunluk; oku, yaz, anlat...
Hakkım istirahat; emekli oldum.

Söylemesi kolay; tam otuz beş yıl!
Fazlası kerahat; emekli oldum.

Dilekçe verip de geldim ki eve
Dedim; –Dikkat dikkat; emekli oldum!

– Oğlumuz, kızımız... okutmaz mısınız?
– Çok iyi de fakat emekli oldum.

Ne bir özel okul, ne bir dersane!
Tam bilâ-kayduşart emekli oldum.

Yaşlılık mukadder, hastalık müşkül
Bozulmadan sıhhat emekli oldum.

Kalp, tansiyon, mide, sağırılık, körlük
Etmeden ittihat emekli oldum.

Yaş kemali buldu, ağırlaştı yük
Dedim, yeter Mithat; emekli oldum.

-Temmuz 2004-

O GİDİŞ

Bir iniş, bin yokuş
Örülür giderim.
Bir varmış, bir yokmuş
Görülür giderim.

Teke tek çağırır yer
Az yaşar, çok yaşar
Çoğul-çoluk yaşar
Birilir giderim.

Bunda yok kaçama
Sabaha akşama
Girer akça bohçama
Dürülür giderim.

Ömür muamma, ölüm giz
Ne imza ne bir iz...
Siz öldü deyiniz
Dirilir giderim.

VAR MI?

Her hâlin zorlu yokuş; düzlerin yok mu senin?
Söyle, bu nasıl kaçış; izlerin yok mu senin?

Akıl komadı başta; baştan çıkardı gülüm
O can alıcı bakış; gözlerin yok mu senin...

23 Ocak 2012

GÖRMEDİM

Ne va'dettiysen hep azını gördüm
Bir dokunuşa bin nazını gördüm
Hele gör bahara, yaza diyorsun;
Nice baharını, yazını gördüm...

24 Ocak 2012

Soldan itibaren; M. Şükrü Baş, Abdullah Satoğlu, Yahya Akengin, Hadi Önal, R. Mithat Yılmaz, M. Şener Bulut

R.MİTHAT YILMAZ; BİR GÜZEL ADAM

Elazığ'da yazı, şiir, roman veya hikâye yazan birçok arkadaşın, danışma yahut tashih işi dolayısıyla R. Mithat Yılmaz'la ilişkisi olmuştur, dersem, zannederim mübalağa etmiş sayılmam. O, bir yandan yazıları titizce okurken, bir yandan da verilen metin üzerinde kırmızı kalem ile acımasızca düzeltmeler yapmaktan geri durmaz.

Benim son üç kitabımın hem okumasını hem de tashihini Mithat Yılmaz yaptı. Bu sıkıcı ve zahmetli işi zevkle ve ustaca yaptığından dolayı kendisine kalbî teşekkürlerimi sunarım. O,

hakikaten fedakâr ve vefakâr bir arkadaştır. Atalarımız boşuna, “arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim” dememiş. Önce refik, sonra tarik.

Hazır, konu buraya gelmişken, onun, benim kitaplarımı baskıya girmeden önce tashih ederken, sayfa kenarlarına yazdığı notlardan da bahsetmem gerekir. Zira bu notlar, ileride Mithat Yılmaz üzerine yapılacak çalışmalara önemli katkı sağlar diye düşünüyorum. Çünkü o, yaptığı düzeltmelerin bir kısmında kendine özgü cümlelerle yazara yardımcı olduğu gibi, bazı düzeltmeleriyle de şahsına ait özel tekliflerde bulunur.

Son yayınlanan “Doğu’da ve Batı’da Bilim ve Düşünce” kitabımın “İnsan Merkezli Ekonomi Anlayışının Genel Prensipleri” bölümünün bir yerinde ben demişim ki; “Düşünceler sadece inanılan dinin ve kullanılan üretim araçlarının bir yansımasıdır. Hangi sistemi kullanıyorsanız, hangi ekolü takip ediyorsanız düşünce yapınız da ona göre oluşur.”

Mithat Bey hemen bir çıkma işareti yapar ve kendi düşüncesini derkenar eder:

“Acaba? Düşünceler mi üretim araçlarını bulur ve iktisat sistemini ortaya koyar; yoksa araçlar ve sistemler mi düşünceleri doğurur? İnsanların, ideolojilerine göre düşündükleri ve konuştukları görülse bile, bu, doğru diye nitelenebilir mi?”

Yine aynı kitabın “Üretim” bölümünde, sistem tanıtımı açısından ben demişim ki; “Burada önemle vurgulamakta fayda var diye düşündüğüm hususlardan biri de şudur: İslam İktisadî açısından gelirin dağılımında ırk, renk, dil farklılıkları kaldırılmış ama yetenek, beceri ve kapasite farklılıkları kabul edilmiştir. Diğer bir ifade ile üretim, tüketim ve bölüşüm insanileştirilmiştir.”

Mithat Bey, o sayfanın kenarına hemen bir soru cümlesi eklemiş; “Bu dediğiniz, mevcut hangi İslam ülkesinde böyledir?”

Aynı bölümün bir başka yerinde ben demişim ki:

“Müslüman insanın iktisadî davranışının üretime değil, tüketime dayalı olduğu unutulmamalıdır. Onun sorunu üretim, üretim ilişkileri, üretimin azlığı-çokluğu gibi bir çerçevede değil, tüketimin nicelik ve nitelik olarak incelenmesine dayanır. İktisat teorileri için hem üretim hem tüketim birlikte düşünülür; ancak modern iktisat, özellikle tüketimin artırılması için yeni pazarlar meydana getirmek uğruna savaflara ve çatışmalara kalkışır.”

Mithat Bey, paragrafın giriş cümlesine işareten bir kenar notu düşmüş hemen; “Müslüman insanın mı, modern insanın mı?”

Bu konuya yakın olması dolayısıyla “Tüketim” bölümündeki bir notu da aktarayım izninizle. Ben demişim ki:

“Sosyal ve iktisadî dengeleri bozan unsurların başında tüketimin artışı gelir. Bu artış fitrî ihtiyaçların karşılanması ile ilgili olmayıp sonsuz ihtiyaçlar denilen “hazcılığa” dayalı sunî ihtiyaçların karşılanmasına yönelik bir artıştır. Böyle bir artış türünün oluşması için modern ekonomilerde reklam vasıtaları kullanılarak israf ve kötüye kullanım hevesleri tahrik edilmektedir.”

Mithat Bey, az önceki paragrafın yine ilk cümlesine atıf yaparak; “Müslümanın iktisadî hayatı da tüketime endeksli değil miydi?” diye sayfa numarası vererek görüşünü ispat eder.

Kitabın çıkarımlar bölümünde ben demişim ki; “İslam, kârı destekleyen bir dindir. Çünkü kâr olmazsa zekât potansiyeli bir gün kaybolur, yeni yatırım yapma imkânı kalmaz. Bu nedenledir ki, İslam, ticarete yatkın bir dindir.”

R. Mithat Yılmaz, kendi perspektifini yansıtmak maksadıyla buraya da bir kenar notu düşmüştür; “*Aslolan bence zekât değil –öncelikle– üretim ve imalat olmalıdır.*”

Tabi musahhihimizin bu notlarından sonra gerekiyorsa ilgili bölümler, onun bakış açısı dikkate alınarak yeniden yazılmıştır.

Örnekleri çoğaltabilirim; çünkü müsveddeler elimde ve saklıyorum. Bir gün daha geniş ve dipnotlu bir yazı hazırlamayı düşünüyorum. Demem o ki, R. Mithat Yılmaz titiz bir okuyucu, dikkatli bir musahhih. Türkçenin kurallarına vakıf, genellikle yerinde uyarılar yapabilen biri olmasının ötesinde “*iyi bir yazar*”dır da.

Onun ayrıca “*iyi bir şair*” olmasının yanında, takıntısız ve art düşüncesiz mükemmel bir münekkit; eski tabirle “*çelebi*” bir insan olduğunu bilhassa kaydetmem gerekir.

İLHAMİ BULUT

İLHAMİ BULUT 01.03.1956 tarihinde Elazığ’ın Pelte köyünde dünyaya gelir. Çiftçi bir ailenin çocuğu, İlkokulu Pelte Köyü’nde, ortaokulu Elazığ Ortaokulu’nda, lise eğitimini Elazığ Ticaret Lisesinde tamamlar.

1977 yılında askerlik görevini Antalya ve Kıbrıs’ta yapar. 1979 yılında Elazığ Adliyesine Z. Katibi olarak girerek çalışır. Aynı yıl evlenir. 1987 yılında Fırat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’ne kayıt yaparak devam eder, hem çalışıp hem okumayı başaramayarak söz konusu okuldan ayrılır.

1991 yılında İcra Müdürü olarak atanır. Sırasıyla; Erzurum/Narman, Kayseri/Sarız, Malatya/Yeşilyurt, Kahramanmaraş, Elazığ İcra müdürlüklerinde bulunur. Bu arada Ankara H. F. Adalet Yüksekokulu’nu bitirir.

2012 yılında Çağlayan/İstanbul İcra Müdürlüğüne tayin olur, 2013 yılı Haziran ayında emekliye ayrılır.

2011 yılında basılmış “Sır Sızıntısı” isimli bir şiir kitabı vardır.

Elazığ mahalli gazeteleri Yeni Çağ ve Hâkimiyet gazetelerinde köşe yazarlığı yaparken;

2014 yılında Haberkent gazetesinde de tefrika olmaya başlayan “Elazığ Kalemleri” isimli bir kitap çalışmasını sürdürür.

Tolga ve Evren isimli iki çocuk babasıdır.

Şiirleri; bazı gazetelerde ve ayrıca; Türk Edebiyatı, Bizim Ece, Bizim Külliye, Kümbet, BeKir Abi, İlesam., Hece Taşları gibi dergilerde yayınlanmıştır. İlhami Bulut İlesam üyesi olup, bir çok antolojide şiirleri yer alırken; Elazığ’da Düzenlen HAZAR ŞİİR AKŞAMLARI’nın 2016 yılında 23.süne Elazıglı şair olarak katılmıştır.

Yine ayrıca; Kapadokya, Eskişehir’de Yunus Emre’yi anma gibi il dışında tertiplenen bir çok programa Elazıglı şair olarak iştirak etmiş bulunmaktadır.

Manas Yayıncılığın kültürel etkinliklerine iştirak etmektedir.

Anne şiirindeki bir dörtlükte şöyle seslenir:

Ak düşen yıllarım dönsün tersine

Bir yılı bir güne satayım anne

Dizinde, başımın minnacık izine

Uzanıp yeniden yatayım anne.....

Şairden birkaç söz:

Aynı şeyi sadece bir kez göre bilirsin.

Dağların bağrına bastığı taş görünse da aslında aşktır...

Kainat her gün her an aşk fişkirir, aşk; devrimsel eyleminden bir an bile geri durmaz,

Şiir: bana göre bir duyu ve duygunun mumyalanması ise de aşkın tanımsız ve bitimsiz lakırdısıdır..

BANA EN YAKIN DÖRTLÜĞÜM

Çeker ömrü zaman gün perde perde

Şu tümsek alana düşen resmimden

Şimdi can evimden kim bilir nerde

Sönecek mum gibi yırtar gölgemden.....

Sevgili

bilmiyorum uslanır mıyız sevgili

dört kitabın başı

bir aşkla

-/-

bu aşkla

yanarken diri diri/

ölümü öldürmeden

bir çuvala giremeyiz bu aşkla

İlhami Bulut diyor ki; Rabbime şükür/85 yaşında olan annemle rahmetli babamın dualarından istifade etmeye çalıştım.

Hayatta tek imrendiğim servet:

Ömürle ölümü hizalayıp; ölümü; kavuşma, vuslat günü olarak telakkide;

Mevlana mefkûresindeki ergenliğe ulaşmaya çalışmak.

-Şükrü Kacar'ın Bir Yazısı-

AH, ŞU BULUTLAR.....

Bu Bulut'lardan hiç kurtulamadık.

Doğuya baktık, Palu'lu Bulutlar.

Batıya baktık Pulutlu Bulutlar...

Şimdi bir de Elazığ'da bir 'Gülan 'ayında dünyaya gelen şair ve yazar İlhami Bulut çıktı karşımıza.

Durmuş durmuş, tam da emekli olduktan sonra sesini duyurmaya başlamış. Şiirler yazmış birbirinden güzel. Düz yazılar yazmış tıpkı yıllanan yazarlar gibi. Şimdilere kadar nerelerde kalmış, yetenek ve becerilerini neden bugünlere kadar saklamış.

Biz, yıllar önce "Bu Toprağın Yaşayan Ozanları" diye üç cilt kitap yazdık. Koştuk doğulara, batılara, kuzeylere, güneylere nerede bir Elazığlı bulduksa aldık bu üç ciltlik eserlerimize. Doğaldır ki, ulaşamadıklarımız, bulamadıklarımız hemşerilerimiz de oldu. Bir M.Şükrü Baş, bir İlhami Bulut'da bunlardan.

İkisinin de kalemi keskin, şiirleri o değin ağırlıklı.

Hele hele Bulut'lar, bunlar bize çok daha da yakın.

Belediye Başkanlığına soyunduğumuz yıllarda Palulu Bulut'lar çıkmıştı karşımıza. Bedri Bulut, Davut Bulut, İzzet Bulut öylesine de sevdiğimiz, güvendiğimiz, yaşam boyunca unutamadığımız kişiler olmuştu. Davut Bulut'un oğlu Ahmet Bulut, yıllardır Kültür ve Turizm Müdürü olarak hizmetler verir. Türkiye coğrafyasını çok kişimizden de iyi bilir. Bedri Bulut'un çocukları, az hizmet vermediler Elazığ'a. Abdullah Bulut, Belediye Başkan Yardımcısı, Köy Hizmetleri Bölge Müdürü olarak bir o kadar hizmetimize koştular. Metin Bulut, hâlâ kulvarında koşuşup durur.

Gelelim Pulutlu Bulutlara. Reşat Bulut'u Türk Hava Kurumu Müfettişi olarak tanımıştım. Oğlu, uzun yıllar DSİ. Bölge Müdürlüğü yaptı, güzel hizmetler verdi Elazığ'a. Fuat Bulut'u, İl Genel Meclis Üyesi, Kemal Bulut'u İl Tapu Müdürü olarak tanıdım. Yıllardır Elazığ kültüründe at koşuşturan ve adı sanı Avrasyalara, Balkanlara, Kıbrıslara kadar uzanan Şener Bulut'un babası ve kardeşlerini de Bahçelievler'de komşu olarak tanımıştık.

Seni gidi sesini geç duyurmaya başlamış İlhami Bulut.

Bak, nasıl bir uzun giriş yaptıktan sonra döneceğiz sana.

Ben de Gülan (Mayıs) ayının 19'unda dünyaya gelmişim.

Eskiden, çocuk iken (Mayıs ayı, Gülan ayı, çocuk alır büyük payı) diye bir tekerleme okurduk. Mayıs ayı, gerçekten bir çok önemli tarihlere kapı açmış bir ay. 15 Mayıslar, 19 Mayıslar, 27 Mayıslar 29 Mayıslar, sadece bizim bildiğimiz tarihler.

Böyle bir ayda doğmanın verdiği mutluluk da başka.

NİRVANA SEMBOLLERİ adlı şiirinden bir altılık vererek başlayalım asıl söze.

"Bugün yaşadım dünü, yarımı erteledim"

Erteli sevdalarda senden başka sevmedim

Daldım sema seyrine, yeryüzünde yoksun sen

Ruhun benim mihrabım, kabak için gelmedim

Yokluk bizim varımız, hem varım hem yoksun sen

Tutuşur karanlıklar mum gibi yakarsın sen.
“Şu seslenişe, şu güzelliğe, şu ağırcağığa bakın.
Varıp bu yüceliklerin önünde siz de ateşler yakın.”
Diyerek birkaç dizesinden daha söz edip, yazımızı noktalamaya çalışalım sevgili İlhami Bulut’um.

Ağlayan Yağmur şiirinin ikinci dördlüğünde:
“Sadece ölümdür hayatı her gün biraz daha eskitir.
Yeni bir ayrılıkta bir ömrü bir ölüm kadar bir günde eksiltir.
Belli olmaz güzelin işine
Son gelişinde ne olur, iki damla da bana getir.....”
Bir de DİYAR-I HARPUT’TAN
Dedem derdi ki oğul, Harput eski kaledir
Taşı topraktan fazla, aslında yekparedir
Kat kat olmuş kayalar, her katı ayrı çağdır
Bir mihraptır kurulmuş, dağ üstünde bir dağdır.
Güneşten evvel doğar minare alem alem
Tarihe ilk besmele çekmiş kudretli kalem
Haydi güzel kalem, ne sen bizi unut; ne de biz seni. Ne demişler; ey güzellik insanı, sev seni seveni.

Bu insan oğludur, açar bazen ne çok kapıyı
Güzel insanlar, bir başka süsler her güzel yapıyı, varın da bulut bulut koşun, yağmur olarak inin yere,
Coşkun coşkun ve bereketlice aksın her güzel dere.
Şükrü Kacar

SIR SIZINTISI

Edebiyatımızın her alanından yeni yayımlanan eserler bize ulaşmaya devam ediyor. Ayrım yapmam uygun olmasa da şiir kitaplarının fazla olduğunu söylemek uygundur. Eğitim, kültür, sanat ve edebiyat dergilerinin sayısı da az değil. Bana ulaşan yayımlar düzenli olarak çalışma masamdaki yerlerinde sıralarını bozmadan okunmayı ve incelenmeyi bekler.

Elazığ’da 1992 yılında başlatılan, 25-28 Eylül 2014 tarihlerinde 22.si Arif Nihat Asya hatırasına ve Bayrak temasıyla düzenlenen program esnasında şairi ve yazarı tarafından imzalanıp hediye edilen kitaplar arasında “SIR SIZINTISI” isimli şiir kitabı da var.

Kitaba adını verdiği Sır Sızıntısı ile başlıyor şiirler.

Derinliğine yol gidiyor insan.
Vuslat cennet mahreçli; bu ayrılık sonradan
Rengi olmaz gölgenin, suyun rengi ışıktır
Gel sürelim devranı, bu kubbe kapanmadan
Gözlerim yumulsa da, gönlüm sana âşıktır.

Anne şiiriyle devam ediyoruz.

Ak düşen yıllarım dönsün tersine
Bir yılı bir güne satayım anne

Dizinde minnacık başım dizine

Uzanıp yeniden yatayım anne...

Aşkın tanımında bir türlü nokta koyamıyorum. Tanımlar, yaşanılan aşkı anlatmakta, her açıklama fark derinliği ifade etmektedir.

Şiirle anlatmak zor ve özel anlatımların disipline edilmiş halidir. İlhami Bulut son Elazığ ziyaretimde tanıdığım, dostluğu, gönlü, doğallığı silinmez iz bırakan gönül insanı. Şiirlerinin tamamını okuduğumda gördüm ki, fevkalade zengin kelime haznesi, şiir bilgisi, duygu yükü ağır ve kontrollü, vuslatı özleyen, isteyen bir usta rahatlığı ve bilgi ve birikimiyle mısraları dörtlükleştirirken sevgiyi ilmek ilmek işleyen bir şair sonucuna ulaşıyorsunuz.

Türkülü Hasret şiirinin son kıtasında;

Yüz bin şiir olsa da senin öykün biter mi!

Aklım gitti başımdan, akli olan sever mi!

Aşk dediğin hasrettir aşk duvağa girer mi!

Bekliyorum ben seni, gelsen de gelmesen de...

Sevdaların tatlı serinliğinde rahat ifadeleriyle yürüyen şair, yaşadıklarını Harput'la, Anadolu ile bütünleştiriyor. Şair şehitleri unutmuyor,

Şehidim şiirinde;

Çektim şahadeti durdurdum zamanı

Komutan seslendi, sesi donmuş nineme

Şimdi Vatan Sağ Olsun deme zamanı

Yetmiş milyon evlat yaslanmış anneme...

Uzun bir gecede kısa bir rüyayla leylalara ulaşan şairin, köpüklü dalgalarda denizin dik yokuşunda esen rüzgârlara gülümseyişiyle suya kavis çizen ay'ın hilâl duruşuna ulaşması, bulut kümelerinin nehirlere ulaştığı anlara eştir.

Aşksız şiir nice şiiridir. Harflere takılıp hafif bir görüntü ya da okunuş algısı çıplaklığıyla nasıl ifade edilebilir. Kalbini aşk hisselerine teslim eden bir kaleminden damlayanlar şiir olur elbet. Hayali ruhlarla zifiri karanlığı aydınlatmak ancak yüreğin yangınlarıyla mümkündür. Biliyorum ki şair İlhamı Bulut'tan yeni sızıntılar gecikmeden okuyucularına ulaşacaktır.

15.02.2015 / Ankara

Osman Baş

Şair ve Yazar Milli Eğitim Bak./ Em.Müfettiş

MEHMET ŞÜKRÜ BAŞ

1944 yılında merkeze bağlı Gökçe (Lotoğlu) köyünde doğdum.

Köyümüzde okul olmadığı için ilk, orta ve lise tahsilimi Elazığ'da tamamladım. .

1965 yılında askere gittim; askerliğimin dört ayını Manisa'da, geriye kalan yirmi ayını İstanbul Bakırköy'de tamamlayarak Ocak 1967 senesinde terhis oldum.

1967 senesinde çocuklarımın annesi Nezihe Hanımla evlendim.

Eğitim ve öğrenime çok önem verdiğim için bütün çocuklarımı üniversite mezunu yaptım.

Onlar okudular ben de onları okuttum. Dünyada en güzel şeyin eğitim olduğuna inanırım.

Hayatımı okumak ve yazmakla geçirdim derssem mübalağa etmemiş olurum.

Askerlik dönüşü Elazığ adliyesinde memuriyete girdim. 1978 yılında başkâtip oldum ve daha sonra da Adalet Komisyonu Yazı İşleri Müdürlüğüne atandım. Tamı tamına yirmi sene bu görevi ifa ettim.

Memuriyetim sırasında geçirdiğim bir kalp krizi sonucu çocuklarımın baskısıyla 1998 yılında emekli oldum.

Emeklilikten sonra öğrencilik yıllarımdan kalan köşe yazarlığı sevdama hayata geçirmeye başladım. Elazığ'da yayımlanan Nurhak, Hür Haber, Hâkimiyet ve Fırat gazeteleri ile Malatya'da yayımlanan Hâkimiyet ve Söz gazetelerinde beş bine yakın köşe yazıları yazdım. Hala yazı hayatıma Fırat gazetesinde devam etmekteyim.

Bunların yanında ulusal bazda yayın yapan pek çok dergi ve gazetelerde de yazı ve şiirlerim yayınlanmıştır.

Elazığ Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti ile Elazığ Gazeteciler ve Yazarlar cemiyeti üyesiyim.

Bu güne kadar başta Elazığ Uluslar Arası Hazar Şiir Akşamları ve Harput Kültür ve Sanat buluşması etkinlikleri olmak üzere 10-15 vilayetimizde yapılan şiir günlerine şair olarak katıldım. Onlarca sertifika ve ödülleri aldım.

05 Ekim 2013 tarihinde yapılan 2.Harput Kültür ve Sanat

Buluşması etkinliğinde gönlümde istisnai bir yeri olan Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Ali Coşkun tarafından verilen “Yaşam Boyu Sanat Ödülü” İle 81 ilin Gazeteciler Cemiyeti Başkanlarının katılımı ile Elazığ'da gerçekleştirilen Basın Konseyi toplantısında Elazığ Gazeteciler ve Yazarlar Cemiyeti tarafından ödüllendirilmiş bulunmaktayım.

Ankara'da bulunan Elazıglılar Kültür Derneğinden onur ödülü ile İstanbulsul'da bulunan MARED tarafından da “Duayen Gazeteciler” ödülüne layık görüldüm.

Onlarca şiirim bazı bestekarlar tarafından bestelendi. Bunlardan “Sarıkamış'ta O Gece” başlıklı şiirim İst. Üniversitesi Öğretim Üyelerinden Doç.Dr. Burhan Tarlabası tarafından bestelenmiş ünlü sanatçımız Şebnam Kısaparmak tarafından seslendirilmiş ve Prof. Dr. Birgül Sönmez tarafından klibi çekilerek CD.leştirilmiştir.

Bünyesinde ahlak olmayan hiçbir şeyin güzelliğine inanmayan birisiyim.

Yazar-şair Mehmet Şükrü Baş

İsterseniz Mehmet Şükrü Baş'ın şairlik yönüne de bir göz atalım. Sayın Baş “Azap Yolu” Başlıklı şiir kitabımdan bazı dördlüklerimi hikayemsi bir şekilde bir köşe yazısında bizlere sizlere takdim edeyim. Bu şiirlerimi umarım beğenirsiniz. Okursanız kaderin bilgisine sunmuştur.

İşte şairimizin kendi ağzından o şiirler;

Çok az kaldı cancağızım bitmekte mola,
Tası tarağı topladım çıkacam yola...

İlimizin yetiştirdiği çok değerli bir isim R.Mithat Yılmaz kardeşimin şahsıma layık gördüğü “Gözü Yaşlı Şair” benzetmesini teyit eden AĞLADIM başlıklı bir şiir;

*

Bir garip sevdayı, sardın başıma,
Sazda ağladım, sözde ağladım.
Dokunsalar tele, sel olur yaşım,
Kemanda ağladım, neyde ağladım.

Bir gün bir arkadaş grubunda birisi benim için “Ne kadar neşeli bir insansın?” demişti. Onun o sorusuna karşılık olarak BANA SORUN başlığını taşıyan bir şiir yazmıştım.

İşte o şiir;

*

Elli yıllık şu ömrümde
Bin bir çile, bin bir sorun
Nasıl dayandım, nasıl yaşadım
Bir de gelin bana sorun.

*

Her günümde bin ıstırap
Nasıl dayandım buna Yarab
Her ümidim yaprak yaprak
Nasıl düştü bana sorun.

Ankara'yı hiç bilmezdim. Geçirdiği bir menenjit hastalığı sonucu duyma ve işitme duygularını kaybeden oğlum Serhat ve eşimle birlikte Hacettepe Hastanesini on sene boyunca suyolu ettik.

İlk gittiğimiz yıllar 1972 yılıydı.

Sabahın erken saatlerinde Sıhhiye'den Hacettepe'ye giderken Hacettepe'nin aksi istikametine giden bir yola saptık. Bir vatandaşa Hacettepe'yi sorduk "Siz aksi yöne gidiyorsunuz burudan gideceksiniz" dedi ve tarif etti yolu bize.

Bir iki sokak geçtik bir sokağa girdiğimizde köşe başındaki evin duvarında bir levha gördük.

O levhada "'Umut Sokağı" yazıyordu.

Zihnimde şu dörtlüğüm oluştu.

UMUT SOKAĞI..

*

Ankara'da bir sokak, adı Umut sokağı

Ve bu sokakta iki umutsuz insan...

Günlerden perşembe,

Tarih yirmi sekiz nisan...

Buna benzer bir şiiri de cennetmekân babamın hastalığında yazmıştım.

1978 senesiydi babam çok hasta. O gece ben bekliyordum babamı. Gözüm bir ara duvardaki saate ilişti saat üçtü.

Aradan biraz daha zaman geçti yine saate baktı yine üçtü.

Zamanın ve saatin durduğundan haberim yoktu.

İşte o gece yazdığım SAAT ÜÇ başlıklı şiirim;

*

Ne zalim bir gece, bitmek bilmiyor

Demin saat üçtü, şimdi yine üç.

Bütün dertlerimi unuttum bugün

Bir sen kaldın seni de unutmak güç.

Şehrimizin ünlü bestekarı Doğan Sever tarafından bestelenen Devlet Sanatçılarımız Naci Sönmez ve Suat Kılıç tarafından seslendirilen bir şiir;

SAĞ SANDILAR

Ben yürüdüm o yürüdü,

Dört bir yanım, dert bürüdü.

Canımda canlar çürüdü,

Hala beni, sağ sandılar.

*

Ümidimi tükettiler,

Yüreğimi erittiler.

İnim inim inlettiler,

Hala beni, sağ sandılar.

*

İniltimi duymadılar,

Bir kaşık suda boğdular.

Yaramı tuzla oğdular,
Hala beni, sağ sandılar.

*

Hep gittiler, yalnız kaldım,
Mutluluğa baka kaldım.
Ben kendimi ölü sandım,
Hala beni, sağ sandılar.

Ve sonuç;

İnsanoğlu doğar – büyür – dert çeker ve ölür. Biz de sona doğru yaklaştıkça daha fazla ölümü düşünür olduk. Çünkü çoklarını yolcu ettik bu handa.

Anamı, babamı ve yedi kardeşimi...

Elbette ki sıra bizde

Öyleyse bizde PERDE diyelim.

*

Hayat bir romandı okuduk, bitmek üzere,
Çekilmedik dert kalmadı, dertler de bitmek üzere.
Dünyada her şeyi görüp de pay isteyen gözlerim,
Sana da karanlık çöktü, perden inmek üzere.

M. FAİK GÜNGÖR

1956 yılında Elazığ ili, Karakoçan ilçesi, Deveci köyünde dünyaya geldi. Kendi köyünde okul olmadığından Karakoçan yatılı bölge ilkokulunda dördüncü sınıfa kadar okudu. Daha sonra kendi köyünde okul açılınca dört ve beşinci sınıfı burada okuyarak mezun oldu. Ortaokul birinci sınıfı Kovancılar Ortaokulunda, ikinci sınıftan lise üçüncü sınıfa kadar Karakoçan Lisesinde, son sınıfı ise Palu Lisesinde okuyarak 1975-1976 eğitim- öğretim yılında mezun oldu. Aynı yıl girdiği Bingöl Eğitim Enstitüsünde sınıf öğretmenleri olarak 1979 yılında mezun oldu. 21 şubat 1980 tarihinde başladığı sınıf öğretmenliğini yurdun değişik illerinde sürdürdü.

Çok sevdiği öğretmenlik mesleğinden 37 yılın ardından Elazığ merkez Salim Hazadağlı İlkokulunda kendi isteğiyle 2017 yılında emekliye ayrıldı.

M. Faik şiirle; ortaokul sıralarında tanışır. Amcası molla Halit'in şair olması, onun şiire ilgi duymasına yol açar. Bu ilgi Karakoçan Lisesinde edebiyat hocası sayın Hüseyin Özbay'la tanıştıktan sonra adeta bir aşka dönüşür. O tarihten itibaren şiiri daha yakından incelemeye başlar. Özellikle N. Fazıl, Abdurrahim Karakoç, Bahattin Karakoç, Bekir Sıtkı Erdoğan gibi dönemin seçkin şairlerini daha yakından takip eder ve kendini yazmaya verir.

Şiire olan ilgisi 1985 yılında Giresun'da Fatih Eğitim Enstitüsü Müdürü Mustafa Öztürk'le tanışmasına vesile olur. Mustafa Öztürk'le şiir üzerinde birlikte çalışmaya devam eder. O dönemde bir edebiyat dergisinin açtığı şiir yarışmasına Mustafa Öztürk'ün teşvikleriyle katılır. Şiirle olan birlikteliği 2016 yılında memleketi Elazığ'a tayini çıkmasından sonra da devam eder. O dönemlerde Elazığ'da 1992 yılından beri her yıl Türkiye'nin en büyük şiir organizasyonlarından biri olan "HAZAR ŞİİR AKŞAMLARI" programı düzenlenmektedir. Bu organizasyonlara Türkiye'nin ve Türk dünyasının en tanınmış şairleri davet edilir.

M. Faik, bu organizasyonlar sebebiyle, gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışından gelen şairlerle tanışma, yazdığı şiirleri onlarla birlikte inceleme, değerlendirme fırsatı bulur.

Bu değerlendirmeler neticesinde özellikle Bekir Sıtkı Erdoğan'dan büyük övgüler alır. Daha sonraları bir toplantıda Elazığ'ın yetiştirdiği değerli şair, araştırmacı yazar Günerkan

AYDOĞMUŞ şair M. Faik GÜNGÖR hakkında, Bekir Sıtkı Erdoğan'dan şunları dinlediğini ifade edecektir." M. Faik GÜNGÖR'ü takip edin ilerde iyi bir şair olacağını şimdiden görüyor gibiyim. Ona dikkat edin." der.

Bundan sonraki yıllarda "Hazar Şiir Akşamları" programlarında hep görevler alır. Bir kaç kez de; Yavuz Bülent Bakiler, Bekir Sıtkı Erdoğan, Cemal Safi, Bahattin Karakoç, Ali Akbaş, Muhammet Ali Eşmeli, Bestami Yazgan, Hadi Önal, Yusuf Dursun, Halil Gökkaya, Yahya Akengin ve yurt dışından gelen şairlerle aynı sahnede şiirlerini seslendirme fırsatı bulur. Bundan sonraki tarihlerde de yurdun değişik illerinde düzenlenen şiir dinletilerine davet edilir. Çeşitli edebiyat dergilerinde (Türk Edebiyatı, Yüzakı, Bizim Külliye, Kümbet, Erciyen, Yenises, Bizim Ece, Herfene v.b) yurt içi ve yurt dışında şiir antolojilerinde şiirleri yayınlanan şairin, türkü ve ilâhi tarzında bestelenmiş bir çok şiiri vardır. Farklı tarihlerde açılan şiir yarışmalarına katılan şair bu yarışmalardan dereceler ve ödüller alır. 2000-2004 yılları arasında mahalli gazetelerden NURHAK'ta kültür sanat yönetmenliği ve köşe yazarlığı yapar. Bu dönemlerde Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti tarafından, kültür sanat dalında iki yıl üst üste ödüle layık görülür.

Sonraki yıllarda Şener Bulut; MANAS YAYINCILIK diye bir yayınevi kurar. Bu yayınevinde kitap yayınları dışında her onbeş günde bir, Elazığlı şair ve edebiyatçıların katıldığı şiir ve musiki toplantıları yapılır. Bu toplantılarda; ülkenin ve Elazığ'ın gündemini oluşturan kültür sanat faaliyetleri yanında ülkenin şiiri, edebiyatı, romanı ile ilgili geniş mülahazalar yapılır. Şairler yazmış oldukları yeni şiirlerini seslendirir ve bu şiirlerle ilgili eleştiriler, değerlendirmeler yapılır.

M. Faik GÜNGÖR 2006 yılında "YÜZAKI" dergisiyle tanışır. Böylece Türkiye'nin değişik edebiyat dergilerine şiir gönderen şair 2006 yılından itibaren yalnızca "YÜZAKI" dergisine şiir göndermeye başlar.

Sonraki yıllarda derginin sahibi ve genel yayın yönetmeni şair, yazar Muhammet Ali Eşmeli ile tanışma fırsatı bulur. Bu tanışma, şairin yıllardır aradığı kendi düşünce dünyasına, şiir tekniğine uygun dergiyi bulmuş, arayışı bitmiştir.

Böylece her ay muntazaman bu dergiye şiir gönderir ve göndermenin ardından derginin yazı işleri müdürü şair Mustafa Asım Küçükaşçı ile gönderdiği şiir üzerine kısa sohbetler yapar. Dergi; şairin şiire daha geniş ve farklı bir pencereden bakmasını sağlar, Şiirin; bir heves, bir heyecan olmadığını adeta bir yaşam biçimi olduğunu, insan hayatının iki dünyasını da kuşattığının farkına varır. Bu dergiyle kendisinin adeta varlık sebebinin mucizesini çözer, kendisini yeniden keşfeder.

Şairin, "ÇÖLÜN KIBLE TARAFI" adlı ilk şiir kitabı bu hassasiyetler neticesinde vücut bulur ve "YÜZAKI" yayıncılık tarafından yayınlanır.

Bundan başka; "CUMARTESİ SOHPETLERİ" adıyla ayda bir, on kişinin bir araya gelerek yemekli toplantıları olur. Bu toplantılara; şairle birlikte ekonomist, iktisatçı yazar

Nevzat Ülger, eğitimci yazar Muammer Aksoy, Dr. Ahmet Eren, iş adamı Hanefi Yaşa, eğitimci Habip Yaşar, eğitimci Galip Araç, eğitimci Ahmet Turan, eğitimci Ahmet Sağlam, noter-Av. Mahmut Aksoy katılıyorlar. Bu toplantılar da Türkiye'nin ve Elazığ'ın gündemini oluşturan önemli konular üzerinde özellikle de şiiri, edebiyatı, romanı üzerinde fikir teatileri yapılır. Bu toplantılarda değişmeyen konuların başında M. Faik'in yazdığı her yeni şiiri burada bir nevi görücüye çıkar. Genellikle Nevzat Bey, şaire; yeni şiir yok mu? Diye sorar bu soruyla birlikte toplantıda bulunanlardan da okuması teklifi gelir. Şair de yazmış olduğu yeni şiirini okur. O toplantıyı anlatan birkaç mısra:

Ağızdan çıkanlara kulağını açık tut,
Sürçü lisan eyleyip boşu hoşla yeğleme."

O diyor ki; "girdiğin arifler meclisinde,
Yükselterek sesini Fırat gibi çağlama

Okunan şiir üzerinde görüşler beyan edilir en son yorumu ise Nevzat Bey yapar.

Bundan sonra güncel konular üzerinde her kes fikir beyan eder.

Emekliye ayrıldıktan sonra kendini tamamen şiire veren şair, çıkacak yeni şiir kitabının hazırlığı içindedir.

NERDEYİM ?

Yeşeren bir alevim, yılanların dilinde,
Kanayan bir yaranın sezildiği yerdeyim.
"Zikrullâh"ı nakşedip Mevlânâ'nın ilinde,
Şems-i Tebrîz'in aşka süzüldüğü yerdeyim.

Kaç asır geçti bilmem, hâlâ arar dururum,
Güneşin saçlarını dehlizlere vururum,
Ya ben yâri bulurum, ya eririm, kururum;
Mansûr'un; "Ene'l-Hak"la yüzüldüğü yerdeyim .

Yâkubî hıçkırıkla galip geldik zamana,
Sabr-ı Eyyûb elinde dertler gelir amâna,
Rüyâlar yormak için döner yollar zindana;
Dağların, sevdalara ezildiği yerdeyim.

Çağın karanlığına nur damlayan kalemin,
Sırrında açan "Gül"e secdeye varır zemin,
Karınca çığlığında saklı duran âlemin;
Kora düşmüş buz gibi, çözüldüğü yerdeyim.

Çatlar zaman kozası aralanır perdeler,
Ayrışır bütün renkler, ayna tutar hâldeler,
Öyle bir demdir ki o, her can "vay nefsi!" meler;
Hesabın alınlara yazıldığı yerdeyim.

MAHİR GÜRBÜZ

Ben Mahir Gürbüz. 1947 yılında Elazığ-Merkez Rüstempaşa Mahallesi, Çiftçi Sokak. 12 numaralı iki katlı ahşap bir evde dünyaya geldim. Annem, Aşağı Huh (Kavaktepe); babam, Etminik (Altınçevre) köylerindedir. Annem ile babam evlenince bir süre Altınçevre köyünde otururlar. Bu köydeyken iki yıl arayla Nihat ve Hakkı isiminde iki çocukları olur; ancak bir buçuk-iki yaşlarında vefat ederler. Daha sonra Ömer ismini verdikleri bir kardeşim daha dünyaya gelir. Ağabeyim Ömer 13 yaşında vefat eder. Ben Mahir Gürbüz 25.07.1947 tarihinde dünyaya gelmişim. Babam Muhittin Ağa, annem Muhlise Hanım'dır.

Ben, 7 yaşında ilkokula başlarken, babam beni bir bayan terzisinin yanına çırak olarak verdi. Sabahtan öğlene kadar okul, öğleden sonra da terzi dükkânında çalıştım. Okul tatillerinde ise hep dükkâna giderdim. İlk ve orta öğrenimimden sonra okulu bırakıp mesleği daha iyi öğrenip tam bir yetişkin kalfa olmuştum. Askere gitmeden önce İstanbul'a gittim ve bir süre de orada çalıştım. Daha sonra TC Milli Eğitim Bakanlığı Terzilik Tekâmül Enstitüsü Moda Bölümü kurslarına katılıp orayı da bitirdikten sonra Elazığ'a döndüm. Vatanî görevimi yapmak üzere 1967 yılında havacı olarak acemi birliği olan Kütahya'ya gittim. Dört aylık eğitim süresince Astsubay Orduevi'nde mesleğimi icra ederek acemi devresini bitirdim. Usta birliği olan Eskişehir Subay Orduevi'ne dağıtım oldum. Yirmi ay süresince terzihanede çalıştım. Terhis olunca Eskişehir'in ünlü bayan terzilerinden Necdet Beyin yanında işe başladım.

Bu arada, Eskişehir Devrim Ortaokulu'nda Müdür Yardımcısı olarak çalışan abim kadar sevip saydığım Öğretmen Turgut Hakan Aksoy, Eskişehir'den 49 yıllık eşim Sebile Hanımla evlenmemize vesile oldu. Düğünümüzü Eskişehir'de yaptıktan sonra Elazığ'a gelip dükkân açtım. Bizim de üç kızımız oldu; Sibel, Seval ve Mahinur.

Geriye dönecek olursak; ben, evlendikten ve askerliğimi yaptıktan sonra kendi işimi kurup bayan terziliği yapmaya başladım. 1979 yılında Fransa'ya gittim. Paris'te iki yıl kadar çalışıp memleketim Elazığ'a dönerek yeniden işime devam ettim. Bu arada şiire karşı büyük merakım vardı ve zaman zaman yazıyordum. 1990'lı yıllarda Elazığlı kültür insanı gönül dostlarıyla tanışmaya başladım. Kültür Bakanlığı Kitap Satış Mağazası sorumlusu Şener Bulut

Bey, 1992 yılında Fırat Şiir Akşamları'nın temelini atıp 1995 yılında "**Hazar Şiir Akşamları**" adıyla devam ettirdi. Ben de bu Hazar Şiir Akşamları'na şair olarak dört defa davet edildim. Yayımlanan şiirlerim hakkında, Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi son sınıf öğrencisi Bilal Kuzu tarafından Danışman Doç. Dr. Naci Onur gözetiminde lisans tezi hazırlandı. Şiirlerim böylece üniversite literatürüne girmiş oldu.

Bugüne kadar şiirlerim, Elazığ'ın yerel gazeteleri Turan, Yeniçağ, Günışığı ve Nurhak gazetelerinde, Manisa-Salihli'de Ahmet Otman'ın yayınladığı Bizim Ece dergisinde, Ankara'da yayınlanan Gülpınar dergisinde, Tokat'ta yayınlanan Kümbet dergisinde, Gümüşhane'de çıkan Herfene dergisinde ve Şükrü Kacar Hocamın, "Bu Toprağın Yaşayan Ozanları" adlı antolojisinde yayımlandı.

Ayrıca kimi şiirlerim de birçok değerli bestekâr tarafından notaya alınıp bestelenmiştir. Elazığ'da Sayın Nurettin Demirbaş şiirlerimden bir beste, Sayın Doğan Sever üç beste ve İstanbul'dan rahmetli Mustafa Malay beş beste yapmışlardır. Mustafa Malay'ın "**Yalnızlık Acısı**" adlı şiirimden yaptığı beste, TRT repertuvarına girmiş bulunmaktadır.

Son olarak şunu söylemeliyim; 2018 yılı baharında şiirlerimi "**Gönül Penceresi**" adlı bir kitapta topladım. Kitap, Elazığ Belediyesi Kültür Sanat Yayınları arasında çıktı.

1998 yılında emekli oldum. 2010 yılında İLESAM'a üye oldum. Hâlâ şiirle iç içe ve gönül insanlarıyla zaman zaman beraber olup hoşça vakit geçirmekteyiz.

Mahir Gürbüz, şiirini hece vezninin muhtelif kalıplarıyla yazan; kafiye ögesini ötelemeyen; aşk-sevgi temalı şiirlerde daha başarılı bir şair. Genellikle dörtlükler formatında yazar o. Beyitler halinde yazdığı hatta bazen bu nevi şiirlerinde nakaratlar kullandığı da vakidir. Yine bu tür şiirlerinde Gürbüz'ün gazel veya mesnevi kafiye sistemini uyguladığını da belirtmeliyiz. Şu iki beyit *İdamlık Fermanım* başlıklı şiirden:

Sensiz geçen her anım bil ki ölümden beter
Haberin gelse gülüm, bana bir ömür yeter.
Söz geçmiyor gönlüme, usanmadı sevmekten
Kar yağdı yıllarıma yolunu gözlemekten.

Bir başka şiiri:

İstersen dört nala koş;
Şahlansa da kır atın.
Toprağa girdiğin gün
Bitecek saltanatın.

Saçlara dolunca ak;
Düşer dalından yaprak.
Hazan vakti yaklaştı;
Bekliyor kara toprak...

Görmeye Geldim.

Gönül pencereni arala biraz
Dinmiyor hasretin, görmeye geldim
Yüzüme gülümse nedir bunca naz
Saçını koklayıp örmeye geldim

Dalarsa gözlerin derin uykuya
Rüyana al beni, sar doya doya

Umut çiçeklerim kanmıyor suya
Vuslat baharına ermeye geldim.

Ne olur zulmetme boyun bükene,
Bülbülün isyanı gülsüz dikene
Bu hicran reva mı sevda çekene
Açıver kapını girmeye geldim.

Haykırsam uzaksın, duyulmaz sesim
Solsa da şen yüzüm, sensin hevesim
İsterse tükensin en son nefesim
Bir ömür nedir ki, vermeye geldim.

İHSAN NAZİK

Elazığlı şair 1958 yılında İstanbul-Üsküdar’da doğdu. Şiire genç yaşta başladı ve şiirleri Elazığ mahalli basınında Nurhak, Uluova, Turan, Hakimiyet, Yeniçağ, Günışığı, Malatya Hakimiyet, Gaziantep Zafer, Ankara Belde, 24 Saat, Burdur Gazetesi, Kiliskent Gazetesi, Van Postası, Şanlıurfa Gap Gündemi ve Hizmet gazetelerinde, Kars Hüryurt Gazetesi, Diyarbakır Yeni Yurt, Haber Diyarbakır gazetelerinde, Yol-İş, Ortadoğu Kerkük, Bizim Ece, Harputtan Esinti, Kardeşlik, Başkan, Elazığ İl Özel İdare dergilerinde, Elazığ Belediyesinin Harput’tan Hazara Elazığlı Şairler Gül Destesi’nde, Şükrü KACAR’ın Bu Toprağın Yaşayan Ozanları III ve R. Mithat YILMAZ’ın Şiir Şiir Elazığ, Hadi ÖNAL’ın Harputtan Hazara Sivrice kitaplarında yayınlandı.

1997 yılında Ülküm İşçiler Elazığ Şubesinin Türkiye Genelinde düzenlediği şiir yarışmasında “Bu Kan Duracak” isimli şiiriyle 3.lük ödülü aldı.

Harput Sevdası, Ösgedim şiir olarak, Buğulu Gözlerin şarkı olarak merhum Bünyamin EROĞLU tarafından, Başka Bahara, Gücüm Kalmadı ve Kör Düğüm isimli şiirleri sanatçı Azmi OZAN tarafından şarkı olarak seslendirilmiştir. THM Sanatçısı Salih TURHAN tarafından “Harput Güzeli ve Kimleri Eğlemiş, Bu Koca Dünya” şiirleri bestelenmiştir.

Azerbaycan’da Elazığlı Şairlerin şiirlerinden oluşan “Elazığ Çelengi” ve “Türk Şiir’inde Aşk” antolojilerinde Azerice özgeçmiş ve şiirleri yayınlandı.

Kahramanmaraş 1. Aşıklar Ozanlar ve Şairler Bayramına, 8. Aşık Şenlik Festivaline ve 9 ile 18. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları’na da katılan şair ortaöğretim mezunudur.

Şairin “Cemre Düşünce”, “Aşık Şenlik Aşkına”, “Benim Sevdam”, “Sırtımı Dayadım Koca Kayaya”, “Açılışın Kapılar”, “Ey Telli Turnalar” ve “Gül Yüzlüm” isimli yedi şiir kitabı yayımlanmıştır.

HERŞEYİN SENİN OLSUN GÖZLERİN BENİM OLSUN

Kaçak bakışlarını sakın görmedim sanma
Her şeyin senin olsun gözlerin benim olsun
Sessiz kalıp uzakta için için sen yanma
Her şeyin senin olsun gözlerin benim olsun

Sevda masal değildir sevmesini bilene
Sen hayalim düşümdün gönlüm kıymet bilene
Ben ömrümü veririm aşkı kutsal bilene
Her şeyin senin olsun gözlerin benim olsun

Yeminime sadığım ben pazarlık edemem
Sen kalbini teslim et hiç bir yere gidemem
Haydi gel dök içini vallahi bir şey demem
Her şeyin senin olsun gözlerin benim olsun

Bu gönül hazır şimdi aşk denilen ateşe
İçimizi kaplasın her an sevinçle neşe
Biz her sabah beraber el sallasak güneşe
Her şeyin senin olsun gözlerin benim olsun

DESTANLAR YAZDIRAN EFELER NERDE

Destanlar yazdıran efeler nerde
Kalksın mezarından durmasın gelsin
Öyle ki düşmüşüz sayısız derde
Daha fazla sebep sormasın gelsin

Körüklü çizmeyle yerlere basar
Kaytan bıyıkları insanı asar
Namert karşılaşsın pus olur susar
Sevdamız yürektir kırmasın gelsin

Ateşin başında oturur taşa
Umuruna gelmez vali’yle paşa
Silah doğrulttu mu hiç sıkılmaz boşa

Solduk biz, yârini sarmasın gelsin

Daima meskeni dağların başı
Mangal gibi vallah o koca döşü
Her biri efsane bulunmaz eşi
Takatsız kalmışız yormasın gelsin

Harmandalı oynar türkü de söyler
Elinden zar ağlar soyguncu beyler
Zeybeklere yaren günü gün eyler
Cıgaraya nefes vurmasın gelsin

Hak dostu şairim yanmış çirası
Şimdi talan olmuş viran burası
Onların başkadır korkunç nara'sı
Saati mahşere kurmasın gelsin

HARPUT'LA HASBİHAL

Süt kalesi burcunda seyrine daldım yine
Dilimde türkülerin gönlüm şen oldu Harput
İnat edip gitmemiş sadık dostun yüz hane
Felek tokadı sana ansızın çaldı Harput

Çubuk Bey fatihindir yürekli Türkmen Beyi
Ustaca kullanırdı hem kılıcı hem yayı
Balakgazi muzaffer savaştı yıllar boyu
Membîç'te hain bir ok hayattan aldı Harput

Uluçınar ne güzel gezdim Kayabaşını
Büyükler anlatırlar eski o sert kışını
Mezireye taşıdık türlü türlü aşını
Kürsübaşı sohbeti sanma ki kaldı Harput

Şimdi Han yokuşunda yok ki keklik sürüsü
Şaşaalı günlerin bizde derin yarası
Günü birlik gelenin durağıdır burası
Bu günde türbelerin gezeni boldu Harput

Afiyetle içeriz hala boldur çedene
Beddua edilmez ki burayı terk edene
Vallahi mahcubuz biz nasıl hakkın ödene
Maziyi düşündükçe gözlerim doldu Harput

Buzluk mağarasının kalmadı iri buzu
Ne aşklara şahitsin türkülerde var izi
Tarihi eserlerin daim cezbeder bizi
Seni inşa etmenin zamanı geldi Harput

ÖĞRETMEN ŞAİR; TUNCER SÖNMEZ

Öğretmen camiasının ve Elazığlı şairlerin bilinenlerinden biri de Tuncer Sönmez'dir. Tuncer Sönmez için her konuda, belki günlük konuşmalarda “şiir gibi konuşmak” artık bir meleke haline gelmiştir. Onunla ilgisi olan herkes onun bu özelliğini bilir. Kendisi şahsiyetli ve onurlu biridir. Bu vasıf herkeste bulunmalıdır zaten diyorsunuz belki ama bu vasıflar onun öne çıkan özellikleri cümlesindedir.

16 Ekim 2015 tarihinde ilimizde bir yayınevinde benim son kitabım “Doğu’da ve Batı’da Bilim ve Düşünce” üzerine belki bir söyleşi, belki de bir tanıtım toplantısı düzenlenmişti. O toplantıda, sağ olsunlar birçok arkadaşımız konuşma yaptılar, güzel şeyler söylediler. Bu arada Tuncer Sönmez de hemen orada yazdığı bir şiirle beni anlatmıştı. Yazdığı o şiiri cidden kendimi övmek anlamında değil, Tuncer Sönmez’deki şairlik istidadını ve hünerini anlatmak bakımından aşağıya alıyorum.

Nevzat Ülger Beye (Akrostiş) (Methiye)

“ Nasıl da yazdınız şu beş kitabı
Eklemiştir iktisatta mihrabı
Vatana hizmetse bu kadar olur
Zaten hakka giden mürşidi bulur
Aydın düşüncede kitap hünerdir
Tarih sizin için tam bu günlerdir.

Her konuda derin bilgileri var
Kişi aynasında asalet sunar
Seyyar kütüphane şu bizim Ülger
Nevzat Ülger sanki kaynak bir pınar.

Ülger'in bakın şu sevgilerine
Lale torunları önsöz yerine
Gönülden sevgiyle hep sıralamış
En güzel duygular böyle parlamış
Ruh alemini sinmiş gönüllerine.”

Bu şiiri yazmak Tuncer Sönmez'in sadece onbeş dakikasını alıyor. Tabir yerindeyse şiir yazmak ve şiirle konuşmak adeta melekeleşmiş onda. Evet, insanlar neye fazla eğilim gösterirlerse, Allah da onların o konudaki kabiliyetlerini geliştirir ve o konuda adeta ilhamın temerküz ettiği bir varlık haline gelir. Zannedirim Tuncer Bey'de olan olay da budur. Ancak o bunu günlük hayatının bir gereği olarak kabul ettiğinden, konuştuğu insanların da yüzlerinin gülmesine hep vesile olur. Çünkü hayata hep pozitif bakmak gibi bir hasleti vardır.

Şairimiz kendisini şöyle tanıtıyor;

“ Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarihte ilk defa Tunceli'nin Hozat kazasında cami yaptıran ve caminin avlusunda mezarı olan Emin Ağa'nın üçüncü göbek torunuyum.

Hozat, Pertek, Mazgirt ve Elazığ'daki Sönmez'ler ailemizdendir. (Soyadı benzerliği hariç) 1937 yılında Hozat'ta dünya sahnesinde yerimi aldım. İlkokula Pertek'te başladım. Tunceli'de ilk ve ortaokulu bitirdim.

1956 yılında Gümüşhane ilk öğretmen okuluna başladım. Erzurum Yavuz Selim ilk öğretmen okulundan sene kaybetmeden 1959 yılında öğretmen oldum.

İlk tayin yerim Bitlis'in Ahlat kazası oldu. 23 Nisan 1960'ta Ahlat'tan evlendim. 1963 yılında Tunceli'nin Ağdat Köyünde bir yıl çalıştım. Çarsancak'a tayin istedim 2 yıl çalıştığım Peri'de sayısız dost ve hatıralarım mutluluklarım oldu. 1965'te Tunceli merkez Atatürk ilkokulunda göreve başladım 5 yıl çalıştım.

1970 yılında İzmir'in Ödemiş'inde 3 yıl çalıştıktan sonra 1973 yılında İzmir Buca'da çeşitli okullarda hizmet verdim. 1986 yılında emekli oldum. Bu arada eşimi de kaybettim. Bir süre yalnız yaşadım. Kader beni tekrar memleketime çekti ve evlendim. Şu anda dünya tatlısı 2 kızım var ve lisede okuyorlar.

Netice itibariyle 40 yıllık İzmir gurbet hayatı bitti Elazığ'a taşındım, yerleştim. Akrabalarla, can dostlarla kaybolan yıllarımın acılarını dindiriyorum.”

Şairimizin;

- **Milli Bayram Şiirleri**

- **Mutlu Ol Bacı**

İsimli iki şiir kitabı bulunmaktadır.

ELVEDA AYNALAR

Yüzler taze iken ne çok severdik
Her fırsatta karşılıklı geçerdik
Koca bir ömürü zamana verdik
Tat vermiyor artık bana aynalar

Dişlerin yeri boş sevemiyorum
Yüzümün izini silemiyorum
Karşına geçip de gülemiyorum
Bakamaz olmuşum sana aynalar

Bir tek sen var idin bir gönül aynam
O yıllar ne hoştu o gençlik dünyam
Hep toz pembe idi hayalim rüyam
Yıllar iz bıraktı cana aynalar

Sana baktığımda yüzüm mü güler?
Traş olurken de elim titrer
Ah nerede şimdi o taze yüzler
Ben atı bağladım hana aynalar

Yüzlerim buruşmuş saçım ağarmış
Yüksek dağlara da karlar yağarmış
Doğruyu söylemek sana mı kalmış?
Huyumu yansıttın bana aynalar

Hasret kalacaksın bir gün yüzüme
Çıkacağım sonsuz büyük izine
Tam kibleye karşı sağ yan üstüne
Elveda elveda bana aynalar

Tuncer Sönmez ilimizin şiir dünyası için, şairler topluluğu için önemli bir isimdir diye düşünüyorum. Vakur duruşu ve tok sesiyle itimat telkin eden ve aslında da öyle olan bir öğretmen-şair arkadaşımızdır. Allah sağlıklı ve uzun ömür versin.

GÜZEL İNSANLAR

- Yüksel Özkaynak
- Cemalettin Emiroğlu
- Mustafa Tuğ
- Şener Bulut
- Prof. Dr. Bilal Çoban
- Yaşar Sabri Şanlı
- Selahattin Yazar
- Ahmet Saraç

YÜKSEL ÖZKAYNAK

Özellikle 1968 sonrasında Elazığ'da yükselen İslami anlayış ve İslami hayat üzerinde büyük etkinliğe sahip olan, kendisinin de kurucuları arasında bulunduğu “Elazığ İlim Yayma Derneği”ne başkanlık ve rehberlik yapan Yüksel Özkaynak 1937 yılında Elazığ (Kesrik) doğumlu. Kendi tabiri ile kunduracı Niyazi nin oğlu. 1930 ve takip eden yıllarda esnaf olmak önemli bir olaydır. Çünkü sürekli bir gelir kapısı var olan esnaflar için takip edecek olan İkinci Dünya Savaşı yıllarını kıtlık karnelerine bağlı kalmadan yaşama şansı var demektir.

İlk, Orta ve Lise öğrenimini Elazığ da tamamladı.

Üniversite öğrenimini Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesinde tamamlayarak Yüksek Ziraat Mühendisi oldu.

O yıllarda üniversite mezunu bir şahsın beş vakit namaz kılması ve hac görevini ifa etmesi önemli bir olaydı. Bundan dolayıdır ki Yüksel Özkaynak'ı bütün şehir “Hacı Yüksel” olarak tanımaktadır.

İlk görev yeri Devlet Su İşleri (DSİ) 8. Bölge Müdürlüğü. Bu yıllar Fehim Adak ve Recai Kutan gibi yöneticilerin patronajlığında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri için daha sonra yapılacak olan GAP ve DAP projelerinin etüt-projelerinde görev yaptı. Elazığ DSİ Bölge Müdürlüğü bünyesinde çalışırken MSP-CHP koalisyonu döneminde Azot Fabrikası Müdürü oldu. Azot fabrikası onun döneminde karlı ve rantabl bir dönem yaşadı.

Bu görevden sonra önce EDMMA'de sonra da Fırat Üniversitesi'nde uzman Ziraat Mühendisi olarak çalıştı.

Tekrar DSİ Elazığ Bölge Müdürlüğü'nde ziraat mühendisi olarak çalışmakta iken buradan emekli oldu.

Albay Ahmet Çitçi'nin kızı Ayşe hanımla evli olan Yüksel Özkaynak'ın ikisi erkek, ikisi de kız olmak üzere dört çocuğu vardır. Erkek çocuklarından Tayfur Niyazi Kanada ve ABD'de ticaret yapmakta ve yaşamaktadır. Diğer oğlu Mehmet Akif ise İzmit'te saat ticareti yapmaktadır.

İlim Yayma Cemiyeti'nin Elazığ Şubesi'nde üstlendiği eğitim faaliyetleriyle tanınan hayırsever Ziraat Mühendisi Yüksel Özkaynak 2010 yılında vefat etti.

Merhum Hacı Yüksel Özkaynak, kurucusu bulunduğu ve onbeş yıl başkanlığını yaptığı İlim Yayma Cemiyeti bünyesinde mahallelerde okuma salonları açarak Elazığ'ın kültür ve irfanının gelişmesinde katkıda bulunmuş, yine aynı doğrultuda konferans, panel ve benzeri etkinlikler gerçekleştirmiştir.

Merhum Özkaynak, şahsi gayretleriyle temin ettiği nakdi yardımları çeşitli illerde yüksek tahsil yapan öğrencilere burs olarak aktarmış ve onların yetişmesinde pay sahibi oldu.

CEMALETTİN EMİROĞLU

Şehrimizin önemli kanaat önderlerinden Cemalettin Emiroğlu, 1938 yılında Elazığ'da dünyaya gelir. Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Ayrıca medrese eğitimi de almıştır. Harput mutasavvıflarından Osman Bedreddin Erzurumi (İmam Efendi)'nin üç ciltlik Osmanlıca "SOHBETNAME" isimli eserini latinize etmiştir.

Ayrıca bir insanın günlük hayatını kuşatan "Hz. Muhammed (SAV)'in Pak Dilinden Seçilmiş Duaları" ile "Selefi Salihî'nin Hal ve Hakikat Sözleri" isimli çalışmaları yayımlanmıştır. Elazığ'da uzun yıllar vaizlik yapan Cemalettin Emiroğlu'nun şairlik yönünün de olduğunu ve yazdığı şiirlerin kitaplaştırma aşamasında olduğunu belirtelim.

Elazığ'da 1976 yılında açılan "Diyamet Eğitim Merkezi"nin ilk müdürlüğünü Elazığ Merkez Vaizi Cemalettin Emiroğlu hocamız yapmıştır.

Elazığ'a değer katan, ilmiyle amil, eski merkez vaizlerimizden Cemalettin Emiroğlu hocamızın hem telif hem de birkaç çevirisi var. Kendisi ileri derecede Arapça bilmektedir. İşte o çevirilerinden biri:

Kitabın ismi; Tövbe Kapısı Açıktır.

Kitabın yazarı; İbn-i Dibe Eşşeybani.

Kitabı sonradan tertip eden; Abdulkadir Ahmet Ata. (Mısır, 1974)

Tercüme, Cemalettin Emiroğlu. (Elazığ, 2017)

Kitap 56 sayfa ve 17 konu başlığından oluşuyor. Kitap başından sonuna kadar ayet ve hadislere dayalı olarak tövbe üzerine bina edilmiş.

Mütercimimin önsözünden; "Kıyamet saatine kadar "tövbe kapısı açıktır." İnsan yanlıştan dönebilir. Tövbe ve istiğfar eder. Saadete ulaşır. Allah ve resulü insanlardan, mü'min ve Müslümanlardan bunu istiyor, emrediyor. Emre itaat farzdır. Ecri ve mükâfatı; Allah'ın rahmet ve rızasıdır. Bunlardan büyük ecir yoktur."

"Ey iman edenler, uslandırıcı bir tövbe ile Allah'a tövbe ediniz." (Tahrim/6)

MUSTAFA TUĞ

1964 yılında Elazığ'ın Kinederiç (Gözebaşı) köyünde dünyaya geldim. İlk okulu köyümde, orta okulu Atatürk Ortaokulunda, liseyi de Elazığ Lisesinde okudum. 1990 yılında da Fırat Üniversitesi Jeoloji mühendisliği bölümünden mezun oldum. 1990 yılında kısa dönem askerliğimi yaptım. Askerlik sonrası ticarete atıldım. 7.5 yıl Refah-Saadet partisinden meclis üyeliği, 15 yıl Elazığ Müsiad üyeliği ve şube başkan yardımcılığı yaptım. Kazakistan da ticaret yaptım. İran, Mısır, Suudi Arabistan'a seyahatlerim oldu. Müslüman dünyayı tanıma, aralarındaki farkları izleme imkanım oldu. Halen ticaretle uğraşmaktayım...

İnsan doğduğu yere ve toprağa benzer. Doğduğumuz ve büyüdüğümüz yerler bizim karakterimizin şekillenmesine etki eder. Doğduğumuz yerin havası, suyu, iklimi, coğrafik şekli bizim kişiliğimize ve düşünce dünyamıza katkılar sunar.

Dağlık bölgede yetişen insan karakteri ile deniz sahilinde yetişen insan karakteri bir olmaz ve duyusu, düşünüşü farklıdır.

İnsanın düşüncesi, biyografisinden ayrı düşünülemez.

Ben de bir Türk köyü olan ve dini geleneksel anlamda yaşayan bir ortamda büyüdüm. Lise yıllarının sonuna doğru, İslam'ın geleneksel yorumu dışında, farklı bir İslami düşünceyle tanışma fırsatım oldu. Daha çok üniversite 2. sınıfta Batmanlı arkadaşım Mehmet Şat sayesinde Seyyid Kutup, Mevdudi, Ali Şeriatî vb gibi düşünürlerin kitaplarıyla tanışma fırsatım oldu. Bu arada birçok ilahiyatçı ve yazarın kitaplarını da okudum. Bu okumalarım devam ederken, teori ile pratik arasındaki çelişkiler, İslam'ın sunduğu hayat ile Müslüman dünya pratikleri arasındaki çelişkiler, söz ve eylem arasındaki çelişkiler, yazarın yazdığı eser ile yaşamı arasında çelişkiler, beni ciddi anlamda rahatsız ediyordu.

Bu esnada arkadaşım olan Hasan Konuk, beni Sezai Karakoç'la tanıştırdı. Sezai Beyin ve o ekolden yetişmiş yazarların kitaplarını okudum. Düşüncesiyle pratiği arasındaki uyum, beni etkilemişti. Fırtınalı bir denizde geminin sığınacak liman araması gibi, biz de düşünce dünyasında sığınılacak limanı Sezai Karakoç'ta bulduk. Üstad daha sonraları 1990 yıllarında DİRİLİŞ Partisini kurdu. Ben de 6 yıl il başkanlığını yaptım. Anayasa Mahkemesi kapatana kadar il başkanlığım sürdü. Üstad, tekrar Yüce Diriliş Partisini kurdu ve ben MKYK üyesi olarak kurucular arasında yer aldım.

Kendim, ticaret hayatını devam ettirirken, elimden geldiği kadar düşünce dünyasını da takip etmeye çalışıyorum. Özellikle Müslüman dünya ile ilgili okumalar yapmaya çalışıyorum.

Son 500 yıldır, Müslüman dünya, insanlığın ortak yararına olacak bir ilaç, bir teknolojik icat, bir felsefik düşünce, bir bilimsel teori vs vs bulamadı. İslam'ın Medeniyet anlayışını yeni nesillere aktaramadı. İslam dünyasındaki adaletsizlikler, kan dökmeler, zulümler ardarda devam edip gidiyor. Bu sorun nereden kaynaklanıyor diye kafa yoran insanların düşüncelerini takip etmeye çalışıyorum. Üstatların dediği gibi; önce doğru bir inancın olacak, doğru inanç doğru düşünce oluşturacak, doğru düşünce pratiğe döküldüğü zaman ahlak oluşacak. Bu ahlak içselleştiği zaman erdemli bir insan ve toplum oluşacak. Bu toplum ilmiyle, müziğiyle, sinemasıyla, mimarisıyla, felsefesiyle, şiiriyle, edebiyatıyla vs vs dünyaya örnek olacak. 1400 yıl önce Peygamber efendimize inen vahiyyle, insanlığa sunduğu hayatı 21.yüzyıla taşıyacağız Bu anlamda karınca misali bir katkıda bulunursak kendimizi bahtiyar hissedeceğiz.

ŞENER BULUT

Şener Bulut'u 1990 yıllarından beri tanırım. O yıllarda Kültür Bakanlığı'nın kendi yayınlarını sattığı bir kitabevi vardı ve Şener Bulut da bu kitabevinin yönetiminden sorumlu idi. O yıllarda (1994) yayın dünyasına yeni yeni giren Elazığ'daki televizyon kanallarına (Kanal 23 ve Kanal E), bu kitabevinde programlar yaptırırdı. Bir tanesine ben de dahil olmak durumunda kalmıştım. Yani ilin kültür hayatına müdahil olma istek ve arzusu MANAS Yayıncılık'ın kuruluşundan daha öncedir. Elbette Manas Yayıncılıktan sonra bu faaliyetleri hızla artırdı ve etkinlik alanını da genişletti.

Kendisinden bir değerlendirme istendiğinde irticalen şunları söylemişti:

“Gerçekten çok zengin bir kültür hayatına sahip bir şehirde yaşıyoruz. Harput, Elazığ. Çevremizdeki vilayetler de öyle. Diyarbakır, Malatya, Tunceli, Erzincan, bir kültür havzası, Fırat havzası çok zengin. Çok önemli insanlar yetişti bu topraklarda. Elazığ'daki sivil kültür hayatıyla ilgili kısmından bir parça bahsetmek istiyorum. Uzun yıllar önce büyüklerimiz bizden önce çok güzel miras bırakmış. Fikret Memişoğlu, muhteşem bir miras bırakmış. Elazığ'ın folkloruna yapmış olduğu hizmetler, edebiyatına yapmış olduğu hizmetler gerçekten destanlaşmış. İki yıl önce vakfımızla, derneğimizle birlikte Fikret Memişoğlu'nun 100. Doğum yılının kutlamasını Elazığ'da gerçekleştirmiştik. Borcumuzu ifa etmiştik, Fikret Memişoğlu ile ilgili Dr. Naci Onur hocamız çok kıymetli bir eser hazırladı, yayınladık. Ve o miras gerçekten bugün Elazığ'ın kültür hayatında devam ediyor”

MANAS Yayıncılık aslında hem Şener Bulut'u hem de faaliyetlerini anlatmak açısından bir anahtar ve geniş anlamda bir katalogdur. Çünkü Elazığlı olan her yazar, şair, folklörcü, müzisyen, eleştirmen ve toplumda iz bırakan her isim için belki haftada bir, belki daha uzun aralıklarla, belki de ihtiyaç duyulan her durumda televizyon çekimi de yapılmak kaydıyla programlar yapılmaktadır. Bu programlarda her Manas müdavimi yer ve görev alır ama R. Mithat Yılmaz, Bedrettin Keleştimur daima önemli görevler üstlenirler. Tabi Günerkan Aydoğmuş, Şükrü Kacar, Hadi Önal, Zekeriya Bican, Muammer Aksoy, Mehmet Faik Güngör, Tuncer Sönmez, M. Şükrü Baş, Gazi Özcan, Mahir Gürbüz, Muhlis Tunç, Hüseyin Poyraz, Mustafa Erel, İhsan Nazik, Ahmet Özden Özen ve daha hatırlayamadığım birçok isim etkinlikte yer alırlar.

Konu ile ilgili olarak yayınevinin faaliyetlerinde önemli rol üstlenen Bedrettin Keleştimur'a kulak vermekte fayda var:

"2005 tarihinin 5-7 Mayıs tarihinde Şener Bulut'un öncülüğünde kurulan, MANAS Yayınevi 2019'un Nisan ayına geldiğinde; 85 eseri okuyucusuyla buluşturuyordu...

MANAS irfan ocağı, Elazığ'da; Kürsübaşı Sohbetlerinin de adresidir... Bu sohbetler sayı olarak şimdiye kadar 200'leri aşmış bulunmaktadır... Bu sohbetler; belli bir konu etrafında şekillenirken; "Şiir ve Musiki..." sohbetlerin iç ahengini oluşturur.

Bu bağlamda, MANAS gönül evi, sanatımızın yedi rengi için de bir atölye niteliğindedir... MANAS gönül evi, biz yetişkinler için de bir okuldur... Şahsen bu ilim, hikmet, marifet ve irfan ocağında; sürekli kendimi yeniledim... Sürekli birikimimi artırdım diyebilirim

1990'lardan günümüze Elazığ'daki; ulusal ve uluslararası organizasyonlara, MANAS gönül evindeki vefalı dostların birlikteliği ile gerçekleştiğini de söylemek isterim. Bu birliktelikte, Şener Bulut kardeşimizin öncülüğü çok önemlidir

13 Nisan tarihinde Saat 17'de MANAS gönül evinde Şener Bulut'un çağrısıyla bir araya geldik.

İlk Sayısı 1967 tarihinde yayınlanan Ağın Düşün Dergisinin,

MANAS Gönülevi'ne "Teşekkür Belgesinin Takdim Töreni" gerçekleştirildi.

Derginin Sahipliğini; Ağın Kültür Derneği Bşk. Ahmet Çetin yürütmekte. Yazı İşleri Müdürü, Mustafa Kemal Ateş Beyefendi. Teşekkür Belgesi, Başkan Ahmet Çetin ve Başkan Yardımcısı Mevlüt Öksüzöğlü tarafından imza altına alınmış... MANAS adına Teşekkür Belgesini Ağınlı hemşehrimiz Eğitimci-Şair-Araştırmacı Yazar Günerkan Aydoğmuş'a takdim edildi...

MANAS gönülevinde; Cumartesi sohbetlerinin ana gündemini, araştırmacı yazar Nevzat Ülger'in kaleme aldığı; "Bilim ve Düşünce'de Doğu ve Batı" isimli eserin tanıtımı oldu...

Eser hakkında Nevzat Ülger geniş bilgiler takdim ettiler.

Sunuculuğunu Bedrettin Keleştimur'un yaptığı program da; Celal Arslanoğlu ve Selahattin Yazar değerlendirme konuşmaları yaptılar.

Elazığ Halk Müziğinin usta sanatçılarından Fethi Açıkgöz üç eser icra ettiler....

Daha sonra şairler kürsüye geldiler.

Hadi Önal, Zekeriya Bican, R. Mithat Yılmaz, Mehmet Faik Güngör, Tuncer Sönmez, M. Şükrü Baş, Gazi Özcan, Mahir Gürbüz, Muhlis Tunç, Hüseyin Poyraz, Mustafa Erel, İhsan Nazik, Ahmet Özden Özen şiirlerini okudular.

MANAS Gönül Evine sürekli katılımlarıyla önemli kazanımlar sağlayan Dr. Naci Onur, Doğan Sever Beyefendiler de bugünkü sohbette aramızda yer aldılar. Program sonrasında geleneksel hale getirilen toplu fotoğraf çekimi gerçekleşti.

Burada özellikle MANAS gönülevinden Şener Bulut'a teşekkürlerimi ifade etmek isterim... 2005 tarihinden itibaren gerçekleştirilen bütün faaliyetler, 'arşivlenmiş...'

Aynı şekilde; Necip Güngör Kısaparmak Anadolu İletişim Meslek Lisesi; müdüründen idarecisine, meslek öğretmenlerinden öğrencisine kadar, MANAS gönüleviyle birlikte oldular... Çekimleri sadece gerçekleştirmekle kalmadılar; yayına hazırlanma safhasına kadar büyük emek sarf ettiler.

Bugünkü yazımızda sizlere bir organizasyon özetini anlatmaya çalıştım.”

İşte Şener Bulut, bir yayınevi olmanın ötesinde adeta bir fikir kulübü olan böyle bir mekânın süvarisi. Bu tür insanlar aslında zor bulunan değerlerdir.

Bu resim, Manas Yayıncılık olarak yaptıkları bir faaliyeti resmediyor. Soldan itibaren, Şener Bulut, Muammer Aksoy, Faik Güngör, Gazi Özcan, Nihat Kazez, arkada mahalli kıyafetiyle şair Mahir Gürbüz ve misafirler.

PROF. DR. BİLAL ÇOBAN

1966 yılında Elazığ'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ'da tamamladı.

1986 yılında girdiği Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nü 1990 yılında tamamladı.

1991 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde eğitim kurumlarında öğretmen olarak görev yaptı.

Askerlik görevini 1993 yılında bitirdikten sonra, Fırat Üniversitesi, Beden ve Spor Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı ve 1998 yılına kadar aynı üniversitede görev yaptı.

1996 yılında, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde, "*Fırat Havzasındaki Mahalli İdarelerin Spora Yaklaşımlarının Analizi*" adlı yüksek lisans çalışmasını bitirdi.

1998 yılında, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde doktora eğitimine başladı ve "*Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ Belediyesi Örneği)*" adlı doktora teziyle mezun oldu.

2012-2017 yılları arasında Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi'nde Doçent olarak görev yaptı.

2018 yılından beri Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi'nde Prof. olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Bilal Çoban 8 kitap, 4 adet proje ve 111 adet uluslararası/ulusal düzeyde makale ve bilimsel toplantılarda sunulmuş araştırması bulunmaktadır.

2014 yılı Mahalli İdareler seçiminde ve 2019 yılı Mahalli İdareler seçiminde Elazığ Belediye Başkan adayı oldu.

"Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi" adlı Sivil Toplum Kuruluşunun başkanlığını yürüttü. Elazığ'ın ve bölgenin problemlerine ilişkin sayısız projeler yaparak, bazı projelerin hayata geçirilmesini sağladı.

Prof. Dr. Bilal Çoban evli ve 2 çocuk babasıdır ve halen Fırat Üniversitesinde görev yapmaktadır.

YAPTIĞI FAALİYET ve PROJELERİ

Millî Savunma Bakanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı, TSK, YÖK, Milli Eğitim Bakanlığı ile TSK Güçlendirme Vakfının ortaklaşa kuracağı, DÜNYADA İLK OLACAK ve Ülkemizin Güvenliği, Geleceği, Eğitimli Askeri Personel İhtiyacını karşılayacak olan MİLLÎ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ veya HARPUT YAKUP ŞEVKİ PAŞA ASKERİ ÜNİVERSİTESİNİN ilimizde kurulması için, 25 Şubat 2016 tarihinde, Milli Savunma Bakanı'na, MSB Bakan Yardımcılarına, dönemin MSB Müsteşarına ve Elazığ Milletvekillerine, proje başvurusu yapıldı ve Elazığ'da kurulması için destek istendi. Milli Savunma Üniversitesi, 31 Temmuz 2016 yılında kuruldu.

Elazığ'da faaliyet gösterecek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı "Alo 170 Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi" açılması için müracaatta bulundu. 6 yıl sürecek yoğun bir lobi çalışması neticesinde, Bakan Jülide Sarıeroğlu hanımefendinin sözü ve desteği ile ALO 170 Çağrı Merkezinin Elazığ'a açılmasını sağladı.

İçişleri Bakanlığı işbirliğinde yapılan "Devlet Millet El Ele" projesi ile şehir merkezinde bulunan gelişimini tamamlamamış 16 mahallede, sorunları yerinde tespit etmek ve vatandaşın devletle beraber hareket etmesini sağlamak, kentlilik ve vatandaşlık bilincini yaşatmayı sağlamak amacı ile; mahallelerde muhtarlar, mahalli STK'lar ve mahalle sakinlerinin katıldığı halk toplantıları düzenledi ve vatandaşların problemlerini kayıt altına alarak, verileri İçişleri Bakanlığına sundu.

BESYO Arge ve İnavasyon birimi ile hazırladığı projeyi İzmir Lobi Çalıştayında gündeme getirerek, Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut ÖZGENER'in desteğini aldı ve bölgenin en büyük Sentetik Futbol Sahasını Fırat Üniversitesine kazandırdı.

Elazığ İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi Gençlik Kollarının birlikte yürüttüğü "Oyuncak Kardeşliği" adlı bir kampanya hazırladı ve bu

kampanya ile bir yandan yoksul ailelerin çocuklarına oyuncak temin ederken, bir yandan da oyuncak bağışısı yapan ve oyuncak toplayan çocuklarımızı bir araya getirerek, paylaşma duygusunun ve iş yapabilme, ekip ruhu oluşturabilme becerilerinin geliştirilmesini sağlamaya çalıştı.

Elazığ'a üç ayrı Çağrı Merkezi açılması için proje hazırladı ve Vodafone Çağrı Merkezinin Elazığ'da hizmet vermeye başlaması ile birlikte en az 1.000 kişilik bir istihdam yaratılmasını sağladı.

Bir yıl boyunca Elazığ'daki resmi kurum ve kuruluşlar ile seri toplantılar yaparak, stratejik planlamaya uygun ve Harput için yapılmış en kapsamlı çalışma olarak kabul edilen "Harput 2023 Stratejik Yönetim Planı" adı ile kitap yazdı.

Elazığ'daki engelli dernekleri başkanları ile bir yıl süren seri toplantılar yaparak, 9 Engelli Dernek Başkanının yazarı olduğu, Elazığ'da engelli vatandaşların rahatça yaşayabilecekleri mekanlar oluşturmayı hedefleyen, "Engelsiz Kent Elazığ" adlı kitap hazırladı.

Suriye'de yaşanan kaos ve savaş ortamından etkilenen Bayırbucak Türkmenleri için ilaç yardımı kampanyası başlatıldı ve kampanya kapsamında Elazığ Eczacı Teknisyenleri Derneği'nin de işbirliği ile toplanan ilaçlar, Bayırbucak Türkmenlerine teslim edilmesini sağladı.

Fırat Teknokent, FUTAG ve Hazarsam iş birliğinde "Elazığ [Genç Dostu Kentler](#) Çalıştayı'nı" gerçekleştirdi.

Elazığ merkezinde ve ilçelerinde bulunan çeşitli ilköğretim, ortaokul ve liseleri ziyaret ederek hazırlık ve 20 bin adet okul destek yayınlarını öğrencilere ulaştırdı.

"Elazığ Halk Oyunları 2023 Çalıştayı" adı ile çalışma başlatarak, son yıllarda giderek artan eğlence kültürü ve popüler kültür, mahalli müziğimizi ve halk oyunlarımızı da etkisi altına aldığını ve düğün salonlarında halk müziğimizin çalınmaz olduğu iddiasıyla, Elazığ'daki Halk Oyunları Derneklerini bir araya getirdi ve çözüm odaklı stratejiler geliştirdi.

"Elazığ Lobi Çalıştayının" ilimizde kurulması için proje hazırlayarak öncülük etti, çalıştayda aktif görev alarak, şehirin problemleri ile Elazığ temsilciliği seviyesinde ilgilendi ve çeşitli projeleri hayata geçirmeye başladı.

8 Mart 2010 Karakoçan Depremi sonrası, lisans ve lisansüstü öğrenciler ve akademik personelleri bir araya getirerek, Elazığ valiliği adına 15 gün deprem bölgesinde anket uygulaması yaptırdı. Anketleri değerlendirilerek sonuç kitapçığına dönüştürdü ve böylelikle valiliğe gelen yardımların adaletli bir şekilde dağıtımına katkı sağladı.

Elazığ Valiliğine, "7'DEN 70'E SAĞLIK İÇİN EL ELE" adıyla proje sunarak, Fırat Üniversitesi ve Elazığ Valiliği işbirliğinde, bilimsel ölçümler ve sağlık kontrolleri ile birlikte iki yıl sürecek çalışma yaptı.

İlimiz üzüm bakımından dünyada İtalya ve Fransa üzüm vadileri ile eş değer özelliklere sahiptir. Fakat bugüne kadar istenilen noktaya gelinememiştir. Bu yapıyı oluşturmak, üzüm tarımı ve üzüm tarımına dayalı sanayiye geliştirmek için, başta Üzüm Üreticileri Birliği, Valilik, Tarım İl Müdürlüğü, Fırat Kalkınma Ajansı, Fırat Üniversitesi, Kalkınma Bakanlığı

ve Elazığ Ticaret Odası ortaklığında 5 etaplı bir projenin ilimize kazandırılması için ÜZÜM KENT PROJESİ yaptı.

BÜTÜN ŞEHİR ile ilgili yasal düzenlemenin Elazığ lehine sonuçlanması amacı ile BÜYÜKŞEHİR statüsüne alınma seçeneğine sahip; Ağrı, Afyonkarahisar, Adıyaman, Çorum, Batman, Sivas, Tokat, Zonguldak, Osmaniye ve Kütahya illerinin Sivil Toplum Kuruluşları ile Ankara’da toplanan “12 İL EL ELE BÜYÜKŞEHİRE PLATFORMU” kurarak, öncülüğünü yaptı.

İlimiz ve çevre il ve ilçelerde yetişen, tarım ürünleri, ağaç, çiçek vb gibi ürünleri yerli tohum ırkının kaybolmaması için, Tarım İl Müdürlüğü, Fırat Kalkınma Ajansı, Ziraat Mühendisleri, Orman Mühendisleri, Biyologlar ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ile YERLİ TOHUM BANKASI PROJESİ oluşturdu.

“Hazarbaba Uygulama Oteli” ismi ile bir proje hazırlayarak, bölgenin yaz-kış turizminin hizmetine sunacak 150 yataklı bir otel projesi müracaatında bulundu.

Elazığ’ın mahalle, belde ve ilçelerle birlikte; sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmışlığına ivme kazandırmak ve Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olacak 2023 yılında, ilimizi bölgemizde ‘marka kent’ haline getirmek için çeşitli araştırma çalışmaları ve projeler geliştirme kapsamında, SWOT ANALİZİ çalışması yaparak, ilgili kişi, kurum ve kuruluşların faydalanmasını sağladı.

Hazar Strateji Araştırmalar Merkezi’nin araştırma konuları içerisinde değerlendirilen ve şehrimizin büyük bir kısmını ilgilendiren, “Şorşor Deresinin Islahı” ile ilgili rapor hazırlayarak, mahalle muhtarları ile bir araya geldi, ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarını Valilik toplantı salonunda resmi yazışmalar ile bir araya getirerek, uygulanabilir somut bir projenin ortaya çıkmasını sağladı.

Türkiye’de toplam 9 ilde eğitim öğretim faaliyetini yürüten Polis Meslek Eğitim Merkezlerinden birisinin de Elazığ’da açılabilmesi için proje geliştirdi ve projenin ilimize kazandırılması için lobi çalışması yaptı.

2012 yılındaki Büyükşehir Belediyeler Kanununda değişiklik yapılması aşamasında, Elazığ’ın da içinde olabileceği bir değişiklik önerisi hazırlayarak ve diplomatik bir üslup kullanarak isteği mektuba dönüştürdü. “Büyükşehir Olmak İçin 100 Bin Mektup Kampanyası” ile 10 gün boyunca Elazığ Öğretmenevi Önünde kurulan kampanya çadırında, Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’na, Muhalefet Partisi Genel Başkanı Sayın Dr. Devlet Bahçeli’ye, İçişleri Bakanına ve Meclis Başkanına, ithafen Elazığ il merkezinden 152.250 kişinin mektup yazmasını sağladı.

Türkiye’de toplam 7 ilde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyetini yürüten, “Merkezi Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü”ne ek olarak bir enstitünün de Elazığ’da açılabilmesi için proje geliştirdi, müracaatını yaptı.

İl merkezinde, modern ve çağdaş bir Öğretmenevi’ne ihtiyaç duyulduğunu belirterek “Elazığ Öğretmenevi Kompleksi Projesi” geliştirdi. Şehir tarihinde ilk defa bir araya gelecek olan Türk Eğitim Sen, Memur Sen ve KESK başkanlarına ortak mutabakat metni imzalatarak, 4 imzalı dilekçe ve sendika başkanları ile proje müracaatında bulundu.

Özellikle “Sağlık Merkezi Elazığ” iddiasının inandırıcılığı için “Bölge Kan Merkezi” açılmasını önemseyerek, Tunceli ve Bingöl’ün bağlanması ve merkezin ilimize açılabilmesi için resmi müracaatlarda bulundu.

Şehir merkezinden geçen Devlet Demiryollarının güneyinde kalan tarafın, kaderine terk edildiğini, özellikle, Kesrik mahallesi ve Aksaray mahallesi kısımlarında örülmüş olan duvarların, hem şehri daralttığını, hem de insanlarımızı adeta yokluğa mahkum ettiğini belirterek, Tren hattı güzergahının Meryem Dağı arkasına alınması ve mevcut hattın “Hafif Taşımali Raylı Sistem” olarak kullanılması için projeler ve basın toplantıları yaparak mücadele verdi.

Elazığ şehir merkezinde bağlık bahçelik ve kent halkının yaşamını devam ettirdiği bir alanda kurulmuş olan Çimento Fabrikasının İl’de toprak, hava, su ve gürültü kirliliği gibi çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olduğunu belirterek ve tarafların mağdur olmayacağı geniş kapsamlı Rapor ve ek bir proje hazırlayarak, Çimento Fabrikasının şehir merkezi dışına taşınması için mücadele verdi.

Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Suat Kılıç’ın; “Elazığ Stadyumu'na 5 trilyon para harcadık. Elazığ stadında olan zemin Arenada yok. Elazığ’dan bu konuyla ilgili bir ses gelmesi lazım. Kulağa fısıldamakla olmaz. Oluşturun kamuoyunu getirin talebinizi değerlendirelim. Ama bu konuyla ilgili Elazığ’dan bir ses gelmeli.” açıklaması yapması üzerine, “Fısıldamıyoruz Haykırıyoruz, Elazığ’a Stadyum İstiyoruz” adı altında bir çalışma başlattı ve şehirde Stadyum konusunda farkındalık oluşturarak hazırladığı çözüm projessini kamuoyu ile paylaştı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın ilk defa Elazığ, Bingöl, Tunceli ve Malatya illerini kapsayan bir bölge oluşturduğunu ve 2040 yılı hedefleri içerisinde, Elazığ ile Tunceli illerinin yok sayıldığını kamuoyu ile paylaştı. Üç kez planın askıya çıkmasını sağladı ve plana, 52 maddelik gerekçe ve çözümler sunarak, 2040 planının normalleşmesine katkı sağladı.

Harput Üniversitesi adı ile Uzaktan eğitim Üniversitesi Dosyası hazırlayarak, Yüksek Öğretim Kurumuna başvuru yaptı ve Özel Üniversite Statüsünün yasalaşmasını bekledi.

Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğüne “Elazığ Eğitim Kurultayı” adı ile bir proje hazırladı, eğitimde gelinen noktada Elazığ’ın sıralamada “78. İl” olunduğu gerçeğini hatırlatarak, yapılacak Eğitim Kurultayı ile kısa, orta ve uzun vadeli stratejik plan ve gelecek stratejilerinin ortaya konulması için mücadele etti.

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne sunulmak üzere “Milli Piyango Öğrenci Sosyal Destek Merkezi” adlı proje hazırladı, Türkiye’de ilk defa kullanılan ve alışılmamış bir yöntem ile; 10 bin üniversite öğrencisinin imzasından oluşan dilekçeden oluşan Projeyi Milli Piyango İdaresine gönderdi.

“Elazığ Kürsübaşı Kültür ve Sanat Merkezi” adlı proje hazırladı İl’in ve Bölgenin sosyal imkansızlıklarını bir yönü ile bertaraf ederek, halkın, sanat, kültür ve müzik bilgi ve görgülerini artırarak, kendilerini geliştirici, birlikteliklerini arttırıcı, kent bilincinin ve ortak toplumsal ve kültürel bilincin oluşturulduğu bir mekan kurulmasını için mücadele verdi.

“Elazığ Gönüllü Arama Kurtarma Timleri” adlı proje hazırlayarak, Merkezi Finans İhale Birimine başvurdu. Ön değerlendirmeyi geçmesi ile birlikte Elazığ ve tüm ilçelerinde meydana gelebilecek bir afet veya deprem için, profesyonel ekipler gelinceye kadar ilk müdahaleyi yapabilecek, yaklaşık 800 kişiye afet eğitimi verecek projeye siyasi ve bürokratik destek aradı.

Elazığ’ın kuruluşunun 200. Yılı olan 2034 yılını hedef yıl ilan ederek “2034 Yılı Elazığ Manifestosu” adlı çalışma ile her sektörün erişmesi gereken 2034 yılı hedeflerini ve stratejilerini ortaya koydu. Sektörlerin belirlenen hedeflere ulaşması durumunda 315 bin kişiye istihdam sağlanacağını, çeşitli projeler ışığında kamuoyu ile paylaştı.

Şehirde ilk defa “Kentsel Dönüşümde Sekizinci Kent Elazığ” adlı araştırma projesi hazırlayarak, Elazığ Valisi başkanlığında yapılan toplantıda sunum yaptı, ilgililerden bir an önce Kentsel Dönüşüm çalışmalarına başlaması için farkındalık oluşturdu.

Teşvik Yasası hazırlanırken, ilimizin de içinde bulunacağı bir öneri paketi hazırladı ve halen 4. Bölge’de olan Elazığ’ın, 6. Bölgede olması için bürokratik ve siyasi destek aradı.

Elazığ Akgün Otelde yapılan Akil Adamlar Heyeti Toplantısında, “Akıllara Takılan 100 Soru” adlı bir dosya hazırladı, bütün katılımcılara sundu ve açılım sürecinin bölünmeye evrildiğine dikkat çekmeye çalıştı.

20 bin kişilik Elazığ Şehir Stadyumunun TOKİ tarafından yapılacağı müjdesi üzerine, “Elazığ Stadyumu Prestij Projesini” sundu ve bu proje ile “Belediyenin 120 Trilyonluk borçları sıfırlansın, Elazığspor’un 24.5 Trilyonluk kalıcı geliri olsun, 33 bin kişilik sekiz köşe şapka biçiminde stadyum yapılsın, ilk rezidans Elazığ’da yükselsin, 1.000 kişi iş imkanına kavuşsun” diyerek hazırladığı proje fizibilitesini kamuoyu ile paylaştı.

Hamzabey Barajı’ndan şehre içme suyu taşıyacak 83 km’lik isale hattı için çıkılan ihaleye resmi olarak itiraz ederek, suç duyurusunda bulundu. Düktil boruya 61 milyon dolar ödenecek olmasına itiraz etti, 24 milyon dolar kamu zararı olacağını belirtti, ihalenin yaklaşık maliyetin 100 milyon lira üzerinde sonuçlanmasıyla toplamda 130 milyon tl’ye varan zarar oluşacağını belirterek kamuoyu desteği ile birlikte ihalenin iptal edilmesini sağladı ve devletin zarar etmesine engel oldu.

Ramazan ayının her sahur gecesinde davul ve klarnet eşliğinde kentin her köşe başında, her mahallede insanların halay çekildiğini ve bunun gelenek olduğunu belirterek Guinness Rekorlar Kitabına müracaat etti. 1023 kişi ile Sahur Halayı Rekor Denemesini kabul ettirdi, tarih alındı ancak İsrail’in Filistin işgalini protesto amacı ile organizasyonu iptal etti.

“Yeniden Elazığ” adını verdiği Belediye Başkan Adaylığı kampanya döneminde, şehrin bütün problemlerinin çözümüne ilişkin 400 proje hazırladı, bu projelerin hangi mahallede yapılacağı, kaç liraya mal olacağı ve ne zaman yapılacağı ile ilgili bugüne kadar Türkiye’de yapılan ilk çalışmaya imza attı.

Türkiye Futbol Federasyonu Genel Sekreteri Prof. Dr. Emre Alkin’e “YENİDEN FUTBOL KONGRESİ PROJESİ” sunarak, ilk defa bütün üniversitelerin düzenleyici olarak katılacağı ve teması “Yeniden Futbol” olan bir futbol kongresi yapılmasını talep etti.

Spor Toto Başkanlığına, “FIRAT ÜNİVERSİTESİ GENÇLİK MERKEZİ ve SALONLARI PROJESİ” hazırlayıp sunarak, üniversite gençliği ile şehirde yaşamını sürdüren gençliğin buluşmasını, kaynaşmasını sağlamaya çalıştı.

İl ekonomisine ve istihdamına olumlu yönde beklenen katkıyı sağlayamayan mermer potansiyelinin, Elazığ'ın kalkınma ve gelişmesinde dinamik bir güç ve değer katması, istihdama ve Elazığ'ın refahına yansımaları amacıyla “Elazığ Mermer Borsası Projesini” ilgili makamlara sundu.

Milli Savunma Bakanlığının, şehir merkezlerindeki askeri alanların, 5 yıl içerisinde şehir dışına taşınması kararı çerçevesinde, Elazığ Orduevi'nin daha modern bir yapıya kavuşturularak yeni bir yerleşim alanına taşınması ve mevcut yerin projelendirilerek, alt katları otopark olan ve “şehrin en büyük meydanı” olma özelliğini taşıyacak “Orduevi Şehir Meydanı Projesi” hazırlayarak ilgili kuruma müracaat etti.

Bilimsel tecrübe ve teknolojik imkânlardan yararlanacak, doğal afetlere bağlı can ve mal risklerini en aza indireyecek, doğal afetler konusunda yerel yönetimlere destek olacak ve yerel halkın bilinçlendirilmesi için çalışmalarda bulunacak, uluslararası standartlarda araştırma laboratuvarı, sismometre ve yazılımlara sahip bir “Deprem Tahmin ve Araştırma Merkezinin” Elazığ'a kurulması için, müracaatta bulundu.

Yeni kurulacak olan Türkiye Uzay Ajansı bünyesinde, AR-GE Proje Merkezi, özel sektör veya kamu üretim merkezi, montaj, entegrasyon ve test merkezi, prototip merkezi, test alanları, fırlatma rampa ve üsleri, kuluçka merkezleri gibi alanların yer alacağı “Elazığ Uzay ve Havacılık İhtisas Bölgesi”nin Elazığ'da kurulması için müracaatta bulundu.

Jeopolitik konumu ile bölgenin geçiş kapısı durumunda olan Elazığ'da, tüm bölgenin ekonomik gelişmişliğine ve şehrimizin gelişim ve istihdamına önemli katkı sağlayacak olan “Elazığ DDY Lojistik Merkezi Projesi” hazırlayarak, ilgili kurumlara müracaatta bulundu.

Mevcut Teşvik Yasası ile sadece OSB'lerde yapılacak yatırımlar 6. Bölge desteklerinden istifade ettiğini, bu nedenle ilçelerin kaynaklarını ekonomiye kazandırma ya da buralarda yatırım yapılma şansı azaldığını, bu olumsuzluğu giderme noktasında, ilimizin potansiyeli yüksek ilçelerinde bölgesel OSB'ler kurulmasına öncülük edilmesi ve ilçelerimizin, mevcut yatırımcılar dahil olmak üzere, 6. Bölge Teşviklerinden yararlanmasının sağlanması amacıyla “İlçelerin Ekonomik Kalkınması Projesi” başvurusunu gerçekleştirdi.

Elazığ'la birlikte TRB1 Bölgesi'ni oluşturan Malatya, Tunceli ve Bingöl illerinin de sanayi ve ekonomisini olumlu yönde değiştirecek olan, merkezi bir “Serbest Bölge” kurulması projesini ilgili kurumlara sundu.

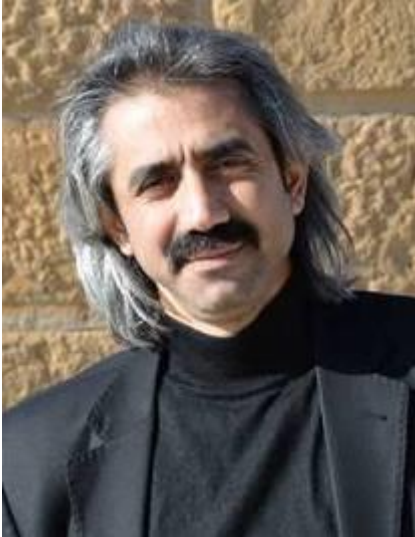
Elazığ Eğitim ve Araştırma Hastanesiyle, Harput Devlet Hastanesinin 2. Basamak Hastane Olarak Hizmetlerine devam etmesi için, Edibe Can Müftülük Sitesi Önünde bir gün süreyle imza kampanyası yaparak, konunun önemine dikkat çekmeye çalıştı.

Kültür Bakanlığı'nın ülke genelinde başlatmış olduğu ve Elazığ ilinin listede yer almadığı "Kültür Hanı Projesine" Elazığ'ın da dahil edilmesi için müracaatlarda bulundu.

2014 yılında Elazığ Belediye Başkan adayı olarak, 400 adet proje açıkladı, projelerin tamamını, hiçbir karşılık beklemeden, kazanan Belediye başkanına sundu ve birçoğunun hayata geçmesine vesile oldu.

2019 yılında Elazığ Belediye Başkan adayı olarak, Türkiye'de uygulanabilecek ve ilimizin kalkınmasına katkı koyacak yüzlerce proje açıkladı ve hazırlanan projeleri, kazana Belediye başkanına teslim ederek, Elazığ'a karşı sorumluluklarını, Elazığ'ın geleceğini ve menfaatlerini düşünerek yerine getirdi.

YAŞAR SABRİ ŞANLI

11 Ağustos 1966' da Elazığ'ın Kesrik (Kızılay) mahallesinde doğdu. Babası, günümüzde Keban baraj gölünün altında kalan Ağınsı köyünden Mevlüt Hocanın oğlu 1932 doğumlu Hüseyin Şanlı'dır. 1938' de Ağınsı'dan Elazığ'ın Kesrik Mahallesine taşınmışlardır. Hüseyin Şanlı, 1968 yılına kadar burada berber dükkanı işletmiş, 1968 de Yapı İşleri Bölge Müdürlüğünde sürveyan olarak çalışmış, 1981'de buradan emekli olarak, 2010 yılına kadar da aktif olarak emlakçilik yapmıştır. Annesi İçmeli tasavvuf şairi Abdussabur Öztürk'ün (İçmeli Sabri Çavuş) en küçük çocuğu olan Sadiye Hanımdır.

Yaşar İsmi annesi Sadiye, Sabri ismini ise babası Hüseyin verdi. Doğum hikayesi ilginç oldu. 1966 senesinin ilk aylarında annesi sanatçıya hamileyken rahatsızlanması sonucu yapılan muayenede halk arasında ince hastalık olarak bilinen tüberküloz / verem hastalığına yakalandığı tespit edildi. Doktor kendisine vücut olarak zaten zayıf olduğun için hem hastalıkla mücadele edip hem de bu çocuğu sağlıklı doğurabilmen çok ama çok zor diyerek yaşamak istiyorsan bebeği mutlaka almamız gerekiyor demiş. Doktorun aldığı cevap ise "Ben

o çocuğu doğuracağım, adını da “Yaşar” koyacağım” olmuştur. Allah’ ın izniyle doğan çocuğa annesi Yaşar, babası da kayınpederinin ismi olan Sabri isimlerini koymuşlardır.

Sanatçımız, Elazığ’da Cumhuriyet İlkokulu’ndan mezun oldu. 1974 senesinde ilkokul 3. sınıfta iken Babasının işi dolayısıyla Malatya’ya taşındılar. Bir dönem Gazi İlkokuluna devam etti. Aynı senenin yaz ayında Kıbrıs çıkartması olunca özellikle annesinin isteğiyle memleketlerine döndüler. Cumhuriyet İlkokulunda son sınıfta iken okulu ziyarete gelen dönemin Milli Eğitim Bakanı Nahit Mentеше, öğretmeni tarafından kendisine sunulan resim defterini inceleyerek karakalem çizimleri çok beğendi. Daha sonra Elazığ Mezre Ortaokulunu ve Mehmet Akif Ersoy Lisesi Edebiyat Bölümünü bitirdi. 1983 yılında girdiği üniversite sınavıyla son tercihi olan Akdeniz Üniversitesi Eğridir Su Ürünleri Mühendisliğini kazandı. Kayıt yapmak için geldiği okulda ders içeriklerini incelediğinde hayal ettiğinden uzak, matematik kimya v.s. ağırlıklı dersler olduğunu fark edince vazgeçerek tekrar sınava hazırlandı.

1984 yılında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliğini özel yetenek sınavıyla kazandı. 1988’ de 60 kişi içerisinde bölüm birincisi olarak mezun oldu. Dört ay kadar İzmir’de özel bir reklam ajansında grafiker-ressam olarak çalıştı. 27 Şubat 1989’ da Konya Yunak İlçesi Yunak Lisesine Resim-iş Öğretmeni olarak atandı. 1991 yılında Konya Merkez Karatay ilçesi Celal Akın Lisesine tayin oldu. 1992 temmuz ayında mezun olduğu Elazığ Mezre Ortaokuluna Resim-iş Öğretmeni olarak tayin oldu. Burada çoğunluğu kendisinin de öğretmeni olan kadroyla 4 yıl beraber çalıştı. 1996 senesinde dönemin Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Eyüp İspir’ in isteğiyle Öğretim Görevliliğine başvurdu. Teknik Bilimler MYO Grafik Tasarımı Bölümüne Öğretim Görevlisi olarak atandı. 2003 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk İslam Sanatları ve Tarihi Ana Bilim Dalında Yard. Doç. Dr. İsmail Aytaç danışmanlığında “19. Yüzyıldan Günümüze Türk Sanatında Suluboya” isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2004 yılında İsmail Aytaç’ın Bölüm Başkanlığında Eğitim Fakültesinde Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Öğretmenliği Programını kurdular. 2009 Yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünde Türk İslam Sanatları ve Tarihi Ana Bilim Dalında Doktora Sınavını kazandı. Ancak devam etmedi.

Sanatsal faaliyetleri ise şöyledir:

Sanatçı, daha okuma yazma bilmeden çevrede gördüklerini, hayal ettiklerini kağıda aktarabilme yeteneğine sahipti. İlkokulda ve ortakulda en sevdiği derslerdi resim. Orta 3. sınıfta resim derslerine gelen bir kadın öğretmenin dersin havasına uygun olmayan davranışlarıyla karşılaşmış, eğitime başladığı Mehmet Akif Ersoy lisesinde de aynı öğretmenin olduğunu görünce seçme hakkını kullanarak müzik dersini almıştır. Bir dönem okul flüt korosunun ritim saz elemanı olarak konserlere de çıkmıştır.

Yaşar Sabri Şanlı, üniversitede eğitimine Grafik Ana Sanat Dalında devam ederken iyi bir suluboya sanatçısı olan Ali Rıza Kırkan’dan da suluboya sanatının inceliklerini öğrendi. Konya merkezde yaklaşık bir yıl kendisine ait Grafik Tasarım Atölyesi de çalıştırdı. 1996 yılında Elazığ’da 22’ler İş Hanında bir dükkan kiralayarak ilk kişisel atölyesini kurdu. Burada başta suluboya olmak üzere birçok teknikte sanatsal çalışmalar yaptı. 1999 yılında asrın son güneş tutulması dolayısıyla Harput’ a çok sayıda yerli ve yabancı turist geleceğini öğrendi. Şehrin tanıtımı için bolca Elazığ – Harput konulu suluboyalar hazırladı. Bir de Elazığ’da ilk defa biri Harput Kalesi, biri de eski bir Elazığ evi olan alçıdan iki model rölyef üreterek

çoğalttı. Bu modellerden daha sonra yüzlerce yaptı. Polyester malzeme (suni mermer) ile tanıştıktan sonra Elazığ'a ait magnet diye isimlendirilen buzdolabı süsü ve anahtarlık modelleri yaptı. Özellikle bu eserler, şehrin ülke ve dünya geneli tanıtımında ciddi katkılarda bulundu ve bulunmaya devam ediyor. 2008 yılında Elazığ Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin Poliklinik Binasının giriş kısmına 1.3m x 8m mozaik çalışması, merdiven başına da 1.8m x 5m boyutlarında 1845 yılının Harput Kayabaşını gösteren rölyef (kabartma) çalışması yaptı. Çalışmaların yapıldığı bina aynı yıl Türkiye genelinde yenilenme yapılan hastaneler arasında birinci seçildi.

1987 ve **88'** de Kültür Bakanlığı denetiminde Manisa, Akhisar Ulucami ve İzmir, Kemalpaşa Bağyurdu cami restorasyonlarına "tezyinat" dalında katıldı.

1995' de Elazığlı ressam Abit Ülger, Etem Bedri Yaylagülü, İsmet Ercan ve Ufuk Öztürk ile beraber, "**Elazığ Yedi Renk Ressamlar Grubu**"nu kurdu.

Elazığ İzzetpaşa Vakfının 1998 yılından beri çıkardığı "Bizim Külliye" Kültür-Sanat-Edebiyat dergisinin 2003 yılına kadar kapaklarını hazırladı ve görsel sanat danışmanlığını yaptı.

Sanatçının 2005 yılında hazırladığı Elazığ Vişne Mermeri üzerinde Harput Kalesi Üzüm Sepeti ve bir kadın bir erkekten oluşan çayda çıra kompozisyonu TBMM iller koridorunda Elazığ' ı temsilen sergilenmeye başlandı.

2005 ve **2006** yılında, T.C. Kültür Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen, Harput İç Kale Kurtarma Kazısına ressam olarak katıldı.

2010 yılı mayıs ayında Polonya Rzeszow Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde bir hafta suluboya dersi verdi.

2012 yılında üniversiteden arkadaşı Kanada' da yaşayan Ressam Atanur Doğan ile Uluslararası Suluboya Derneğini (IWS / International Watercolor Society) kurdu. Şu an 100'ün üzerinde ülkede temsilciliği olan derneğin logo tasarımı sanatçıya aittir. 2012 yılından 2019 yılına kadar derneğin yönetim kurulu üyesi ve genel sekreteri olarak görev yaptı. Merkezi İzmir Seferihisar' da olan dernek Türkiye' de ve dünyada suluboya alanındaki en önemli organizasyonları düzenledi ve düzenlemeye devam ediyor.

2013 yılında Elazığ Yazar Şair ve Güzel Sanatlar Derneğinin (ELAYŞAD) kurucu üyesi ve ikinci başkanı oldu. Dernek "Harput Kültür ve Sanat Buluşmaları" adı altında sergi, konferans, konser, şiir dinletisi gibi 3 yıl sanat faaliyetinde bulunduktan sonra kapandı.

2019 yılında Elazığ Güzel Sanatlar Derneği (ELGÜSAD) kurucu genel başkanı oldu.

Yurt içi ve yurt dışında resmi ve özel koleksiyonlarda eserleri bulunan, 30' un üzerinde kişisel sergi açan sanatçı, çok sayıda ulusal ve uluslararası sergiye katıldı. Çok sayıda ulusal ve uluslararası yarışmada jüri üyeliği yaptı. Sanat alanında birçok ödül, plaket, teşekkür ve takdir belgesi aldı.

Evli ve bir kız bir erkek çocuk sahibi olan sanatçı halen, özel atölyesinde sanatsal faaliyetlerini gerçekleştirirken, Resim-iş Öğretmenliğinde de Öğretim Görevlisi olarak çalışmalarına devam etmektedir.

SELAHATTİN YAZAR

Kişisel Bilgiler

Doğum tarihi: 01.01.1971

Doğum yeri: Palu-Elazığ

Uyruğu: T.C.

Medeni durumu: Evli

Askerlik durumu: Yaptı

Görevi: İl Kültür ve Turizm Md Yrd (Elazığ)

Eğitim Durumu:

İlköğretim: Akçakiraz 60. Yıl İlköğretim Okulu-Elazığ

Ortaöğretim: Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi -Tekirdağ

Lisans: Gazi Üniversitesi- Eğitim Fakültesi Fransız Dili-
Eğitimi Bölümü

Yabancı Diller:

Fransızca:İyi- KPDS; 86,5 (2011), 75.00 (2016)

Bilgisayar becerisi:

MS Office: Çok iyi

Başarılar:

Teşekkür Belgesi - Kültür ve Tur. Bakanlığı

Teşekkür Belgesi (1 adet) – Bern Büyükelçiliği- Eğitim Müşavirliği

Takdir Belgesi (1 adet) - Zürih Başkonsolosluğu

Takdir Belgesi (2adet) - Elazığ Valiliği

Vatani Hizmet Övünç Belgesi - 15. P. Er Eğt. Tugay K.lığı-Amasya...

Sertifika (8adet)

İş tecrübesi:

Kale Motel-Çanakkale-Stajyer

Ertan Otel- Çeşme-Stajyer

Burcu Otel –Ortahisar-Nevşehir-Otel Müdürlüğü

Saka Pansiyon- Kalkan-Kaş- İşletmeci

Milli Eğitim Bakanlığı, Akyüz Köyü İlkokulu-Kızıltepe, Hacımekke İlkokulu-Kovancılar,
Yarımcı İÖO sınıf öğretmeni (1994-2001)

Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği- Lozan-Cenevre Bölgesi -Türkçe ve Türk Kültürü
Dersleri Öğretmeni (2001-2006)

Comenius irtibat semineri- İtalya –Napoli (Kasım 2006)

Elazığ Kültür ve Turizm Müdürlüğü - Müdür Yardımcısı (2007-...)

-Harput Vakfı (HARVAK) Yönetim Kurulu üyesi (2009-.....)

-Elazığ Eğitim, Sanat, Kültür, Tanıtma ve Hizmet Vakfı (ELESKAV) 2. Başkanı (2010-2013)

-Türkiye Maarif Vakfı Gine ve Mali Ülke Direktörlüğü (26.10.2016-30.08.2018)

1971 Yılında Elazığ'ın Palu ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elazığ-Akçakiraz beldesinde yaptı. Lise eğitimini aldığı Tekirdağ Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi'nden 1987 yılında mezun oldu. Lise yıllarında Çanakkale Kale Motel ve İzmir-Çeşme Ertan Otelde meslek stajını yaptı. Bir yıl arayla 1988 yılında Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Bölümü, Fransız Dili Eğitimi Bölümünde yükseköğretime başladı. 1992 yılında iyi dereceyle mezun oldu.

1993 yılında askerlik görevine başladı ve 1994 yılı ağustos ayında terhis oldu. Turizm sektöründe çeşitli düzeylerde çalıştıktan sonra 1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, Mardin-Kızıltepe-Akyüz köyü ilkokulunda sınıf öğretmeni olarak çalışmaya başladı. Daha sonra kendi isteğiyle 1996 yılında, Elazığ-Kovancılar – Hacımekke Köyü İlkokuluna tayin edildi. Taşınmalı eğitim çalışmalarının başlamasıyla 1997 yılında Kovancılar-Yarımca Ferrokrom İlköğretim Okuluna geçti. 2001 yılında “Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu” kararı ile İsviçre-Bern Büyükelçiliği, Eğitim Müşavirliği Lozan-Cenevre Bölgesi Türk Kültürü Dersleri Öğretmenliği'ne atandı. Beş yıl burada görev yaptıktan sonra 2006 yılında Türkiye'deki görevine döndü. 2007 yılında Elazığ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müdür Yardımcılığı görevine atandı. Burada çalıştığı süre zarfında aynı zamanda Harput Vakfı (HARVAK) yönetim kurulu üyesi, Elazığ Kültür Sanat Eğitim Araştırma Vakfı (ELESKAV) 2. Başkanlığı görevlerini yürüttü, uluslararası projelerde görev aldı.

İyi derecede Fransızca, az derecede Almanca ve İngilizce bilen Selahattin Yazar 25.10.2016 tarihinde Maarif Vakfı Gine Koordinatörlüğünde görevlendirildi.

Gine'de okul müdürü ve ardından Türkiye Maarif Vakfı Ülke Direktörlüğü görevlerini yürüttü. Ülkede bulunan beş kampüs ve on okulu devralıp yeniden düzenledikten sonra 12 aralık 2017 tarihinde Türkiye Maarif Vakfı Mali Ülke Direktörü olarak görevlendirildi. Buradaki görevini tamamladıktan sonra 10 ağustos 2018 tarihinde yurtiçi görevine döndü.

Halen Elazığ İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı görevini yürütmektedir..

AHMET SARAÇ

1966 yılında Elazığ'da doğdu. 1978 yılında Cemal Gürsel İlkokulundan, 1981 yılında Mezre Orta Okulundan, 1985 yılında Elazığ Teknik Lisesi Elektrik Bölümünden ve 1990 yılında Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümünden mezun oldu.

1985 yılında TEK Fırat Elektrik Dağıtım Müessese Müdürlüğünde Elektrik Teknisyeni olarak göreve başladı. 1990 yılında TEK Güneydoğu Anadolu Yük Tevzi Müdürlüğüne İşletme Mühendisi olarak atandı. 1991 - 1992 yıllarında askerlik görevini Yedek Subay Öğretmen olarak tamamladıktan sonra eski görevine döndü. 13.06.1995 tarihinde Güneydoğu

Anadolu Yük Tevzi Müdürlüğüne İşletme Başmühendisi, 27.11.1996 tarihinde İşletme Müdür Yardımcısı olarak atandı.

2001-2002 tarihleri arasında yap-işlet-devret modeli ile tesis edilen 672 MW gücündeki Birecik HES'in geçici kabul çalışmalarında görev aldı. 10 Ocak – 1 Şubat 2003 tarihleri arasında Avusturya'nın Viyana kentinde düzenlenen UNIX bilgisayar kursuna katıldı.

04.04.2003 tarihinde TEİAŞ Şebeke Tesis 5. Gurup Müdürlüğü'ne Grup Müdürü olarak atandı. Aynı yıl TEİAŞ'ın yeniden yapılanması ile birlikte 13. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğüne Grup Müdürü olarak atandı. Daha sonra TEİAŞ Genel Müdürlüğü Grup Müdürlüklerinin ismini Bölge Müdürlüğü olarak değiştirmiştir. Bölge Müdürlüğü döneminde başta Elazığ olmak üzere Adıyaman, Malatya, Bingöl ve Tunceli illerine birçok yatırımın yapılmasını sağladı. Ulusal şebekenin çok önemli bir parçası olan 380 KV Keban Şalt 2 Trafo Merkezinin yenilenmesine başlandı. Elazığ'a 154 KV'luk Hankendi Trafo Merkezinin yapılması, arkasından yine 154 KV'luk Harput TM'nin planlanması ile birlikte ilimizin 2070 yılına kadar olabilecek enerji problemleri çözüldü.

Çalışma hayatı boyunca İsveç, Almanya, Çin, İtalya ülkelerinde çeşitli kabul ve incelemelere katıldı. İlimizin Problemlerine çözüm bulmak için birçok Sivil Toplum Kuruluşunda görev aldı. Özellikle çocuklarda ve gençlerde verimli enerji kullanımı ve spor bilincini yaygınlaştırmak için Enerji Verimliliğini Artırma Derneği ve TEİAŞ Spor Kulübü Elazığ Şubesini kurdu ve halen bu derneklerin başkanlığını yürütmektedir. Yine gençlerde trafik bilincini yaygınlaştırmak için Karayolları Trafik Güvenliği Derneğinde Denetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Ayrıca İlim Yayma Cemiyeti, Mimar Mühendisler Grubu (MMG) ve Elazığ Stratejik Araştırmalar Derneği (ELSAD) üyesidir. Elazığ'da 170 STK'nın üye olduğu STK Platformu çalışma grubuna Şubat 2014 de seçilmiş olup, halen bu görevine devam etmektedir. Elazığ'ın ekonomik gelişmişliğini ve ekonomi derneklerinin birlikte hareket edebilmelerini sağlamak için kurulmuş Elazığ Ekonomi Platformu (ELEP) üyesi olup 15 günde bir düzenli olarak yapılan toplantılarına katılmaktadır. Yine Elazığ'ın sorunları ile yakinen ilgilenmek için 25. dönem milletvekili aday adayı olmuştur. İngilizce bilmektedir. Evli ve dört çocuk babasıdır.

*

Elazığ Görselleri:

Hazardağlı Kavşağı

Evin hanımı ocakbaşında

Kapalı Çarşı

Elazığ'ın cevizli üzüm sucuğu (Orcik)

Elazığ Hazar Gölü'nde Batık Şehir kalıntıları

Elazığ Arkeoloji Müzesi

Elazığ merkez (Eski belediye önü)

Ulu Cami ve Harput Kalesi

Kaybolan motifler tekrar gün yüzüne çıkıyor.

Nevzat Ülger'in yayımlanmış eserleri:

- 1-Kalkınma Yolunda Bir Şehir, ELAZIĞ (2000)
- 2-Türkiye'de Siyaset ve İktisat (2003)
- 3-İslam Tarihinde İktisadi Olaylar (2009)
- 4-Osmanlının İktisat Mantığı (2013)
- 5-Doğu'da ve Batı'da Bilim ve Düşünce (2015)
- 6-Elazığ'a Değer Katanlar (I) (2016)
- 7-Bilim ve Düşüncede Doğu ve Batı (2019)